

**STRATEGIJA
ZELENE URBANE OBNOVE
GRADA NOVSKE**

Zagreb, 2024.

IMPRESSUM

NARUČITELJ

Grad Novska
Trg dr. Franje Tuđmana 2,
44330 Novska,
Zastupa: Marija Kušmiš, mag.oec.

IZRAĐIVAČ

3 E PROJEKTI d.o.o.,
Preradovićeve ulica 40, 10 000 Zagreb
Odgovorna osoba: Mirjana Miloševski Ntontos, dipl.ing.arh., direktorica

Odgovorni voditelji izrade:

Mateja Leljak, mag.ing.prosp.arch., krajobrazna arhitektica
Jelena Šimat, dipl.ing.arh., ovlaštena arhitektica urbanistica
Nikolina Krešo, mag.ing.prosp.arch., ovlaštena krajobrazna arhitektica

Članovi radnog tima:

Milovan Hinić, mag.ing.prosp.arch., krajobrazni arhitekt
Nikolina Krešo, mag.ing.prosp.arch., ovlaštena krajobrazna arhitektica
Mateja Leljak, mag.ing.prosp.arch., krajobrazna arhitektica
Mirjana Miloševski Ntontos, dipl.ing.arh., arhitektica urbanistica
Jelena Šimat, dipl.ing.arh., ovlaštena arhitektica urbanistica
Mia Kos, mag.ing.arch., arhitektica

Vanjski suradnici:

Dunja Delić, mag oecol.
Irina Suša, mag.ing.silv.
izv. prof. dr. sc. Goran Andlar

RADNI TIM

Mišo Tušek, Grad Novska, Upravni odjel za komunalni sustav, prostorno planiranje i zaštitu okoliša
Miroslav Kačavenda, Grad Novska, Upravni odjel za komunalni sustav, prostorno planiranje i zaštitu okoliša
Boženka Spahić, Grad Novska, Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu
Domagoj Matejaš, Grad Novska, Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu
Vida Iličić, Razvojna agencija NORA
Mara Stipić Bagarić, Razvojna agencija NORA
Marija Sabelja, Novokom d.o.o.

SADRŽAJ:

1.	UVOD	1
1.1.	Svrha i razlog izrade dokumenta	2
1.2.	Metodologija i radni postupci izrade dokumenta	3
1.3.	Polazišta u nacionalnom zakonodavstvu	6
2.	POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG TE NPOO	11
3.	SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA	13
4.	RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI	14
4.1.	RAZVOJNE POTREBE	14
4.2.	RAZVOJNI POTENCIJALI	15
5.	OSNOVNA OBILJEŽJA GRADA NOVSKE	16
5.1.	Političko-teritorijalni ustroj i klimatska obilježja	16
5.2.	Stanovništvo	18
5.3.	Reljefna obilježja	21
5.4.	Krajobrazna obilježja	24
6.	ANALIZA ULAZNIH PODATAKA	27
6.1.	Strateška dokumentacija	27
6.2.	Prostorno-planska dokumentacija	30
6.2.1.	Analiza prostorno-planske i zakonske zaštite te ostalih evidentiranih vrijednosti prema važećem PPUG	33
6.2.2.	Analiza važnijih dijelova Urbanističkog plana uređenja Grada Novske	37
6.3.	Analiza ulaganja u pojedinačne elemente ZI i KG kroz Gradski proračun	40
6.4.	Povijesna analiza prostornog razvoja	44
6.5.	Toplinski otoci	49
6.6.	Analiza anketnog upitnika	52
6.7.	Analiza tipova otvorenih (zelenih) prostora	66
6.7.1.	Atlas otvorenih (zelenih) prostora	67
7.	MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA	168
7.1.	Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom	168
7.2.	Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada	174
7.3.	Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	181
8.	PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU	188
9.	SWOT analiza	195
10.	STRATEŠKI OKVIR	196

10.1.1.	STRATEŠKI CILJ 1: Planiranje održivih urbanih i ruralnih otvorenih javnih prostora i zgrada na području Grada Novske	200
10.1.2.	STRATEŠKI CILJ 2: Jačanje i očuvanje bioraznolikost na području Grada Novske.....	227
10.1.3.	STRATEŠKI CILJ 3: Poboljšanje uvjeta za uspostavu zelene urbane obnove Grada Novske	242
10.1.4.	Plan razvoja zelene urbane obnove Grada Novske	248
11.	HORIZONTALNA NAČELA	251
12.	POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE	253
13.	POPIS LITERATURE	266
13.1.	Znanstveni i stručni radovi	266
13.2.	Međunarodne strategije, programi, rezolucije i sl.	267
13.3.	Nacionalni zakoni, pravilnici, uredbe, strategije i sl.	268
13.4.	Strategije, programi, planovi na razini Grada	269
13.5.	Web stranice i portali	269
13.6.	Ostala literatura	270
14.	POPIS PRILOGA	271
14.1.	Popis tablica	271
14.2.	Popis slika	271
14.3.	Popis grafičkih prikaza	275
15.	KARTOGRAMI	277

POPIS KORIŠTENIH KRATICA

€ - Euro

APPRRR - Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

ARKOD - Nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela

DGU - Državna geodetska uprava

DMR - Digitalni model reljefa

DOF - Digitalni ortofoto

DPU - Detaljni plan uređenja

DVD - Dobrovoljno vatrogasno društvo

DZS - Državni zavod za statistiku

EPA - Environmental Protection Agency

ESPON - European Observation Network for Territorial Development and Cohesion

EU - Europska unija

FAO - Food and Agriculture Organization of the United Nations

Grad - Grad Novska

GIS - Geoinformacijski sustav

SV - Službeni vjesnik Grada Novske

HOK - Hrvatska osnovna karta

HRK - Hrvatska kuna

ID - Izmjene i dopune

ISPU - Informacijski sustav prostornog uređenja

SMŽ - Sisačko-moslavačka županija

k.č - katastarska čestica

k.o. - katastarska općina

KG - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

MPGI - Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

NK - Nogometni klub

NKS - Nacionalna klasifikacija staništa

NN - Narodne novine

OKFŠ - Općekorisne funkcije šuma

OP - Otvoreni prostori

OSM - Openstreetmap

OŠ - Osnovna škola

POP - Područja očuvanja značajnih za ptice

POVS - Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove

PP - Prostorni Plan

PPUG - Prostorni plan uređenja GRADA

PU - Policijska uprava

RH - Republika Hrvatska

SECAP - Akcijski plan energetske i klimatske održivosti

SZUO - Strategija zelene urbane obnove

TEN-T - Transeuropska prometna mreža

TK - Topografska karta

TS - Trafostanica

vl. - vlasnik

WFS - Web Feature Service

ZI - Zelena infrastruktura

1. UVOD

Strategija zelene urbane obnove Grada Novske je strateški dokument usmjeren na zaštitu, obnovu i unaprjeđenje zelene infrastrukture i vrijednog građevnog fonda na području Grada. Strateški okvir ovog dokumenta temelji se studijskoj analizi otvorenih/zelenih prostora i građevina, a obuhvaća definiranje strateške vizije i koraka koji omogućuju njezino ostvarenje.

EU komisija (European Commission, 2013.) zelenu infrastrukturu (u daljnjem tekstu ZI) definira kao: “*strateški planiranu mrežu vrijednih prirodnih i poluprirodnih područja koja su osmišljena i kojima se upravlja u cilju ostvarenja velikog broja usluga ekosustava te očuvanja bioraznolikosti u urbanim i ruralnim područjima*”. Pri tome ZI obuhvaća širok spektar prirodnih i poluprirodnih područja počevši od NATURA 2000 i ostalih vrijednih zaštićenih prostora, preko krajobrazu rijeka i jezera, peri-urbanih i ruralnih prostora, poljoprivrednih krajobrazu, javnih otvorenih/zelenih površina u naseljima, pa do zelenih krovova, zelenih zidova i ekomostova, ali i industrijskih i gospodarskih zona te degradiranih krajobrazu.

Kružno gospodarstvo (u daljnjem tekstu: KG) podrazumijeva razvoj održivih, uključivih, sigurnih i otpornih gradskih područja kroz poticanje mjera kružnosti kod planiranja i gradnje novih zgrada, poticanje ponovnog korištenja uz produljenje trajnosti prostora i zgrada, poticanje mjera smanjenja količine građevnog otpada te povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije te ponovnog korištenja postojećih građevnih proizvoda i materijala.

Ovaj se dokument nadovezuje na veliki broj razvojnih aktivnosti na području Novske, te u tom smislu predstavlja njihovu nadogradnju, ali i zaštitu postojećih prostornih resursa u svijetlu planiranog razvoja. Osim toga, provođenje ove strategije doprinijeti će unaprjeđenju ekoloških, društvenih, ekonomskih i morfoloških potencijala zelenih otvorenih prostora i zgrada, te postaviti okvir za uravnoteženi i održivi prostorni razvoj.

1.1. Svrha i razlog izrade dokumenta

Potrebe za izradom ovog dokumenta proizlaze iz činjenice da otvoreni prostori i/ili krajobrazi Grada do sada nisu identificirani i analizirani, čime bi se dobio uvid u njihove karakteristike, vrijednosti i potencijale. Također postoji potreba za razvojem sustava kružnog gospodarenja u svrhu revitalizacije i obnove područja i/ili pojedinačnih zgrada koje su nekorištene ili slabo korištene te implementacije načela KG prilikom planiranja i izgradnje novih građevina.

Konkretni problemi koji su uočeni na području Grada su sljedeći:

- P1. Međusobna nepovezanost i fragmentiranost unutar različitih tipova otvorenih prostora
- P2. Nedovoljna iskorištenost postojećih otvorenih prostora posebno unutar naselja
- P3. Neiskorištenost potencijala blizine parka prirode i neartikuliran razvoj očuvanih dijelova ruralnih naselja
- P4. Isključivo proizvodna/gospodarska funkcija poljoprivrednog krajobraza - bez ambijentalnih i društvenih vrijednosti
- P5. Neprisutnost planskog ozelenjavanja gospodarskih i industrijskih zona
- P6. Loša i neartikulirana pješačka povezanost između sadržaja javne i društvene namjene
- P7. Zgrade i prostori u javnom i privatnom vlasništvu koji su u potpunosti ili djelomično napušteni, odnosno slabo iskorišteni i u lošem stanju; poseban problem predstavlja osmišljavanje održive namjene, kao i poticaj privatnim vlasnicima za revitalizaciju svoje imovine te zgrade i prostori uništeni u Domovinskom ratu, a koji do danas nisu obnovljeni
- P8. Loše iskorištene i zapuštene zone za koje je potrebno provesti urbanu sanaciju i/ili preobrazbu, posebno u centru naselja Novska

Ciljevi izrade SZUO

- C1 - Identifikacija i kategorizacija elemenata zelene infrastrukture i potencijala za primjenu načela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na čitavom području Grada
- C2 - Definiranje vizije razvoja ZI i KG kao mreže zelene obnove područja Grada
- C3 - Prijedlog dugoročnih i kratkoročnih ciljeva, mjera, aktivnosti i projekata za uspostavu i održavanje mreže ZI i unaprjeđenja sustava KG na području Grada
- C4 - Provedba aktivnosti/projekata radi uspostave održive mreže zelene infrastrukture te kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na području Grada

1.2. Metodologija i radni postupci izrade dokumenta

Metodologija izrade SZUO Grada Novske temeljena je na relevantnim međunarodnim i nacionalnim zakonskim preporukama te stranim iskustvima:

- **preporuke EU komisije** - Rezolucija Europskog parlamenta o zelenoj infrastrukturi – unapređenje europskog prirodnog kapitala (European Commission (2013)
- **Europska agencija za okoliš** - Prostorna analiza zelene infrastrukture u Europi (European Environment Agency, 2014.
- **Europska mreža za opservaciju prostornog planiranja** – Planiranje zelene infrastrukture: Metode kao podrška stručnjacima i donositeljima odluka (ESPON, 2019.)
- **Landscape Institute** – Zelena infrastruktura – Integralni pristup u korištenju zemljišta (Landscape Institute, 2013.)
- **Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030 (Program 2030)**
- **Nova urbana agenda** – Ujedinjeni narodi, 2016.
- **Urbana agenda za EU** – prilog Amsterdamskog pakta
- **Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. godine do 2030. godine** (dalje u tekstu: Program ZI)
- **Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine** (dalje u tekstu: Program KG)

Cjelokupno sagledavanje obuhvata Grada Novske provodi se kroz niz analiza prirodnih i antropogenih čimbenika koji čine i/ili utječu na razvoj elemenata ZI i KG. Analize su prezentirane kroz opise, tablice, karte i fotografije, nakon čega je slijedio strateški okvir te pokazatelji s indikativnim financijskim i terminskim planom. Metodologija izrade SZUO Grada Novske temeljena je na Smjernicama za izradu Strategije zelene urbane obnove koje je propisalo Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Zbog nužnog integralnog sagledavanja prostora, tim čine stručnjaci različitih profila: krajobrazni arhitekti, arhitekti - urbanisti, šumari i biolozi.

Radni postupak obuhvaća kombinirani (1) kabinetski i (2) terenski rad.

(1) Kabinetski rad podrazumijeva pregled literaturnih podataka te rad s prostornim podacima unutar GIS-a. Literaturni izvori su obuhvatili dosadašnja znanstvena i stručna istraživanja na području Grada, prostorno-plansku dokumentaciju te strateške i druge sektorske studije. Također, analizirane su i publikacije s primjerima dobre prakse, ali i zakonski okvir vezan za ZI i KG na razini EU i RH. Rad s prostornim podacima podrazumijeva uspostavljanje GIS baze kartografskih i prostornih podataka unutar teritorijalno-administrativnog područja Grada. Ova baza uključuje autorske podatke, podatke preuzete iz on-line izvora, te službene podatke ustupljene od strane državnih institucija i gradskih upravnih tijela. Za potrebe ovog dokumenta dostavljeni su i korišteni sljedeći javno dostupni kartografski i prostorni podaci:

NAZIV	IZVOR
Digitalna ortofoto karta 1:5 000 (DOF 5) 2019. godina	WMS Geoportal DGU ¹
Topografska karta 1:25 000 (TK25) 2011 - ... godina	WMS Geoportal DGU
Digitalna ortofoto karta 1:5 000 (DOF5) 1968. godine (Izvor: DGU)	WMS Geoportal DGU
Digitalni model reljefa 5x5m	Autorski podatak, izrađen na temelju vektorskog DMR-a dostavljenog od strane DGU ²
Karta staništa RH 2004	WFS Bioportal ³
Karta kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske 2016	WFS Bioportal
Zaštićena područja prirode RH	WFS Bioportal
Ekološka mreža Natura 2000	WFS Bioportal
Popis kulturnih dobara	Web Registar kulturnih dobara RH i Geoportal kulturnih dobara RH ⁴
Podaci za opasnosti od poplava	Podaci dostavljeni od strane Hrvatskih voda
Podaci o stanju vodnih tijela	Podaci dostavljeni od strane Hrvatskih voda
Prostorni plan uređenja Grada Novske	ISPU i podaci dostavljeni od strane naručitelja ⁵
Šume	WMS državne šume i WFS privatne šume Registar NIPPA ⁶

¹ Geoportal DGU; <https://geoportal.dgu.hr/>; preuzeti metapodaci

² DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA (DGU) je dostavila podatke u digitalnom obliku za područje Grada Novske te se oni kao takvi koriste isključivo u svrhu izrade ovog dokumenta.

³ Bioportal; <https://www.bioportal.hr/gis/>; preuzeti metapodaci

⁴ Geoportal kulturnih dobara RH, <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html/#/>; preuzeti metapodaci

⁵ Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) <https://ispu.mgipu.hr/#/>; preuzeti metapodaci

⁶ Registri Nacionalne infrastrukture prostornih podataka (NIPPA) <https://registri.nipp.hr/>; preuzeti metapodaci

Prometnice, građevine, znamenitosti	OpenStreetMap ⁷
Namjena poljoprivrednog zemljišta i krajobrazna obilježja	Vektorski podaci dostavljeni od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR)
Komunalne površine (dječja igrališta, parkirališta, groblja)	Podaci dostavljeni od strane naručitelja; vektorizirani
Objekti javne i društvene namjene (društveni domovi, dječji vrtići, škole, nogometni klubovi i dr.)	Podaci dostavljeni od strane naručitelja; vektorizirani

Terensko istraživanje je obuhvatilo obilaske tijekom studenog 2023. godine, unutar kojih su se bilježile karakteristike gradskog prostora i vršila izrada fotodokumentacije postojećeg stanja. Izrada fotodokumentacije je također uključivala prelete bespilotnom letjelicom.

Tijekom izrade dokumenta održavani su koordinacijski sastanci s Naručiteljem i radnom skupinom.

⁷ OpenStreetMap (OSM); <https://www.openstreetmap.org/>; preuzeti metapodaci

1.3. Polazišta u nacionalnom zakonodavstvu

Glavni zakonski i podzakonski akti, trenutno na snazi, a koji reguliraju pitanja ZI i/ili KG su:

- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)
 - *Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/2017)*
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)
 - *Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/2020)*
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
 - *Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)*

- *Nacionalna razvojna strategija do 2030 godine (NN 13/2021)*
- *Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.*
- *Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.*
- *Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.*
- *Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. - 2030. godine*
- *Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. - 2030. godine*

Zakon o zaštiti prirode, Članak 7., navodi da se zaštita krajobrazna temelji na razvrstavanju krajobrazna prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te na strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene / krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine, predlaže aktivnost koja se odnosi na ZI i to u strateškom cilju 2. Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara, navodi poseban *cilj 5. Očuvati nefragmentirana cjelovita prirodna područja i obnoviti najugroženija degradirana staništa*, u kojem se ističe aktivnost 2.5.3 Provoditi mjere očuvanja i obnove zelene infrastrukture. Navedena strategija prihvatila je šest ciljeva Strategije Europske unije o bioraznolikosti do 2020. godine, među kojima se nalazi i cilj E 2 Održavati i poboljšati ekosustave i njihove usluge; (b) Postaviti prioritete za obnovu i promovirati korištenje zelene infrastrukture.

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja navodi mjere ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama te zaštiti ozonskog sloja koje ne smiju ugroziti ostale sastavnice okoliša, kvalitetu življenja sadašnjih i budućih naraštaja te ne smiju

biti u suprotnosti s propisima u područjima zaštite na radu i zaštite zdravlja ljudi. Jedan od temeljnih dokumenata o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja je **Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu**. U strategiji su prepoznati sektori koji su očekivano najviše izloženi utjecaju klimatskih promjena, a to su: vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i akvakultura, bioraznolikost, energetika, turizam i zdravlje/ zdravstvo. Također su obrađene dvije međusektorske teme: prostorno planiranje i uređenje i upravljanje rizicima od katastrofa. ZI je prepoznata unutar sljedećih mjera: P-05 Integriranje rizika od klimatskih promjena pri razvoju sustava navodnjavanja; ŠU-05 Provedba koncepta zelene infrastrukture u svrhu jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama; HM-02 Podrška planiranju, izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji, sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda i s njima povezanih drugih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) i kontrolirano plavljenih nizinskih prirodnih poplavnih područja kao i ostalih mjera za zaštitu voda uz prioritarnu primjenu pristup davanja prostora rijekama i korištenja prirodnih retencija i HM-06 Jačanje otpornosti urbanih područja na antropogene pritiske uvjetovane klimatskim promjenama. U postupku prostornog planiranja i uređenja, temeljem podataka i analiza pojedinih sektora vezanih uz temu predlažu se izrade stručnih podloga koje će poslužiti kao podloga za izradu izmjena i dopuna prostornih planova, izraditi planove mreže zelene infrastrukture koji uključuju analizu usluga ekosustava i višestrukih koristi postojeće zelene infrastrukture te prijedlog buduće mreže zelene infrastrukture koja bi bila u funkciji prilagodbe klimatskim promjenama.

Zakon o gradnji, Članak 47.c, navodi da se u Programu ZI razrađuju ciljevi i mjere koji potiču uspostavu održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj ZI u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju. Članak 47.d navodi da se u Programu KG razrađuju ciljevi i mjere koji potiču kružnosti kod planiranja novih zgrada, ponovno korištenje napuštenih i/ili zapuštenih i produljenje trajnosti postojećih prostora i zgrada, smanjenje količine građevinskog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada.

Zakon o prostornom uređenju ZI prikazuje kao *"planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojima se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivoga razvoja"*. Ciljevi prostornog uređenja koje se odnose isključivo na ZI su:

- Cilj 9. kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, razvoj zelene infrastrukture te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš
- Cilj 14. stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te razvijanjem zelene infrastrukture uz poštivanje

prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog naslijeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja

Prostorno uređenje temelji se na načelima pri čemu "Načelo prostorne održivosti razvitka i vrsnoće gradnje" u Članku 10, stavku 3. glasi: "Održivi razvitak podržava se i kružnim gospodarenjem prostorom i građevinama tako da se očuvaju postojeći resursi uređenjem i revitalizacijom prostora i ponovnom uporabom građevina kako bi se stvorila dodatna duža vrijednost i omogućilo učinkovito gospodarenje resursima".

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske navodi da je potrebno promišljati i postupcima planiranja uspostavljati nove te čuvati postojeće sustave urbane ZI-mreže zelenih površina u kojima, i s pomoću kojih, se doprinosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa u gradovima. Navedeno je detaljno prikazano u prioritetu 4.5. Otpornost na promjene i to kroz *usmjerenje 4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture*, ali bez definiranih projekata/aktivnosti kao što je to u slučaju drugih usmjerenja u istom dokumentu. Navedeno usmjerenje naglašava da je u postupcima izrade planova svih razina potrebno promicati razvoj ZI.

Hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u RH je **Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine** koja zagovara četiri (4) razvojna smjera, a težište pronalaze u Europskom zelenom planu. Strategijom je propisano trinaest (13) strateških ciljeva te se u strateškom cilju *8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost*, zagovara ZI i KG i to kroz: Program ZI i Program KG, koje provodi Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (u daljnjem tekstu: NPOO) unutar inicijative 6: Obnova zgrada, a u općem cilju 7. Povećati integraciju koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, reformi C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Programi višegodišnjeg financijskog okvira EU (VFO) za razdoblje 2021. - 2027. godine koji kroz svoje ciljeve podupiru ZI i KG su:

a) Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (u daljnjem tekstu: PKK) (Nacrt) pod prioritetom *3. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa*, te sljedećih specifičan ciljeva:

- 2 (iv) promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima
- 2 (vi) Promicanje prijelaza na kružno i resursno učinkovito gospodarstvo

- 2 (vii) Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim i u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja

b) Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027. (u daljnjem tekstu: ITP) (Nacrt) u specifičnom cilju 5 navodi:

- 5 (I) Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima
- 5 (II) Poticanje integriranog i uključivog lokalnog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana.

Program ZI je srednjoročni akt strateškog planiranja RH u kojem se opisuju razvojne potrebe i potencijali kroz uspostavu tri (3) posebna cilja s pripadajućim mjerama i aktivnostima za razvoj ZI u urbanim područjima.

Posebni cilj 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture se sastoji od pet (5) mjera te pedeset i osam (58) aktivnosti koje obuhvaćaju evidentiranje ZI na području gradova i općina u RH, razvoj i izrada digitalne baze projekata, izrada strateških dokumenata razvoja ZI na lokalnoj i regionalnoj razini i dr..

Posebni cilj 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima se sastoji od dvije (2) mjere te šesnaest (16) aktivnosti koje obuhvaćaju provedbu pilot projekata ZI te poticanje izgradnje ZI kojom se jača otpornost urbanih područja na posljedice klimatskih promjena.

Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture se sastoji od dvije (2) mjere te dvanaest (12) aktivnosti koje obuhvaćaju informiranje i edukaciju javnosti, ali i stručnjaka i predstavnika lokalne/regionalne samouprave radi uspostave i primjene ZI.

Program KG predstavlja tip srednjoročnog akta strateškog planiranja od nacionalnog značaja, pri čemu on pobliže definira provedbu strateških ciljeva NRS 2030, te ostalih višesektorskih i sektorskih strategija. Posebni ciljevi razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama definirani programom su:

Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama se sastoji od pet (5) mjera i njima pripadajućim aktivnostima (46), a koje obuhvaćaju osiguranje preduvjeta za razvoj kružnog gospodarenja, izradu strateških dokumenata te uspostavu digitalne baze podataka.

Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada se sastoji od dvije (2) mjere i njima pripadajućim aktivnostima (10), a koje se odnose na poticanja kružne obnove prostora i zgrada te poticanje inovacija i razvoja u primjeni istih na konkretnim prostorima.

Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama se sastoji od dvije (2) mjere i njima pripadajućim aktivnostima (11), a koje se odnose na informiranje javnosti te edukaciju o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama.

2. POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG TE NPOO

Ciljevi – mjere – aktivnosti koje su proizašle iz SZUO Grada Novske izravno doprinose posebnim ciljevima te aktivnostima koje su definirane u Programu ZI, Programu KG te cilju reforme C6.1. R5 iz NPOO-a.

Program ZI

Ciljevi razvoja ZI su usklađeni sa strateškim okvirom NRS 2030 i SPRRH, pri čemu ciljevi Programa ZI predstavljaju posebne ciljeve, kojima se doprinosi ostvarenju pripadajućeg strateškog cilja (Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost) iz NRS 2030. Sukladno identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima te utvrđenoj viziji razvoja, Programom ZI su definirani sljedeći posebni ciljevi (PC) razvoja zelene infrastrukture:

- PC 1. Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima
- PC 2. Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima
- PC 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture

Ciljevi-mjere-aktivnosti/projekti definirani SZUO Grada Novske proizašli su iz ciljeva razvoja ZI (posebni ciljevi) u urbanim područjima (Programa ZI) te su usklađeni s nacionalnim strateškim okvirom. Aktivnosti/projekti iz ovog dokumenta direktno su povezani s mjerom provedbe pilot projekata razvoja zelene infrastrukture, zatim mjerom poticanja izgradnje zelene infrastrukture kojom se jača otpornost urbanih područja na posljedice klimatskih promjena, mjerom edukacije javnog sektora JLS o zelenoj infrastrukturi te mjerom afirmacije i informiranja javnosti o zelenoj infrastrukturi.

Program KG

Posebni ciljevi Programa razvoja KG prostorom i zgradama nadovezuju se na strateške ciljeve definirane u NRS 2030, a cjelokupan Program nadovezuje se na strateški cilj Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost koji se nalazi u okviru razvojnog smjera Zelena i digitalna tranzicija. Sukladno identificiranim razvojnim potrebama i potencijalima te utvrđenoj viziji razvoja, definirani su sljedeći posebni ciljevi razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:

- Posebni cilj 1. Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

- Posebni cilj 2. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada
- Posebni cilj 3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama

SZUO Grada Novske određen je kroz poseban cilj, kao dio strateškog cilja 1 ovog Programa, te iz njega proizašle aktivnosti/projekti. Navedeni posebni cilj odnosi se na stvaranje preduvjeta i učinkovito provođenje planiranja i gradnje novih, odnosno revitalizaciju i reprogramiranje napuštenih i slabo korištenih prostora i zgrada prema načelima KG. Istovremeno je nužno provesti upoznavanje i edukaciju stanovništva i JLS o temi KG, što je ključan preduvjet za uspješno provođenje cilja.

NPOO

Cilj reforme C6.1. R5. (Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama) je utvrditi i razviti okvir za izradu i provedbu strategija ZUO na lokalnoj razini, kako bi se osigurali temelji razvoja održivog prostora s naglaskom na razvoj zelene infrastrukture i integraciju rješenja temeljenih na prirodi, integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, jačanje otpornosti od rizika i klimatskih promjena te kao podrška općem održivom razvoju.

Cilj SZUO Grada Novske je uspostava okvira koji će, kroz realizaciju strateških mjera, doprinijeti održivom razvoju cjelokupnog gradskog područja.

3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

Srednjoročna vizija razvoja ZI i KG Grada Novske je proizašla uočenih problema u prostoru, a usklađena je s NRS, Programom razvoja ZI, Programom razvoja KG i ostalim važećim strateškim dokumentima na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razni, pri čemu predstavlja sliku željenog stanja otvorenih prostora i objekata na predmetnom području. Temeljem navedenog, **strateška vizija zelene urbane obnove Grada Novske** glasi:

Novska, Grad multifunkcionalne mreže otvorenih prostora i zgrada, koja stvara nove prilike za svoje stanovnike i posjetitelje kroz održive sustave.

Sukladno definiranoj viziji te razvojnim potrebama i potencijalima za uspostavu multifunkcionalne mreže ZI i KG u strateškom okviru će se definirati strateški i posebni ciljevi, mjere i strateški projekti za uspostavu zelene urbane obnove na čitavom području Grada.

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

Potrebe i potencijale načelno je moguće prepoznati po činjenici da otvoreni prostori, kao i nekorisćena ili slabo iskorišćena izgradnja, nisu adekvatno identificirani i vrednovani, a samim time nisu prepoznate njihove karakteristike, vrijednosti i potencijali. Razvojne potrebe i razvojni potencijali Grada Novske, povezani su s Programom ZI i Programom KG, pri čemu služe kao osnova za razradu aktivnosti/projekata unutar strateškog dijela ovog dokumenta.

4.1. RAZVOJNE POTREBE

- RP 1. Očuvati i unaprijediti cjelokupnu bioraznolikost područja Grada
- RP 2. Uspostaviti održivu mrežu plave infrastrukture osobito unutar građevinskih područja naselja
- RP 3. Smanjiti udio sive infrastrukture na području Grada korištenjem zelenih rješenja radi prilagodbe klimatskim promjenama
- RP 4. Uspostaviti umrežen sustav otvorenih površina, različitih tipova, kroz unaprjeđenje ekoloških, ekonomskih, društvenih i morfoloških funkcije ZI
- RP 5. Poboljšati održivost posjetiteljskih i rekreacijskih sadržaja na širem području
- RP 6. Stvoriti otvorene javne prostore ugodne za život te osigurati bolju povezanost i dostupnost svim stanovnicima
- RP 7. Unaprijediti postojeći sustav javnih površina unutar urbanog dijela grada kroz uređenje i povezivanje
- RP 8. Kreirati planski sustav ozelenjavanja gospodarskih i industrijskih zona
- RP 9. Provesti inventarizaciju i vrednovanje napuštenih i zapuštenih prostora i zgrada (uspostavljanje registra) te njihovo stavljanje u ponovnu upotrebu uz uspostavljanje održive namjene u skladu s načelima KG
- RP 10. Provesti inventarizaciju i vrednovanje slabo iskorištenih prostora i zgrada (zapušteni, nedovoljno ili neadekvatno korišćeni) (uspostavljanje registra) te njihova revitalizacija i prenamjena po načelima KG
- RP 11. Poseban pristup primijeniti na inventarizaciju i vrednovanje napuštenih i zapuštenih prostora i zgrada u privatnom vlasništvu, s naglaskom na identificiranju razloga njihovog napuštanja te njihovo stavljanje u ponovnu upotrebu uz uspostavljanje održive namjene u skladu s načelima KG
- RP 12. Poboljšati energetske učinkovitost i održivost postojećeg građevnog fonda
- RP 13. Planirati i projektirati nove prostore i zgrade po načelima ZI i KG
- RP 14. Koristiti kulturnu baštinu, identitet i tradicijske vrijednosti kao razvojni resurs

- RP 15. Kartirati i uspostaviti registar svih tipova zelenih prostora na području Grada
- RP 16. Implementirati ZI i KG u sektorske alate upravljanja Gradom (sloj u prostornim planovima, izrada akcijskog plana i sl.)
- RP 17. Jačati svijesti stanovništva o vrijednostima održivog razvoja kroz ZI i KG

4.2. RAZVOJNI POTENCIJALI

Razvojni potencijali koji su prepoznati na razini Grada, a utječu na uspostavu mreže zelene obnove su:

- Različite tipovi otvorenih površina (prirodni i doprirodni, javne zelene površine, poljoprivredne površine, otvoreni prostori gospodarskih zona i dr.) povezati kroz različite aktivnosti/projekte u održivu mrežu zelene infrastrukture
- Sustave plave (vodotoci, jezera) i sive (prometnice, staze) infrastrukture spojiti u održivu mrežu zelene infrastrukture kroz rješenja temeljena na prirodi (ozelenjavanje koridora, uporaba prirodnih materijala u rekonstrukciji i sl.)
- Otvorene površine bez namjene (djelomično uređeni otvoreni prostori) i/ili neiskorištene prostore (brownfield lokacije) moguće je prenamijeniti u javne površine različitih sadržaja i tipova poput tematskih parkova (adrenalinski, industrijski, arheološki, interpretacijski i sl.)
- Ozelenjavanje svih gospodarskih i industrijskih zona te pripadajuće infrastrukture sadnjom odgovarajućih autohtonih vrsta, što se osobito odnosi na planirano proširenje poduzetničkih zona (Poduzetnička zone Istok i Zapad (proizvodna i poslovna namjena), Poduzetnička zona Jug (proizvodna i poslovna namjena) i Poslovno-trgovačka zona (poslovna namjena))
- Održivo korištenje resursa Parka prirode Lonjsko polje
- Na području postoji veći broj napuštenih i slabo iskorištenih prostora i zgrada, koji predstavljaju potencijal za primjenu načela KG i smještaj sadržaja javne i društvene namjene, ali i gospodarskih sadržaja, kako bi se spriječilo nepotrebno širenje građevinskih područja naselja i kako bi se iskoristila postojeća izgrađena infrastruktura (promet, energetska infrastruktura, vodoopskrba). Navedeno utječe na smanjenje potrebe za izgradnjom novih površina sive infrastrukture.
- Poseban pristup zahtijevaju napuštene i zapuštene obiteljske kuće s okućnicom, kao i ostale zgrade u privatnom vlasništvu, pogotovo one tradicijskog načina gradnje, a u svrhu revitalizacije i iznalaženja održive namjene te povećanja atraktivnosti ruralnih područja za život i privlačenje novog stanovništva.

5. OSNOVNA OBILJEŽJA GRADA NOVSKE

5.1. Političko-teritorijalni ustroj i klimatska obilježja

Političko-teritorijalni ustroj

Grad Novska (dalje u tekstu: Grad) nalazi se na području Zapadne Slavonije, na istočnom rubnom dijelu Sisačko-moslavačke županije (dalje u tekstu: SMŽ), gdje graniči s Gradom Kutinom te s općinama Jasenovac i Lipovljani. Na sjeveru graniči s Požeško-slavonskom županijom (Grad Lipik) dok na istoku s Brodsko-posavskom županijom (Općina Okučani). Desetak je kilometara udaljen od državne granice s Bosnom i Hercegovinom (granični prijelaz Jasenovac).

Površina Grada je 319,4 km², pri čemu zauzima 7,2% županijskog teritorija. Upravno - teritorijalni ustroj Grada obuhvaća 23 naselja: Bair, Borovac, Brestača, Brezovac, Bročice, Jazavica, Kozarice, Kričke, Lovska, Nova Subocka, Novi Grabovac, Novska, Paklenica, Plesmo, Popovac, Rađenovci, Rajčići, Rajić, Roždanik, Sigetac, Stara Subocka, Stari Grabovac i Vočarica. Naselje Novska je administrativno-upravno, gospodarsko, obrazovno-kulturno, zdravstveno-socijalno, uslužno i sportsko središte Grada Novske.

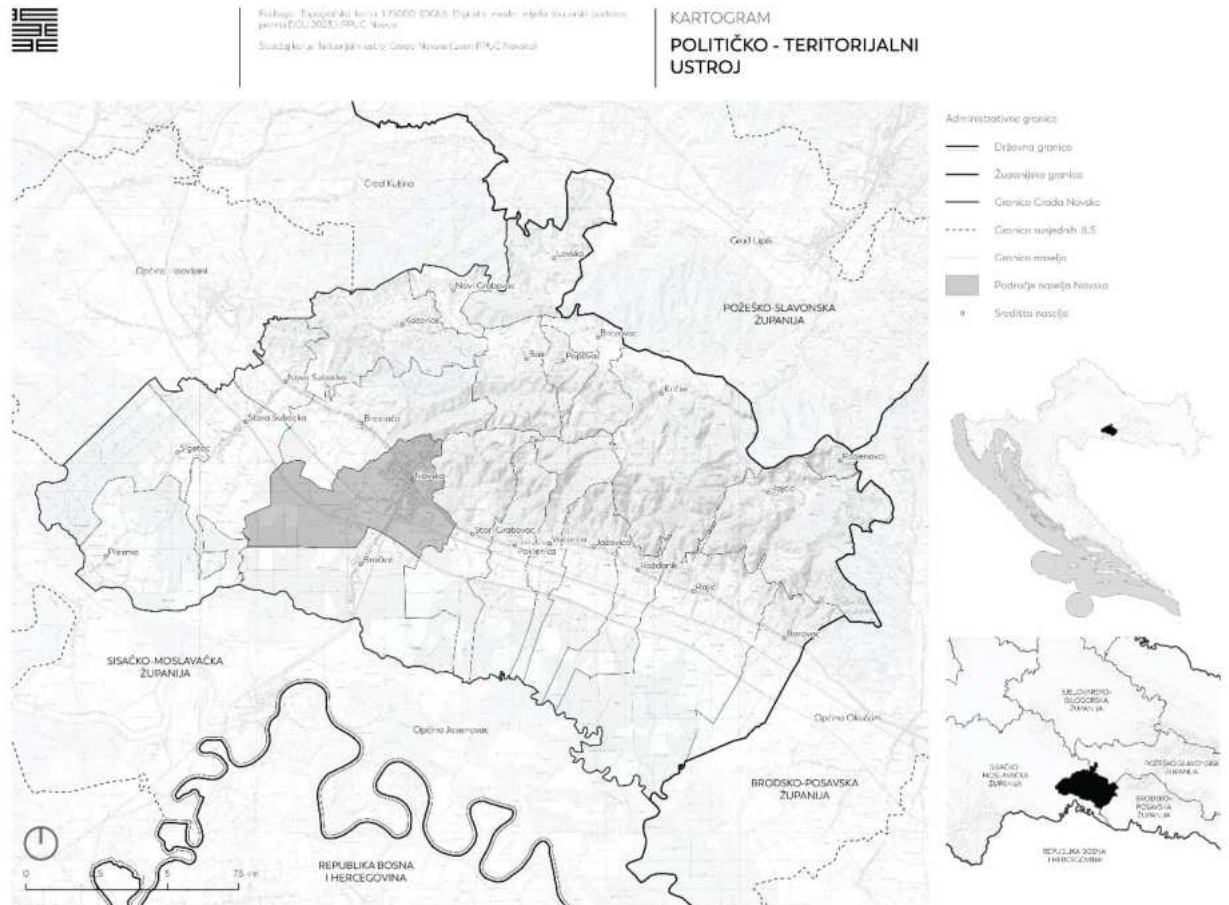
U prirodno – geografskom smislu granicu Grad s južne strane čini regulirani vodotok Veliki Strug, a na sjeveru južne padine zapadnih obronaka Psunja, a između kojih se protežu važne cestovne i željezničke prometnice RH, a koje su ujedno i glavni europski prometni pravac E70 (europska autocesta 70). Navedeno je prikazano na kartografskom prikazu u nastavku.

Klimatska obilježja

Prema Koppenovoj klimatskoj regionalizaciji - oborine i toplina (Šegota i Filipčić, 2003), područje Grada pripada razredu C, klimatskom podtipu Cfb – umjereno topla vlažna klima s toplim ljetom, čija je srednja temperatura zraka najtoplijeg mjeseca niža od 22 °C te s umjereno hladnom zimom čija je srednja siječanjska temperatura 0,2 °C. Srednje godišnje temperature i temperaturne amplitude rastu od zapada prema istoku. Zabilježeni maksimum do 2021. godine 40 °C (kolovoz, 2012.), dok je zabilježeni minimum -25,2 °C (siječanj, 1985.).

Područje ima pretežno povoljan raspored oborina. Najviše padalina ima u kasno proljeće, rano ljeto i jesen, a najmanje u zimi i u rano proljeće te se količina oborina smanjuje od zapada prema istoku. Na meteorološkoj postaji u Sisku u razdoblju od 1949. do 2021. godine, zabilježeni je maksimum s 93,3 mm oborina (lipanj), dok je

zabilježeni minimum 53,5 mm (veljača).⁸ Nema izrazito sušnih niti vlažnih razdoblja, cijelo područje ima srednju do visoku vlažnost zraka. Zimi područjem prevladavaju sjeveroistočni vjetrovi, dok sjeverozapadni vjetrovi prevladavaju ljeti.

Kartogram 1 - Političko teritorijalni ustroj Grada (Izvor: DGU, PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

⁸ DHMZ, https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci¶m=k1&Grad=sisak

5.2. Stanovništvo

Prema posljednjem Popisu stanovništva Državnog zavoda za statistiku (dalje u tekstu: DZS) provedenom 2021. godine na području Grada zabilježeno je 11.137 stanovnika, odnosno 7,95% ukupnog stanovništva SMŽ. Prema broju stanovnika Grad Novska nalazi se na četvrtom mjestu među jedinicama lokalne samouprave u SMŽ, iza Siska, Petrinje i Kutine. Uzevši u obzir prethodne popise, provedene 1991., 2001. i 2011. godine, vidljiv je kontinuirani pad stanovništva na gradskoj i županijskoj razini. Kumulativno smanjenje broja stanovnika na području Grada od 1991. do 2021. iznosi 6094 stanovnika, odnosno 35,37%. Opadanje broja stanovnika dio je trenda deruralizacije i odlaska stanovništva u veće gradove, zatim procesa prirodne depopulacije, ali i posljedice ratnih zbivanja 90-ih godina. Prosječna gustoća naseljenosti na području Grada iznosi 29 stanovnika po km², što je manje od županijske gustoće naseljenosti koja iznosi 32 stanovnik po km².

Najveća koncentracija stanovnika nalazi se u naselju Novska koje je administrativno-upravno, gospodarsko, obrazovno-kulturno, zdravstveno-socijalno, uslužno i sportsko središte Grada. Naselje Novska broji 5 922 stanovnika što čini 53% ukupnog broja stanovnika Grada. Pojedina seoska naselja su gotovo u potpunosti nenaseljena, te broje do 10 stanovnika (Bair, Brezovac, Kričke, Lovska, Novi Grabovac, Popovac, Rađenovci, Rajčići). Navedeni podaci ukazuju na neujednačenu naseljenost gradskog područja, pri čemu Novska kao urbano središte znatno prednjači pred ostalim naseljima.

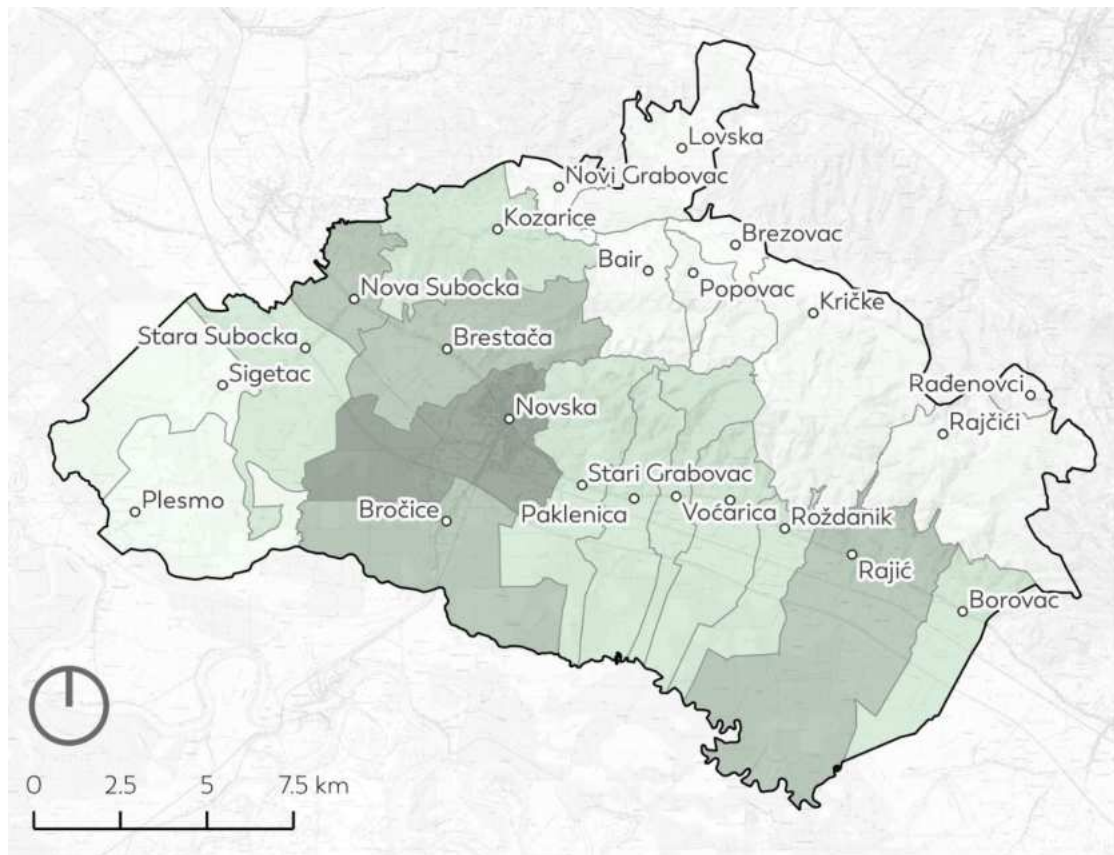
Dobna struktura stanovništva grada Novske ukazuje na dominaciju udjela zrelog stanovništva u dobi od 20-64 godina (50%), ali i problem starenja stanovništva. Udio stanovništva starog 65 godina i više u 2021. godini iznosi čak 30%, što je porast u odnosu na 2011. godinu. Ovaj podatak odražava stanje u cijeloj SMŽ koja spada u četiri demografski najugroženije županije u RH. Istodobno, udio mladog stanovništva (0-19 godina) je u 2021. iznosio 20%, što je manje nego u 2011. godini. Udio starog stanovništva (65+ godina) je veći u odnosu na mlado stanovništvo u svim naseljima, što se kao negativni društveni pokazatelj podudara s državnim prosjekom u kojem je izraženo višegodišnje opadanje udjela mladog stanovništva (0-19 godina).

Promatrajući spolnu strukturu stanovništva, vidljiv je nešto veći udio žena (52%) od muškaraca (48%) u svim popisnim razdobljima.

Detaljan popis stanovništva po naseljima, spolu i starosti tablično je prikazan u tekstu niže (Tablica 1).

Tablica 1 Popis stanovništva 2021. godine po naseljima, spolu i starosti (Izvor: DZS; modificirano 3E PROJEKTI d.o.o.)

Popis stanovništva					Gustoća naseljenosti 2021. godine	Dobna struktura 2021. godine		
	1991.	2001.	2011.	2021.		Mlado (0-19)	Zrelo (20-64)	Staro (65+)
SMŽ	251 332	185 387	172 439	139 603	32,01			
Grad Novska	17 231	14 313	13 518	11 137	28,46	2 233	5 549	3 295
m.		6 885	6 550	5 374				
ž.		7 428	6 968	5 763	-			
Bair	101	19	6	5	0,55	0	4	1
Borovac	656	309	273	176	16,34	27	70	79
Brestača	1 003	969	913	749	41,15	117	405	227
Brezovac	151	9	9	2	0,26	0	0	2
Bročice	1 061	967	964	787	41,47	187	393	207
Jazavica	559	429	398	327	25,37	77	150	100
Kozarice	518	543	433	320	19,62	54	166	100
Kričke	213	21	23	10	0,36	0	3	7
Lovska	228	11	9	10	0,78	0	1	9
Nova Subocka	595	689	713	570	86,23	124	287	159
Novi Grabovac	109	19	14	5	1,44	0	1	4
Novska	8 053	7 270	7 028	5 922	306,21	1 181	2 988	1 753
Paklenica	478	296	279	210	16,77	48	104	58
Plesmo	108	86	87	58	3,28	12	25	21
Popovac	53	7	10	6	1,75	0	1	5
Rađenovci	24	2	2	2	1,24	0	0	2
Rajčići	87	10	4	2	0,09	0	0	2
Rajić	1 424	969	875	752	21,5	174	384	194
Roždanik	330	291	262	229	28,7	42	117	70
Sigetac	170	161	122	92	7,3	12	40	40
Stara Subocka	523	597	502	386	24,62	82	195	109
Stari Grabovac	561	432	393	311	18,23	67	146	98
Vočarica	269	207	199	146	14,79	29	69	48

Administrativne granice

- Središta naselja
- Granica Grada Novske

Broj stanovnika po naseljima

- 0 - 50 stanovnika
- 50 - 100 stanovnika
- 100 - 500 stanovnika
- 500 - 1000 stanovnika
- 5922 stanovnika

Karta 1 Stanovništvo (Izvor: DGU, PPUG i DZS; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

5.3. Reljefna obilježja

Prema geomorfološkoj regionalizaciji Hrvatske (Bognar, 1999), Grad Novska čini prirodnu vezu obronaka slavonskog gorja i posavske ravnice jer dijelom pripada prostoru nizinskog područja sjeverne Hrvatske (1.3. Zavalna SZ Hrvatske), a dijelom Panonskom gorju (1.2. Slavonsko gromadno gorje s Požeškom zavalom i nizinom Save). Prema prirodno-geografskim karakteristikama mogu se diferencirati dvije funkcionalne cjeline: prigorska područja na jugozapadnim obroncima Psunja na sjevernom dijelu prostora Grada (veličine oko 163,40 km² ili 51% površine grada), te ravničarski aluvijalni prostor na jugu uz regulirani vodotok Veliki Strug (sliv rijeke Save) (156 km² ili 49% područja grada).

Reljefna obilježja (hipsometrija i nagib padina) su kartografski prikazana u nastavku teksta, a njihova se analiza temelji na digitalnom modelu reljefa rezolucije 5 x 5 m, koji je izrađen na osnovu podataka ustupljenih od strane Državne geodetske uprave (dalje u tekstu: DGU).

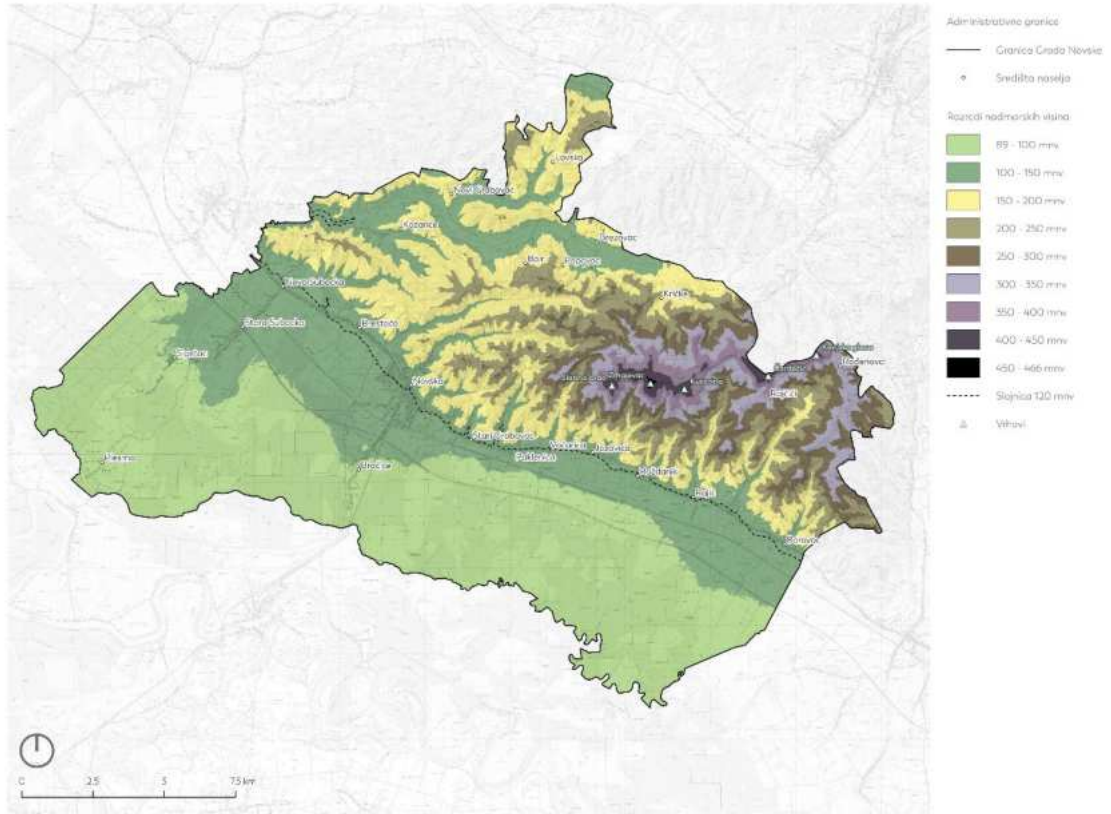
Nadmorske visine naselja unutar područja Grada kreću se od 86 do 466,5 m n. v., pri čemu su najniža područja uglavnom smještena u južnom dijelu Grada uz vodotok Veliki Strug, dok su veće nadmorske visine zastupljene na sjeveroistoku na padinama Psunja. Najviša točka gradskog područja je vrh Zmajevac na obroncima Psunja. Zastupljenost visinskih razreda prikazana je na kartografskom prikazu (Kartogram 2) u nastavku.

Južnim dijelom Grada dominiraju tereni s vrlo blagim nagibom (do 2°), koji se prema geomorfološkoj klasifikaciji ubrajaju u ravnice. S druge strane, strme i vrlo strme padine nalaze se na sjevernom i sjeveroistočnom dijelu područja Grada, na obroncima Psunja. Detaljna rasprostranjenost nagiba prikazana je na kartografskom prikazu (Kartogram 3).

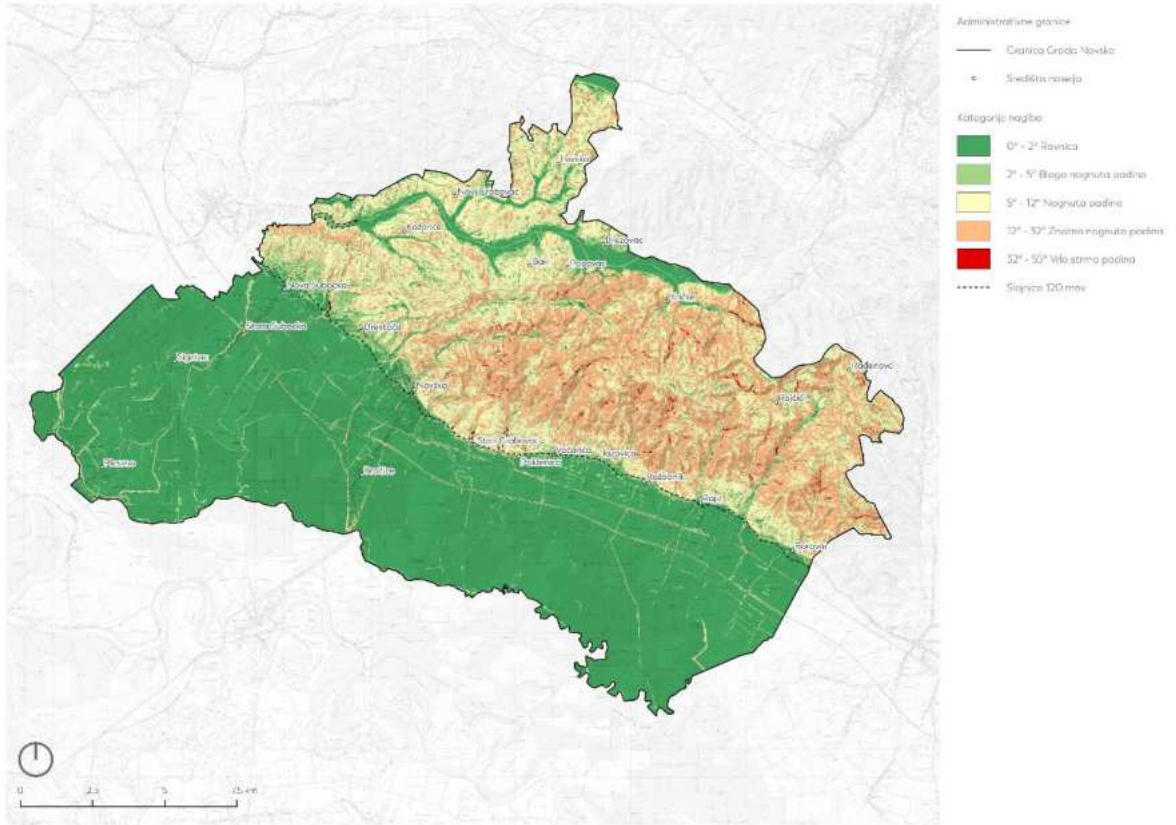

Podloga: Topografski plan u skali 1:25000 (DOU, Digitalni model terena) izdavanje prema UDLJ 15/2013, 19/2013, 16/2017, 14/2018
 Sadržaj karte: Digitalni model reljefa - etnoidi nadmorskih visina

KARTOGRAM
**ANALIZA RELJEFA -
 HIPSOMETRIJA**

Kartogram 2 - Hipsometrijski razredi reljefa Grada (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kartogram 3 - Geomorfološka klasifikacija nagiba padina Grada (Demek, 1972) (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

5.4. Krajobrazna obilježja

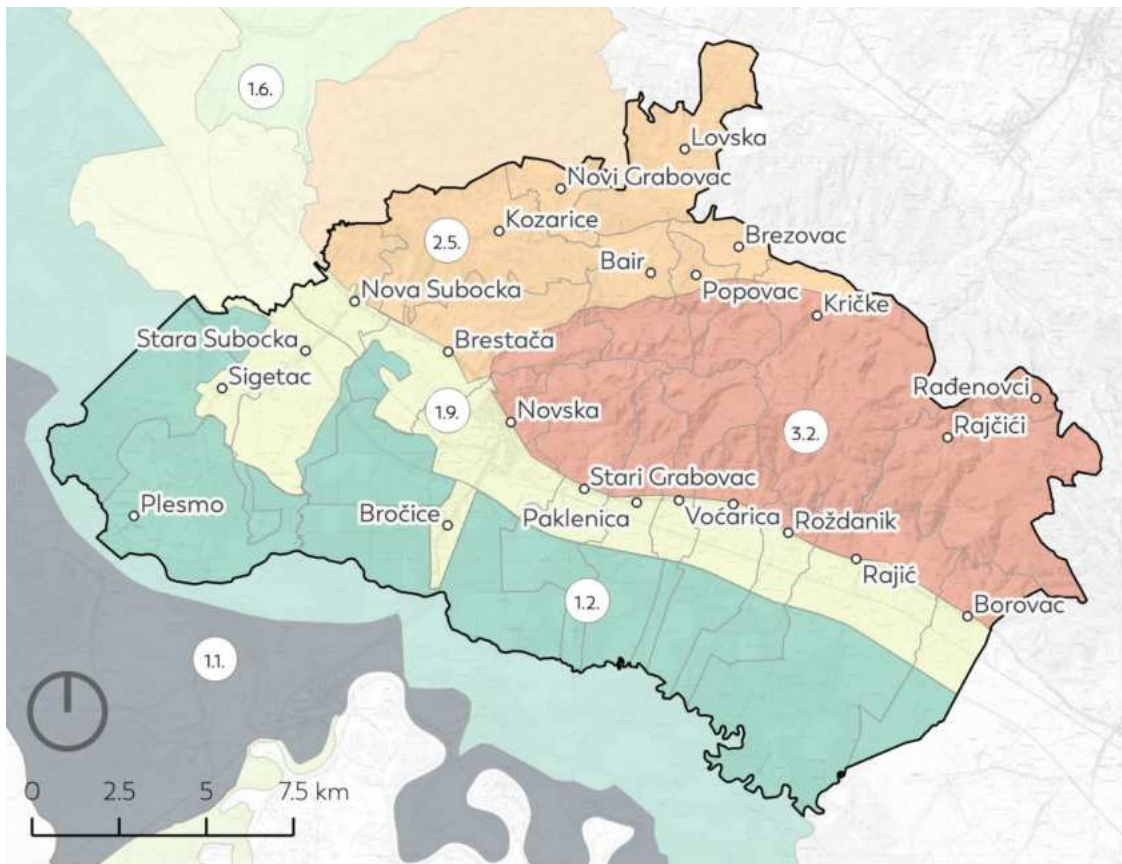
Studija krajobraznih vrijednosti Sisačko-moslavačke županije - krajobrazna osnova s procjenom karaktera i osjetljivosti krajobraza (IRES EKOLOGIJA d.o.o., 2019.) predstavlja stručnu podlogu kojom su predstavljeni svi krajobrazi SMŽ, odnosno njihove karakteristike, stanje i vrijednosti. Sukladno karakteru, stanju i vrijednosti oblikovane su mjere za očuvanje i razvoj svih prepoznatih krajobraza, s ciljem isticanja kvaliteta i doprinosa sveukupnoj privlačnosti prostora.

Sukladno navedenoj krajobraznoj kategorizaciji, Grad se nalazi unutar tri (3) krajobrazna područja (1. Krajobrazni tip aluvijalnih riječnih ravni; 2. Krajobrazni tip brdovitog područja; 3. Krajobrazni tip gorskog područja) te četiri (4) krajobrazna tipa (1.2. Krajobrazno područje Lonjskog i Crnac polja; 1.9. Krajobrazno područje predgorja Moslavačkog i Psunjskog gorja; 2.5. Krajobrazno područje pobrđa jugozapadnog dijela Psunja i 3.2. Krajobrazno područje jugozapadnog dijela gorja Psunj), čije su karakteristike, vrijednosti i mjere prikazane u tablično (Tablica 2) i kartografski (Karta 2) u nastavku teksta.

Tablica 2 Krajobrazna područja Grad Novske (Izvor: Studija krajobraznih vrijednosti SMŽ; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Smještaj	Prirodne karakteristike	Antropogene (kulturne) karakteristike	Vizualno-doživljajne karakteristike	Ocjena osjetljivosti krajobraznih područja	Mjere po krajobraznim područjima
1. Krajobrazni tip aluvijalnih riječnih ravni // 1.2. Krajobrazno područje Lonjskog i Crnac polja					
nizinsko područje rijeke Lonje u istočnom dijelu SMŽ, omeđeno savskom nizinom i pobrđem Moslavačke gore i gorja Psunj	- smjer pružanja SZ-JI - dominantni tip tala čine glejna i pseudoglejna tla - prevladava prirodan površinski pokrov (homogenim sklopovima visoke šumske vegetacije, odnosno poplavnih šuma hrasta lužnjaka)	- ističe se naselje Plesmo i manje mozaične poljoprivredne površine, plavne livade toponimskog naziva Sušev dol, Donje livade, Dudovo polje, Gačko polje i sl.	- nasuprot jednolične slike šuma, dinamiku u prostor unosi meandrirajući tok rijeke, prostrane livade, mjestimične mozaične poljoprivredne površine te dinamika poplavnih voda	Velika osjetljivost (Ocjena 4,51)	- Mjera 4: Razvoj tematskih ruta (povezivanje područja s naseljima uz Savu) - Mjera 8: Očuvanje i razvoj krajobraza vodotoka (riječni krajobraz Lonje i pripadajućih kanala)
1.9. Krajobrazno područje predgorja Moslavačkog i Psunjskog gorja					
omeđeno Moslavačkom gorom i jugozapadnim dijelom gorja Psunj na istoku te Lonjskim	- na S dominiraju deluvijalno-proluvijalne naslage, a na J barski les - nizinske male tekućice s glinovito-pjeskovitom podlogom - gotovo nema šumskih površina;	- dominantno antropogeno područje s gradskim centrom i pripadajućim naseljima linijskog karaktera - poljoprivredne parcele pravilnih, ujednačenih formi; dominira	- područje se nalazi na ravničarskom reljefu što, uz nedostatak vizualnih barijera kao što su šume, osigurava dobru preglednost i daleke vizure	Mala osjetljivost (Ocjena 1,99)	Mjera 4: Razvoj tematskih ruta (povezivanje s vinogradarskih površina Moslavačke gore s naseljima uz Savu) Mjera 5: Unaprjeđenje integriteta gradova i okolnih

poljem na zapadu	pojavljuju se linijski potezi živica i šikara	okrupnjeno zemljište			ruralnih/poljoprivrednih krajobraza
2. Krajobrazni tip brdovitog područja // 2.5. Krajobrazno područje pobrđa jugozapadnog dijela Psunja					
zauzima sjeverni dio Grada, a u širem kontekstu istočni dio SMŽ omeđen nizinom rijeke Pakre i jugozapadnim brdovitim dijelom gorja Psunj	- blago razgiban terena (od 100 do 200 m) - na višim područjima dominiraju paludinske naslage - u nižim nastaje kopneni les i klastične naslage pliokvartara - rijeka Subocka formira riječnu dolinu - zastupljeni šumski kompleksi (mješovita šuma hrasta kitnjaka i pitomog kestena)	- dolinska područjima rijeka /potoka pogodovale su nastanku mozaika kultiviranih površina te naselja longitudinalnog rastresitog tipa (Kozarice) -na istočnom dijelu dolazi do promjene krajobraznog uzorka radi okrupnjavanja zemljišta tzv. Kričkog polja (Brezovac). - točkaste zone eksploatacijskih polja unutar poljoprivrednih i šumskih površina	- blaga razgibanost terena; pojavljuju se različite vizure pri čemu su vizure zatvorenog tipa karakteristične za šumovite prostore, dok se duge vizure pojavljuju u području dolina, a koje povremeno zaustavlja viša linijska vegetacija živica	Mala osjetljivost (Ocjena 2,17)	Mjera 3: Okolišno i krajobrazno orijentirani postupci okrupnjavanja Mjera 7: Revitalizacija industrijskih krajobraza (područje se nalazi pod površinama iskorištavanja mineralnih sirovina)
3. Krajobrazni tip gorskog područja // 3.2. Krajobrazno područje jugozapadnog dijela gorja Psunj					
područje se nalazi u krajnjem istočnom dijelu SMŽ, (sjeveroist očni dio Novske), a omeđeno je pobrdem na sjeveru i nizinskim dijelom predgorja na jugu	-na paludinskim naslagama, a pedološki ga karakteriziraju humusno akumulativna tla u središtu te eluvijalno iluvijalna tla u rubnom području - osim povremenim tokovima područje je bogato i izvorima - Novljansko jezero - najveći dio površinskog pokrova čine čiste bukove šume u središnjem dijelu i šume hrasta kitnjaka i obične breze te mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume na Z i I	- manje poljoprivredne površine mješovitog načina korištenja -na blažim padinama nalaze se dvije manje ruralne cjeline (Rajčići i Pujić) uz koje se vežu obradive površine - u naselju Rajčići se ističu velike površine voćnjaka, okrupnjenog tipa - južni rub područja čine naselja s neposrednim okolišem	- šumski prostor i dinamičan teren daju dojam nepristupačnosti i nepreglednosti te zatvorenosti - unutar šumskih puteva otvaraju se prostori i pojavljuju objekti društvene namjene (Novljansko jezero, Lovačka kuća Bukovica i dr.). - sa zaravnjenih središnjih prostora pružaju se široke vizure	Umjerena osjetljivost (Ocjena 3,12)	Mjera 4: Razvoj tematskih ruta (razvoj sustava komunikacije te povezivanja postojećih društvenih aktivnosti (Novljansko jezero) s novim dodatnim sadržajem (vidikovci i sl.)) Mjera 9: Očuvanje i razvoj krajobraza šuma (čuvati šumske čistine (livade i pašnjake) i šumske rubove u blizini naselja Rajčići)

Krajobrazna područja Sisačko-moslavačke županije

- 1.1. Krajobrazno područje nizine Save
- 1.2. Krajobrazno područje Lonjskog i Crnac polja
- 1.6. Krajobrazno područje nizine Ilove i Pakre
- 1.9. Krajobrazno područje predgorja Moslavačkog i Psunjskog gorja
- 2.5. Krajobrazno područje pobrđa jugozapadnog dijela Psunja
- 3.2. Krajobrazno područje jugozapadnog dijela gorja Psunj

Karta 2 - Krajobrazna područja SMŽ; izdvojeni za Grad Novsku (Izvor: Studija krajobraznih vrijednosti SMŽ; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA

6.1. Strateška dokumentacija

Strategija je planski razvojni dokument koji definira opće smjernice razvoja Grada, uzimajući u obzir obilježja, prednosti i ograničenja područja i njegovog okruženja. Proces strateškog planiranja provodi se u suradnji lokalne samouprave i drugih dionika, a njegov krajnji rezultat je dokument koji određuje strateške ciljeve, prioritete i mjere, te razrađene aktivnosti i projekte.

Strateška dokumentacija Grada Novske temelji se na strategijama i akcijskim planovima usklađenim sa strateškim dokumentima na razini RH i EU, obuhvaća sljedeće dokumente:

- **Provedbeni program Grada Novske za razdoblje 2021.-2025. godine**
- **Strategija za ostvarivanje prava i potreba djece na području Grada Novske 2020. - 2025. godine,**
- **Strategije upravljanja imovinom Grada Novske 2021.-2027. godine (NACRT PRIJEDLOGA)**

U nastavku su tablično (Tablica 3) prikazani važeći strateški dokumenti Grada te njihov odnos s mjerama/projektima koji potiču razvoj ZI i KG.

Tablica 3 - Popis analiziranih strategija na razini Grada te usporedba s mjerama/projektima koji potiču ZI i KG (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Naziv dokumenta	Obrazloženje
Provedbeni program Grada Novske za razdoblje 2021.-2025.	<p>Provedbeni program predstavlja kratkoročni strateški akt kojim se definiraju ciljevi, prioriteti i mjere te razvojni projekti Grada Novske, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, a sadržaj s člankom 18. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/2018). Provedbeni program je zamijenio Strateški razvojni program Grada Novske 2018.-2023. godine., te su njime propisane sljedeće mjere i aktivnosti koji se izravno i/ili neizravno odnose na elemente ZI i KG:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Mjera 1. Uređenje naselja i stanovanje</u> <p>AKTIVNOSTI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Uređenje i opremanje s ciljem unapređivanja uvjeta za život u naseljima; 1.2. Unapređivanje dostupnosti i kvalitete stanovanja; 1.3. Učinkovito upravljanje stambenim prostorima u vlasništvu Grada Novske; 1.4. Unapređenje i energetska obnova objekata javne i stambene namjene <ul style="list-style-type: none"> • Mjera 2. Prostorno i urbanističko planiranje <p>AKTIVNOSTI:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Aktivnosti vezane za prostorno planiranje; 2.2. Ažuriranje podataka i održavanje računalne baze GIS-a Grada Novske <ul style="list-style-type: none"> • <u>Mjera 3. Komunalno gospodarstvo</u> 3.1. Aktivnosti vezane za ulaganje, izgradnju i održavanje komunalne infrastrukture

	<p>3.3. Rekonstrukcija, izgradnja i investicijsko održavanje komunalnih objekata i opreme</p> <p>3.4. Održavanje javnih površina</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Mjera 8. Kultura, tjelesna kultura i sport</u> <p>8.2. Unaprjeđenje dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja</p> <p>8.3. Ulaganja u zaštitu kulturne baštine i promociju kulturnih i povijesnih vrijednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Mjera 9. Zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša</u> <p>9.1. Aktivnosti vezane uz zaštitu prirode; očuvanje i unaprjeđenje kvalitete okoliša</p>
<p>Strategija za ostvarivanje prava i potreba djece na području grada Novske za razdoblje od 2020. do 2025. godine</p>	<p>Strategija je kreirana kao temelj poduzimanja budućih aktivnosti na području Grada Novske za ostvarivanje prava djece i njihovog aktivnog sudjelovanja u lokalnoj i široj zajednici. Strategija za svako programsko područje definira ciljeve, mjere, nositelje mjere i indikatore. Navedeni/e ciljevi/mjere Strategijom, koji/e se izravno i/ili neizravno odnose na elemente ZI i KG su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cilj 4.2. Promovirati odgovorno ponašanje prema okolišu i održivi razvoj: Mjera 4.2.1. Uključivati djecu u ekološke akcije, obilježavanje važnih datuma, • Cilj 4.4. Poboljšati sigurnost pristupa različitim sadržajima u zajednici djeci s teškoćama u razvoju i djeci s invaliditetom: Mjera 4.4.1. Napraviti analizu postojećeg stanja infrastrukture kako bi se utvrdili nedostaci u pristupu za djecu s teškoćama u razvoju i/ili invaliditetom te napraviti prijedlog poboljšanja infrastrukture, • Cilj 6.1. Poboljšati infrastrukturu i proširiti kapacitete odgojno-obrazovnih ustanova na području grada Novske: Mjera 6.1.1. Kontinuirano pratiti postojeće kapacitete i zahtjeve za upis djece u jaslice i vrtiće te stvarati preduvjete za nove kapacitete; Mjera 6.1.2. Pružiti podršku izgradnji Katoličke osnovne škole u Novskoj; Mjera 6.1.3. Osnovati i urediti učenički dom u Novskoj; Mjera 6.1.4. Decentralizirati gradsku knjižnicu u ruralni dio grada Novske, • Cilj 8.1. Osigurati dostupnost kulturnih i sportskih sadržaja za djecu: Mjera 8.1.1. Redovito pružati podršku programima udruga i sportskih klubova koje rade s djecom u području kulture i sporta, Cilj 8.3. Kontinuirano ulagati u sportsku/rekreacijsku infrastrukturu: Mjera 8.3.1. Urediti adekvatan pristup za osobe s invaliditetom ispred sportske dvorane; Mjera 8.3.2. Podržati izgradnju skate parka u Novskoj; Mjera 8.3.3. Izgraditi i opremiti sportsko – rekreacijski centar u Novskoj, • Cilj 9.1. Stvarati uvjete za kvalitetno provođenje slobodnog vremena: Mjera 9.1.1. Napraviti analizu i izvještaj o stanju dječjih igrališta na području grada Novske; Mjera 9.1.2. Poticati organizaciju volonterskih akcija u svrhu popravka i uređenja dječjih igrališta te izgradnje novih (znanstveni park); Mjera 9.1.3. Urediti Međunarodni izviđački kamp Dupin u Jazavici.

<p>Strategija upravljanja imovinom Grada Novske za razdoblje od 2021.-2027. (Nacrt Strategije)</p>	<p>Strategija određuje ciljeve i smjernice za upravljanje i raspolaganje nekretninama i pokretninama u vlasništvu Grada čime se želi osigurati ekonomski svrhovito, učinkovito i transparentno upravljanje i raspolaganje imovinom. Navedeni/e ciljevi/smjernice Strategije koji/e se izravno i/ili neizravno odnose na elemente ZI i KG su:</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>Dugoročni ciljevi upravljanja i raspolaganja imovinom Grada Novske su:</u> Očuvati i održivo upravljati vrijednim dijelovima imovine u vlasništvu Grada Novske i Učinkovito i transparentno raspolagati imovinom radi ostvarivanja gospodarskih, infrastrukturnih i drugih razvojnih ciljeva Grada Novske.• <u>Smjernice za učinkovito upravljanje/raspolaganje imovinom:</u> Održavanje i nadogradnja cjelovite i sistematizirane evidencije nekretnina u vlasništvu Grada Novske.; Usklađenje podataka katastra i zemljišnih knjiga s ciljem učinkovitijeg i transparentnijeg upravljanja i raspolaganja.; Povezivanje evidentiranih nekretnina sa saznanjima o obuhvatu, statusu i njihovoj namjeni u odnosu na važeće dokumente prostornog uređenja.; Vođenje računa o interesima Grada Novske kao vlasnika nekretnina prilikom izrade prostorne dokumentacije.; Temeljenje odluka o raspolaganju na najvećem mogućem ekonomskom učinku i održivom razvoju.; Žurno rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama u svrhu realizacije investicijskih projekata.; Zabrana prodaje osobito vrijednih i povijesno važnih nekretnina.; Redoviti pregledi imovine radi nadgledanja i planiranja održavanja.
--	--

6.2. Prostorno-planska dokumentacija

Kroz ovo poglavlje dana je analiza zadanih smjernica prostornog razvoja kroz važeću prostorno-plansku dokumentaciju za područje Grada Novske te njihovog utjecaja na sastavne elemente ZI i KG. Također je omogućen pregled vrijednih (zaštićenih i evidentiranih) prostornih sastavnica na području Grada.

Sustav prostornog planiranja u RH provodi se prema Zakonu o prostornom uređenju. Prostorno planiranje je institucionalni i tehnički oblik za upravljanje prostornom dimenzijom održivosti, kojom se na temelju procjene razvojnih mogućnosti u okviru zadržavanja osobnosti prostora, zahtjeva za zaštitu prostora te očuvanja kakvoće okoliša i prirode određuje namjena prostora/površina, uvjeti za razvoj djelatnosti i infrastrukture te njihov razmještaj u prostoru, uvjeti za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju izgrađenih područja te uvjeti za ostvarivanje planiranih zahvata u prostoru.

Jedna od osnovnih karakteristika prostornih planova je njihova subordinacija, pri čemu svaki plan obuhvaća određeni teritorij i njemu pripadajuću razinu planiranja, uz nužnu usklađenost s planovima višeg reda. Slijedom navedenog, Prostorni plan uređenja Grada Novske ("Službeni vjesnik", broj 7/05, 42/10, 8/13, 54/18, 40/20, 21/21 i 30/21 – pročišćeni tekst) (dalje u tekstu: PPUG) izrađuje se u skladu s Prostornim planom Sisačko-moslavačke županije ("Službeni glasnik" Sisačko-moslavačke županije, broj 4/01, 12/10, 10/17, 12/19, 23/19 – pročišćeni tekst i 7/23) (dalje u tekstu: PPŽ).

Na području Grada Novske, uz već navedene planove, važeći su i sljedeći planovi nižeg reda:

- Urbanistički plan uređenja Grada Novske ("Službeni vjesnik", broj 31/07, 49/07, 19/13, 54/18, 40/20, 21/21, 60/21, 65/22 i 102/22),
- Detaljni plan uređenja proširenja mjesnog groblja u Brestači ("Službeni vjesnik", broj 8/13),
- Detaljni plan uređenja proširenja mjesnog groblja u Voćarici ("Službeni vjesnik", broj 3/13),
- Detaljni plan uređenja 'Zapad 1' ("Službeni vjesnik", broj 53B/09 i 08/13)
- te Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje (NN 37/10) koji se jednim dijelom nalazi unutar obuhvata PPUG-a.

Prostornim planiranjem definiraju se uvjeti za ostvarenje prostornih i društvenih potencijala te u tom smislu elementi zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja moraju biti bitan razvojni, a ne ograničavajući faktor uređenja i korištenja prostora.

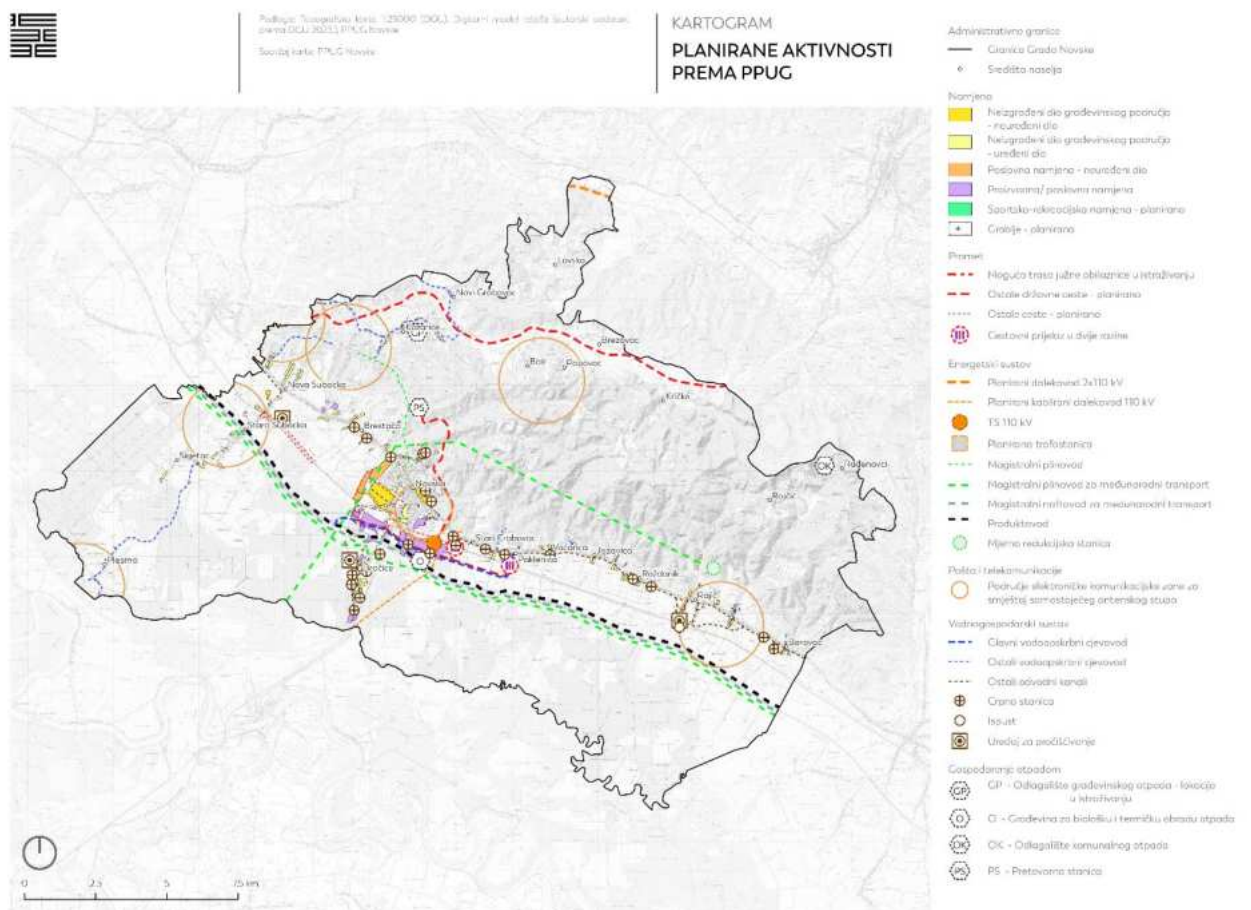
U nastavku teksta izdvojeni su određeni veći zahvati u prostoru definirani važećim PPUG-om, a pogotovo oni gospodarski i infrastrukturni (promet i energetski sustav) te ih je potrebno sagledati u kontekstu planiranog razvoja ZI i usmjeriti ih na zelena i održiva rješenja.

Značajni zahvati izdvojeni su u nastavku teksta (Tablica 4), a prikazani su na zasebnim kartografskim prikazima (Kartogram 4).

Tablica 4 - Planirane aktivnosti unutar važećeg PPUG-a (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

<p>prometni sustav:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planirana tzv južna obilaznica (dio je koridor u istraživanju) urbanog područja Novske od silaska s autoceste A3 do Ž3252 u Paklenici kroz Poduzetničku zonu Jug - planirana spojna cesta koja spaja Poslovno-trgovačku zonu i D47 preko središnjeg dijela Novske sa Ž3252 u Starom Grabovcu - planirana prometnica koja povezuje buduću obilaznicu s Poduzetničkom zonom Istok i prometnicom na njenom istočnom kraju, a prolazi uz željeznički i autobusni kolodvor - planirana obilaznica sjever-jug od Ž3252 do južne obilaznice preko željezničke pruge i tzv. sjeverne obilaznice (koridor u istraživanju) koja bi se nadovezala na obilaznicu sjever-jug i spajala na D47 sjeverno od Novske - planirani heliodrom na području nove Poslovno-trgovačke zone ili na sjevernim brežuljcima iznad Starog Grabovca (lokacija u istraživanju)
<p>elektroopskrba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planirana transformatorska stanica TS 110/x kV Novska za potrebe nove Poduzetničke zone Jug (lokacija u istraživanju) - planirani dalekovod DV 2x110 kV za priključak planirane TS 110/x kV Novska na postojeći DV 110 kV TS Međurić – TS Nova Gradiška (koridor u istraživanju) - planirani kablirani dalekovod DV 110 kV za spoj između postojećeg EVP 110/25 kV Novska i planirane TS 110/x kV Novska (koridor u istraživanju)
<p>cijevni transport nafte i plina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planirani cjevovod magistralnog naftovoda i planirani produktovod uz autocestu A3 u koridoru postojeće trase JANAF-a - planirani međunarodni magistralni plinovod 75 bara (DN 600 mm) - planirani magistralni plinovod sjeverno od ceste Ž3252 - planirani magistralni plinovod Kozarac – Slobodnica - planirana mjerno-redukcijska stanica na području naselja Rajić radi daljnje distribucije plina preko lokalnih mreža - planirani produžetak magistralnog plinovoda od MRS Novska prema jugu na novu MRS Jasenovac - istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina – ugljikovodika – utvrđene granice eksploatacijskih polja 'Jamarica', 'Kozarica' i 'Lipovljani' (naselja Kozarice, Novi Grabovac, Lovska, Bair i Popovac Subocki)

građevine za postupanje s otpadom:
<ul style="list-style-type: none"> - planirano odlagalište komunalnog otpada na području naselja Rađenovci - planirane građevine za aerobnu biološku obradu otpada (kompostana) zatvorenog tipa, za sortiranje otpada i za anaerobnu biološku obradu otpada (bioplinsko postrojenje) na prostoru poduzetničke zone Novska - planirana pretovarna stanica i reciklažno dvorište u sklopu postojećeg odlagališta Kurjakana - planirano odlagalište građevinskog otpada (lokacija u istraživanju) u naselju Kozarice
gospodarski sustav izvan građevinskog područja naselja:
<ul style="list-style-type: none"> - planirano proširenje Poduzetničke zone Istok (proizvodna i poslovna namjena) i Poduzetničke zone Zapad (proizvodna i poslovna namjena) - planirana Poduzetnička zona Jug (proizvodna i poslovna namjena) - planirana Poslovno-trgovačka zona (poslovna namjena)
građevinska područja naselja:
neizgrađeni i neuređeni dijelovi građevinskih područja naselja - veliki dijelovi naselja Novska i dio naselja Nova Subocka

Kartogram 4 - Planirane aktivnosti unutar važećeg PPUG (Izvor: PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Analiza prostorno-planske i zakonske zaštite te ostalih evidentiranih vrijednosti prema važećem PPUG

Važećim zakonima i ostalim propisima te važećom prostorno-planskom dokumentacijom omogućeno je očuvanje i zaštita prostornih i kulturnih vrijednosti pojedinog područja, stoga je potrebno izdvojiti (1) kulturna dobra i (2) krajobrazne i prirodne vrijednosti, kao i (3) područja ekološke mreže NATURA 2000. Navedeno je detaljno opisano i kartografski prikazano (Kartogram 5) u nastavku teksta.

Također, u nastavku su obrađena i područja Grada Novske (4) za koje je PPUG-om definirana obveza donošenja prostornih planova nižeg reda.

Ove vrijednosti uključuju ekosustave (Natura 2000, zaštićena područja prirode), ali i sustave napravljene ljudskom intervencijom (kulturni krajobraz i baština) koje je potrebno ojačati i povezati u jedinstvenu zelenu mrežu.

(1) Kulturna dobra

Važećim PPUG-om i Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21) na području Grada kulturna dobra razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

- zaštićena kulturna dobra (Z),
- preventivno zaštićena kulturna dobra (P),
- kulturna dobra predložena za zaštitu (PZ),
- evidentirana kulturna dobra lokalnog značaja (E).

Na području Grada sukladno PPUG-u definirane su sljedeće skupine nepokretnih kulturnih dobara:

- I. Spomenička područja i cjeline
 1. Povijesna naselja i dijelovi naselja – 6 spomenika
 2. Arheološki lokaliteti i zone – 17 spomenika
 3. Povijesno-memorijalna područja – 16 spomenika
- II. Pojedinačne građevine / kompleksi građevina
 1. Sakralne građevine i kompleksi
 - 1.1. Građevine posvećene kultu – 11 spomenika
 - 1.2. Poklonci – 8 spomenika
 - 1.3. Ostale sakralne građevine – 2 spomenika
 2. Civilne građevine

- 2.1. Stambene i stambeno-poslovne građevine – 17 spomenika
- 2.2. Građevine javne namjene – 12 spomenika
- 2.3. Građevine poljoprivrednog gospodarstva – 1 spomenika
3. Vojne građevine i kompleksi – 1 spomenika
4. Memorijalne građevine i kompleksi – 16 spomenika
5. Urbana oprema – 4 spomenika

Prema Registru, na području Grada nalazi se devet (9) zaštićenih pojedinačnih kulturnih dobara te jedna (1) kulturno povijesna cjelina, što je prikazano u tablici (Tablica 5) u nastavku.

Tablica 5 - Popis kulturnih dobara Grada Novske (Izvor: Registar na dan 06. rujna 2023. godine)

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta
1	Z-3071	Crkva sv. Luke Evanđeliste	Novska	Nepokretna pojedinačna Kulturno-povijesna cjelina
2	Z-2912	Zgrada pošte		
3	Z-4123	Zgrada Drapczyński		
4	Z-4069	Zgrada hotela Knopp		
5	Z-7324	Spomenik žrtvama fašističkog terora na groblju	Novska	
6	Z-1919	Kapela Pohođenja Blažene Djevice Marije	Stara Subocka	
7	Z-6930	Spomen obilježje Trokut iz Domovinskoga rata	Lovska	
8	Z-7408	Ostaci parohijske crkve sv. Teodora Tirona		
9	Z-7409	Župna crkva sv. Tome Apostola	Rajjić	
10	Z-5728	Povijesna seoska cjelina naselja Stara Subocka	Stara Subocka	

Mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara propisane su Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i drugim važećim propisima te odredbama važeće prostorno-planske dokumentacije.

(2) Krajobrazne i prirodne vrijednosti

Prostor Grada jednim dijelom obuhvaća područje **Parka prirode Lonjsko polje, zaštićeno temeljem Zakona** o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19) i Zakona o proglašenju Parka prirode Lonjsko polje, za navedeno područje na snazi je Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje.

U kategoriji spomenika parkovne arhitekture prema Zakonu o zaštiti prirode za zaštitu su u naselju Novska predloženi gradski park te ulični drvoredi u Zagrebačkoj ulici i Ulici kralja Zvonimira.

Mjere zaštite utvrđene su sukladno Zakonu o zaštiti prirode, drugim važećim propisima te odredbama važeće prostorno-planske dokumentacije.

(3) Ekološka mreža NATURA 2000

Dijelovi područja Grada nalaze se unutar područja zaštićenog u sklopu ekološke mreže NATURA 2000, koja je regulirana Uredbom o izmjenama uredbe o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 119/23).

Ekološku mrežu NATURA 2000 na području Grada Novske čine:

- područja očuvanja značajna za ptice (POP):
 - HR1000004 – Donja Posavina;
- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS):
 - HR2000416 – Lonjsko polje.

POP Donja Posavina: Ovo je jedno od rijetkih očuvanih kompleksnih močvara u Europi. Reprezentativan je primjer opsežnog riječnog plavnog područja (koristi se kao prirodna retencija u svrhu zaštite od poplava), prekrivenog mješavinom aluvijalnih šuma, vlažnih travnjaka, vodotoka, mrtvica i drugih močvarnih staništa. Postoje brojne povremene i stalne vodene površine: ribnjaci, ribnjaci, mrtvice, jame, rijeke, kanali itd. Važno je područje za čaplje, žličarke, bijele rode i kosca. Šume u ovom području važna su mjesta za razmnožavanje orla štekavca, orla kliktaša, crne rode, crvenoglavog djetlića i bjelovrate muharice. Područje redovito podržava preko 20 000 ptica močvarica tijekom selidbe i zimovanja.

POVS Lonjsko polje: Nalazi se na aluvijalnoj ravni rijeke Save, u središnjem Posavlju. Najveća je zaštićena poplavna površina dunavskog slivnog područja, s vrijednim krajobraznim i ekološkim značajkama. Područje Parka može biti poplavljeno u bilo koje doba godine. Takav vodni režim utjecao je na razvoj mozaika različitih tipova staništa i zajednica karakterističnih za poplavna područja. Postoji raznolikost močvarnih šuma, travnjaka, livada i vodenih biljnih zajednica. Otoci, bare i vlažne livade staništa su ptica močvarica, kao što su žličarke, male čaplje, orlovi štekavci, orlovi kliktaši, crne rode, kosci, brkate čigre i dr.. Park se nalazi na Popisu močvarnih staništa od međunarodne važnosti Ramsarske konvencije.

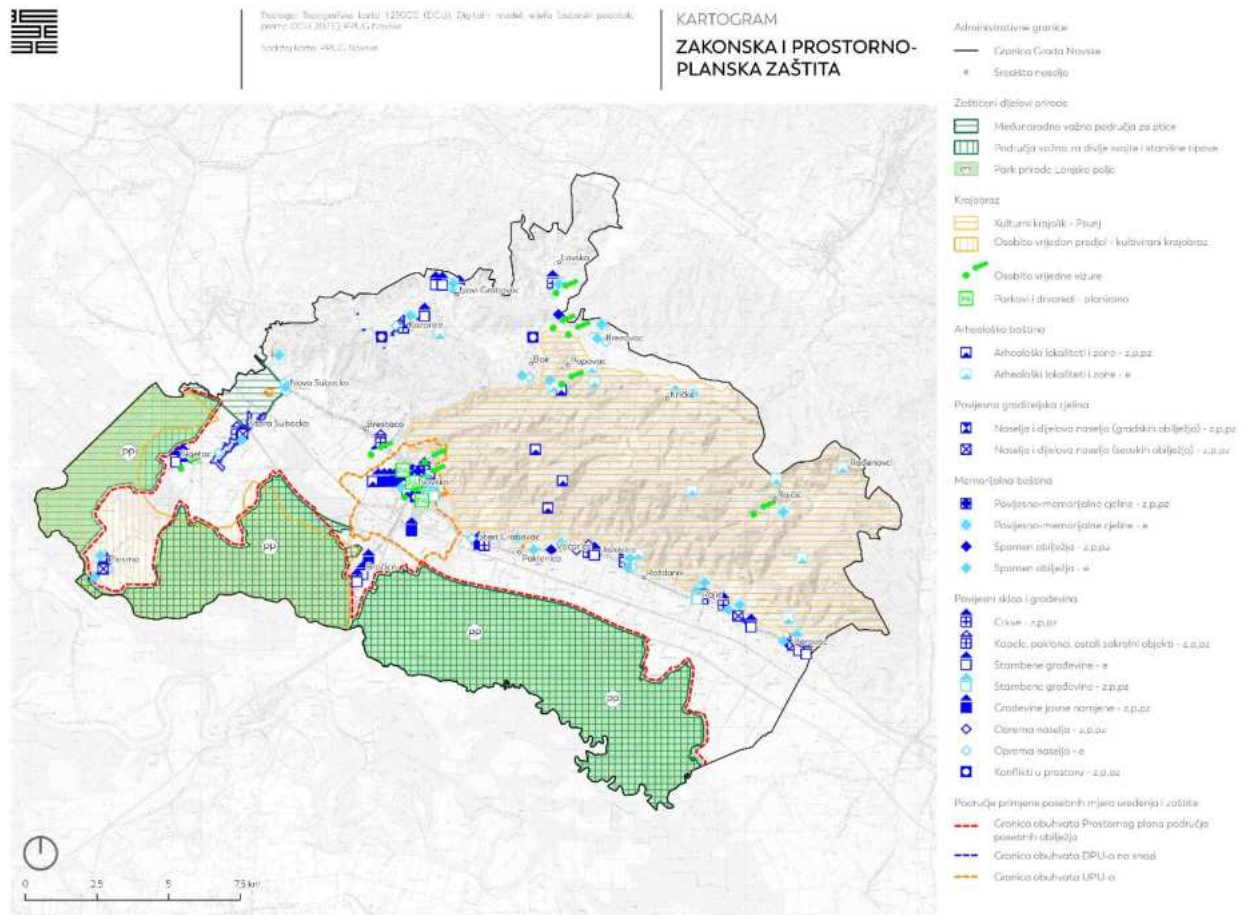
Mjere očuvanja i zaštite navedenih elemenata ekološke mreže propisane su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20) te Pravilnikom o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže (NN 111/22).

(4) Obveza donošenja prostornih planova nižeg reda

Važećim PPUG-om utvrđena je obveza donošenja sljedećih planova nižeg reda (urbanističkih planova uređenja) kojima se definiraju detaljnija rješenja prostornog uređenja u pojedinim dijelovima građevinskog područja:

- Urbanistički plan uređenja dijela naselja Nova Subocka te
- Urbanistički planovi uređenja novih groblja i proširenja postojećih groblja.

Smjernice za izradu navedenih prostornih planova nižeg reda te njihovi načelni obuhvati dani su odredbama za provođenje i grafičkim dijelom PPUG-a.

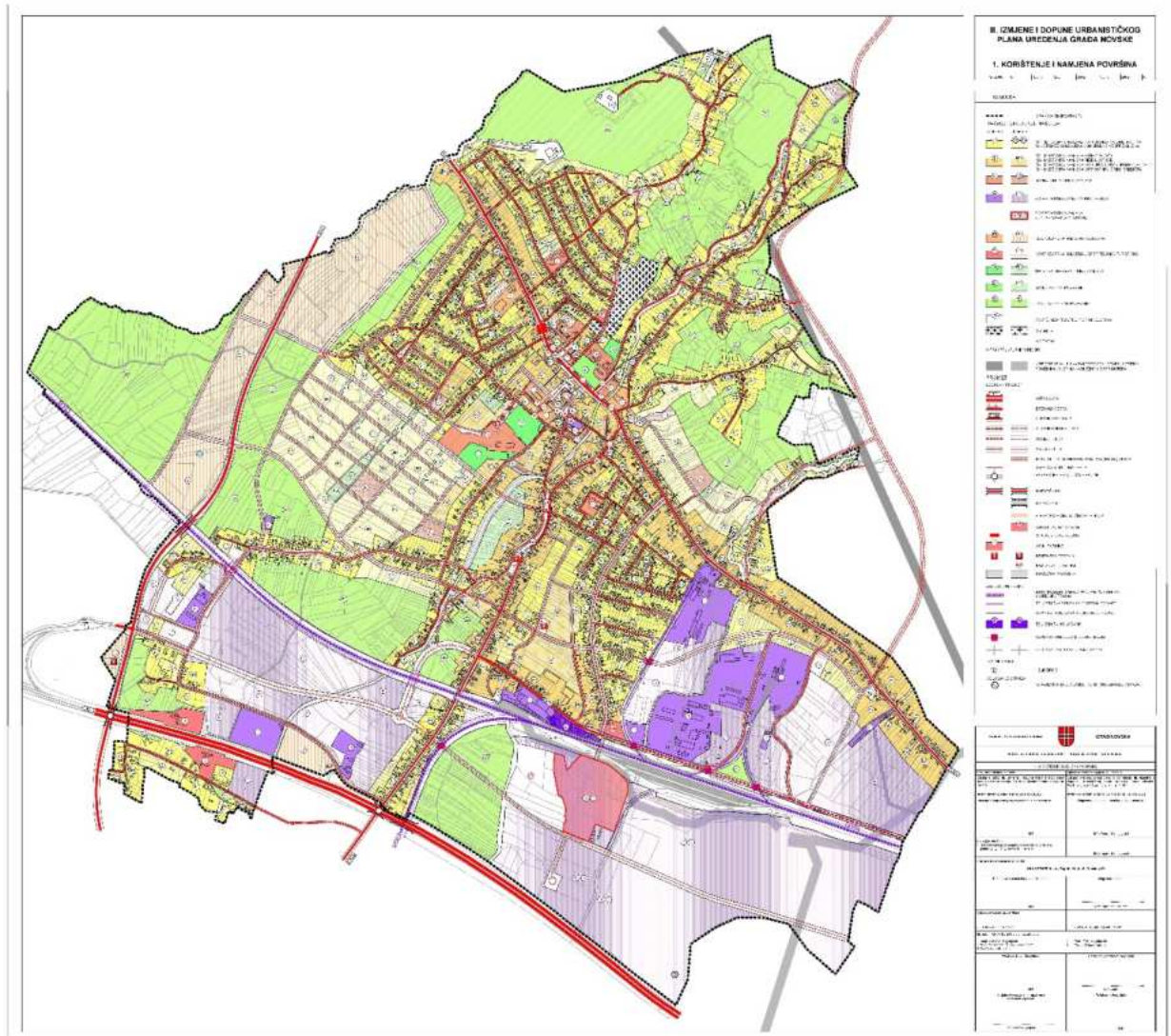
Kartogram 5 - Prostorno-planska i zakonska zaštita prirode te ostalih evidentiranih vrijednosti (Izvor: Biportal, Registar, PPUG, modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Analiza važnijih dijelova Urbanističkog plana uređenja Grada Novske

Površine unutar obuhvata Urbanistički plan uređenja Grada Novske podijeljene su prema namjenama na sljedeće kategorije i skupine:

1. Javna i društvena namjena
 - 1.1. Društvene djelatnosti s oznakom D
 - 1.2. Sportsko-rekreacijska namjena s oznakom R
 - 1.3. Turistička i ugostiteljska namjena s oznakom T
2. Gospodarska i poslovna namjena
 - 2.1. Gospodarska namjena s oznakom I
 - 2.2. Poslovna namjena s oznakom K
 - 2.3. Centar gaming industrije CGI
3. Stambena i mješovita namjena
 - 3.1. Stambena namjena
 - 3.2. Mješovita namjena
4. Zelene površine
 - 4.1. Parkovi i druge javne zelene površine s oznakom Z1
 - 4.2. Zaštitno zelenilo s oznakom Z2
5. Groblja s oznakom G
6. Površine infrastrukturnih sustava s oznakom IS

Namjene predviđene ovim Planom prikazane su na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora (Slika 1).

Slika 1 - Izvod iz Urbanističkog plana uređenja Grada Novske - kartografski prikaz 1. Korištenje i namjena prostora

Unutar područja određenih za gospodarsku namjenu ističe se planirana izgradnja gospodarskog, poslovnog i edukativnog kompleksa Centar gaming industrije, smještenog u Poduzetničkoj zoni južno od željezničke pruge uz planirani kamionski terminal. Uz navedene sadržaje, unutar obuhvata predmetne namjene mogu se graditi i uređivati građevine za sport i rekreaciju – zatvoreni bazen i sportska dvorana, te druge građevine u funkciji osnovne namjene.

Ovim Planom omogućuje se prenamjena postojećeg hotela Knopp, zaštićenog kulturnog dobra, u građevinu javne i društvene namjene, a prema uvjetima nadležnog Konzervatorskog odjela.

Dijelovi neizgrađenog i neuređenog građevinskog područja naselja određeni su ovim Planom kao zone stambene namjene. Planom je detaljnije razgraničena mreža sabirnih i ostalih ulica, kazete stambene namjene te zone javne i društvene namjene i javnih zelenih površina.

Za dio neizgrađene zone stambene namjene u zapadnom dijelu naselja na snazi je Detaljni plan uređenja 'Zapad 1' ("Službeni vjesnik", broj 53B/09 i 08/13).

Javne zelene površine unutar ovog Plana obuhvaćaju parkove i drugo uređeno zelenilo te su označene oznakom Z1, ali moguće ih je uređivati i u zonama svih ostalih namjena.

Zaštitno zelenilo označeno je oznakom Z2 i predviđeno je u kontaktnim prostorima gospodarske i stambene namjene, uz gradske ulice i ostale infrastrukturne koridore i građevine te uz rubove naselja. Na površinama zaštitnog zelenila omogućuje se uređenje i gradnja pješačkih i biciklističkih staza, dječjih igrališta, otvorenih sportskih igrališta te infrastrukture.

U sklopu koridora planiranih sabirnih ulica obavezno je predvidjeti obostrani zeleni pojas širine najmanje 2,5 m, dok je biciklistička staza obavezna samo unutar koridora planiranih glavnih mjesnih ulica. Planom je, u skladu s prostornim mogućnostima, predviđeno ozelenjivanje javnih parkirališta visokim zelenilom.

Za naselje Novska Planom su određene sljedeće zone zaštite povijesnih struktura:

- A ZONA – zona potpune zaštite povijesne strukture,
- B ZONA – zona djelomične zaštite povijesne strukture,
- C1 ZONA – izgrađena kontaktna zona i
- C2 ZONA – krajobrazna kontaktna zona.

Zona A obuhvaća Trg L. Ilića Oriovčanina, dio Crkvene i Potočne ulice, te predstavlja dio povijesne jezgre formiran oko župne crkve. Riječ je o prostoru definiranom kao povijesno središte okupljanja i javnih sadržaja (crkva, općina, škola, sud, pošta) od 18. stoljeća do danas. Iako se kontinuitet funkcija održao tek djelomično (crkva i pošta), građevine su ostale sačuvane. Posebno se negativno ocjenjuje izgradnja proizvodnog pogona koji se arhitektonski i funkcionalno ne uklapa u zonu najstrožega povijesnog centra, a najveća prostorna devastacija zone dogodila se izgradnjom trgovačkog centra na mjestu nekadašnjega sajmišta, u neposrednoj blizini povijesnih građevina.

Krajobrazne kontaktne zone sudjeluju u formiranju prostornog identiteta naselja. U ovu zonu spadaju smjerovi vodotoka potoka Brestača, Novljančica i Konačka koji određuju i prirodne granice povijesne strukture grada te obronci Psunja koji se pružaju u zonama nove stambene izgradnje i zatvaraju sjevernu panoramsku sliku jezgre. Ovi prostori trebaju ostati neizgrađeni s prirodnom vegetacijom uz potoke i uređenje njihovih korita, dok se na sjevernim padinama zadržavaju tradicionalne kulture, vinogradi, voćnjaci i šumske površine. U ovoj zoni omogućuje se uređenje šetnica i biciklističkih staza uz potoke, posebno Novljančicu kao integralni dio gradskoga središta.

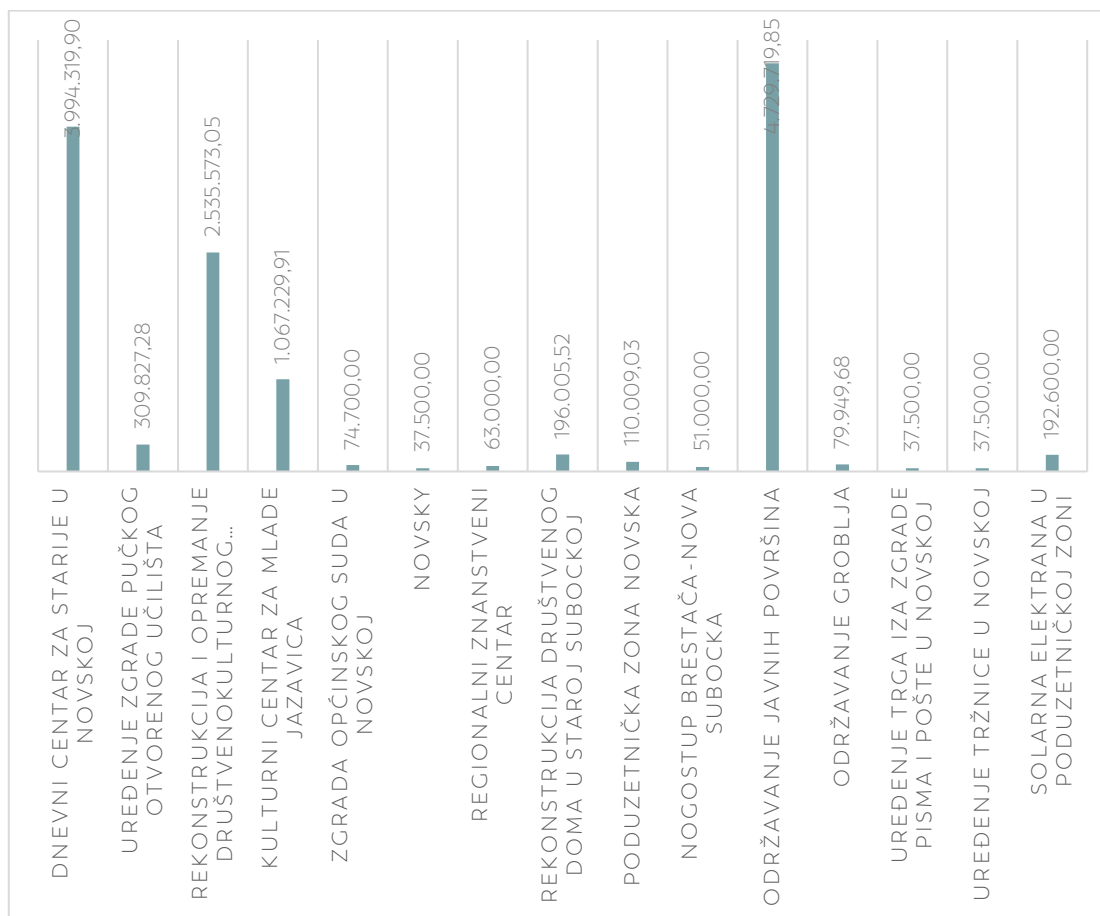
6.3. Analiza ulaganja u pojedinačne elemente ZI i KG kroz Gradski proračun

Planirana sredstva gradskog proračuna predstavljaju važan temelj provedbe i služe kao pokazatelj koji upućuje na važnost određene proračunske stavke, u ovom slučaju projekta/aktivnosti pojedinih elemenata ZI i KG, odnosno zelene urbane obnove. Kroz direktne i indirektne projekte/aktivnosti unutar proračuna za 2021. i 2022. godinu analizirani su udjeli povezanih aktivnosti s tematikom ZUO, što je detaljno opisno i grafički prikazano u tekstu niže.

U 2021. godini proračun Grada iznosio je 87.742.415,33 kn. Sredstva koja su bila direktno i/ili indirektno povezana s projektima/aktivnostima pojedinih elemenata ZI i KG iznosila su 39.684.132,54 kn, odnosno 45 % gradskog proračuna.

Projekti/aktivnosti koji su bili **direktno** povezani sa ZUO iznosili su 13.516.434,22 kn odnosno 15 % gradskog proračuna. Tema ZI obuhvaćena je kroz sljedeće projekte/aktivnosti: održavanje javnih površina, održavanje groblja, uređenje trga iza zgrade Pisma i pošte te za nogostup Brestača-Nova Subocka. Tema KG obuhvaćena je kroz sljedeće projekte/aktivnosti: dnevni centar za starije, uređenje zgrade pučkog otvorenog učilišta, rekonstrukcija i opremanje društveno kulturnog centra i dječje igraonice u društvenom domu naselja Rajić, kulturni centar za mlade Jazavica, zgrada općinskog suda, Novsky, regionalni znanstveni centar, rekonstrukcija društvenog doma u Staroj Subockoj, poduzetnička zona Novska, uređenje tržnice te solarna elektrana u poduzetničkoj zoni.

Projekti/aktivnosti direktnih ulaganja u ZUO detaljno su obrađeni na grafičkom prikazu (Grafički prikaz 1) u nastavku.

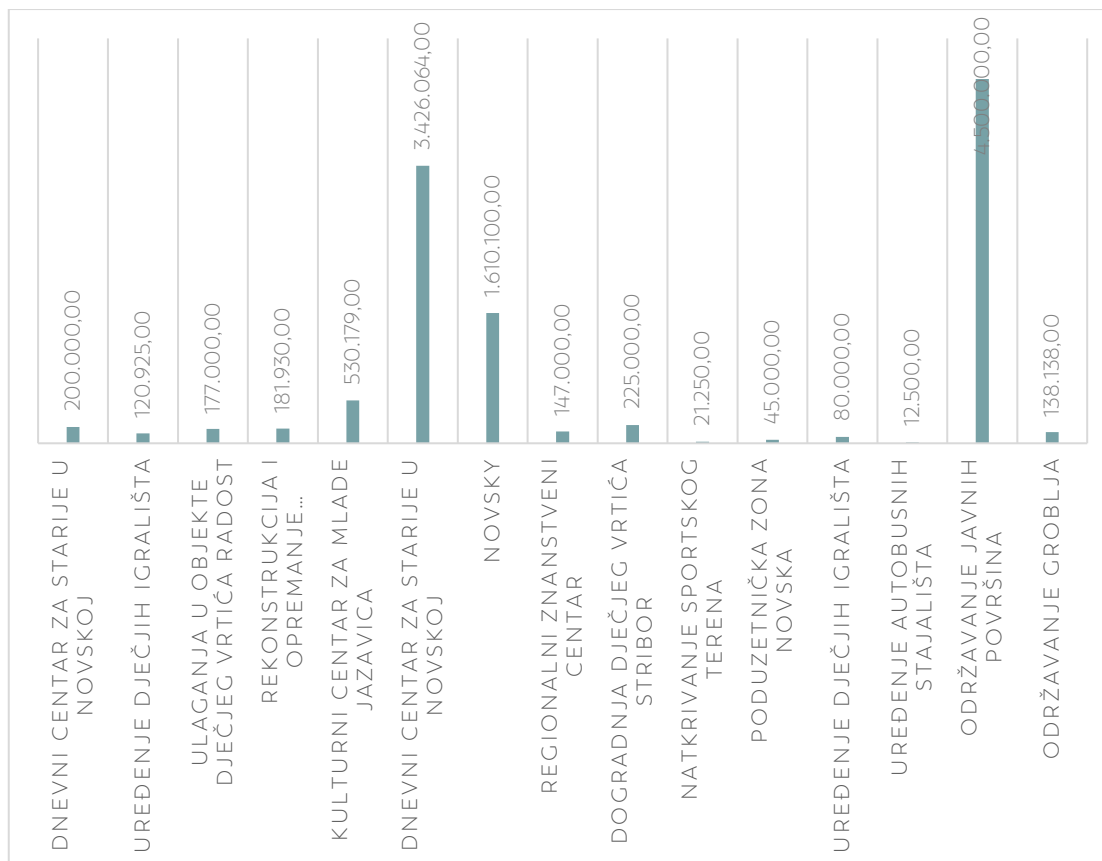
Grafički prikaz 1 - Direktna ulaganja u pojedinačne elemente ZUO u 2021. godini (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Projekti/aktivnosti koji su bili **indirektno** povezani sa ZUO iznosili su **26.167.698,32 kn odnosno 30 % gradskog proračuna**, a obuhvaćali su sljedeće: arheološka istraživanja - Subocki Grad, upravljanje objektima u vlasništvu grada, kupnja poslovne zgrade u Novskoj, legalizacija objekata u vlasništvu Grada, otkup zemljišta, održavanje zgrade gradske vijećnice, održavanje stanova u vlasništvu Grada, održavanje sportskih objekata, održavanje ostalih objekata u vlasništvu Grada, izrada projektno-tehničke dokumentacije, klaster kulture na temeljima kulturne baštine povijesne jezgre Novske, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javne rasvjete, izrada projektno-tehničke dokumentacije za projekte komunalne infrastrukture, aglomeracija, poticanje razvoja svijesti o zaštiti okoliša, geografsko informacijski sustav, prostorno-planska dokumentacija, poticajne mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, rasvjeta na pomoćnom igralištu u Novskoj, županijska cesta Stara Subocka-Plesmo, uređenje križanja ulice kralja Tomislava- bl. A. Stepinca u Novskoj, obnova školske ulice u Novoj Subockoj, rekonstrukcija javne rasvjete u crkvenoj ul. u Broćicama te sanacija deponije Kurjakana.

U 2022. godini proračun Grada iznosio je **96.569.609,00 kn**. Sredstva koja su 2022. godine bila povezana s projektima/aktivnostima pojedinih elemenata ZI i KG iznosila su **39.354.010,00 kn**, odnosno **41 % gradskog proračuna**.

Projekti/aktivnosti koji su bili **direktno** povezani sa ZUO iznosili su **11.415.086,00 kn** odnosno **12 % gradskog proračuna**. Tema ZI obuhvaćena je kroz sljedeće projekte/aktivnosti: uređenje dječjih igrališta, održavanje javnih površina, održavanje groblja, natkrivanje sportskog terena te uređenje autobusnih stajališta. Tema KG obuhvaćena je kroz sljedeće projekte/aktivnosti: dnevni centar za starije u Novskoj, ulaganja u objekte dječjeg vrtića Radost, rekonstrukcija i opremanje društveno kulturnog centra i dječje igraonice u društvenom domu naselja Rajić, kulturni centar za mlade Jazavica, Novsky, regionalni znanstveni centar, dogradnja dječjeg vrtića Stribor te poduzetnička zona Novska.

Projekti/aktivnosti direktnih ulaganja u ZUO detaljno su obrađeni na grafičkom prikazu (Grafički prikaz 2) u nastavku.

Grafički prikaz 2 - Direktna ulaganja u pojedinačne elemente ZUO u 2022. godini (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Projekti/aktivnosti koji su bili **indirektno** povezani sa ZUO iznosili su **27.938.924,00 kn** odnosno **29 %** gradskog proračuna, obuhvaćali su sljedeće projekte/aktivnosti: upravljanje objektima u vlasništvu Grada, otkup zemljišta, održavanje zgrade gradske vijećnice, održavanje stanova u vlasništvu Grada, održavanje sportskih objekata, održavanje ostalih objekata u vlasništvu Grada, izrada projektno-tehničke dokumentacije, klaster kulture na temeljima kulturne baštine povijesne jezgre Novske, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javne rasvjete, izrada projektno-tehničke dokumentacije za projekte komunalne infrastrukture, aglomeracija, poticanje razvoja svijesti o zaštiti okoliša, geografsko informacijski sustav, prostorno-planska dokumentacija, rasvjeta na pomoćnom igralištu u Novskoj, županijska cesta Stara Subocka-Plesmo, izgradnja ceste Radnička ul. u Novskoj - D47, uređenje pješačkog prijelaza u Zagrebačkoj ul. u Novskoj, prometnica Zagrebačka ul.- Mihanovićeve ul. u Novskoj, rekonstrukcija javne rasvjete u Kozaricama te sanacija deponije Kurjakana.

Usporedbom ukupnog ulaganja 2021. i 2022. godine, vidljivo je kako je u **2022. godini** došlo do **smanjenja ulaganja u teme ZUO za 4%** u odnosu na prethodnu godinu, unatoč povećanju ukupnog gradskog proračuna. Sukladno navedenom smanjila su se direktna ulaganja u teme ZUO za 3%, dok su se indirektna ulaganja smanjila za 1%. Direktna ulaganja u teme ZUO kroz obje godine (2021. i 2022.) unutar analiziranih proračunskih razdoblja obuhvatila su sljedeće projekte: *održavanje javnih površina, održavanje groblja, dnevni centar za starije, rekonstrukciju i opremanje društveno kulturnog centra i dječje igraonice u društvenom domu naselja Rajić, kulturni centar za mlade Jazavica, Novsky, regionalni znanstveni centar i poduzetnička zona Novska.*

6.4. Povijesna analiza prostornog razvoja ⁹

Povoljan prirodni i prometni položaj ovog područja uvjetovao je naseljenost prostora od najstarijih vremena. Međutim, prostor je do danas arheološki neistražen te se stoga naseljenost sa sigurnošću može pratiti od srednjeg vijeka i pojedinačnog spominjanja u povijesnim dokumentima. Prostor današnjeg Grada Novske moguće je pratiti od 12. st. kad je kao posjed i župa Svetačje darovan županu Tiboltu iz Mađarske. Posjed Svetačje prvi put se u dokumentima spominje 1231. god, a pripadala mu je okolica današnje Novske sa dolinom Subocke i Subockim kaštelom, odnosno otprilike prostorom obuhvata današnjeg Grada Novske.¹

Posjed kasnije pripada obitelji Zemče-Svetački, a na današnjem prostoru Grada Novske spominju se srednjovjekovne utvrde Vywar, današnja Novska, Subocki grad, sjeverno od Novske, Britvić grad iznad današnjeg Roždanika i još jedno gradište na putu ka Subocki. U podgrađima kaštela Subocka i Vywar razvila su se trgovišta.¹

Nakon upravnog preustroja Slavonije, sredinom 14. st., stvorene su veće županije i tako je područje Svetačja potpalo pod novouređenu Križevačku županiju. Turci zauzimaju posjede plemića Svetačkih 1540. god. Dolaskom Turaka prostor je opustio, stanovništvo je izbjeglo, a prostor Novske i okolice pod Turcima je od 1530.god. do 1691.god.¹

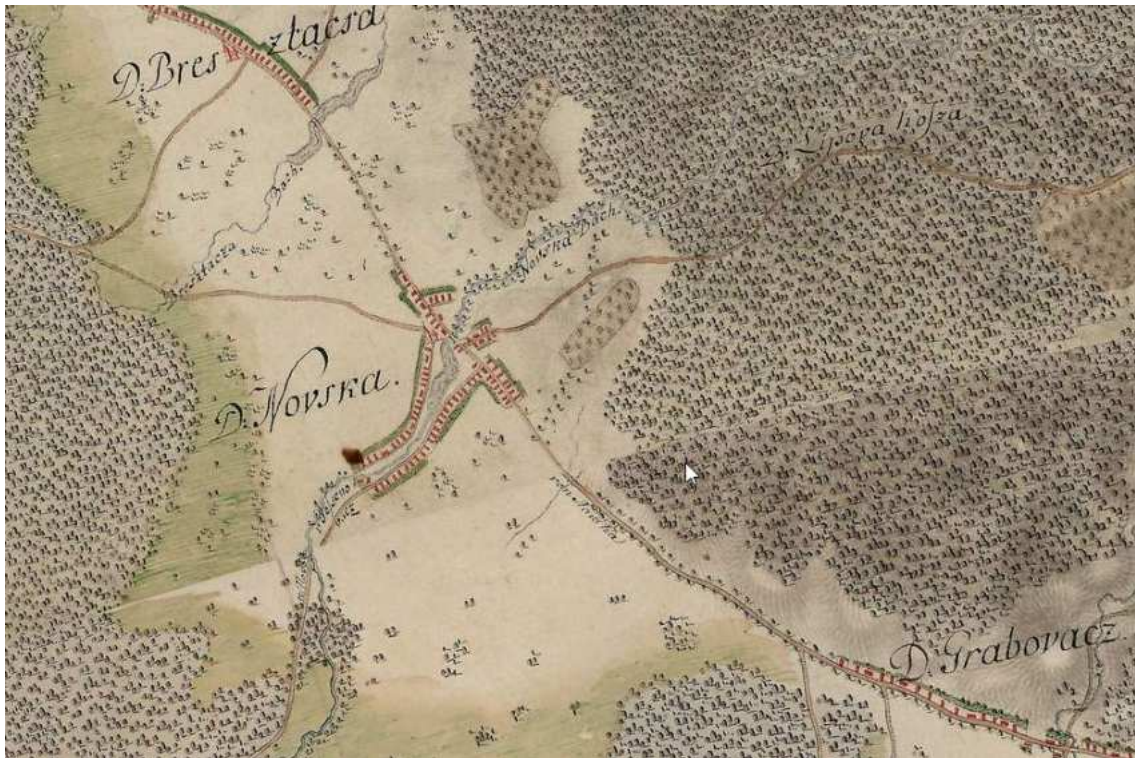
Nakon progona Turaka dolazi do intenzivnog naseljavanja ovog prostora, osobito nakon 1702. god. Tada nastaju naselja Roždanik, Jazavica, Vočarica, Paklenica, Stari Grabovac, Brestača i Novska, Kričke, G. i D. Rajić, St. Subocka i Borovac, o čemu svjedoče popisi stanovništva iz 1698. god. Godine 1745. osniva se Gradiška pukovnija, unutar Vojne krajine u čijem je sastavu novsko područje. Naselja su tipološki ujednačena što je omogućilo prirodno okruženje, gotovo ravan nizinski teren između obronaka Psunja i toka rijeke Save na kojemu uz stari regionalni i lokalne puteve nastaju izrazito linijska naselja posavskog tipa. Uz tok Subocke i uz dominantne puteve sjevernog dijela prostora Grada također su nastala linijska naselja, međutim tipološki spadaju zapadnijem gorskom dijelu Hrvatske. Za naselja na blago valovitim obroncima Psunja, ispod 400 m n.v. važno je istaknuti da su nastala u veoma odmjerenom odnosu sa prirodnim okvirom s matricom prilagođenom terenu pa se obično sastoji od više ogranaka koji se pružaju po hrptovima ili u usjecima.¹

⁹1 *Prostorni plan uređenja Grada Novske*

2 *Službena stranica Grada Novske*

3 *Turistička zajednica Grada Novske*

4 *Nezavisni gradski portal NOVSKAIN*

Slika 2 – Novska u 18. stoljeću; prema karti l. vojne izmjere Habsburške Monarhije (Izvor: Arcanum Maps)

Prostor se intenzivno razvija i naseljava sredinom 18. st., osobito nakon gradnje krajiške ceste 1779. god., podno prigorja Psunja. Organizacija života se diže na višu razinu i utemeljena je današnja organizacija prostora obuhvata Grada Novske.¹ U drugoj polovici 18. st. izgrađena je crkva sv. Luke i župni stan na ruševinama nekadašnje crkve sv. Demetrija.²

Ukidanjem Vojne krajine 1881. god. područje dolazi u sastav Požeške županije.¹

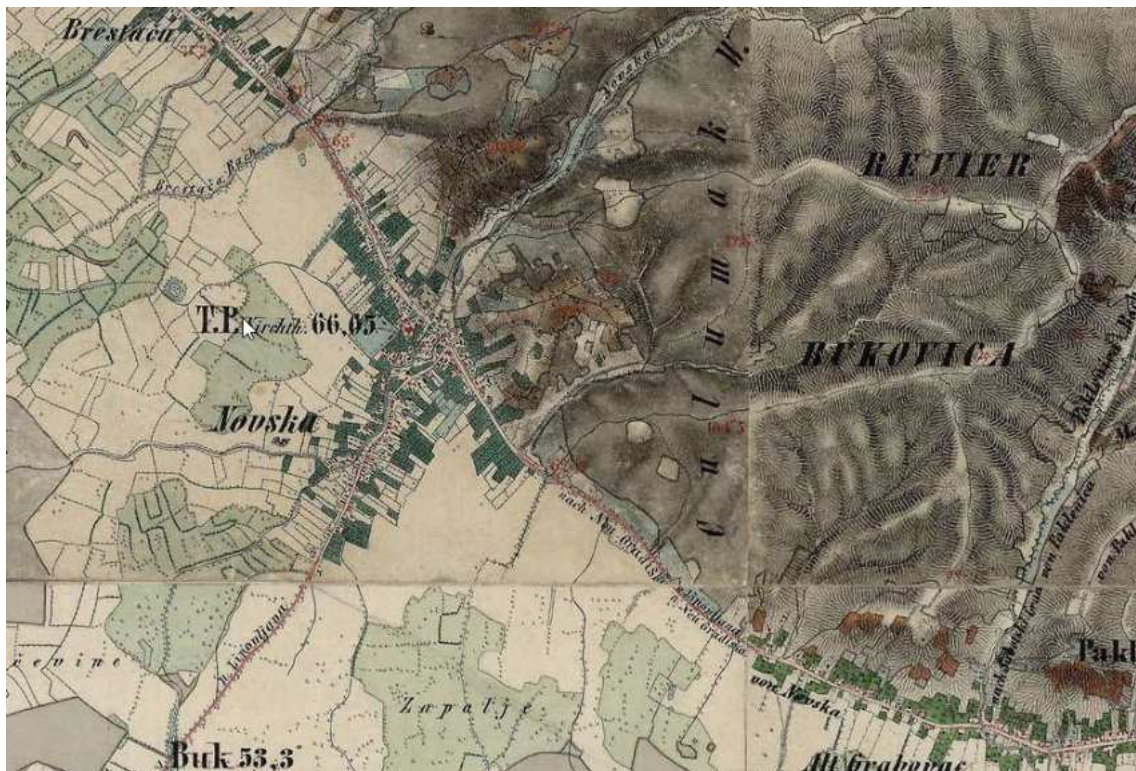
Gradnja željezničkih pruga, krajem 19. st., području Novske daje nov poticaj za razvoj, a osobito se razvija samo naselje Novska koje postaje prometno čvorište uslijed povoljnog prirodnog i prometnog položaja, a usporedo se razvija i industrija.¹

Slika 3 – Trgovina A. Knopp (Izvor: Turistička zajednica Grada Novske, Novljanske crtice)

Sedamdesetih godina 19. st. sav se kulturni i društveni život odvijao oko "Čitaoničkog društva u Novskoj" te oko zagrebačkih podružnica drugih sličnih udruga. Taj se kontinuitet sačuvao i u prvim desetljećima 20. st. djelovanjem "Hrvatskog sokola", "Šubića", "Graničara" i Dobrovoljnog vatrogasnog društva. Krajem 19. st. izgrađene su secesijske građevine hotela, nekadašnje ljekarne te ostalih, danas nepostojećih objekata.² U to vrijeme počeo se uređivati i gradski park sadnjom prvih stabala borova i platana te aleje kestena pod pokroviteljstvom obitelji Knopp.⁴

Godine 1892. Novsku i njezinu okolicu opustošio je tornado, koji je prouzročio promjenu demografskog sastava stanovništva. U saniranju štete, odnosno u izvozu ogromnih količina oborenih slavonskih hrastova iz cijele tadašnje Austro-Ugarske, pristižu novi doseljenici, među kojima i veliki broj obrtnika, koji trajno naseljavaju područje Novske i pozitivno utječu na gospodarstvo cijelog kraja.²

Slika 4 Novska u 19. stoljeću; prema karti II. vojne izmjere Habsburške Monarhije (Izvor: Arcanum Maps)

20. stoljeće u Novskoj obilježava proces industrijalizacije. Razvija se drvna industrija (pilane), građevna industrija (ciglane), prerada žita (mlinovi), a kasnije i metalna industrija. Gospodarska kriza nakon 1. svjetskog rata dovodi do pojačanog iseljavanja domaćeg stanovništva, većinom u SAD i prekomorske zemlje. No, u istom razdoblju bilježe se i brojna doseljavanja u Novsku iz ostalih dijelova Hrvatske te Bosne i Hercegovine.³

1950. god. izgrađena je i autocesta te je nastavljeno širenje Novske južno od željezničke pruge.³

U drugoj polovici 20. st. nastavlja se kulturni, društveni, sportski i gospodarski razvoj Novske. 1955. godine otvorena je Ekonomska škola u Novskoj. Novska u to vrijeme vrlo značajno željezničko raskrižje. Krajem 50-ih godina započelo se s izgradnjom novog kina na današnjem Trgu dr. Franje Tuđmana, a prva samostalna knjižnica i čitaonica u Novskoj pod nazivom „Narodna knjižnica i čitaonica Novska“ osnovana je 1951. god. Osnivanjem „Radničkog sveučilišta“ 1960. god., knjižnična i čitaonička djelatnost u Novskoj više se ne obavlja u samostalnoj knjižnici i čitaonici, već djeluje u sastavu Sveučilišta koje 1963. godine postaje „Narodno sveučilište Novska“.³

Druga polovica 20. st. zabilježila je rast industrijske i poljoprivredne proizvodnje, dovršen je industrijski željeznički kolosjek i Obrtnički dom, ustrojena Komercijalna

banka Novska te je osnovano Kotarsko mlinarsko poduzeće „Braća Rađenović“. Stolarija u Brestači i pilana u Novskoj udružuju se u DI „Trokut“, a s radom započinju i poduzeća „Kozara“ i „Sportska odjeća“.³

Povijesna naselja na području Grada Novske po vrsti pripadaju seoskim naseljima. Izuzetak je gradsko naselje Novska, koje zbog svojih upravnih funkcija i intenzivnije recentne izgradnje ima gradska obilježja.¹

U grupi seoskih naselja razlikujemo s jedne strane naselja s određenim stupnjem centraliteta i ona koja imaju isključivo stambenu i gospodarsku ulogu. Naselja sa centralnim sadržajima (sjedište župe, škole, poštanskog ureda, sajmovi, trgovine, groblje) i nekad upravnom ulogom (sjedište suda), razvila su složenije prostorne i građevne oblike u vidu razvijene matrice s mrežom ulica i prostorom trga. Razvila su se uz glavne prometne pravce, na raskrižjima, kao podgrađe ili na reljefno istaknutim lokacijama.¹

Sva naselja seoskih obilježja nastala su uz bivšu krajišku cestu i uz kapilarnu mrežu lokalnih puteva koji se odvajaju, tako da je matrica južno i uz ovu glavnu cestu izrazito linijska (dužine po nekoliko kilometara), dok se sjeverno od ceste prilagođava terenu pa je linijska, krivudava ili razgranata.¹

Jedino gradsko naselje Novska, nastalo na najpovoljnijoj poziciji ovog prostora, ima razvijenu matricu koju je odredila glavna cesta, današnja državna cesta D4, padine Psunja, potok Novska i željeznička pruga. Naselje ima strukturirano središte sa svim važnim javnim građevinama i gradskim parkom.¹

Osim povijesne cjeline Novske sačuvani su dijelovi vrijednih ruralnih cjelina Borovac, Rajić, Kozarice, Plesmo i Stara Subocka.¹

Tradicijske stambene građevine su raznolike. Drvene prizemnice ili katnice zabatne ili podužne orijentacije uz rub građevne čestice zastupljene su u naseljima Lonjskog polja. Zidane prizemnice, starije zabatno orijentirane u odnosu na put, i podužno orijentirane prizemnice dekoriranog uličnog pročelja iz prve polovine 20. st. čine očuvane poteze unutar ostalih naselja sa dijelovima drvoreda.¹

Najvrjedniji primjeri tradicijske gradnje su drvene katnice-čardaci, nekad dominantan tip tradicijskog graditeljstva u naseljima ovog dijela toka rijeke Save, očuvane u nizovima ili kao pojedinačni primjeri. Gospodarske građevine su češće drvene u Lonjskom polju i zidane u ostatku Grada, ali i kombinirane.¹

U novije vrijeme nastaje sve više katnica potpuno novih gabarita i oblikovanja ne slijedeći građevinsku liniju, niti bilo koji element izvornog graditeljstva.¹

6.5. Toplinski otoci

Toplinski otok je termin koji označava fenomen povećanog zagrijavanja prostora u odnosu na njegovu okolinu. Pojava ovog fenomena najčešće se povezuje s urbanim područjima, gdje se zbog visoke gustoće izgrađenosti, termičkih i reflektivnih svojstava građevnog materijala i emisije topline kao nusprodukta ljudske aktivnosti u pravilu javljaju više temperature nego u suburbanim i ruralnim područjima okolice. Međutim, ovisno o termičkim svojstvima pokrova i prisutnosti pokrovne vegetacije, ovaj se fenomen također javlja i izvan urbaniziranog područja, primjerice na većim poljoprivrednim površinama prije razvoja ili nakon uklanjanja biomase.

Razlike u toplinskoj distribuciji na određenom području moguće je analizirati temeljem snimaka termalnog infracrvenog senzora satelita LANDSAT 8, koji omogućuje daljinsku aproksimaciju površinske temperature (eng. LST – Land surface temperature) u rezoluciji 30 x 30 m. U sklopu ove studije, za obuhvat Grada Novske analizirana je snimka izrađena 26.08.2023. u 09:40 ujutro.

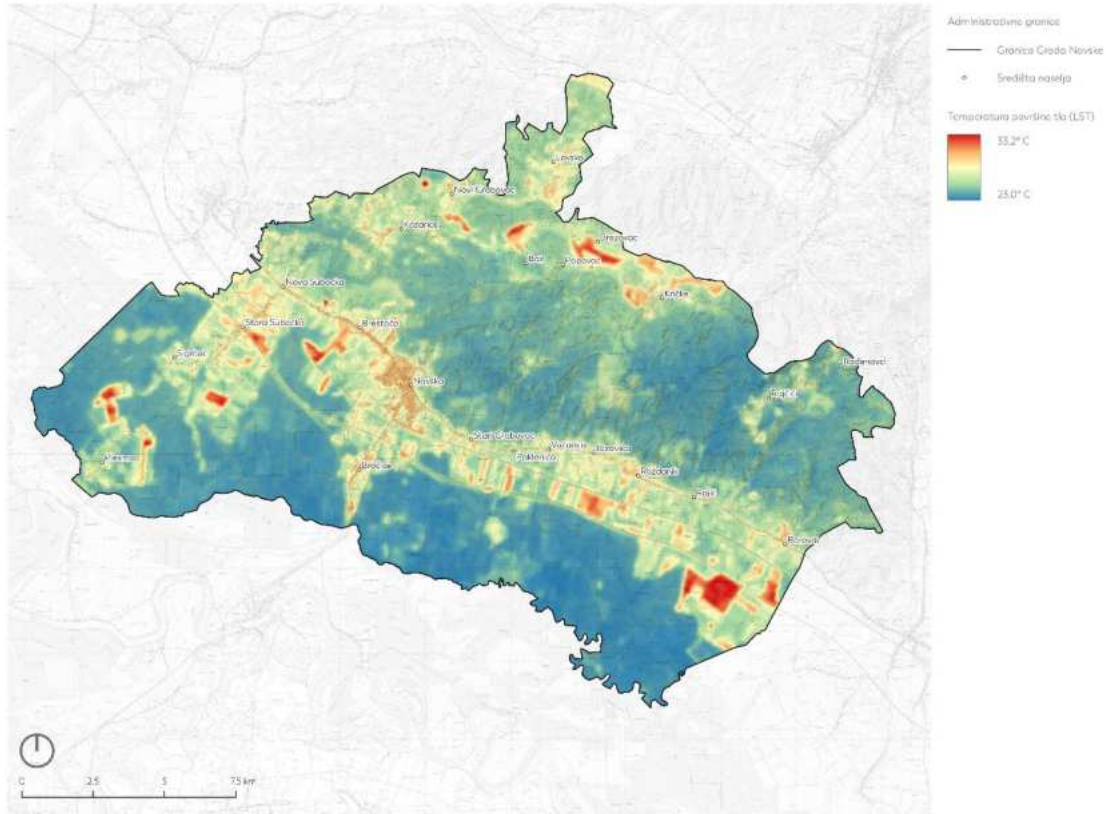
Najviše površinske temperature na području Grada zabilježene su unutar okrupnjenih poljoprivrednih površina u savskoj nizini i dolini rijeke Subocke (do 33,2°C), i to na oraničnim površinama koja u datom trenutku nisu imala razvijenu biomasu. Istovremeno, unutar gustih šumskih sklopova uz rijeku Veliki Strug i psunjskog pobrđa zabilježene osjetno niže temperature u rasponu od 23-25°C. Izgrađeni dijelovi naselja i industrijski kompleksi u pravilu imaju višu površinsku temperaturu u odnosu na neposredno okruženje, dok se u središtu Novske javljaju temperature do 30,7 °C. Niže površinske temperature unutar užeg gradskog područja javljaju se u enklavama neizgrađenog poljoprivrednog prostora (sjeverno od ulica Vladimira Nazora, Ulice Alojzija Stepinca, industrijske zone u Kolodvorskoj ulici) te područja brda Vlajić i Samar na sjeveru naselja (oko 24-28°C). Temperature u užem gradskom središtu u pravilu osciliraju u rasponu od 29,5 -30,7°C, pri čemu se najviše temperature javljaju u urbaniziranom prostoru oko Doma Zdravlja u Zagrebačkoj ulici, stambeno-trgovačkom bloku u Radničkoj ulici, školskom igralištu u Staroselskoj ulici, te dijelovima gospodarskih kompleksa u Potočnoj i Kolodvorskoj ulici.

Detaljna distribucija površinske temperature na području Grada kartografski (Kartogram 6 i Kartogram 7) je prikazana u nastavku teksta.

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DOLA Digital) i mreža lokalnih koordinata prema GDAF 2011 (PRG10, NAD83)
 Sadržaj karte: Podloga: površinska temperatura - autorski podaci iz mjeseci 2022. Godišnja srednja temperatura iz mjeseci 2016-2021.

KARTOGRAM
URBANI TOPLINSKI OTOCI
- ŠIRI OBUHVAT

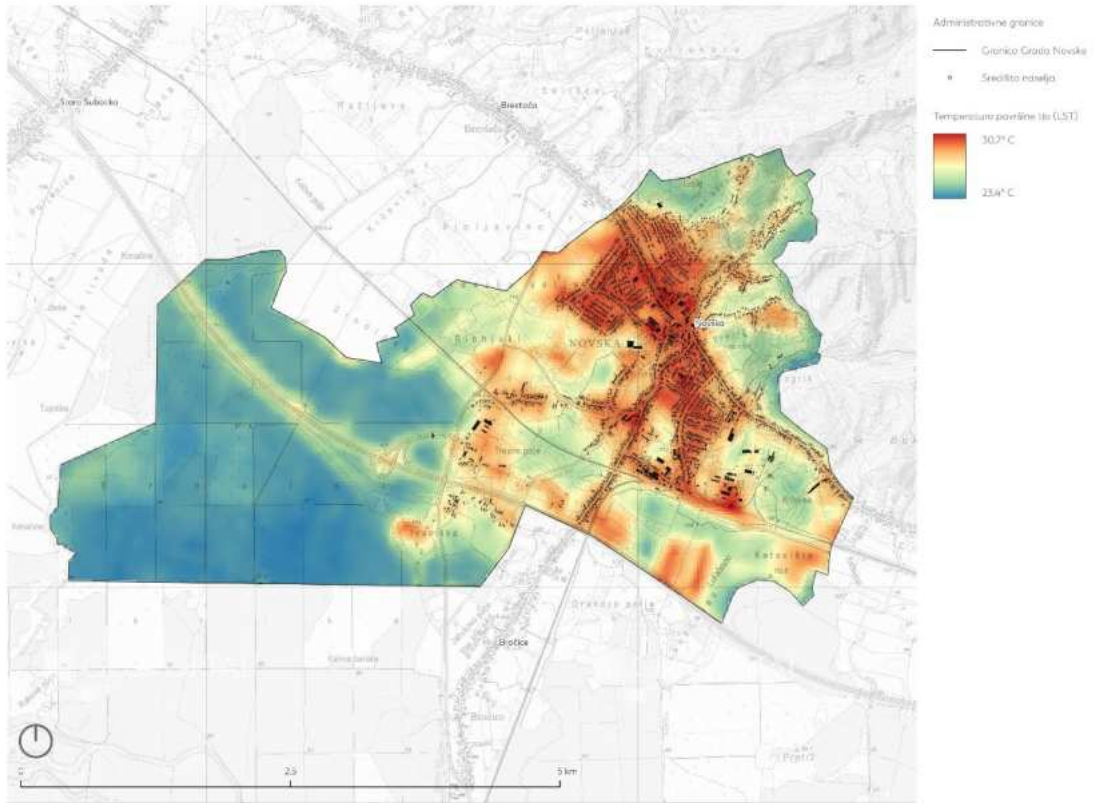

Kartogram 6 - Toplinski otoci - distribucija površinske temperature tla u na području Grada 2022. godine (širi obuhvat) (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Podloga: Topografska karta 1:25000 SSKG, Uptorni snimci i foto sateliti podaci, aera (DGJ 2015) i PLS, Novska
 Izradio: 3E PROJEKTI d.o.o. - Izradio: podizanje prostora URB (Socijalna i vrhna karta) (Izradio: 20.08.2022)

KARTOGRAM
**URBANI TOPLINSKI OTOCI
 - UŽI OBUHVAT**

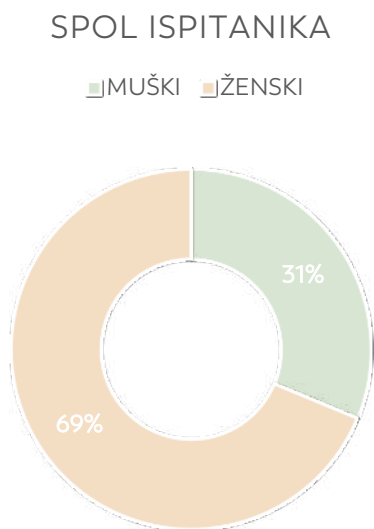
Kartogram 7 - Toplinski otoci - distribucija površinske temperature tla u na području naselja Novske 2022. godine (uži obuhvat) (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

6.6. Analiza anketnog upitnika

Analiza javnog mnijenja temelji se na rezultatima anonimnog anketnog upitnika, koji je za potrebu ovog dokumenta proveden u razdoblju od 11. do 27. prosinca 2023. godine. Njegovi rezultati upućuju na javnu percepciju u odnosu na predmet Strategije, te olakšavaju identifikaciju problemskih točaka, kao i vrijednih, značajnih i potencijalno značajnih elemenata zelene infrastrukture i građevnog fonda na području Grada. Osim toga, oni nude uvid u potrebe i želje stanovništva po pitanju unaprjeđenja njihovog životnog prostora, te na taj način legitimiraju buduće strateške odluke.

Prikaz rezultata

Anketni upitnik je obuhvatio 64 ispitanika, od kojih veći dio (72%) stanuje na području središnjeg gradskog naselja (naselje Novska). Ispitanici pripadaju različitim dobnim skupinama (najveći dio njih se nalazi u rasponu od 45 i 60 godina - 39% ispitanika), a većina je ženskog spola (69%).

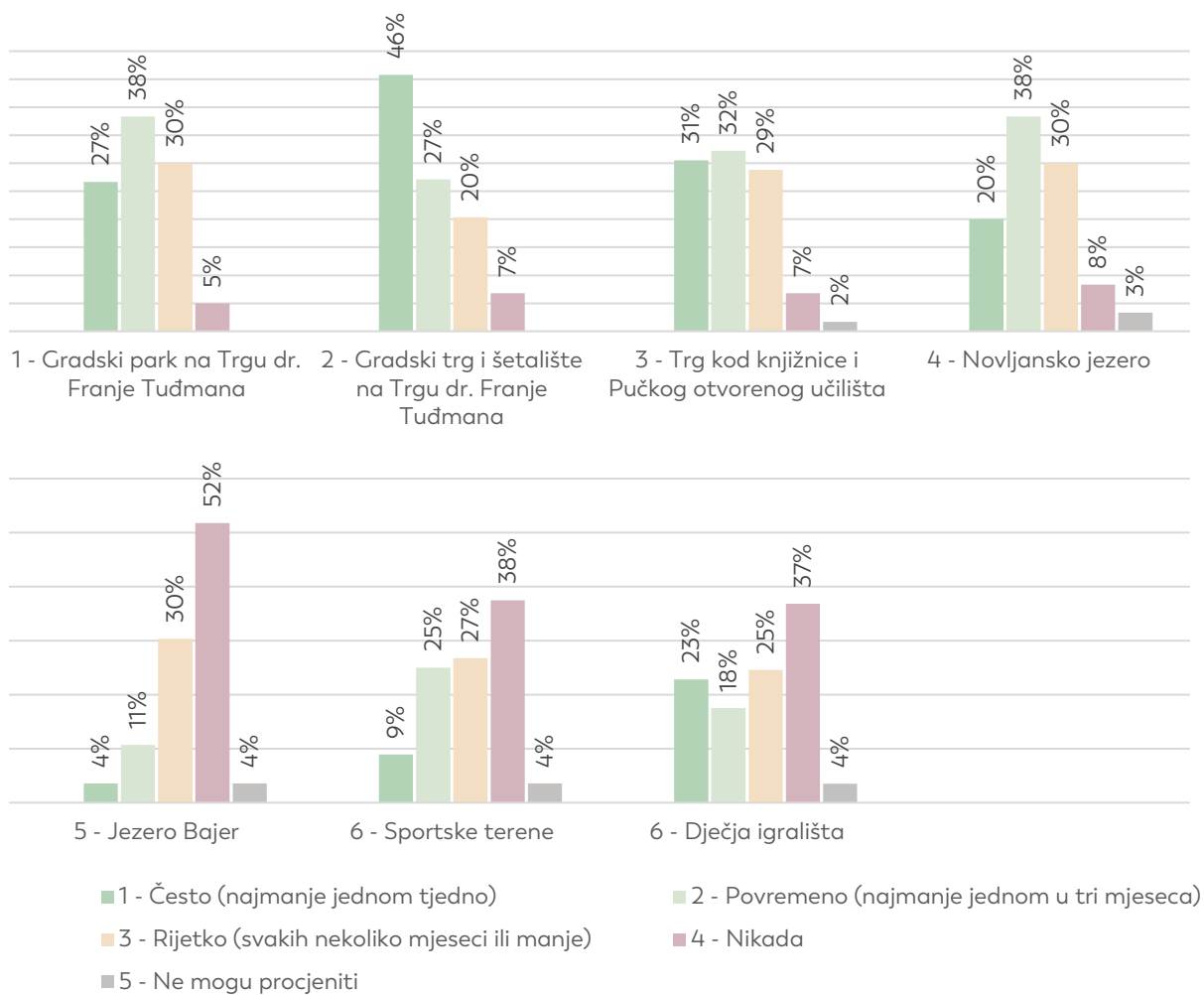
Grafički prikaz 3 – Dobna struktura ispitanika provedene anketnim upitnikom

Pitanje . U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju na otvorenom koristite navedene zelene/ otvorene prostore na području Novske i prigradskih naselja?

Cilj pitanja bio je istražiti učestalost boravka i rekreacije gradskog stanovništva unutar specifičnih zelenih/ otvorenih prostora i sadržaja na području Novske i prigradskih naselja. Među njima, većina ispitanika najčešće boravi na **Gradskom trgu i šetalištu dr. Franje Tuđmana**, od čega 46% često (najmanje jednom tjedno), a 27% povremeno (najmanje jednom u tri mjeseca). Kao često korišten prostor u tom smislu moguće je izdvojiti i manji **trg ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta i gradske knjižnice**. U **gradskom parku na Trgu dr. Franje Tuđmana** povremeno boravi 38% ispitanika, rijetko (svakih nekoliko mjeseci ili manje) 30%, a često 27%. Prema učestalosti korištenja ističe se i **Novljansko jezero**, iako ga većina ispitanika za boravak i rekreaciju koristi tek povremeno (38%). Za razliku od njega, najveći broj ispitanika nikada ne koristi **jezero Bajer** (52%), što upućuje na to da je ovaj prostor rijetko korišten izvan športsko-ribolovnog okvira.

Kada govorimo o dječjim igralištima i sportskim terenima, većina ispitanika ih koristi rijetko (27%, 25%) ili nikada (38%, 37%).

U KOJOJ MJERI SE ZA BORAVAK I REKREACIJU KORISTE ZELENE/ OTVORENE PROSTORE

Grafički prikaz 4 - Prikaz rezultata za pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju na otvorenom koristite navedene zelene/ otvorene prostore na području Novske i prigradskih naselja?

Pitanje: Koji je za Vas najznačajniji zeleni/ otvoreni prostor na području Novske ili prigradskih naselja?

Kao najznačajnije zelene/otvorene prostore na području Novske ili prigradskih naselja većina ispitanika je izdvojila **Novljansko jezero i Gradski park na Trgu dr. Franje Tuđmana**. S druge strane, dio ispitanika smatra da najznačajnije zelene/ otvorene prostore čine dječja igrališta, manji parkovi u prigradskim naseljima i šumske staze (staza koja povezuje nizinsku šumu Strug s jezerom u Bročicama, staza koja povezuje Voćaricu sa Zmajevcem, staze i šumski prostor u okolici Novljanskog jezera i sl.).

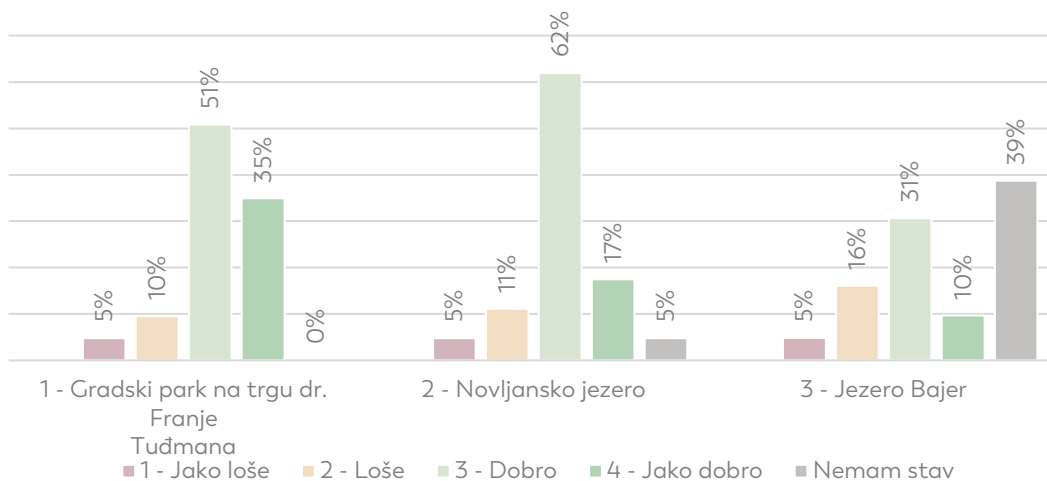
Pitanje: Kako biste ocijenili trenutno stanje navedenih zelenih/ otvorenih prostora na skali ocjena od 1 do 4 ?

Cilj pitanja bio je istražiti percepciju javnosti o trenutnom stanju istaknutih zelenih/ otvorenih prostora na području grada i prigradskih naselja. Ovi prostori uključuju:

- Gradski park na Trgu dr. Franje Tuđmana
- Novljansko jezero
- Jezero Bajer

Ispitanicima je ostavljena mogućnost da ocijene trenutno navedenih prostora na skali od 1 (jako loše) do 4 (jako dobro). Prema rezultatima, najveći broj ispitanika smatra da se navedeni prostori nalaze u **dobrom stanju**, a najpozitivniju percepciju u tom smislu ima Gradski park čije je stanje čak 35% ispitanika ocijenilo **jako dobrim**.

STANJE ZELENIH/ OTVORENIH PROSTORA

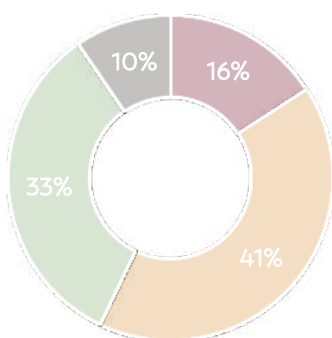
Grafički prikaz 5 - Prikaz rezultata za pitanje: Kako biste ocijenili trenutno stanje navedenih zelenih/ otvorenih prostora na skali ocjena od 1 do 4 ?

Pitanje: Koliko ste zadovoljni količinom dječjih igrališta na području Novske i prigradskih naselja, te njihovim uređenjem i opremljenošću?

Većina ispitanika je izrazila **djelomično zadovoljstvo** brojem i opremljenošću/uređenjem dječjih igrališta na području Novske (41% je djelomično zadovoljna njihovim brojem, a 35% njihovim uređenjem/ opremljenošću), s time da je u oba pitanja broj potpuno zadovoljnih ispitanika veći od broja nezadovoljnih. Iz rezultata je moguće zaključiti da su ljudi relativno zadovoljni situacijom s dječjim igralištima na području Novske, pri čemu su generalno zadovoljniji njihovim brojem nego uređenjem i opremljenošću.

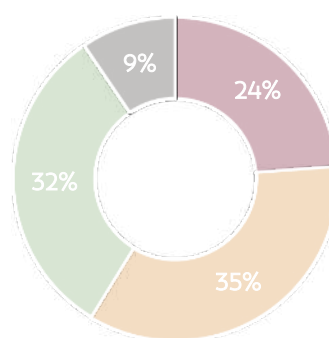
BROJ DJEČJIH IGRALIŠTA

- 1 - Nisam zadovoljan/na
- 2 - Djelomično sam zadovoljan/na
- 3 - U potpunosti sam zadovoljan/na
- 4 - Nemam stav

UREĐENJE/ OPREMLJENOST DJEČJIH IGRALIŠTA

- 1 - Nisam zadovoljan/na
- 2 - Djelomično sam zadovoljan/na
- 3 - U potpunosti sam zadovoljan/na
- 4 - Nemam stav

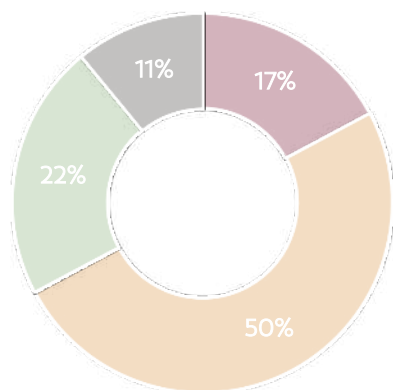
Grafički prikaz 6 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni količinom dječjih igrališta na području Novske i prigradskih naselja, te njihovim uređenjem i opremljenošću?

Pitanje: Koliko ste zadovoljni količinom sportskih terena na području Novske i prigradskih naselja, te njihovim uređenjem i opremljenošću?

Kao i u prethodnom pitanju, najveći broj ispitanika je izrazio **djelomično zadovoljstvo** količinom, i uređenjem/ opremljenošću sportskih terena na području Novske i prigradskih naselja (50% za oba pitanja). Što se tiče ostalih odgovora, udio ispitanika koji je nezadovoljan i potpuno zadovoljan po navedenim pitanjima je gotovo identičan.

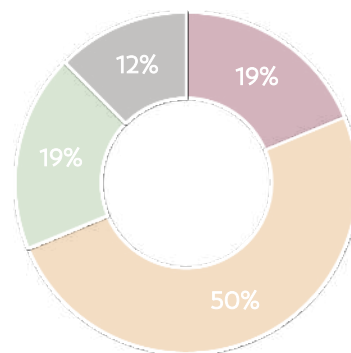
BROJ SPORTSKIH TERENA

- 1 - Nisam zadovoljan/na
- 2 - Djelomično sam zadovoljan/na
- 3 - U potpunosti sam zadovoljan/na
- 4 - Nemam stav

UREĐENJEM/ OPREMLJENOŠĆU OSTALIH SPORTSKIH TERENA

- 1 - Nisam zadovoljan/na
- 2 - Djelomično sam zadovoljan/na
- 3 - U potpunosti sam zadovoljan/na
- 4 - Nemam stav

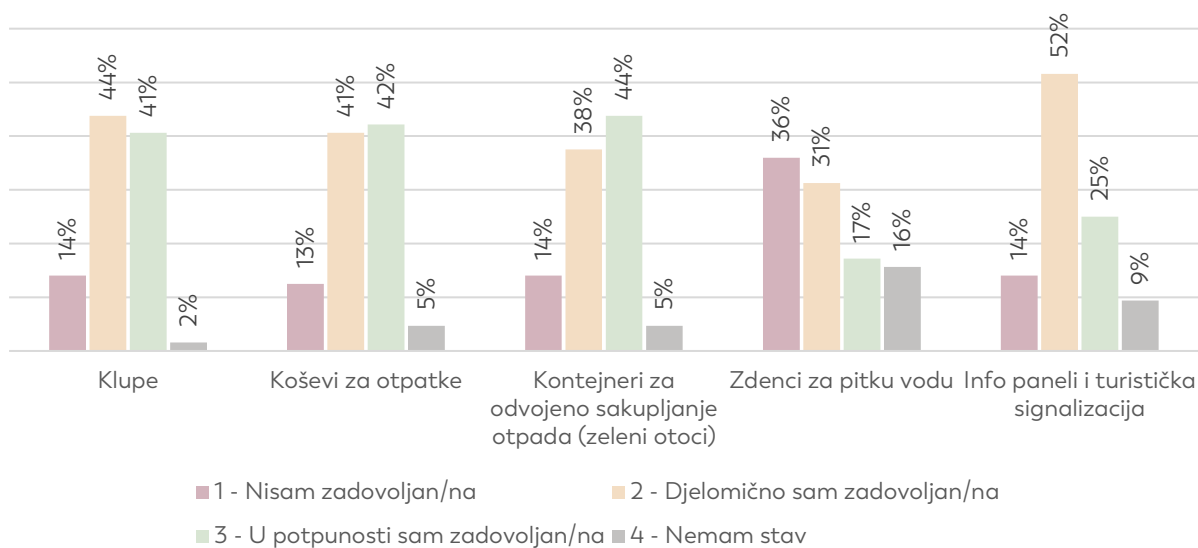
Grafički prikaz 7 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni količinom sportskih terena na području Novske i prigradskih naselja, te njihovim uređenjem i opremljenošću?

Pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem urbane opreme na području Novske i prigradskih naselja?

Većina ispitanika ima generalno pozitivan stav o urbanoj opremi na području Novske, pri čemu je **djelomično** ili **potpuno zadovoljna** klupama, koševima za otpatke i kontejnerima za odvojeno sakupljanje otpada. Nešto niži postotak ispitanika smatra se potpuno zadovoljnim po pitanju turističke signalizacije, dok je većina izrazila **nezadovoljstvo fontanama/ zdencima za pitku vodu** (36% ispitanika).

Ispitanicima je ostavljena mogućnost da ostave dodatni komentar vezan za stanje urbane opreme, pri čemu su kao negativnost istaknuli njezin nedostatak u prigradskim naseljima, neadekvatnu javnu rasvjetu, generalni nedostatak turističke signalizacije, zastarjelu opremu na gradskom trgu, te nedostatak specifičnih elemenata urbane opreme (javni sat).

ZADOVOLJSTVO STANJEM URBANE OPREME

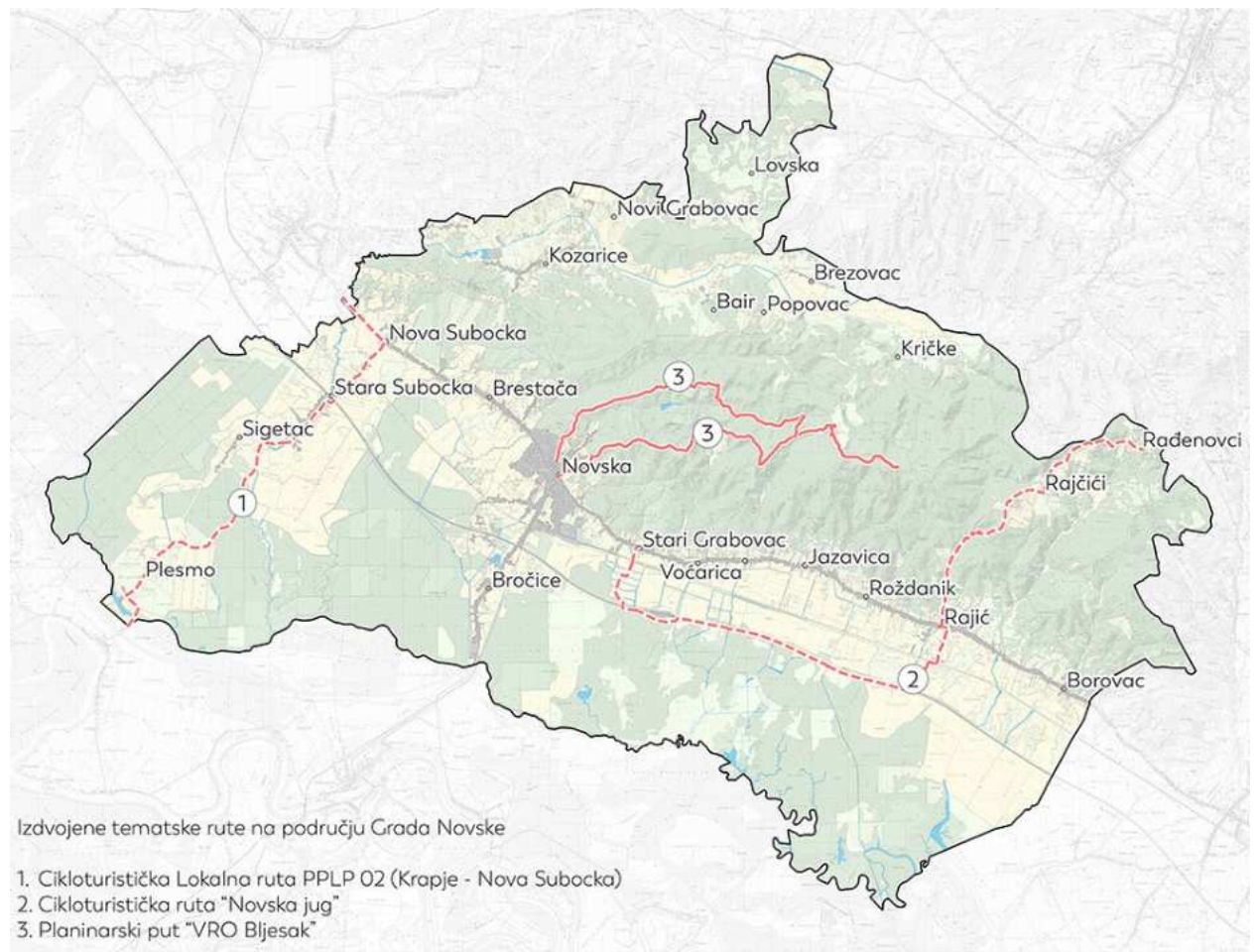

Grafički prikaz 8 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem urbane opreme na području Novske i prigradskih naselja?

Pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedene tematske rute na području Grada Novske?

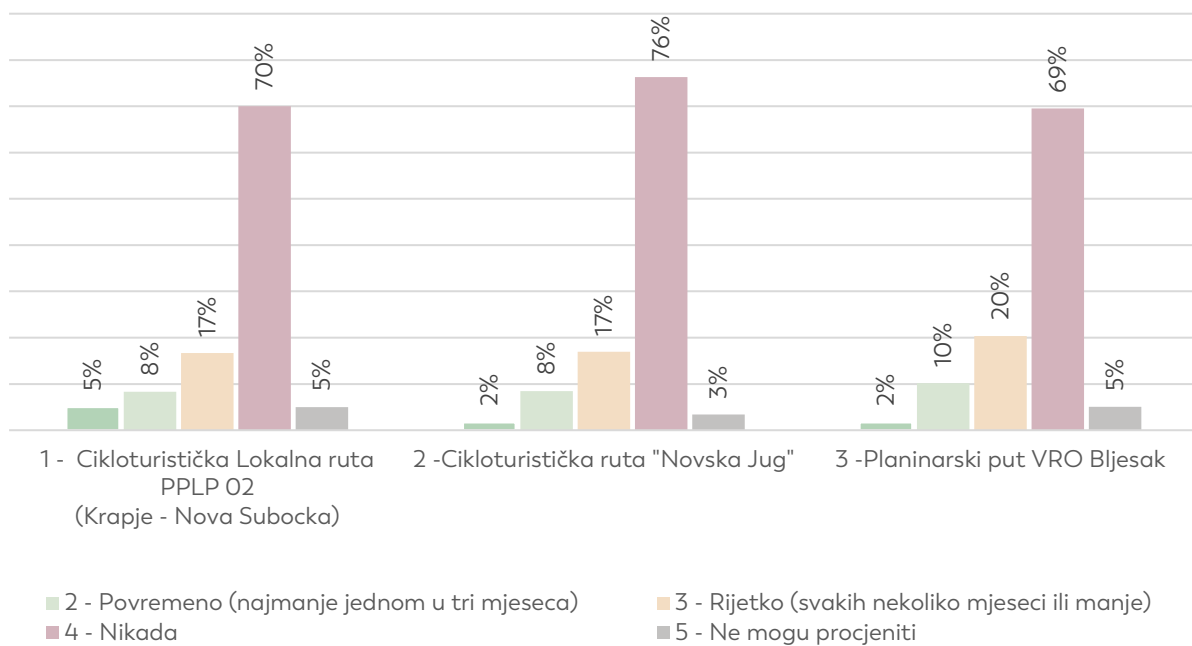
Navedeno pitanje je nastojalo istražiti privlačnost, odnosno učestalost korištenja pojedinih tematskih ruta (županijske cikloturističke rute) i planinarskih staza na području Novske. Velika većina ispitanika ne koristi navedene staze, što može upućivati na:

- Nedovoljnu promociju rekreacijskog sadržaja ove vrste
- Nedovoljno izraženu biciklističku i planinarsku kulturu među lokalnim stanovništvom

Grafički prikaz 9 - Prikaz cikloturističkih ruta i planinarskih staza na području Grada Novske.

KORIŠTENJE CIKLOTURISTIČKIH RUTA I PLANINARSKIH STAZA

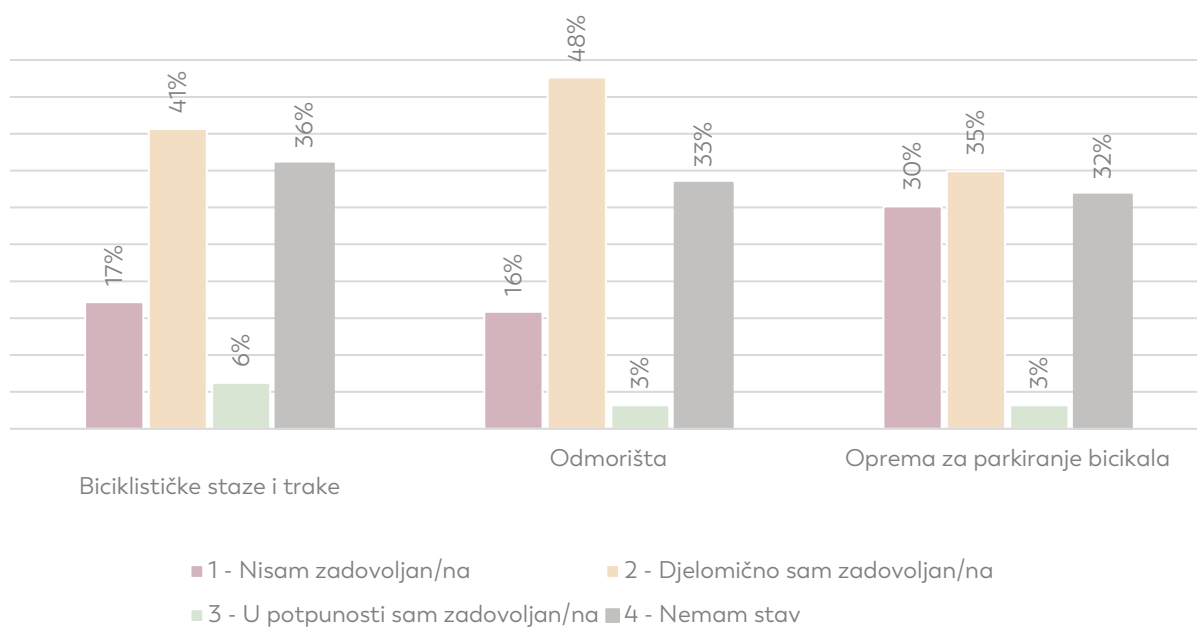

Grafički prikaz 10 - Prikaz rezultata za pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedene tematske rute na području Grada Novske?

Koliko ste zadovoljni stanjem elemenata biciklističke infrastrukture na području Novske i prigradskih naselja?

Većina koja je izrazila stav smatra se djelomično zadovoljnim stanjem biciklističkih staza/ traka, odmorišta i opreme za parkiranje bicikala. Najveći broj nezadovoljnih ispitanika zabilježen je u slučaju opreme za parkiranje bicikala. Ispitanici su dodatno naglasili da je postojeće biciklističke staze potrebno bolje povezati i odvojiti od šetnica za pješake i kolnog prometa, te ostvariti bolju povezanost s prigradskim naseljima.

STANJE ELEMENATA BIKIKLISTIČKE INFRASTRUKTURE

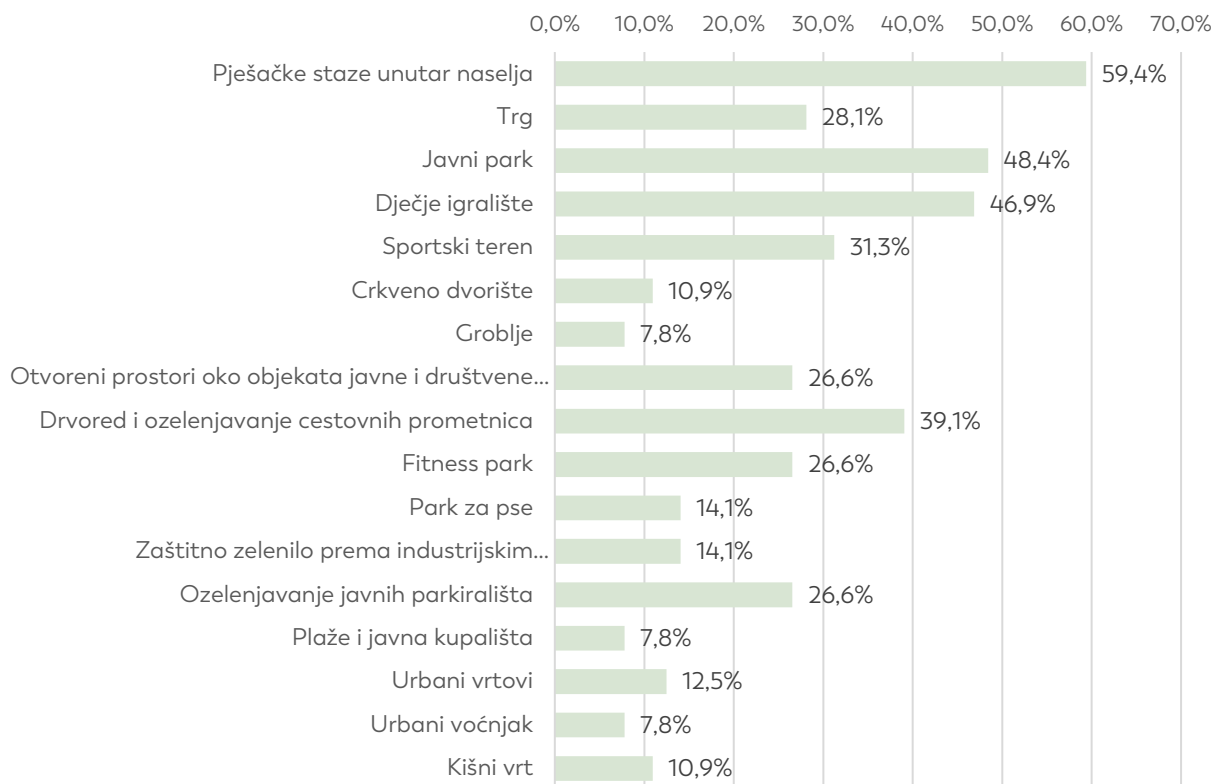

Grafički prikaz 11 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem elemenata biciklističke infrastrukture na području Novske i prigradskih naselja?

Pitanje: Za koji od navedenih elemenata zelene infrastrukture smatrate da bi trebao biti prioritet u Vašem naselju (u pogledu uređenja ili unaprjeđenja)?

Ispitanici smatraju da bi u njihovim naseljima **prioritet za uređenje ili unaprjeđenje trebale imati pješačke staze unutar naselja (59,4%), javni park (48,4%) i dječje igralište (46,9%)**. Visok udio ispitanika prioritet vidi u uspostavi **drvoreda i ozelenjavanju cestovnih prometnica (39,1%)**, dok su se u nešto manjoj mjeri izjasnili za sportski teren (31,3%), trg (28,1%), fitness park, prostore oko objekata javne i društvene namjene i ozelenjavanje javnih parkirališta (26,6%).

PRIORITETNI PROJEKTI IZ DOMENE ZELENE INFRASTRUKTURE

Grafički prikaz 12 - Prikaz rezultata za pitanje: Za koji od navedenih elemenata zelene infrastrukture smatrate da bi trebao biti prioritet u Vašem naselju (u pogledu uređenja ili unaprjeđenja)?

Pitanje: Koji zeleni/ otvoreni prostor predstavlja najveći neiskorišteni potencijal u Novskoj ili prigradskim naseljima?

Najveći neiskorišteni potencijal na području Grada ispitanici vide u **Novljanskom jezeru**, zajedno sa okolnom šumom i pristupnom cestom do centra Novske, te u **Gradskom parku** na Trgu. dr. Franje Tuđmana. Osim njih, ispitanici su također istaknuli dio neizgrađenih prostora u središnjem gradskom naselju: livadu između Crkvene ulice i Trga dr. Ilića Oriovčanina, zeleni Novljanskog kanala i pojas između Potočke ulice i Ulice Kralja Tomislava, djelomično uređeni prostor na Trgu Nikole Šubića Zrinskog, te prostor između tržnice i zgrade stare pošte. Dio ispitanika je dodao istaknuo potencijal „Ložione“ i prostora starog igrališta „Mašinac“, staru školu u Paklenici, te mogućnost formiranja vidikovaca na brežuljkastom krajobrazu iznad grada.

Pitanje: Koji su negativni aspekti s kojima se susrećete u zelenim/ otvorenim prostorima na području Novske i prigradskih naselja?

Na pitanje o negativnim aspektima zelenih/ otvorenih prostora ispitanici su osobito istaknuli **loše stanje i opasnost pristupne ceste do Novljanskog jezera**. Dio ispitanika kao problem dodatno navodi nedostatak pitke vode i sanitarnog čvora na Novljanskom jezeru, općenitu opasnost od prometnica na području grada, loše stanje i neodržavanost zelenih površina (neredovitu košnju), gužvu i loše stanje dječjih igrališta, pojavu divljih deponija i pse bez nadzora. Komentari su bili usmjereni i na stanje gradskog parka, tako da dio ispitanika kao problem ističe nefunkcioniranje fontane u parkovnom središtu, te uklanjanje upečatljivih stablašica (drvored kestena, topole, žalosne vrbe).

Pitanje: Za koje građevine smatrate da predstavljaju najveći potencijal za obnovu i revitalizaciju?

Većina ispitanika smatra da **najveći potencijal** za obnovu i revitalizaciju imaju zgrada stare pošte i **stambene zgrade u gradskom središtu**, uključujući i modernističke građevine na **Trgu Gjure Szabe**. Osim toga, ispitanici su dodatno naveli staru ljekarnu, učenički dom, hotel Knopp, zgrade autobusnog i željezničkog kolodvora, društveni dom u starom selu i "staru školu" u Broćicama.

Pitanja: Koja točka u Vašem naselju predstavlja neformalni centar naselja ili ima potencijal to postati?

Ispitanici su naveli sljedeće lokacije kao neformalna središta naselja, ili prostore koje ti imaju potencijal postati:

- BRESTAČA: Vanjski prostor društvenog doma
- BROČICE: Vanjski prostor društvenog doma
- NOVA SUBOCKA: Trg Hrvatskih branitelja
- NOVSKA: Trg dr. Franje Tuđmana, prostor ispred Pučkog otvorenog učilišta, prostor oko gradske dvorane, područje „Uklada“, dvorište zgrada na Trgu Gjure Szabe, zeleni pojas uz potok Novljančicu u potezu od Crkvene ulice do Potočne ulice, prostor bivše „Ložione“
- PAKLENICA: Prostor ispred drvnog centra, prostor stare škole
- RAJIĆ: Trg Hrvatskih branitelja
- ROŽDANIK: Vanjski prostor društvenog doma
- STARI GRABOVAC: Vanjski prostor društvenog doma

Pitanje: Što vidite kao najpozitivniju karakteristiku Grada Novske?

Kao najpozitivnije karakteristike ispitanici ističu pristupačnost grada, život bez gužve, urednost i čistoću gradskog prostora, prirodni potencijal, vrijednost gradskog parka, tradiciju Lukova i prometnu povezanost. Osim toga, ispitanici su također istaknuli duh napretka koji se manifestira kroz prostorni razvoj, obnovu pojedinih baštinskih građevina (više ispitanika ističe obnovu hotela Knopp) i privlačenje mladih ljudi.

6.7. Analiza tipova otvorenih (zelenih) prostora

Pojam otvorenog prostora ovdje je korišten kao pokrovni, a njime su obuhvaćene sve površine; od javnih površina (parkova, trgova, dječja igrališta), preko rekreacijskih prostora (igrališta, terena, staza) i pješačkih zona, do poljoprivrednih površina, šuma, vodotoka, kao i otvorenih prostora industrijskih kompleksa i eksploatacija. Iako ne postoji stručni konsenzus oko jedinstvenog pojma, otvoreni prostor (eng. *open space*) je vrlo često korišten upravo zbog svoje sveobuhvatnosti - npr. može i ne mora označavati zelene prostore, obuhvaća i javno i privatno, a osim tipičnih javnih i vrijednih prirodnih prostora, može obuhvaćati poljoprivredne i degradirane otvorene površine.

Za izradu tipologije korišten je model sumiran prema relevantnim domaćim i stranim iskustvima (Pereković i Domislić 2012., Hrdalo 2013., Studije zelene infrastrukture, 3E PROJEKTI d.o.o.). Važno je napomenuti da specifičnosti modela za izradu tipologije otvorenih prostora ovise o mjerilu, ciljevima i karakteru predmetnog prostora, pa je u tom smislu ovaj okvir dodatno modificiran i prilagođen za potrebe Grada Novske, a u svrhu uspostave održive mreže zelene infrastrukture.

Pri kartiranju i opisivanju su korišteni različiti izvori i baze podataka počevši od studija, strategija, izvješća, prostornih planova i druge literature, te do terenskog istraživanja.

S obzirom na navedeno, tipologija otvorenih prostora je definirana i tablično prikazana u tekstu niže (Tablica 6).

Tipologija otvorenih prostora Grada izrađena je cijelu administrativnu jedinicu, te je potkrijepljena tablicom, kartografskim prikazom te fotografijama, što zajedno čini **atlas otvorenih prostora**.

Atlas otvorenih (zelenih) prostora

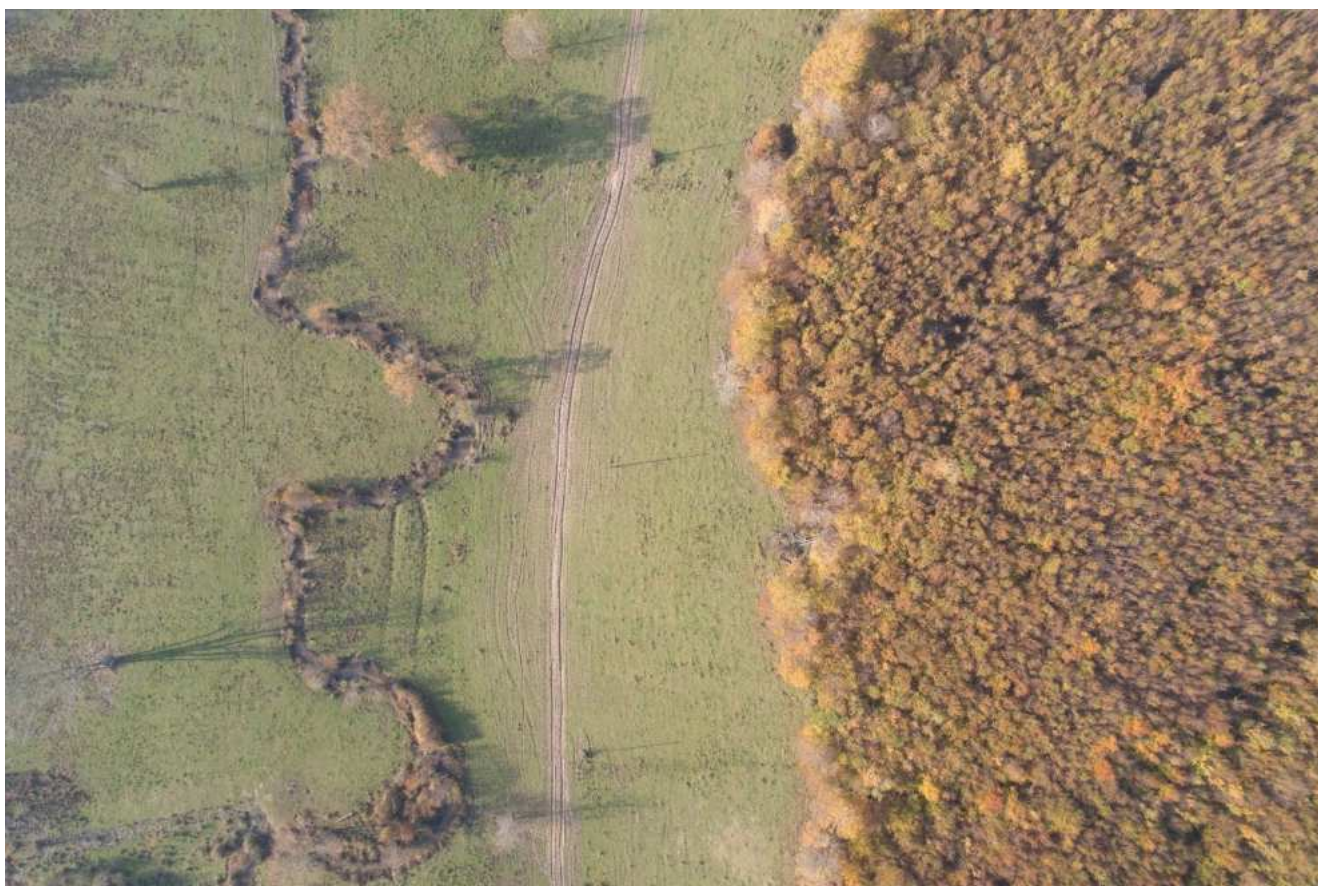
Na području Grada nalazi se šest (6) kategorija otvorenih prostora, unutar kojih je prepoznato trideset i jedan (31) tipova otvorenih prostora, a koje će detaljno tekstualno, grafički, fotografski biti prikazane u nastavku. Kompozitni prikaz svih površina nalazi se u sljedećoj tablici (Tablica 6).

Tablica 6 - Prikaz kategorija i tipova otvorenih površina (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorije otvorenih prostora	Tipovi otvorenih prostora	
OP1 Prirodni i doprirodni prostori	OP1a	Šume
	OP1b	Šikare
	OP1c	Močvarna staništa i ostale površinske vode
	OP1d	Vodotoci
OP2 Javni i društveni sadržaji	OP2a	Park
	OP2b	Trg i šetalište
	OP2c	Tržnica
	OP2d	Dječja igrališta
	OP2e	Jezeri
	OP2f	Sport i rekreacija
	OP2g	Otvoreni prostori uz sakralne objekte i groblja
	OP2h	Otvoreni prostori uz obrazovne ustanove
	OP2i	Otvoreni prostori uz ostale objekte javne i društvene namjene
	OP2j	Spomen obilježja
	OP2k	Djelomično uređeni otvoreni prostori
OP2l	Prostori povijesnih naselja i utvrda	
OP3 Otvoreni prostori stambene izgradnje	OP3a	Otvoreni prostori oko višestambenih objekata
	OP3b	Okućnice individualne stambene izgradnje urbanog karaktera
	OP3c	Okućnice individualne stambene izgradnje ruralnog karaktera
	OP3d	Okućnice povremene stambene izgradnje
OP4 Poljoprivredni prostori	OP4a	Okrupnjene poljoprivredne površine
	OP4b	Mozaik poljoprivrednih površina
	OP4c	Livade i pašnjaci
	OP4d	Voćnjaci i vinogradi
OP5 Otvoreni prostor gospodarskih i poslovnih zona	OP5a	Otvoreni prostori gospodarskih objekata
	OP5b	Otvoreni prostori eksploatacijskih polja
	OP5c	Otvoreni prostori uz napuštene gospodarske/industrijske objekte
OP6 Otvoreni prostori infrastrukturnih trasa	OP6a	Koridori cesta
	OP6b	Koridor željeznice
	OP6c	Parkirališta
	OP6d	Riječno pristanište

Kategorija (OP1) Prirodni i doprirodni prostori

OP1a Šume, OP1b Šikare i živice, OP1c Vode stajaćice, OP1d Kanali uz poljoprivredne površine, OP1e Vodotoci

Slika 5 Detalj šume i vodotoka (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

OP1a - Šume

Šume na području Grada od iznimne su gospodarske vrijednosti te podupiru drvenu industriju koja zapošljava više stotina osoba u ovom području. Prema podacima Karte staništa RH na području Grada nalazi se 18.216,94 ha površine pod šumom. Ukupna površina državnih šuma (Hrvatske šume d.o.o.) iznosi 17.875,15 ha, dok je površina privatnih šuma (Ministarstvo poljoprivrede) 1.260,32 ha, a što ukupno čini 19.135,47ha, odnosno 37% površine Grada. Prema PPUG šumske površine (Š) se dijele na gospodarske šume (Š1), zaštitne šume (Š1) i šume s posebnom namjenom (Š3), te zauzimaju oko 16.082,67 ha.

Šumska područja pripadaju kontinentalnom dijelu Hrvatske, odnosno eurosibirsko- - sjevernoameričkoj regiji, a mogu se podijeliti na nizinski (planarni), kolinski (brežuljkasti) te montanski (brdski), vegetacijski pojas.

1. **Nizinski pojas** šuma prostire se na južnom dijelu Grada uz regulirani vodotok Veliki Strug, a najrasprostranjenije su sljedeće zajednice:

- a) **Šuma poljskoga jasena s kasnim drijemovcem** (*Leucoio aestivi-Fraxinetum angustifoliae* Glavač 1959)

Rasprostire se na nizinskom dijelu Grada uz južnu granicu. Odlučujući ekološki čimbenik za uspijevanje ove zajednice su mikoreljevna svojstva depresivnih terena, režim poplavnih i podzemnih voda te svojstva tla (eugleja). Mikoreljevna zajednica zauzima plíce depresije koje mogu biti površine i do nekoliko stotina hektara. Površinska voda se tijekom zime smrzava, a led uzrokuje oštećenje kore i iskrivljenje mlađih stabala. Najljepše šume ove zajednice rastu na području parka prirode Lonjsko polje. Sastojine su posebne zbog same pojave jasena te zbog svoje kakvoće i površine koju zauzimaju što je specifičnost u odnosu na druga područja ove zajednice u Europi.

- b) **Šuma hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom** (*Genisto elatae-Quercetum roboris* Horvat 1938)

Uspijeva u nizinama iznad šuma poljskog jasena u kompleksima i po nekoliko tisuća hektara, što je europska i svjetska jedinstvenost. Na području Grada rasprostranjena je tipična tesubasocijacija s rastavljenim šašom koja se nastavlja na staništa iznad jasenovih šuma. Tereni na kojima raste su nekoliko metara iznad normalnog vodostaja, no i dalje na vrlo vlažnim i mokrim staništima s povremeno stajaćom površinskom vodom. Uz hrast lužnjak, sastojinu u velikom postotku zauzima i poljski jasen, crna joha, nizinski brijest, vez, crna i bijela topola te mjestimice voćkarice. Za ovu sastojinu izrazito je bitna potreba podržavanja mješovitih sastojina u njihovom prirodnom sastavu jer je to važan uvjet stabilnosti, biološke raznolikosti, obnove te produktivnosti šumskih ekosustava. Iz tog razloga čisti hrastoci koji su izgospodareni na početku prošlog stoljeća imaju negativan utjecaj na stabilnost ove sastojine. Hrastove sastojine nalaze se u ugroženom stanju iz niza razloga. Jedan od njih je i pretjerana sječa zbog gospodarske dobiti, a brojne sastojine stradavaju pod utjecajem kukaca i gljiva. Utvrđeno je kako hrastova pepelnica (*Mzrosphaera alphitoides*), uzrokuje velike štete

kada se pojavi na mladom hrastovu lišću nastalom nakon golobresta što ga izazivaju štetni leptiri (gubar, zlatokraj, četnjak, kukavički suznik, grbice i dr.).

c) Šuma hrasta lužnjaka i običnog graba (*Carpino betuli-Quercetum roboris* (Anić 1959) Rauš 1971)

Šuma hrasta lužnjaka i običnoga graba nastala je prirodnom sukcesijom iz šume hrasta lužnjaka s velikom žutilovkom te predstavlja završni stadij razvoja šumske vegetacije nizinskog područja. Na području Grada pojavljuje se tipična te subasocijacija s bukvom. Ova zajednica raste na svježim, ocjeditim povišicama ili gredama na pseudoglejnom odnosno podzolastom tlu. Osim hrasta u njoj pridolazi i obični grab, klen, malolisna lipa i trešnja. Obični grab je dobar indikator za stajaću i podzemnu vodu jer podnosi samo kratkotrajne prolazne poplave te se javlja samo do srednjeg vodostaja podzemne vode od 2 do 3 m na kakav se nailazi samo na gredama. Ove sastojine su vrlo kvalitetne i stabilne, a hrastova stabla dosežu do 40 m.

2. Brežuljkasti (kolinski) vegetacijski pojas

Brežuljkasti se vegetacijski pojas nastavlja na nizinski te ima vrlo povoljnu klimu i edafske uvjete za uspjevanje šumske vegetacije. Prostire se u središnjem dijelu Grada prema sjeveru na jugozapadnim obroncima Psunja. Šumske zajednice ovog područja su bujna izgleda i bogate flornim sastavom. No to je i razlog da su velike površine šuma iskrčene jer rastu u uvjetima iznimno povoljnima za život čovjeka i gospodarsku djelatnost.

d) Šuma hrasta kitnjaka i običnoga graba s brdskom vlasuljom (*Festuco drymeiae-Carpinetum betuli* Vukelić 1991 ex Marinčer 1994)

U sloju drveća, ali i u cijeloj fitocenozi edifikatorski su najvažnije vrste hrast kitnjak i obična bukva. Uz hrast se redovito u većim ili manjim skupinama u podstojnom sloju nalazi obični grab, jedna od sociološki najvažnijih vrsta. Osim u sociološkom smislu grab je neobično važan kao meliorativna vrsta u njezi sastojina. U cijeloj ophodnji pomaže u uzgoju vrsnih hrastovih stabala, svojim listincem znatno popravljajući tlo i ima nezamjenjivu ulogu pri obnovi sastojina. Sastojine ove zajednice imaju veliku gospodarsku vrijednost zbog povoljnih uvjeta koji omogućuju rast kitnjaka i bukve do 35 m. U ovim zajednicama zahvati, osobito u mlađim razvojnim stadijima, trebaju se podrediti hrastu kitnjaku jer je po prirastu, kakvoći i vrijednosti dominantna vrsta koja daje glavno obilježje tim mješovitim sastojinama.

3. Brdski (montanski) vegetacijski pojas

Na tom području je rasprostranjena srednjoeuropska vegetacijska zona acidofilnih bukovih šuma. Bukove šume brdskoga pojasa sadrže velik broj biljnih vrsta i pripadaju najbogatijim i najbujnijim šumama obične bukve u Europi. Sigurno je da osim

sinekoloških uvjeta razlozi leže i u povijesno-genetskom razvitku bukve i njezine flore od postglacijala do danas.

a) Šuma bukve s lazarkinjom (*Galio odorati-Fagetum* Sougnez et Thill 1959.)

Ova zajednica nalazi se na manjim izdvojenim sekvencama između naselja Borovac i Rajčići kod Lađevačkog brda odnosno na najvišim dijelovima Grada. U sinekološkom i sindinamskom smislu ova zajednica predstavlja optimum bukovih šuma slavonskog gorja. Razvijena je na dubljim, bogatijim tlima iznad različitih geoloških podloga te se stiže najvećim brojem vrsta u odnosu na ostale zajednice.

Općekorisne funkcije šuma (OKFŠ)

Pozitivni učinci šumskog ekosustava na okoliš u smislu pružanja ekološkoga uporišta krajobrazu, održavanja i unaprjeđenja biološke proizvodnje, prirodnosti i raznolikosti okoliša te pozitivnog utjecaja na zdravlje ljudi, određeni su kroz općekorisne funkcije šuma (OKFŠ). Metodologija definiranja i ocjenjivanja OKFŠ-a obuhvaća 9 kategorija¹⁰, čija se bodovna, odnosno novčana vrijednost određuje sukladno Pravilniku o utvrđivanju naknada za šumu i šumsko zemljište (NN 12/2020). Sukladno navedenom na području Grada, prema prosječnoj ocjeni OKFŠ-a od **22,83 boda**, utvrđena je vrijednost od **4.713.223.404,00 bodova**. Vrijednost **državnih šuma**, kojima gospodare Hrvatske šume d.o.o., je procijenjena na **4.456.821.804,00 bodova** s prosječnom ocjenom svih kategorija OKFŠ-a od **22,92 boda** na ukupnoj analiziranoj površini šuma u državnom vlasništvu od **16.654,79 ha**. Prema ocjenama OKFŠ-a **vrijednost privatnih šuma** je procijenjena na **256.401.600,00 bodova**, uzimajući da je prosječna ocjena svih kategorija OKFŠ-a na području privatnih šuma **21,36 boda**, na ukupnoj površini privatnih šuma na području grada od **1.101,14 ha**.

Najveća vrijednost koju pružaju šume na području grada izražena je kroz kategoriju "**Povećan utjecaj zaštitnih šuma i šuma posebne namjene na bioraznolikost**" s ukupnom vrijednosti od 726.685.817,93 bodova s obzirom da je čak 41% šuma na području Grada, većinom u državnom vlasništvu, određeno tom kategorijom.

Kategorije koje se također odlikuju visokom vrijednosti su: **Utjecaj na klimu i ublažavanje posljedica klimatskih promjena, zaštita i unapređenje čovjekova okoliša te stvaranje povoljnih uvjeta za divljač i ostalu faunu.**

¹⁰ Prema Pravilniku o uređivanju šuma (NN 97/18, 101/18 i 31/20) određene su sljedeće kategorije:

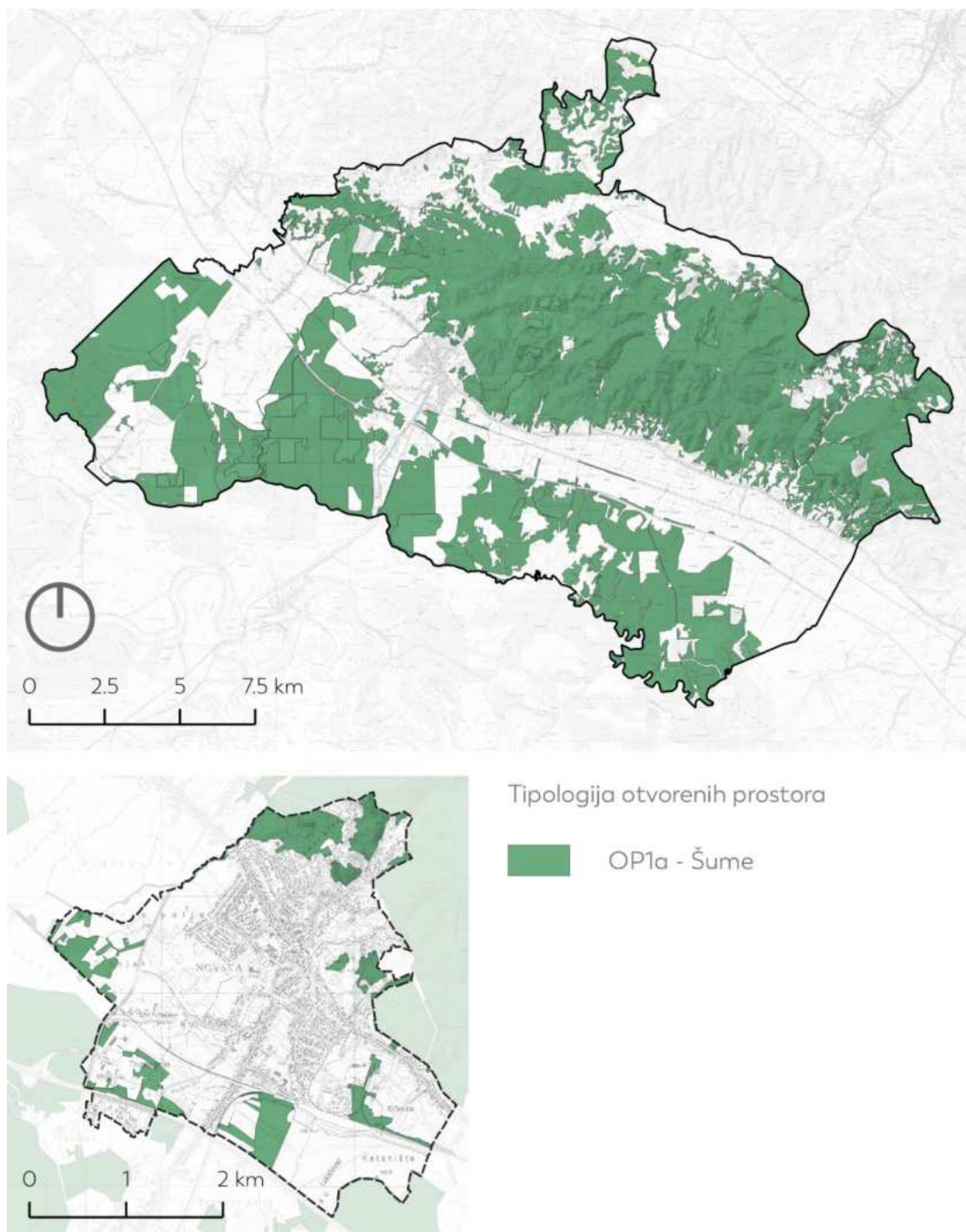
1. Zaštita tla, prometnica i drugih objekata od erozije bujica i poplava
2. Utjecaj na vodni režim i kvalitetu voda
3. Utjecaj na plodnost tla i poljodjelsku proizvodnju
4. Utjecaj na klimu i ublažavanje posljedica klimatskih promjena
5. Zaštita i unapređivanje čovjekova okoliša
6. Stvaranje kisika, ponor ugljika i pročišćavanje atmosfere
7. Rekreativna, turistička i zdravstvena funkcija
8. Stvaranje povoljnih uvjeta za divljač i ostalu faunu
9. Povećan utjecaj zaštitnih šuma i šuma posebne namjene na bioraznolikost

Slika 6 Šumski kompleks Blatuškog brda (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 7 Kompleks nizinskih šuma u PP Lonjsko polje (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 8 - Tipologija otvorenih prostora - Šume (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP1b – Šikare i živice

Šikare i živice čine skup većinom mezofilnih listopadnih zajednica pretežno kontinentalnih krajeva, rjeđe primorskih, izgrađenih prvenstveno od pravih grmova i djelomično od drveća razvijenih u obliku grmova. Razvijaju se kao rubni, zaštitni pojas uz šumske sastojine, uz rubove rijeka, te zarastaju napuštene travnjake i oranice u vegetacijskoj sukcesiji prema šumi. Prema Karti staništa RH na području Grada su prepoznate sljedeća staništa.

- **D.1.1.2. Vrbici pepeljaste i uškaste vrbe** (*Salix cinerea*, *S. aurita*) nastaju zarastanjem vlažnih travnjaka (*Calthion*, *Deschampsion*, *Molinion*), a razvijaju se u karakteristične polukuglaste grmove i to na području naselja Brezovacna na površini od oko 5 ha.
- **D.1.2.1. Mezofilne živice i šikare kontinentalnih**, izuzetno primorskih krajeva čine skup više manje mezofilnih zajednica pretežno kontinentalnih krajeva, izgrađenih prvenstveno od pravih grmova (*Ligustrum vulgare*, *Cornus sanguinea*, *Euonymus europaeus*, *Prunus spinosa* i dr.) i djelomično drveća razvijenih u obliku grmova (*Carpinus betulus*, *Crataegus monogyna*, *Acer campestre* i sl.). Razvijaju se kao rubni, zaštitni pojas uz šumske sastojine, kao živica između poljoprivrednih površina, uz rubove cesta i putova, a mjestimično zauzimaju i velike površine na područjima napuštenih pašnjaka. Stanište je formirano gotovo cijelom dužinom formirano uz koridor željezničke pruge, dok veće površine dominiraju na sjeveru Grada od naselja Kozarice pa do naselja Rađenovci, pri čemu zauzimaju površinu od oko 1905 ha.

U spontano razvijene sastojine stranih vrsta grmlja pripadaju staništa **D.4.1.1. Sastojine čivitnjače (*Amorpha fruticosa*)** koje su često široko raširene na površinama s neuspjelom obnovom jednodobnih poplavnih šuma hrasta lužnjaka i poljskog jasena, unutar PP Lonjsko polje na površini od oko 1430 ha.

U ovaj tip otvorenih prostora su uvrštene i poljoprivredne površine koje se ne koriste, odnosno **I.1.8. Zapuštene poljoprivredne površine**. One predstavljaju obrasla staništa nekad aktivnih polja na kojima se obavljala poljoprivredna djelatnost te su se na taj način staništa i održavala. Zauzimaju površinu od 715 ha.

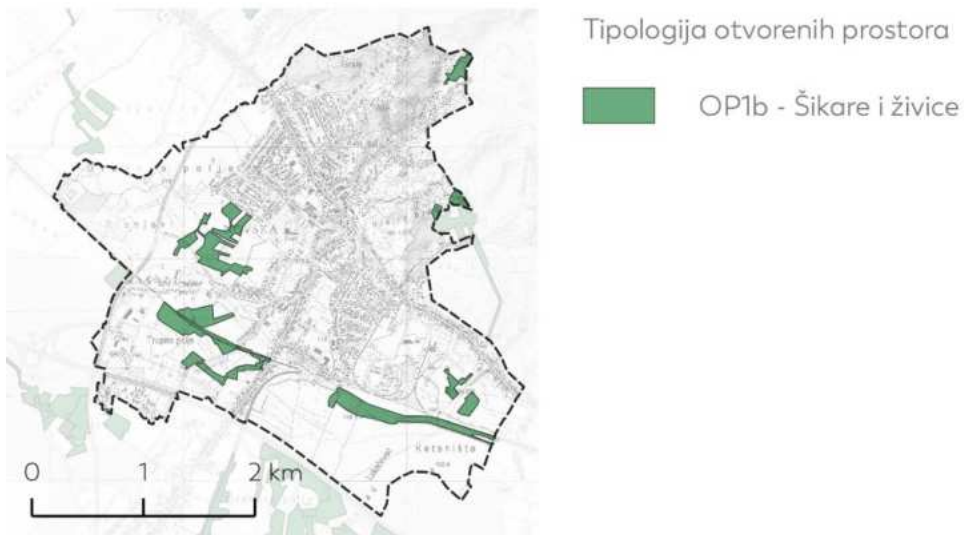
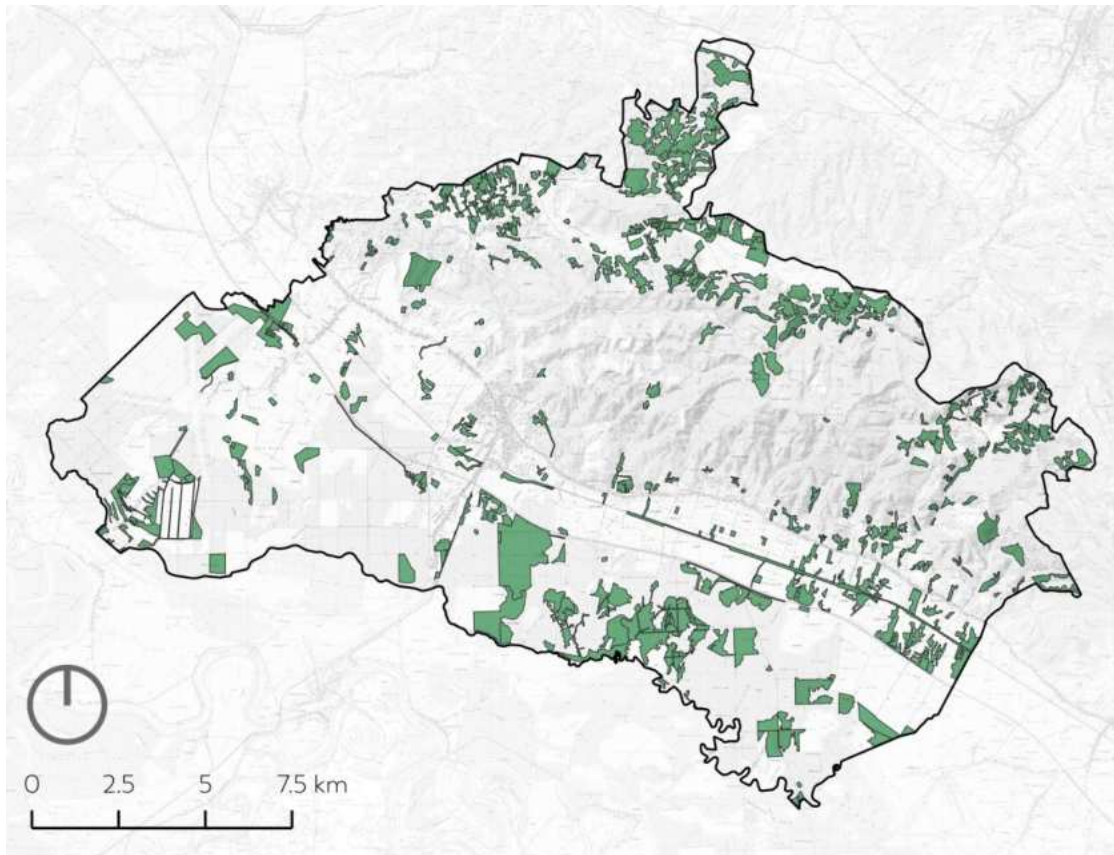
Na području Grada razvija se i skup skiofilnih i slabo nitrofilnih zajednica, odnosno **I.1.7. Zajednice nitrofilnih, higrofilnih i skiofilnih staništa**. Nalaze se unutar rijetkih šuma, po šumskim putevima i prosjekama, uz rubove šumskih putova nizinskog vegetacijskog pojasa, sekundarno i na riječnim sprudovima za niskog vodostaja te zauzimaju oko 300 ha površine.

Slika 9 Zapuštene poljoprivredne površine (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 10 Živice unutar poljoprivrednih površina (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 11 - Tipologija otvorenih prostora - Šikare i živice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2c – Močvarna staništa i ostale površinske vode

Ovaj tip otvorenog prostora čine staništa površinskih kopnenih voda s prirodnim ili poluprirodnim zajednicama vezanim uz njih, neobrasle ili obrasle vegetacijom, prirodnog ili antropogenog porijekla, stajaćice ili tekućice. Na području Grada zauzimaju svega 50 ha, a prema Karti staništa RH dijele se na:

- **A.3.2. Slobodno plivajući flotantni i submerzni hidrofiti**, biljke koje izgrađuju vegetaciju ovog kompleksa biotopa ne zakorjenjuju se za dno bazena već slobodno plivaju na površini vode ili su submerzne (potpuno uronjene u vodu). Ovo stanište nalazi se na površini do samo 200 m², u naselju Sigetac, i unutar je područja ekološke mreže HR2000416 Lonjsko polje.
- **A.3.3. Zakorijenjena vodenjarska vegetacija**, zajednica vodenjara mirnih, razmjerno dubokih vodenih bazena i različito brzih vodotoka, izgrađene od biljaka koje se ukorjenjuju za dno bazena ili vodotoka. Ovaj stanišni tip možemo naći jedino u naselju Plesmo, na površini od 1,74 ha. Također se nalazi unutar područja ekološke mreže HR2000416 Lonjsko polje.
- **A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi**, zajednice rubova jezera, rijeka, potoka, eutrofnih bara i močvara, ali i plitkih poplavnih površina ili površina s visokom razinom donje (podzemne) vode u kojima prevladavaju močvarne, visoke jednosupnice i dvosupnice, uglavnom helofiti. Male površine ovog staništa nalaze se u naseljima Kozarice, Bročice, Jazavica, Rodanik, Rajić.

Navedeni tipovi pripadaju ugroženim i/ili rijetkim staništima (Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/2021)), a dio njih se nalazi na popisu staništa od interesa za Europsku uniju, a to su:

- A.3.2. Slobodno plivajući flotantni i submerzni hidrofiti
- dio staništa A.3.3. Zakorijenjena vodenjarska vegetacija

Također u ovaj tip otvorenog prostora pripadaju i staništa **A.1.2. Povremene stajaćice**, odnosno slatkovodna jezera, lokve ili dijelovi takvih voda prirodnog porijekla koji su povremeno suhi, s njihovim pelagičkim ili bentoskim zajednicama životinja, zelenih algi ili nižih algi, a najrasprostranjeniji su na području PP Lonjsko polje.

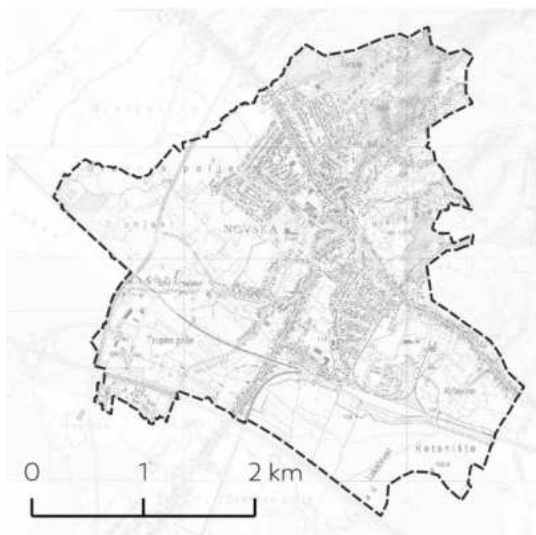
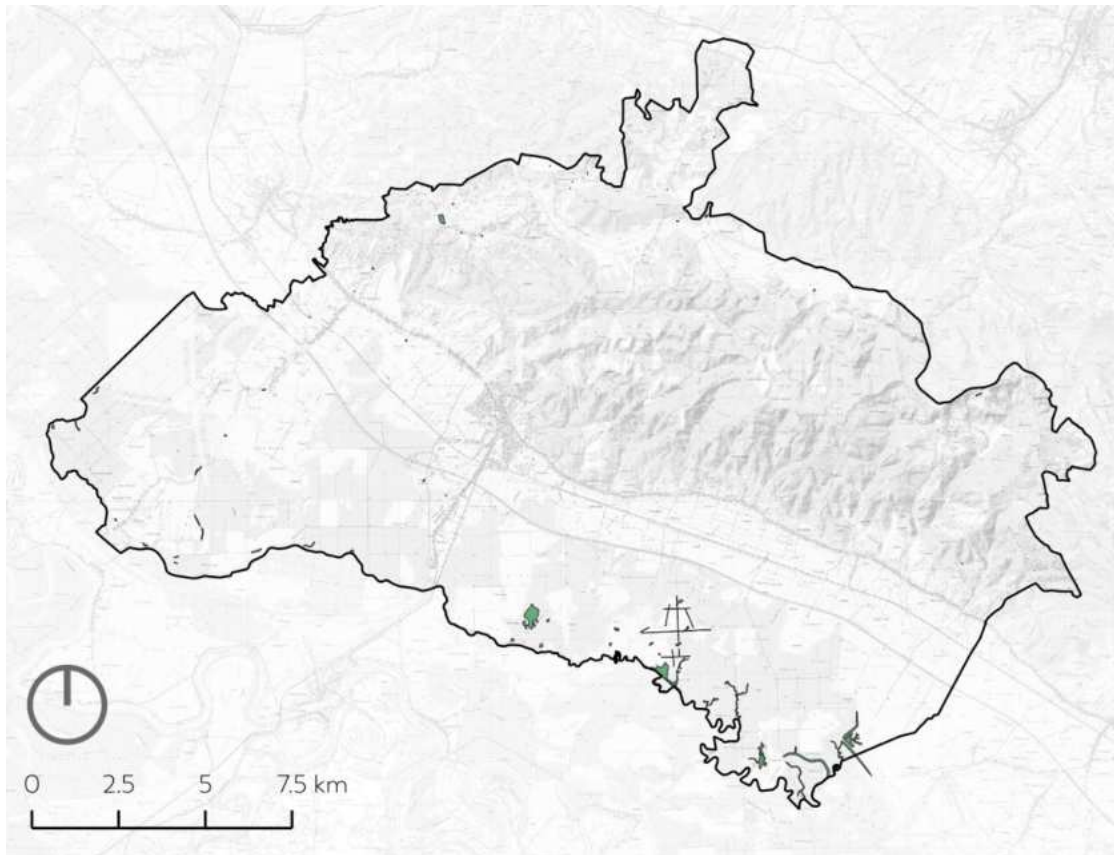
Stajaćice antropogenog podrijetla pojavljuju se u manjim oblicima unutar mozaika poljoprivrednih površina, često u službi navodnjavanja ili manjeg ribnjaka uz koje se razvija vodenjarska vegetacija.

Slika 12 Manja jezera unutar poljoprivrednih površina (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o., Andlar)

Slika 13 Močvarna staništa s lokvama unutar pašnjaka u Lovskoj (toponim Bare) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o., Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP1c - Močvarna staništa i ostale vodene površine

Slika 14 - Tipologija otvorenih prostora - Močvarna staništa i ostale površinske vode (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2d – Vodotoci

Sva površinska vodna tijela unutar Grada pripadaju vodnom području rijeke Dunav, odnosno podslivu rijeke Save. Prema podacima dostavljenih od strane Hrvatskih voda¹¹ na području Grada evidentirano oko 530 km vodotoka, čije ocjena ukupnog stanje (ekološkog i kemijskog) varira unutar pet kategorija; od vrlo loše, loše, umjereno pa do dobro i vrlo dobrog stanja. O razvijenoj hidrografskoj mreži svjedoče i dodatno kartirani podaci unutar GIS korisničkog sučelja pri čemu je na području Novske zabilježenom sveukupno 928 km stalnih i povremenih vodotoka te melioracijskih kanala na poljoprivrednom području.

Čitav prostor padina Psunja predstavlja područje s većim brojem **povremenih, prvenstveno bujičnih vodotoka**, koji su direktno ili putem meliorativnih kanala povezani s reguliranim vodotokom Veliki Strug. Vodotoci na tom području zadržali su svoj prirodan karakter korita, dok u nižim predjelima dolazi do njihove regulacije. Regulacija je obuhvatila dijelove vodotoka koji se nalaze unutar naselja te na poljoprivrednim područjima radi sprječavanja štetnog djelovanja voda.

Vodotok Veliki Strug ima glavnu ulogu u vodnom sustavu Grada, zajedno s pritocima Subocka, Brestača, Muratovica, Novska, Paklenica, Čapljenac, Rajička rijeka, Borovački potok i Luka. Njihovo ukupno stanje (ekološko i kemijsko) varira od umjerenog do vrlo lošeg, izuzev vodotoka Lovska (pritoka Subocke) koje je u kategoriji dobrog stanja i gornji tok Subocke u kategoriji vrlo dobrog stanja.

Za uspostavu zeleno-plavih veza svakako je potrebno obratiti pažnju na vodotoke unutar građevinskih područja naselja te njihov odnos kroz sustav uređenja i korištenje od strane stanovnika. Među njima ističe se **vodotok Novska** koji izvire sjeveroistočno od gradskog centra u šumama Novskog brda, gdje je reguliran i akumulacijskim jezerom (OP2e), a nakon čega se spušta šumovitim predjelom do urbanog dijela naselja. Kroz sam gradski centar vodotok je kanaliziran u zatvoren sustav, no otvara se kod Crkvene ulice i prolazi uz privatne parcele vrtova jednoobiteljskih kuća. Zatim nastavlja svoj tok unutar poljoprivrednih površina kroz reguliran sustav i naselje Bročice, nakon kojeg se ulijeva u Veliki Strug.

Vodotok Subocka izvire na području Grada Lipika te na sjeveroistoku ulazi na područje Grada Novske i prolazi dolinom naselja Kričke, Brezovac, Bair, Novi Grabovac i Kozarice pa sve do povijesne seoske cjeline naselja Stara Subocka gdje stvara zanimljiv ambijent. Krivudava matrica linijskog tipa naselja prati konfiguraciju terena i liniju vodotoka uz kojeg se u središtu naselja razvijaju različiti sadržaji javne i društvene namjene (škola, dječje igralište, sportski teren, društveni dom, DVD) koje je uz odgovarajuće prostorne intervencije moguće unaprijediti.

Vodotok s vrlo zanimljivim ambijentom unutar pašnjačkog krajobraza je **Lovska**, koja se proteže unutar istoimenog naselja i ulijeva se u vodotok Subocku. Prirodni karakter vodotoka zadržan je gotovo cijelom dužinom, izuzev manjeg dijela u naselju Stari Golubovac. Također uz njega se javljaju mikro lokaliteti izvora i lokvi.

¹¹ Plan upravljanja vodnim područjima 2022.-2027. – NACRT; Izvadak iz Registra vodnih tijela - NACRT

Melioracijski kanali najčešće prate parcelaciju poljoprivrednih površina, koja je u ovom slučaju strogo pravilna i zauzima veće površine što je svojstveno za okrupnjeno poljoprivredno zemljište. Kanali omogućuju regulaciju/ odvodnju viška vode iz poljoprivrednog zemljišta, što doprinosi boljoj poljoprivrednoj proizvodnji, no s obzirom na njihovu primarnu funkciju navedeni vodotoci imaju nizak ekološki značaj. Jedan od razloga je zasigurno prekomjernom korištenju gnojiva u poljoprivrednoj proizvodnji. Ukupno stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela varira od kategorije loše stanje (CSR00075_007388, Borovački potok) do vrlo loše stanje (CSR00250_000000, Roždanik, CSR00289_000000, Vočarica CSR02023_000000, lateralni kanal Slobošćina i CSR00965_000000, Reljin jarak).

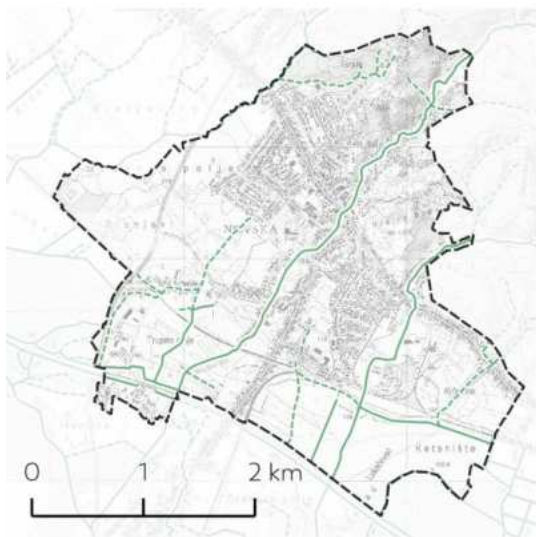
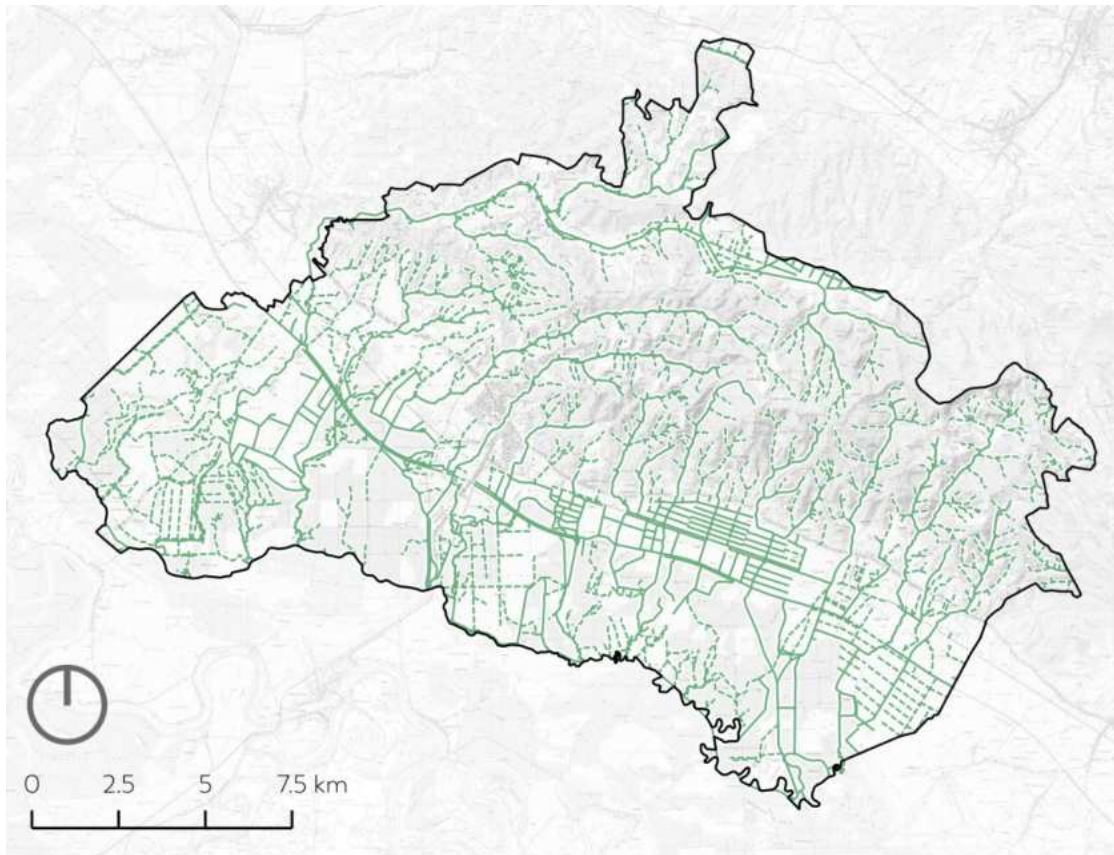
Slika 15 Melioracijski kanali unutar poljoprivrednih površina (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 16 Vodotok Novska (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 17 Vodotok Subocka unutar naselja Stara Subocka (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP1d - Stalni vodotoci
- OP1d - Povremeni vodotoci

Slika 18 - Tipologija otvorenih prostora - Vodotoci (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP2) Javni i društveni sadržaji

OP2a Park, OP2b Trg i šetalište, OP2c Tržnica, OP2d Dječja igrališta, OP2e Jezerske površine, OP2f Sport i rekreacija, OP2g Otvoreni prostori uz sakralne objekte i groblja, OP2h Otvoreni prostori uz obrazovne ustanove, OP2i Otvoreni prostori uz objekte javne i društvene namjene, OP2j Spomen obilježja, OP2k Djelomično uređeni otvoreni prostori i OP2l Prostori povijesnih naselja i utvrda

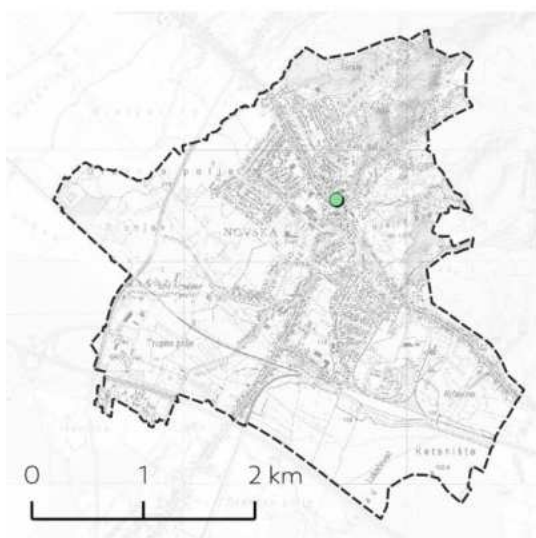
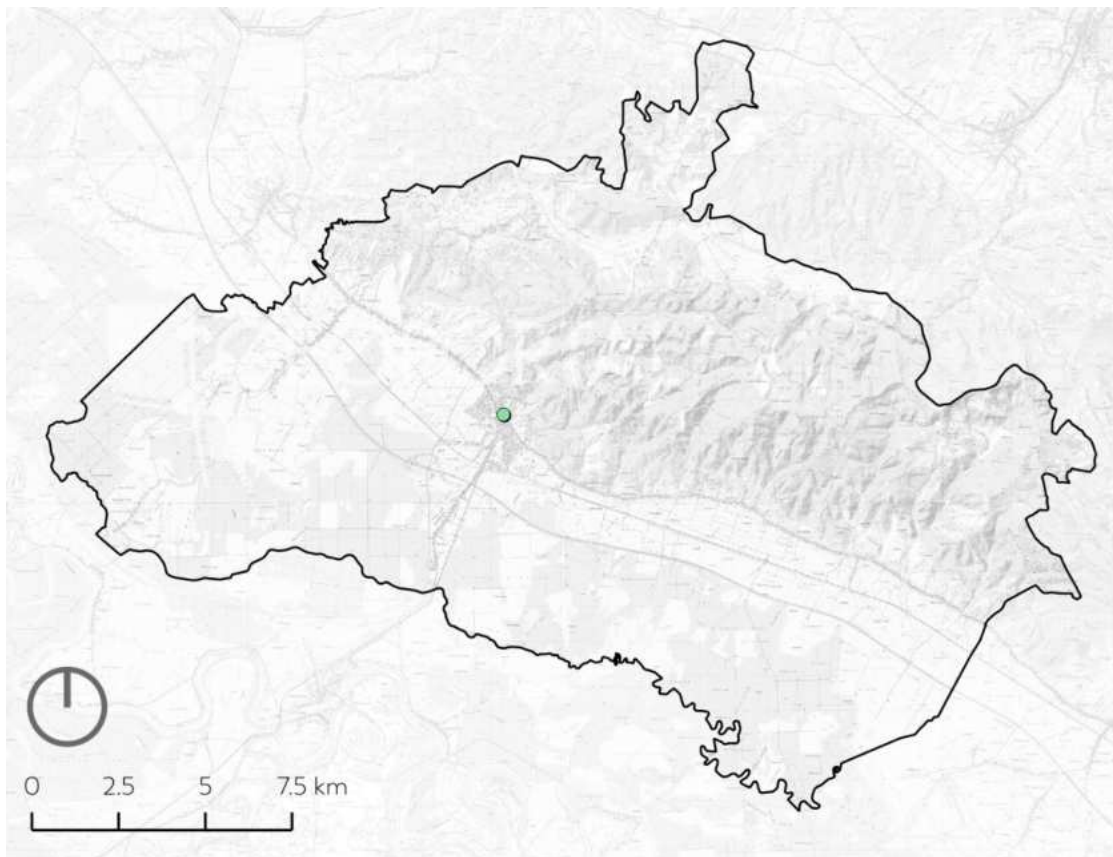
Slika 19 Detalj javnog i društvenog sadržaja (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

OP2a – Park

Gradski park se ubraja u najznačajnije zelene/ otvorene prostore na području Grada Novske. Smješten je u neposrednom gradskom središtu, te čini važan segment njegovog urbanog identiteta. Svoju je današnju formu poprimio sredinom 90-tih godina, a projektiran je u slobodnom oblikovnom izrazu, u kombinaciji geometrizirane (kutne) i zaobljene forme. Središnji motiv parka čini denivelirana fontana u njegovom središtu, oko koje se radijalno šire cvjetne gredice i zaobljena staza s boravišnim nišama. Niše su omeđene polukružnom živicom (*Ligustrum sp.*) čime se na dovtljiv način generira raščlamba parkovnog prostora. U istočnom dijelu parka nalazi se plato gradske uprave, dok je u njegovom zapadnom dijelu smješten spomenik poginulim hrvatskim braniteljima Domovinskog rata (OP2j - Spomen obilježja). Osobito vrijedan segment parka čini parkovno zelenilo, koje uključuje raznovrsne i skladno raspoređene biljne vrste. Zastore hodnih površina čine opločnici crvene i sive boje, koji su omeđeni betonskim rubnjacima i kanalicama (zahtijevaju djelomičnu obnovu). Vrijednost gradskog parka prepoznata je i u okviru Prostornog plana, pri čemu je predložen za zaštitu u kategoriji Spomenika parkovne arhitekture.

Slika 20 Gradski park (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2a – Park

Slika 21 - Tipologija otvorenih prostora – Park (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2b – Trg i šetalište

U sklopu ovog tipa izdvojeni su Trg dr. Franje Tuđmana, te manji trg ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta. Na križanju Trga dr. Franje Tuđmana i Trga Luke Ilića-Oriovčanina nalazi se proširenje koje ima funkciju središnjeg gradskog trga, dok ostatak prostora čini široko šetalište, koje se u dužini od 500 m proteže od Ilirske do Osječke ulice. Osim šetališta, ova os uključuje i dvosmjernu biciklističku stazu, čime je smanjena mogućnost kolizije između biciklističkog i pješačkog prometa. Sa svoje južne strane, trg je omeđen građevinama mješovite namjene, u čijim se prizemljima nalaze lokali trgovačke, ugostiteljske i uslužne djelatnosti. Između šetališta i biciklističke staze nalazi se uski travnati pojas s neujednačenim drvoredom (*Platanus acerifolia*, *Acer platanoides*, *Robinia pseudoacacia* 'Umbraculifera'), dok ostatak zelenila čine rubno raspoređene stablašice (listopadne stablašice i četinjače) i grmovi. Na središnjoj plohi trga ističu se dva upečatljiva elementa: fontana sa skulpturom ogrca (posveta izumrlj vrsti *Viviparus novskaensis*, čiji su ostaci pronađeni na području Novske), te manji paviljon ispred zgrade PBZ-a. Fontana je ovalnog oblika, sa središnjom skulpturom i postoljem koje je obloženo raznobojnim kamenim pločama. Parkovni paviljon čine metalni stupovi koji nose šiljastu kupolu. S obzirom da je riječ o manjoj strukturi, postavlja se pitanje njezine svrsishodnosti (osim u svojstvu dekorativnog elementa). Oprema za sjedenje uključuje drvene klupe (jednostrane i dvostrane), te kamena postolja kandelabra koji su raspoređeni duž čitave šetnice. Iako je riječ o elementu koji je primjeren za ovu vrstu otvorenih prostora, kamena obloga kandelabra, kao i postolja fontane, stvara vizualni nesklad sa zastorom hodnih površina, te je u budućnosti potrebno provesti njihovo usklađivanje u boji, teksturi ili materijalu.

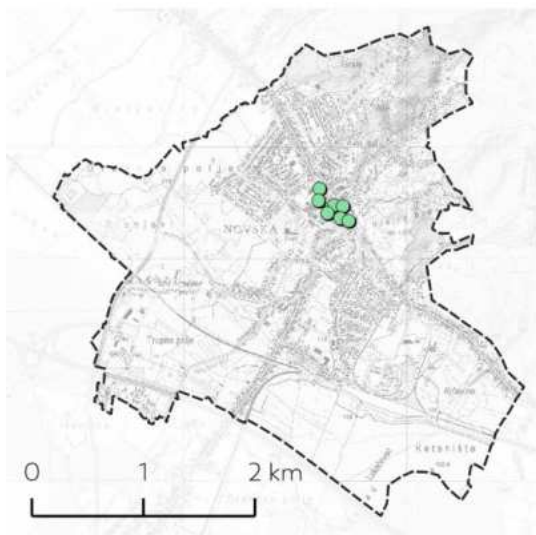
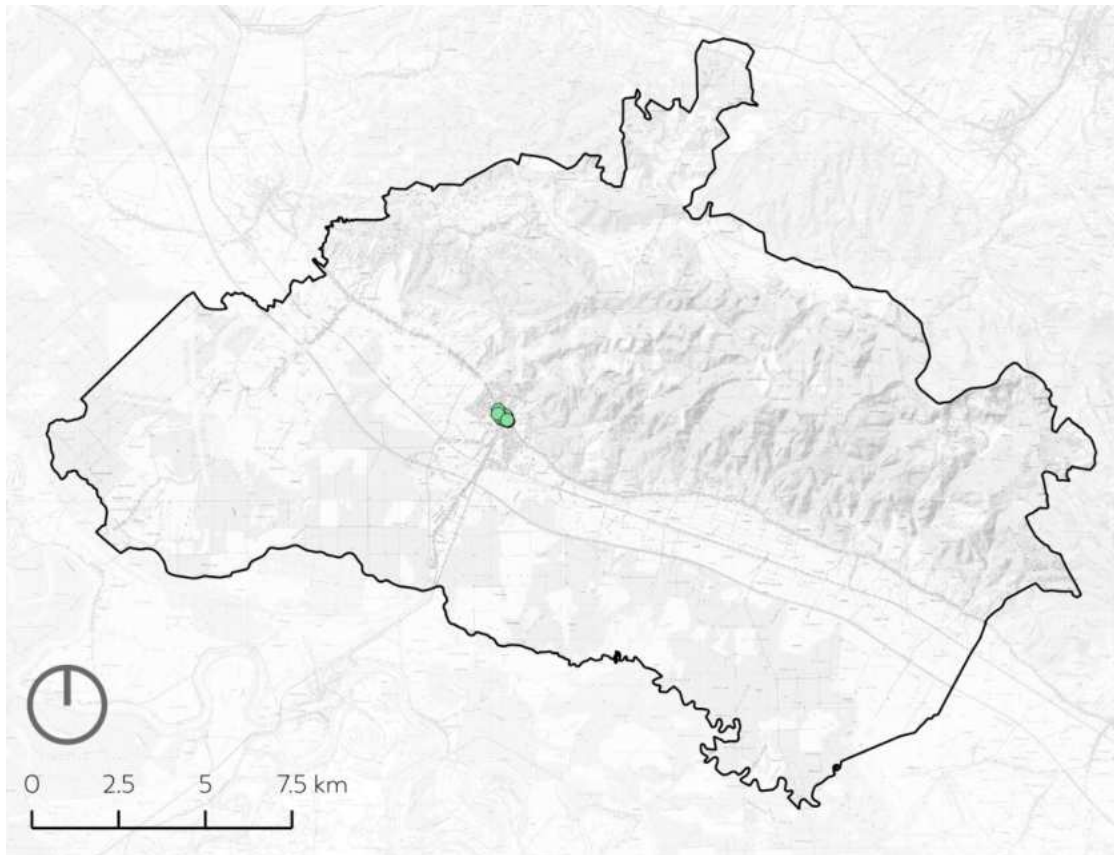
Recentno uređeni trg ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta obuhvaća središnju plohu, rasvjetna tijela i obodno raspoređene boravišne elemente. Dio ovih elemenata izveden je u obliku terasastog gledališta, na čijem se završetku nalazi skupina listopadnih stablašica (*Platanus acerifolia*, *Betula pendula*). Veći dio središnje plohe koristi se kao terasa ugostiteljskog objekta, što unatoč već formiranim boravišnim nišama otežava korištenje trga za neobvezujući boravak. Sam zastor čini slojeviti uzorak betonskih opločnika čija je vidljivost narušena vanjskim utjecajima (deformacija, atmosfersko trošenje, habanje, prljanje, razvoj korova u fugama), tako da već sada djeluje zapušteno. Dojam dotrajalosti je dodatno naglašen lošim održavanjem drvenih klupa koje su djelomično deformirane utjecajem atmosferske vlage.

Slika 22 Trg i šetalište (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 23 Trg ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2b – Trg i šetalište

Slika 24 - Tipologija otvorenih prostora – Trg i šetalište (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2c - Tržnica

Gradska tržnica s pripadajućim objektima zauzima površinu od oko 4500 m², od čega se 1400 m² odnosi na središnju prodajnu plohu. Ova je ploha sa svoje sjeverne i južne strane omeđena ugostiteljskim i trgovačkim lokalima, dok se na njezinom zapadnom rubu nalazi zgrada „Gaming inkubatora“. Veći dio prodajne plohe nalazi se pod metalnim krovom, što olakšava njezino funkcioniranje tijekom nepovoljnih vremenskih uvjeta. Zastor partera čini lijevani beton (s ucrtanim prodajnim mjestima), te kulir ploče raspoređene na obodnim stazama. Na sjevernoj strani tržnice formirana je zelena pješačka os koja ju povezuje s gradskim središtem. Zelenilo na području tržnice svedeno je na neuglednu betonsku žardinjeru postavljenu uz južno parkiralište, te ga je u budućnosti poželjno unaprijediti dodatnom sadnjom. Osim toga, prostor tržnice je moguće unaprijediti obnovom dijela zastora (vidljivi tragovi trošenja i deformacije), definiranjem pravila za postavljanje reklama na pročelja ugostiteljskih i trgovačkih objekata, te sanacijom korozije na konstrukciji krovišta.

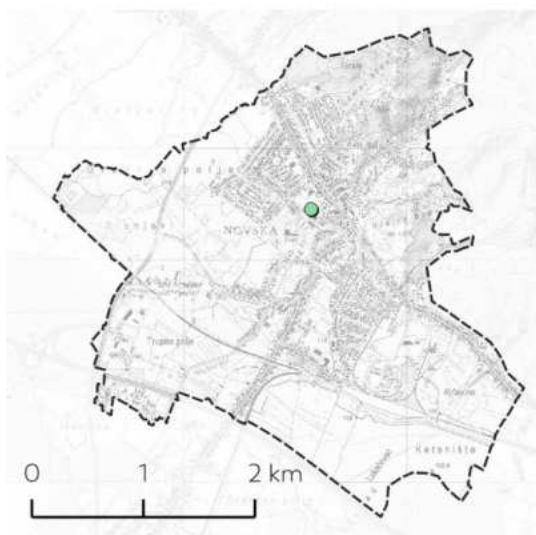
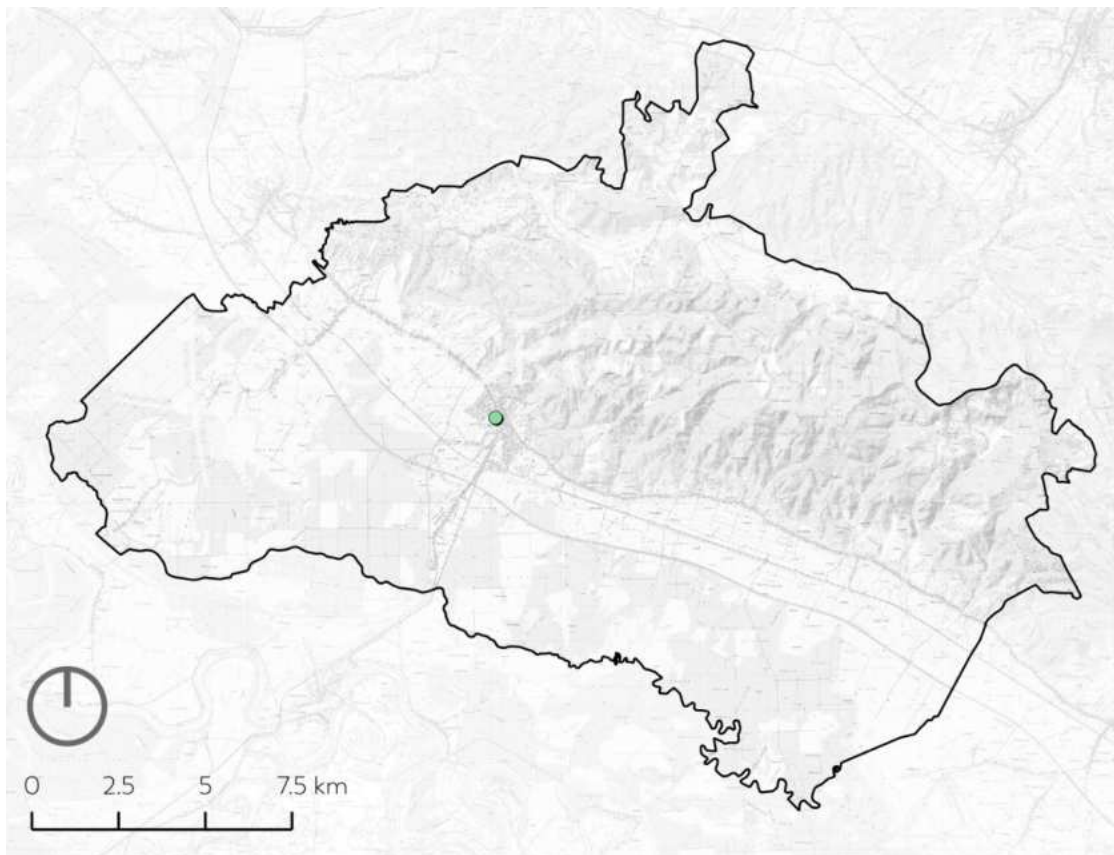
Slika 25 Tržnica (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 26 Pogled na pročelje tržnice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 27 Pogled sa šetnice prema tržnici (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2c - Tržnica

Slika 28 - Tipologija otvorenih prostora - Tržnica (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2d – Dječja igrališta

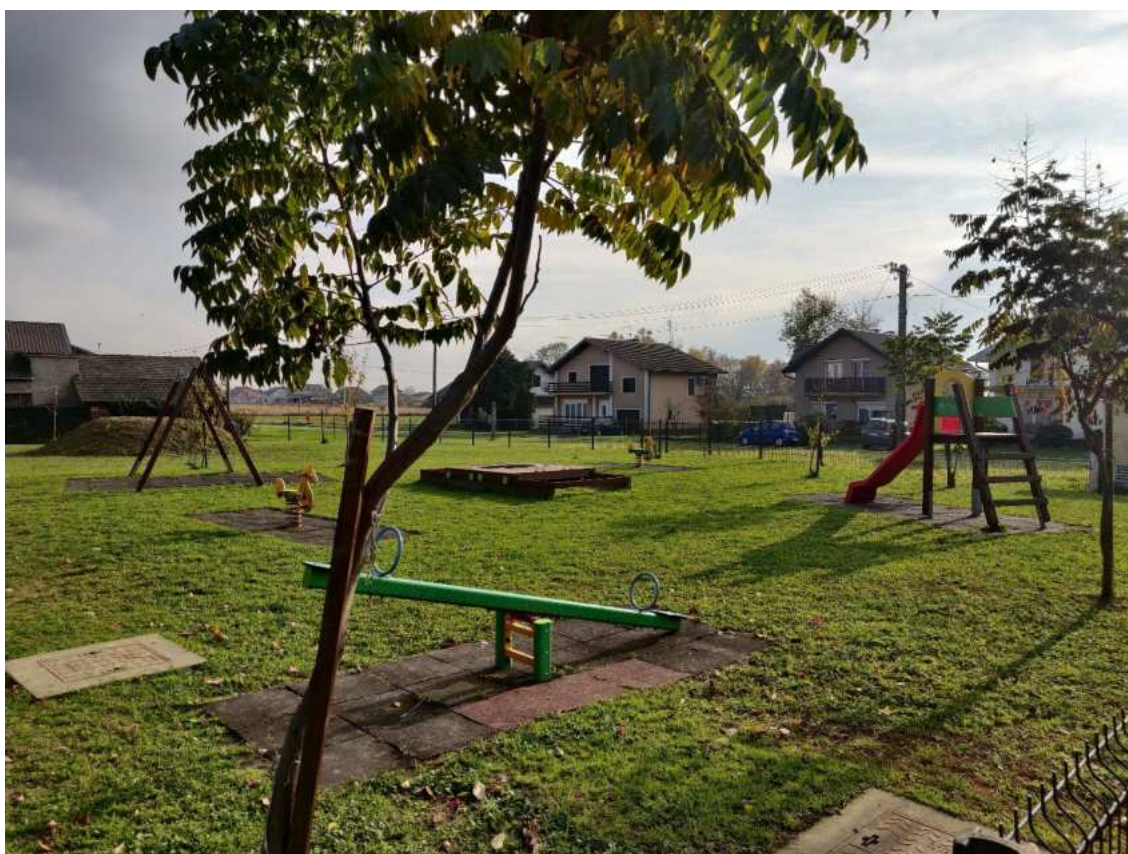
Većina dječjih igrališta na području Novske i prigradskih naselja formirana je u unutar dvorišta obrazovnih ustanova te drugih objekata javne i društvene namjene. Osim toga, dio igrališta se također nalazi unutar otvorenih prostora višestambenih objekata, kao što je slučaj s igralištima u Posavskoj ulici i na Trgu Đure Szabe. Igrališta su opremljena raznovrsnim tipskim spravama, među kojima su najzastupljenije metalne sprave karakteristične crvene boje. Kao iznimku je moguće izdvojiti betonsku skulpturu za penjanje ispred područne škole u Bročicama, te brdašca sa spravama pri župnoj crkvi Blaženog Alojzija Stepinca. Dječja igrališta na području Novska uglavnom karakterizira niska razina krajobrazne artikulacije, pri čemu su sprave, ukrasna sadnja i boravišne niše (ukoliko postoje) nasumično raspoređene unutar monolitne travnate ili šljunčane plohe. Primjena antitraumatske gumene podloge svedena je na neposredno podnožje sprava, dok ostatak sigurnosne zone najčešće čini travnata podloga na kojoj su vidljiva oštećenja kao posljedica niske otpornosti na gaženje. Dio dječjih igrališta nije ograđen (primjerice igrališta u Jazavici, Sigetcu, Paklenici, Bukovačkoj ulici i Ulici Kralja Zvonimira), što je osobito problematično s obzirom na neposrednu blizinu cestovnih prometnica. Moguća unaprjeđenja ovih prostora uključuju reorganizaciju sprava, uređenje partera (primjenu antitraumatskih površina), izgradnju staza, uređenje zelenila, te uspostavu tipskih ograda i živica. Osim toga, pri njihovom opremanju se preporuča korištenje opreme koja stimulira neformalnu igru, te snažnije doprinosi razvoju mašte i psihomotoričkih sposobnosti djece.

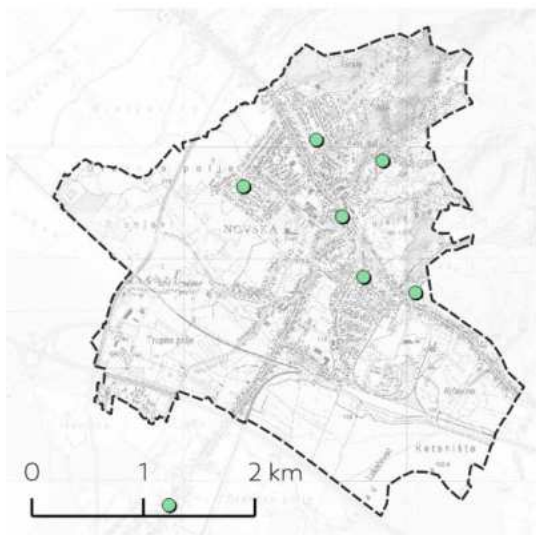
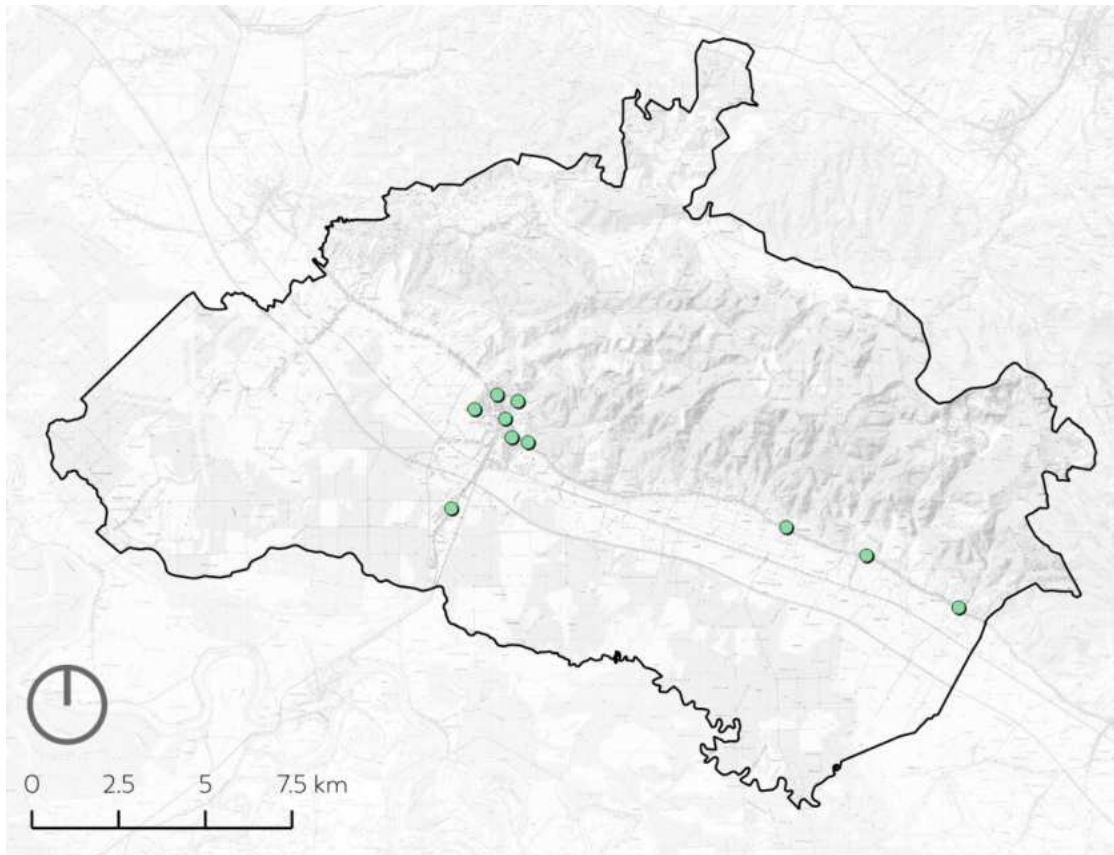
Slika 29 Dječje igralište u prigradskim naselja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 30 Dječje igralište unutar zone višestambene izgradnje u gradskom centru (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 31 Dječje u sklopu vrtića Stribor (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2d – Dječja igrališta

Slika 32 - Tipologija otvorenih prostora – Dječja igrališta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2e – Jezera

Na području Novske vrijedi istaknuti dvije jezerske površine: Novljansko jezero i jezero Bajer u naselju Bročice.

Novljansko jezero zauzima površinu od približno 5 ha (vodostaj jezera varira u odnosu na hidrološko stanje sliva), a smješteno je u šumskom pojasu sjeveroistočno od središnjeg gradskog naselja. Riječ je o akumulacijskom jezeru na vodotoku Novska, koje se zahvaljujući dostupnosti (4 km od središta Novske) i kvaliteti prirodnog ambijenta s vremenom razvilo u popularnu destinacijsku točku. U međuvremenu je u široj zoni formiran niz boravišnih i rekreacijskih sadržaja, a tijekom toplijeg dijela godine jezero se intenzivno koristi kao gradsko kupalište (iako nije sasvim prilagođeno navedenoj funkciji). U posljednja dva desetljeća izrađeno je više projekata unaprjeđenja Novljanskog jezera, ali je u međuvremenu realiziran tek manji dio planiranih zahvata. Danas se njegovom obuhvatu nalaze sportski sadržaji, pojedinačna odmorišta i piknik zone, dječja igrališta i vježbališta na otvorenom, te drugi prostorni elementi namijenjeni boravku i rekreaciji građanstva. Među njima se po važnosti ističe uređena šljunčana plaža uz južnu obalu jezera. U hortikulturnom smislu vrijedi istaknuti grupacije četinjača u pojasu jezera kao zanimljiv kontrast listopadnoj šumi u njegovom okruženju. Unaprjeđenje ove zone treba uključiti uređenje kolnog puta oko samog jezera, te formiranje zelenog parkirališta za građanstvo.

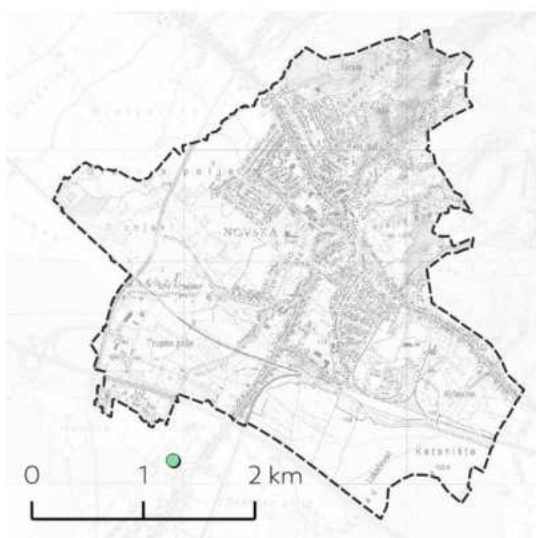
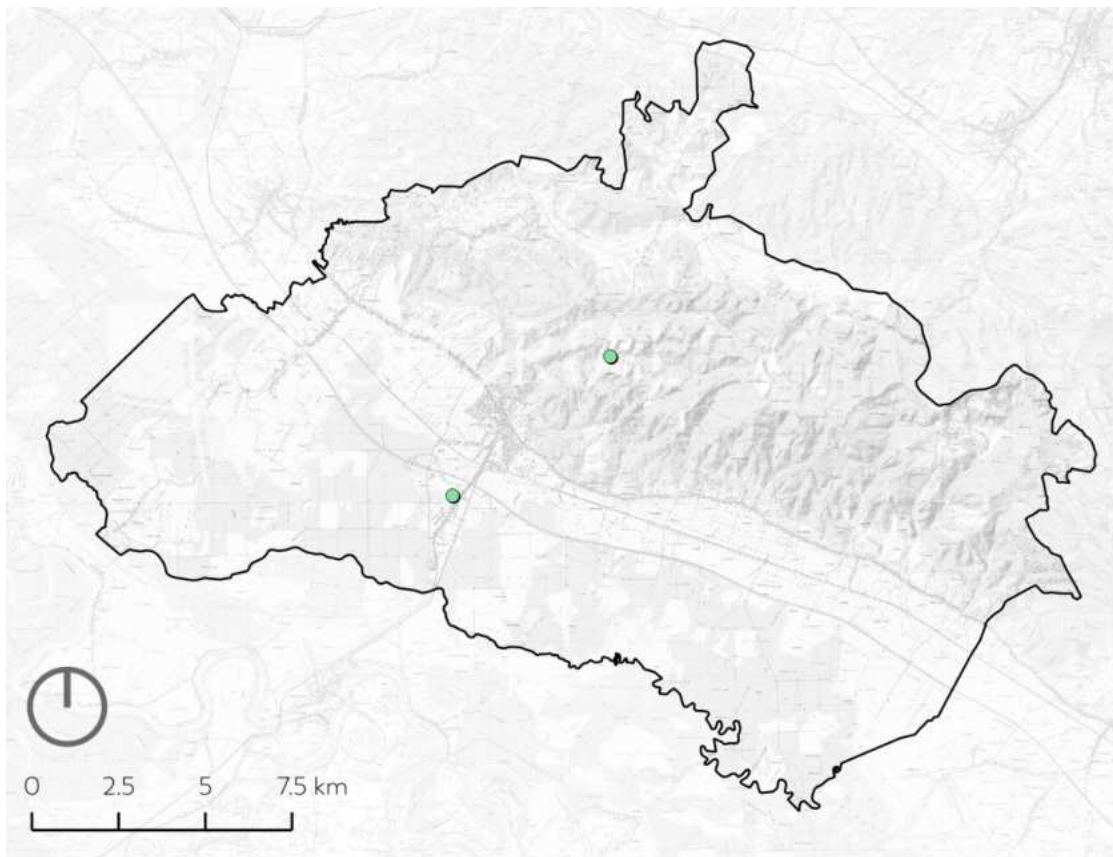
Jezero Bajer u Bročicama se nalazi uz sjevernu granicu naselja (2,75 km od središta Novske), a prostire se na površini od oko 5,5 ha. Nastalo je za potrebu eksploatacije ciglarske gline, ali se danas primarno koristi u svrhu sportskog ribolova. Zonom jezera upravlja ŠRD Karas iz Novske, te je njegovo uređenje u prvom redu posljedica entuzijazma članova spomenutog društva. Prostor karakterizira nepravilna forma obale i nekoliko umjetnih otoka koji su smješteni u sjevernom dijelu jezera. Boravišne strukture uključuju sjenicu, te pojedinačne klupe i klupe sa stolovima raspoređene uz obalu jezera. Kao najveći nedostatak ovog prostora može se izdvojiti nedostatak kopnene površine (veći dio zone obuhvaća samo jezero), te nedostatak vizualne i funkcionalne barijere prema stambenim objektima u okruženju.

Slika 33 Jezersko Bajer u Bočicama (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 34 Sadržaji oko Novljanskog jezera (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2e – Jezera

Slika 35 - Tipologija otvorenih prostora – Jezera (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2f – Sport i rekreacija

Nogometni tereni čine najzastupljeniji oblik sportskih sadržaja na području Grada. Najčešće je riječ o stadionima i terenima u posjedu nogometnih klubova (na području grada djeluje njih 7), ali i neformalnim igralištima poput zapuštenih terena pri društvenim domovima u Brestači i Sigetcu, te nogometnog igrališta OŠ Rajić.

Terene nogometnih klubova na području Novske karakterizira tek osnovna sportska infrastruktura: svlačionice i klupske prostorije, klupe za rezervne igrače, zaštitna ograda i sl.. Stadioni NK „Libertas“ u Novskoj (gradski stadion), NK „Nafta“ u Kozarici i NK „Sokol“ u Rajiću imaju uređeno gledalište, a reflektori za osvjetljavanje terena prisutni jedino u sklopu stadiona NK „Sokol“, te pomoćnog terena NK „Libertas“. Pri budućem unaprjeđenju gradskih stadiona (primjerice prilikom uređenja pristupnog puta i parkirališta) nužno je voditi računa i o krajobraznom uređenju kontaktne zone, te uvođenju dodatnih sadržaja za boravak i rekreaciju građanstva.

Ostali sportski sadržaji uključuju sportsku dvoranu, javne sportske terene, sportske terene u sklopu školskih ustanova, teniske terene, boćalište, te vježbališta na otvorenom (street-workout parkove). U prostore ovog tipa možemo ubrojiti i manji trg ispred sportske dvorane, koji je ozelenjen listopadnim stablašicama, te potezima zimzelenog grmlja koje čini funkcionalnu barijeru prema dvorištu srednje škole i servisnim prometnicama na zapadu.

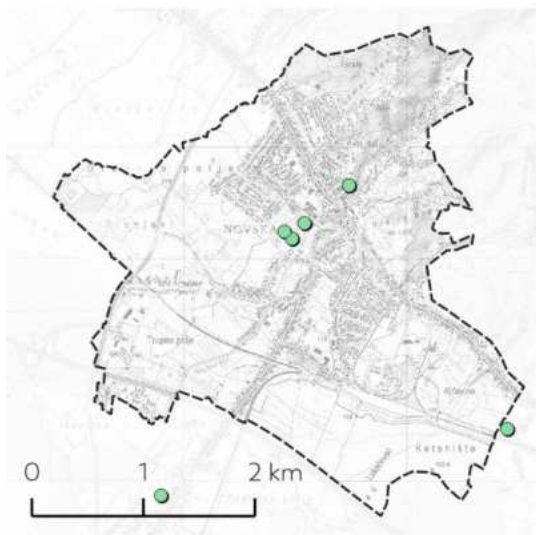
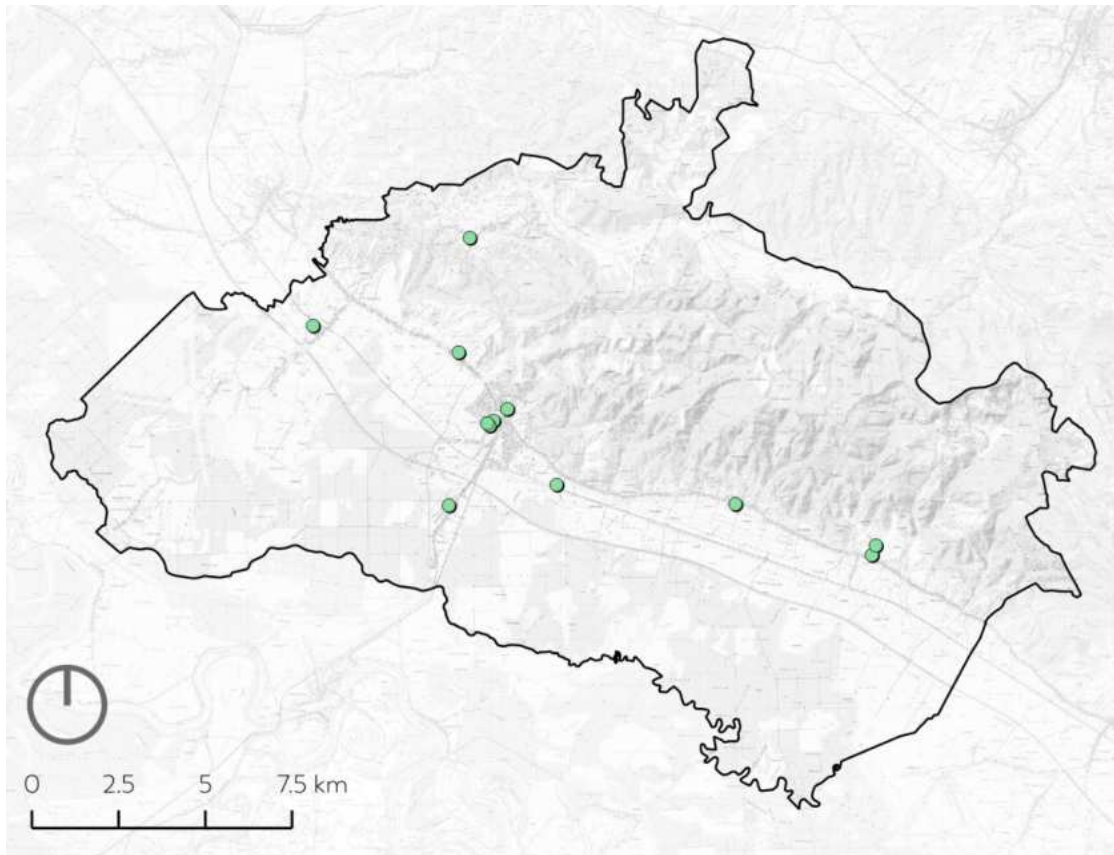
Kao primjer uređenja sportskih sadržaja u sklopu obrazovnih institucija vrijedi izdvojiti novouređeno igralište OŠ Novska, dok se igrališta ostalih škola uglavnom nalaze u prilično lošem stanju. Javni sportski sadržaji imaju velik značaj za razvoj sportske kulture među lokalnim stanovništvom, a kao primjere vrijedi izdvojiti rukometno/malonogometno igralište u Novoj Subocki, te sportske terene uz Novljansko jezero.

Slika 36 Gradski stadion NK Libertas (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 37 Sportski tereni u sklopu društvenog doma u Jazavici (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2f - Sport i rekreacija

Slika 38 - Tipologija otvorenih prostora - Sport i rekreacija (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2g - Otvoreni prostori uz sakralne objekte i groblja

Tip obuhvaća groblja i vanjske prostore sakralnih objekata na području Grada Novske, u koje ubrajamo crkve, samostane, župne domove, kapelice i raspela.

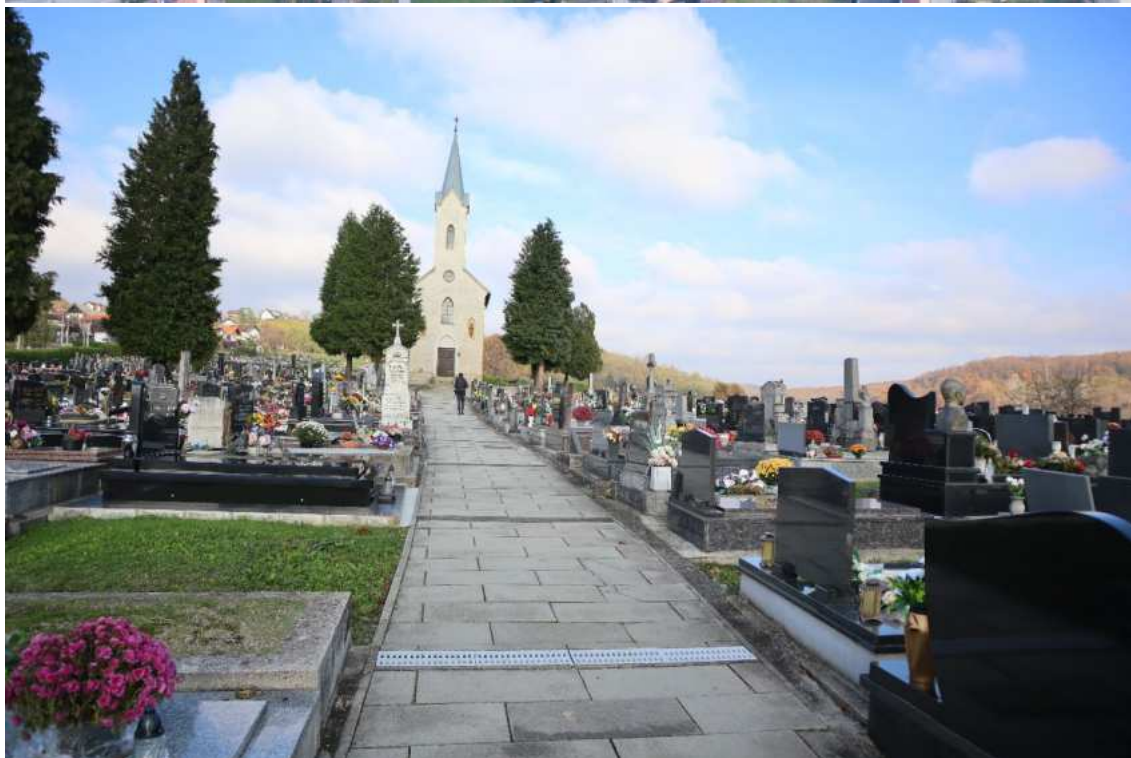
Među njima, osobito izražen društveni značaj imaju crkvena dvorišta, koja omogućuju okupljanje vjernika i obavljanje religijske procesije, te bi zajedno s crkvama trebale činiti funkcionalnu arhitektonsku cjelinu. Većina crkvenih dvorišta na području grada uređena je krajnje jednostavno (travnjaci s opločnim predprostorom, uglavnom bez zelenila ili sadržaja namijenjenog boravku), te nudi potencijal za unaprjeđenje u krajobraznom i hortikulturnom smislu. Tako je primjerice predprostor župne crkve Alojzija Stepinca u Novskoj, bez obzira njezin društveni značaj, sveden na pristupu stazu i plato s nasutim zastorom. Trenutno se prema ambijentalnoj vrijednosti vanjskog prostora može izdvojiti crkva sv. Roka u Roždaniku, s čijeg se predprostora otvaraju vizure prema okolnom krajobrazu, kao i crkva sv. Luke u Novskoj, čiji se plato nalazi unutar ozelenjenog Trga L. Ilića-Oriovčanina.

Kapelice su uglavnom smještene na manje parcele u odnosu na crkvena dvorišta (s iznimkom kapelice sv. Mihaela u Bročicama), zbog čega imaju ograničenu mogućnost za uređenje i uspostavu boravišne funkcije.

Prostor oko raspela i poklonaca je pretežno neuređen, s iznimkom raspela u Sigecu ispred kojeg je formirana drvena nadstrešnica za obavljanje procesije. Neposredne prostore poklonaca i raspela na području Novske je generalno potrebno unaprijediti ovisno pojedinačnom kontekstu i konzervatorskim preporukama.

Središnje gradsko groblje u Novskoj podijeljeno je na 20 polja, pri čemu su neka od njih (pravoslavni dio groblja) izdvojena, te se nalaze s druge strane Ulice Adalberta Knoppa. Stariji dio groblja okružuje kapelu sv. Josipa (sagrađenu 1898. godine u kao zavjetna kapela i grobnica obitelji Knopp), dok su novija grobna polja formirana u sjevernom i južnom dijelu groblja. Ulazni prostor je uređen paralelno s izgradnjom nove zgrade mrtvačnice, te se čitava zona svojim mjerilom i arhitektonskim izrazom dobro uklapa u predmetnu lokaciju. Biljni materijal obuhvaća manji broj četinjača i listopadnih stabala (raspoređenih oko kapele i mrtvačnice), te živice i bordure koje gotovo u cijelosti okružuju groblje i pojedina grobna polja. S obzirom da većinu bilja čine niske i grmolike vrste, pri daljnjem širenju groblja na sjever potrebno je razmotriti sadnju dodatnih stablašica u svrhu snažnije prostorne artikulacije i unaprjeđenja prostornog ambijenta.

Stanje u kojem se nalaze mjesna groblja na području Novske varira. Dio groblja se nalazi u dobrom stanju, s obnovljenim zgradama mrtvačnice i drugom grobljanskom infrastrukturom (plato, staze, ograda, parkiralište, zdenac za pitku vodu), dok je dio u cijelosti zapušten ili se održava tek povremenom košnjom i manjim komunalnim radovima. Kada govorimo o zelenilu, ono se kao i u slučaju središnjeg gradskog groblja najčešće svodi na živice i pojedinačna stabla (u prvom redu četinjače).

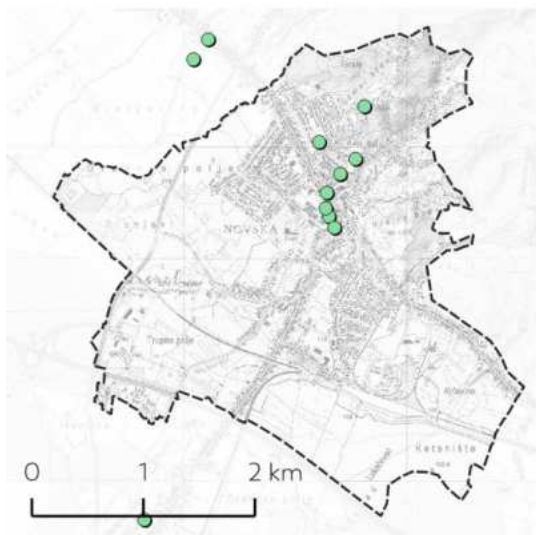
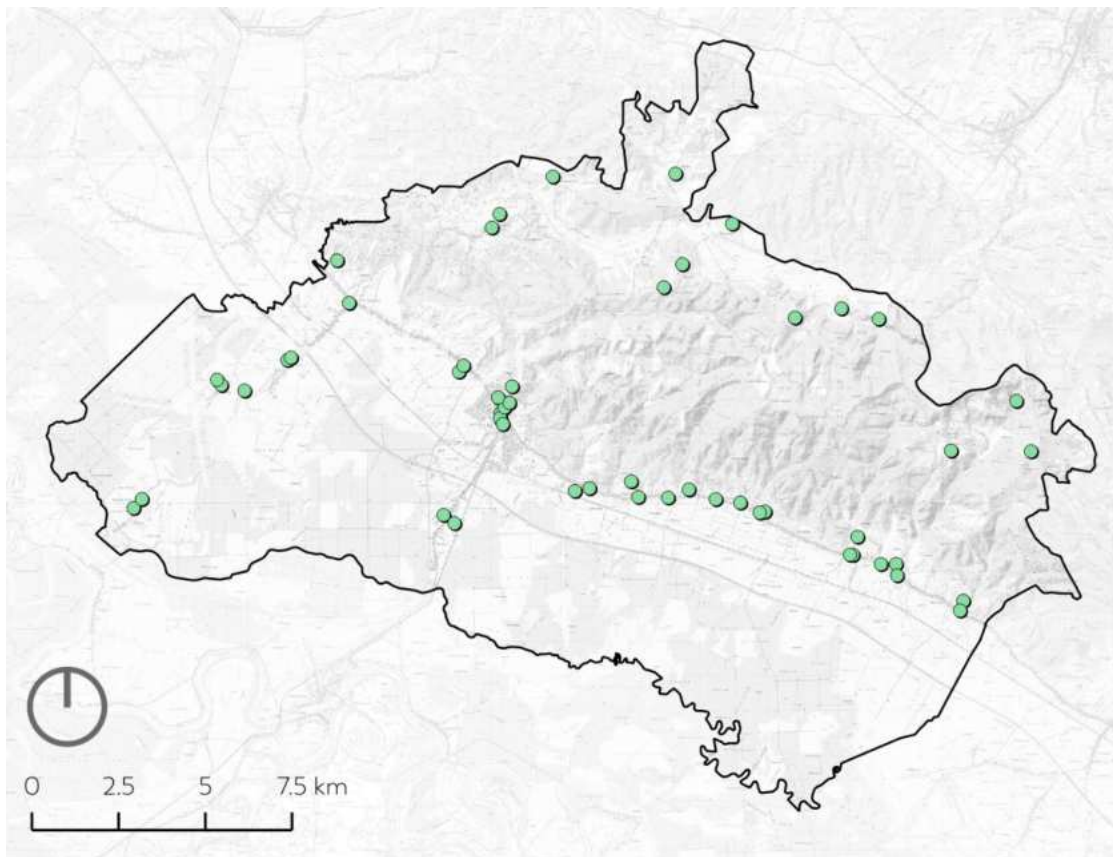
Slika 39 Gradsko groblje (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 40 Groblje i crkva u Lovskoj (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 41 Groblje i crkva u Roždaniku (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2g - Otvoreni prostori uz sakralne objekte i groblja

Slika 42 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz sakralne objekte i groblja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2h - Otvoreni prostori uz obrazovne ustanove

Tipom su obuhvaćeni otvoreni prostori odgojno-obrazovnih institucija koji uključuju dvorišta dječjih vrtića, osnovnih i srednjih škola, đачkog doma, te učilišta i društvenih domova.

Na području Novske djeluju dva dječja vrtića: Dječji vrtić Radost s područnim vrtićem pri pastoralnom centru župe bl. Alojzija Stepinca i dječji vrtić Stribor u Posavskoj ulici. Vranjski prostori navedenih institucija organizirani su prema sličnoj sadržajnoj osnovi, gdje najveći dio prostora zauzima ograđeno dvorište s dječjim igralištem. Za razliku od dječjeg vrtića Stribor (otvoren 2019. godine), dječji vrtić Radost sadrži prostrano dvorište s formiranim visokim zelenilom (listopadne stablašice i četinjače). Osim toga, zgrada dječjeg vrtića je izmaknuta u odnosu na pristupnu prometnicu, što je omogućilo uređenje predprostora koji u slučaju dječjeg vrtića Stribor gotovo da i ne postoji. Uz ogradu dječjeg vrtića Stribor preporuča se formiranje zaštitne živice čime bi se u relativno kratkom periodu povećala kvaliteta prostornog ambijenta, kao i razina privatnosti i sigurnosti prostora. Područni dječji vrtić u sklopu pastoralnog centra nalazi se unutar kompleksa župne crkve, te je pri njegovom uređenju nužno voditi računa o širem društvenom značaju crkvenog prostora.

Osnovnoškolske institucije uključuju Osnovnu školu Novska, s područnim školama u Starom Grabovcu, Brestači i Bročicama, Osnovnu školu Rajić, Katoličku osnovnu školu Novska, te područne škole Kozarice, Stara Subocka i Nova Subocka koje se nalaze pod upravom Osnovne škole Josipa Kozarca u Lipovljanima. Osnovna škola Novska smještena je u vrijednom prostornom ambijentu središnjeg gradskog parka, te sadrži uređeni predprostor s drvoredom platana (*Platanus x acerifolia*) i živicom crvenolisnog berberisa (*Berberis* sp.). U nastavku dvorišta se nalazi novoformirano igralište s atletskom stazom, dok je ostatak prostora praktički neuređen (moguće ga je iskoristiti za formiranje boravišta i uvođenje edukacijskih sadržaja kao što su školski vrtovi, voćnjaci i sl.). Osnovna škola Rajići je također smještena u prostranom dvorištu, koje je u odnosu na cestu ograđeno živicom (pojas *Ligustrum* sp.), te ozelenjeno u kombinaciji listopadnih i zimzelenih stablašica. Sadržaji namijenjeni boravku i edukaciji učenika svedeni su na manje boravišne niše uz pristupnu stazu, te parkovni paviljon zapadno od školske zgrade. Većina područnih škola ima sličnu prostornu organizaciju kao dječji vrtići, s ograđenim dvorištima unutar kojih se dominira dječje igralište. Riječ je uglavnom o skromno uređenim dvorištima, koje je potrebno unaprijediti u sadržajnom i estetskom smislu.

Svakako najvrjedniji prostor ovog tipa čini dvorište srednje škole Novska koje je uređeno kao manji gradski park.

Pučko učilište i đачki dom se nalaze u neposrednom gradskom središtu, a njihov vanjski prostor uključuje sve otvorene površine omeđene trgovima dr. Franje Tuđmana, L. Ilića-Oriovčanina i Đure Szabe, te Bukovačkom ulicom na istoku i sjeveroistoku. Središnji prostor ovog bloka čini manji reprezentativni trg uz zgradu pučkog učilišta i gradskog muzeja (više o njemu u OP2b – Trg i šetalište), dok ostatak prostora obuhvaća šetnicu,

boravišne niše i parkirališne površine (od kojih je većina smještena u zaleđu učilišta i đačkog doma). Zelenilo se pretežno sastoji od listopadnih stablašica te pojedinačnih grmolikih četinjača. S obzirom da se nalaze u neposrednom gradskom središtu, ovi prostori imaju izraženu društvenu, urbano-morfološku, a potencijalno i klimatsko-rekulacijsku ulogu, koju je potrebno razmotriti prilikom budućeg prostornog razvoja i uređenja.

U nedostatku otvorenih javnih prostora u prigradskim naseljima, okoliš društvenih domova i kulturnih centara nosi potencijalno značajnu funkciju za boravak i okupljanje lokalnog stanovništva. Iako se pojedini objekti društvenih domova nalaze u dosta dobrom stanju (Nova Subocka, Jazavica) njihova dvorišta su pretežno neuređena. Riječ je o jednostavnim prostorima s kolnim pristupom, parkiralištem i zelenim otocima, pri čemu je boravišna, rekreacijska i estetska funkcija uglavnom zanemarena. Djelomičnu iznimku čini društveni dom u Bročicama, ispred kojeg je formiran manji trg s terasom ugostiteljskog objekta, te društveni dom u Novoj Subockoj koji se naslanja na manji sportski park.

Izdvojene lokacije:

- kč.br. 1195/1 k.o. Novska, Trg dr. Franje Tuđmana 1 – Osnovna škola Novska
- kč.br. 1016/2 k.o. Novska, Ulica Tina Ujevića 2A – Srednja škola Novska
- kč.br. 1004/5 k.o. Novska, Ulica Tina Ujevića 2C – Sportska dvorana Novska, Katolička osnovna škola Novska
- kč.br. 1220/1 k.o. Novska, Trg dr. Franje Tuđmana 4 – Glazbena škola Novska
- kč.br. 291 k.o. Brestača, Zagrebačka 96A – Područna škola Brestača
- kč.br. 2664/1 k.o. Subocka, Trg hrvatskih branitelja 9 – Područna škola Nova Subocka
- kč.br. 1 k.o. Subocka, Stara Subocka 49 – Područna škola Stara Subocka
- kč.br. 1101/1 k.o. Kozarice, Kozarice 81 – Područna škola Kozarice
- kč.br. 269 k.o. Stari Grabovac, Stari Grabovac 142 – Područna škola Stari Grabovac
- kč.br. 642 k.o. Rajić gornji, Trg hrvatskih branitelja 6 – Osnovna škola Rajić
- kč.br. 1738 k.o. Novska, Ulica Ivane Brlić-Mažuranić 1 – Dječji vrtić Radost
- kč.br. 5140 k.o. Novska, Posavska ulica 5 – Dječji vrtić Stribor
- kč.br. 5054 k.o. Novska, Ulica Matije Gupca 27A – Dječji vrtić ispostava pastoralni centar
- kč.br. 1225/1 k.o. Novska, Trg Đure Szabe 1 – zgrada grada Novske – smješten đački dom SŠ Novska, uredi udruga, restoran
- kč.br. 1221/2 k.o. Novska, Trg dr. Franje Tuđmana 3 – Pučko otvoreno uličiste
- kč.br. 1220/1 k.o. Novska, Trg dr. Franje Tuđmana 4 – Gradska knjižnica Ante Jagar

- kč.br. 1190/2 k.o. Novska, Zagrebačka ulica 2 – Klaster kulture u zgradi hotela Knopp
- kč.br. 256 k.o. Stari Grabovac – Stari Grabovac 156 – društveni dom Stari Grabovac
- kč.br. 255 k.o. Paklenica – Paklenica 123 – društveni dom Paklenica, Drvni centar, Inkubator regionalnog razvoja
- kč.br. 441/1 k.o. Voćarica, Voćarica 24 – društveni dom Voćarica
- kč.br. 462 k.o. Jazavica, Jazavica 89A – Kulturni centar za mlade Jazavica, Izviđački kamp Dupin
- kč.br. 680/1 k.o. Jazavica, Jazavica 96A – Društveni dom i vatrogasna spremnica Jazavica
- kč.br. 313 k.o. Roždanik, Roždanik 55B – Društveni dom Roždanik
- kč.br. 645/3 k.o. Rajić gornji, Trg hrvatskih branitelja 10A – Društveno kulturni centar Rajić
- kč.br. 79/2 k.o. Borovac, Borovac 99A – Društveni dom Borovac
- kč.br. 586 k.o. Bročice, Ulica svetog Mihovila 96 – društveni dom Bročice
- kč.br. 294 k.o. Brestača, Zagrebačka 96 – društveni dom Brestača
- kč.br. 2178/2 k.o. Subocka, Trg hrvatskih branitelja 2 – društveni dom Nova Subocka
- kč.br. 183 k.o. Kozarice, Kozarice 99 – društveni dom Kozarice
- kč.br. 313 k.o. Subocka, Stara Subocka 49A – društveni dom Stara Subocka
- kč.br. 1979/41 k.o. Sigetac, Sigetac 25A – društveni dom Sigetac

Slika 43 Okoliš društvenog doma u naselju Nova Subocka (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 44 Otvoreni prostori uz Glazbenu školu i gradsku knjižnicu (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

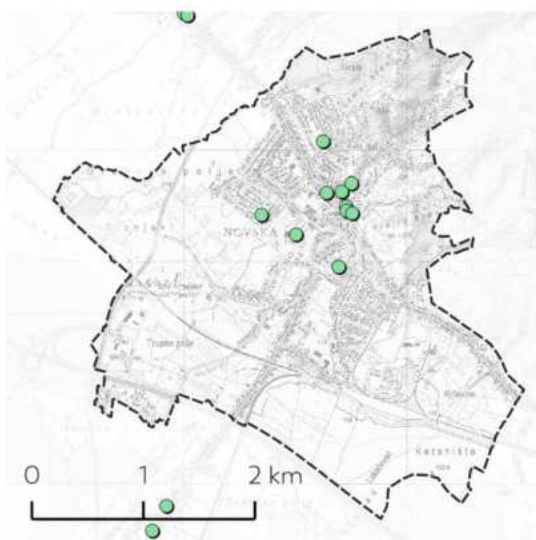
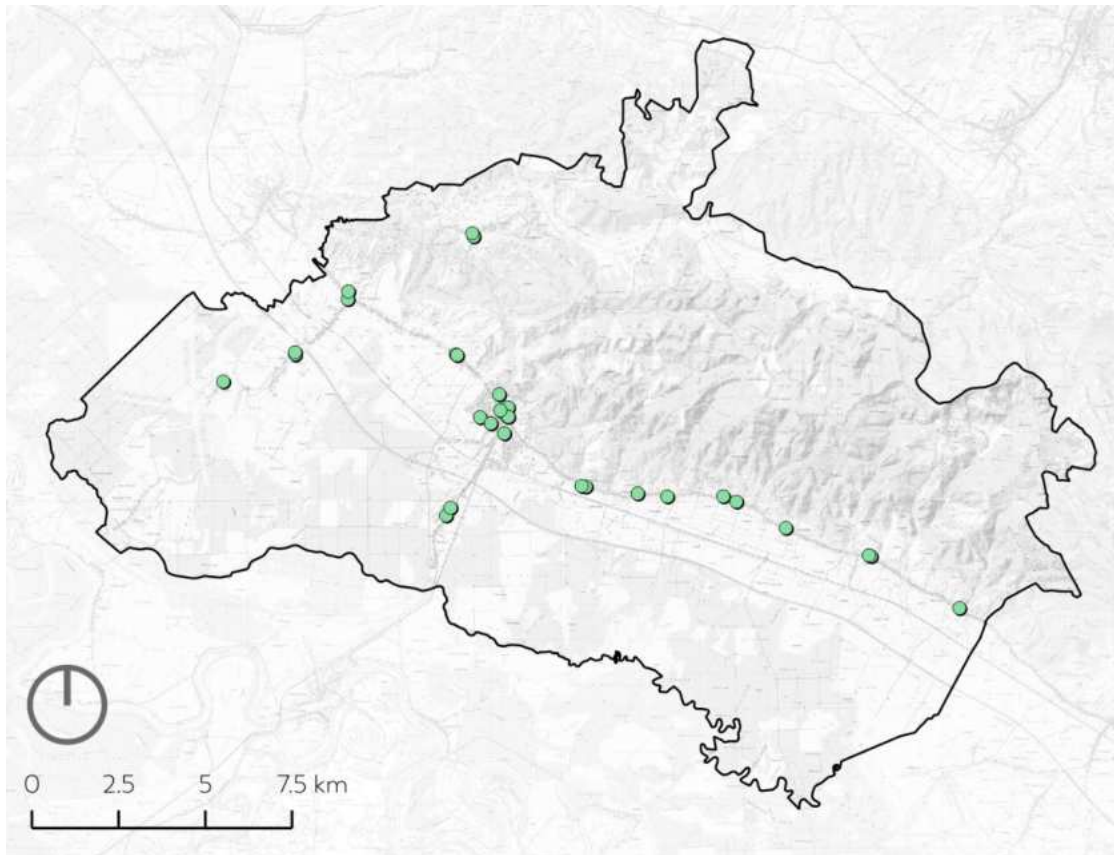
Slika 45 Otvoreni prostori uz Srednju školu Novska (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 46 Otvoreni prostori uz Osnovnu školu Rajić (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 47 Kulturni centar u Jazavici (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2h - Otvoreni prostori uz obrazovne ustanove

Slika 48 Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz obrazovne ustanove (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2i - Otvoreni prostori uz ostale objekte javne i društvene namjene

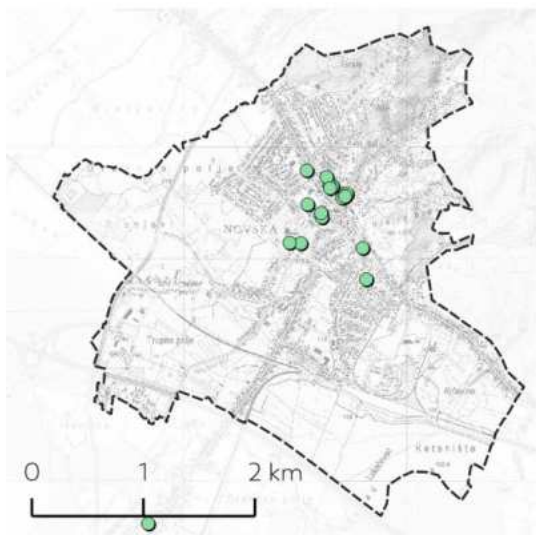
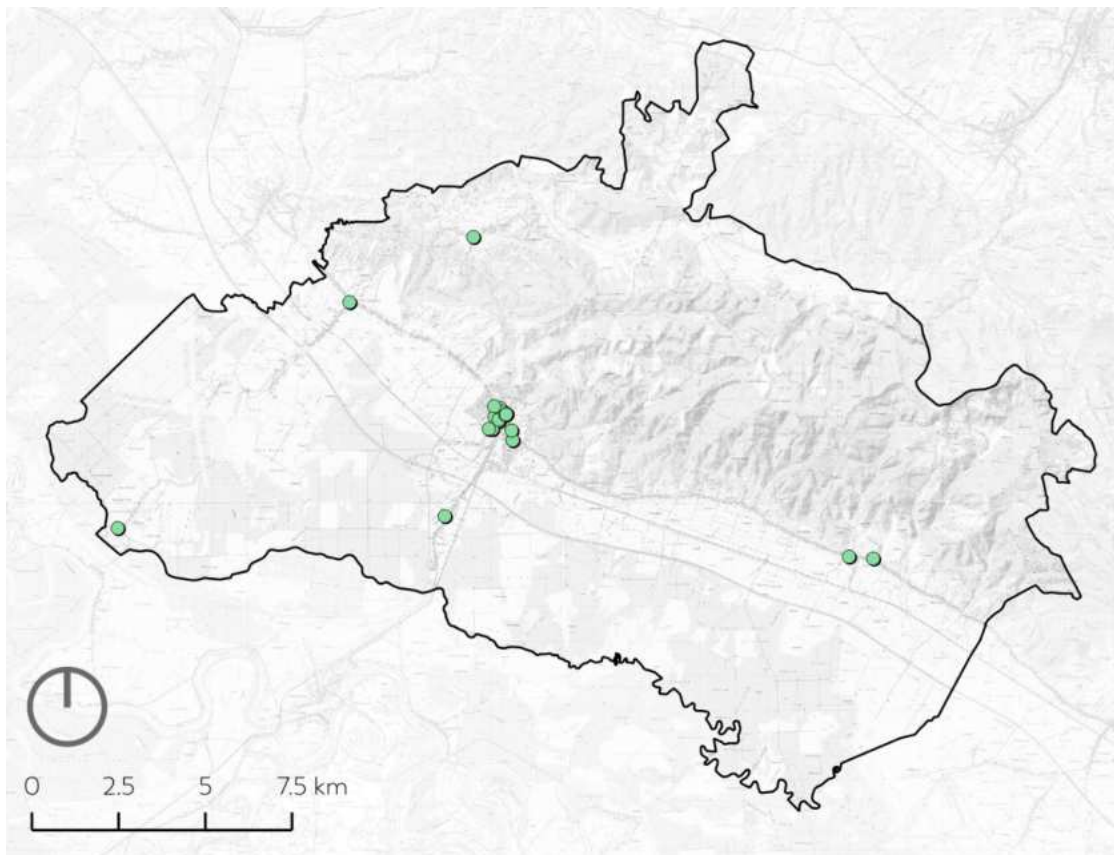
Prostori ovog tipa obuhvaćaju dvorišta javnih institucija kao što su gradska uprava, vatrogasni domovi, domovi zdravlja, domovi za starije i nemoćne i sl.. Značaj ovih prostora osobito je izražen unutar gusto izgrađenih urbanih sredina, gdje mogu imati važnu ulogu za regulaciju mikroklimе i formiranje gradskog identiteta. Osim toga, poželjno je se u njihovom obuhvatu formiraju niše za boravak zaposlenika i korisnika. Kada govorimo o kontekstu grada Novske, najpogodnije uvjete u tom smislu ima gradska uprava koja se nastavlja na središnji gradski park (više o njemu u OP1a – Park). Zgrade domova zdravlja Novskoj, Rajiću i veterinarske stanica u Novskoj također imaju djelomično opremljeno i ozelenjeno dvorište, dok je vanjski prostor ostalih institucija podređen njihovoj osnovnoj funkciji, pri čemu ima zanemarivo nisku razinu krajobrazne uređenosti. Ovo je osobito izraženo u slučaju vatrogasnih domova u Plesmu, Kozarici, Bročicama, Novoj Subocki i Novskoj, koje bi trebalo obnoviti, te prilagoditi prostornom položaju i širem društvenom značaju. Pozitivan primjer uređenja boravišnih sadržaja čini i novouređena terasa dnevnog centra za starije i nemoćne u Novskoj, koja unatoč ograničenom prostoru nudi mogućnost za rehabilitaciju i boravak na otvorenom.

Slika 49 Prostor oko DVD-a Kozarice (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 50 Prostori oko Doma zdravlja, dnevni centar za starije osebe (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2i - Otvoreni prostori uz ostale objekte javne i društvene namjene

Slika 51 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz ostale objekte javne i društvene namjene (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2j - Spomen područja

Spomen obilježja na području Novske uključuju spomenike i spomen ploče sudionicima i žrtvama II. Svjetskog rata i Domovinskog rata.

Među najznačajnijima od njih je moguće izdvojiti spomen-obilježje „Trokut“ koje je 2009. godine podignuto u čast poginulim braniteljima Domovinskog rata (1991.-1995.). Spomen obilježje se nalazi na poprištu važne bitke iz studenog 1991. (dio operacije Orkan 91.), a sastoji se od blokova s kamenom oblogom i ugraviranim imenima poginulih hrvatskih branitelja. Spomenik je na osnovu svoj umjetničke, memorijalne i povijesne vrijednosti uvršten u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, te zajedno sa spomenikom poginulim hrvatskim braniteljima u gradskom parku i spomenikom u Rajiću, služi kao središnje mjesto komemoracije Domovinskog rata na području Grada Novske.

Na području „Trokuta“ se nalaze još dva spomenika: spomen ploča poginulim pripadnicima HOS-a, te ostaci antifašističkog spomenika i kosturnice iz 1961. godine (srušen tijekom 1990-ih). Antifašistički spomenik sadrži posmrtno ostatke 650 partizanskih boraca poginulih tijekom svibnja 1945. godine, a 1973. godine je uvršten u Registar kulturnih dobara. Danas se u blizini temelja nalazi spomen-ploča koja sadrži osnovne informacije o nekadašnjem spomeniku.

Spomenik poginulim hrvatskim braniteljima u gradskom parku sagrađen je početkom 2000-tih godina. Sastoji se od prostora za polaganje vijenaca, te mreže uspravnih čeličnih stupova koji se postepeno prožimaju s ostatkom parkovnog prostora. Čitava skulptura se dobro uklapa u postojeći park, iako zauzima razmjerno veliki prostor u odnosu na njegovu ukupnu površinu.

U registar kulturnih dobara je također uvrštena i zajednička grobnica sa Spomenikom žrtvama fašističkog terora na pravoslavnom dijelu gradskog groblja, koja sadrži ostatke preko 400 ubijenih civila s šireg područja Novske i Potkozarja.

Slika 52 Spomen obilježje „Trokut“ (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

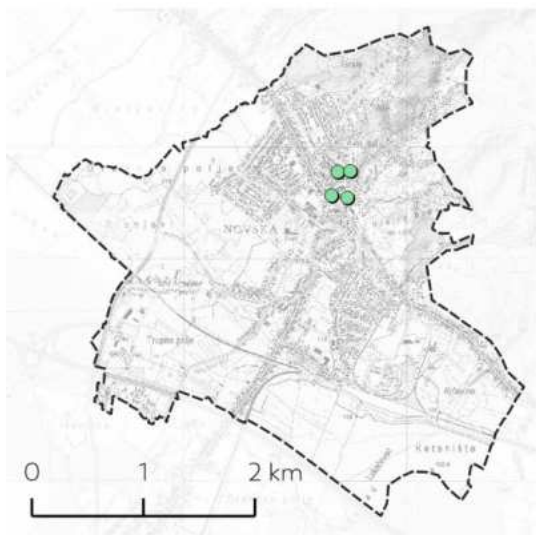
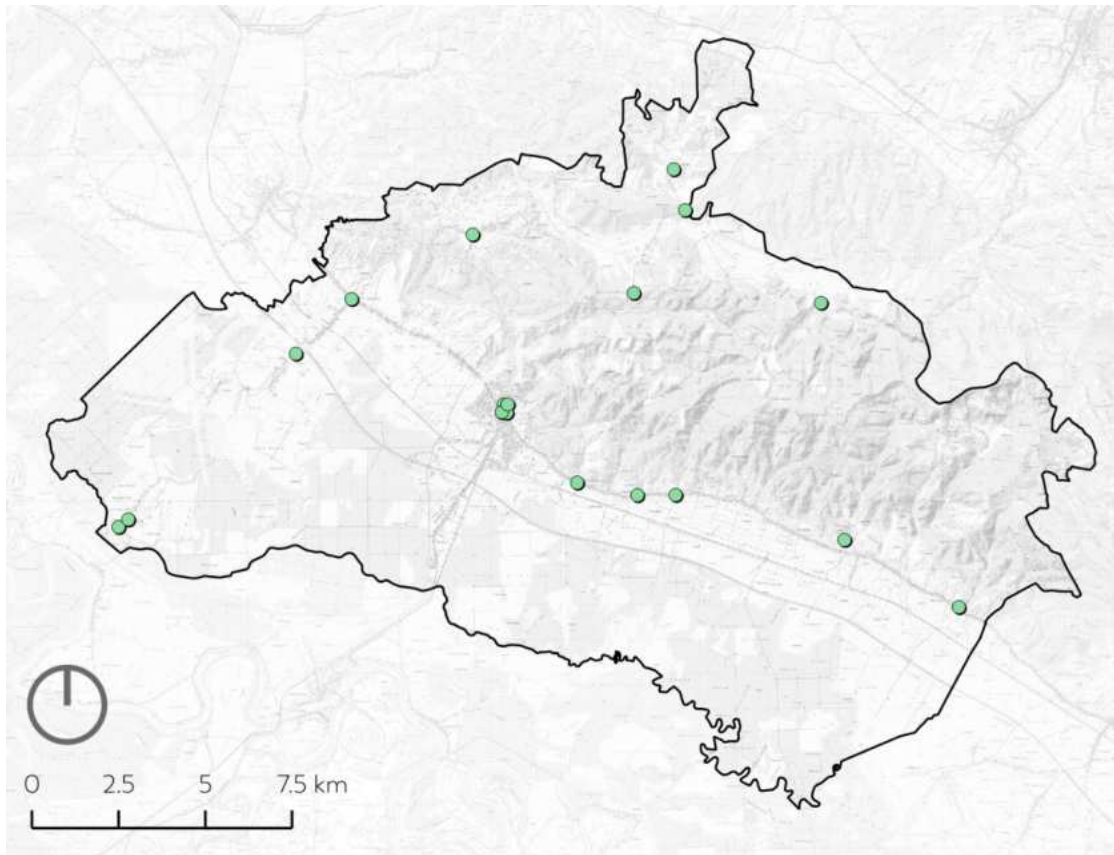
Slika 53 Spomen ploča u naselju Kričke (Autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 54 Spomenik Hrvatskim braniteljima u naselju Kozarice (Autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 55 Skulptura kod crkve u Lovskoj (Autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2j - Spomen obilježja

Slika 56 - Tipologija otvorenih prostora – Spomen područje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2k- Djelomično uređeni otvoreni prostori

Djelomično uređeni otvoreni prostori obuhvaćaju zelene prostore u gradskom i/ili vlasništvu koji predstavljaju potencijal za uspostavu javnih sadržaja kao što su džepni parkovi, dječja igrališta, boravišne zone i sl.. Uglavnom je riječ o proširenjima uz cestovne prometnice, manjim urbanim zakrpama, livadnim površinama i sl.. Najveći broj ovih prostora identificiran je u širem središtu Novske, ali se oni također javljaju i na području prigradskih naselja (Stara i Nova Subocka, Brestača, Voćarica, Borovac) .

Kao prostore s najvećim potencijalom u tom smislu moguće je izdvojiti neizgrađenu česticu na križanju ulice Trga Nikole Šubića Zrinskog i Dalmatinske ulice (k.č. 914/5, k.o. NOVSKA ; prema UPU kategorija Z1- javne zelene površine), neizgrađen dio prometne čestice u Ulici Matije Antuna Reljkovića (k.č. 2393, k.o. NOVSKA; prema UPU kategorija S2- Stambena namjena komunalno opremljena), neizgrađenom dijelu prometne čestice na križanju Ulice kralja Zvonimira i Ulice Alojzija Stepinca (k.č. 2266 k.o. NOVSKA; prema UPU kategorija M2 – Mješovita namjena niže gustoće) te koridor između Potočne ulice i Ulice kralja Tomislava (k.č. 2987/1, 2987/2, 2796, k.o. NOVSKA; prema UPU kategorija Z1- javne zelene površine).

Zeleni pojas uz vodotok u naselju Stara Subocka predstavlja važan segment urbane morfologije prostora, te ga je potrebno očuvati u pretežno neizgrađenom obliku, ili unaprijediti u svojstvu gradskoga parka.

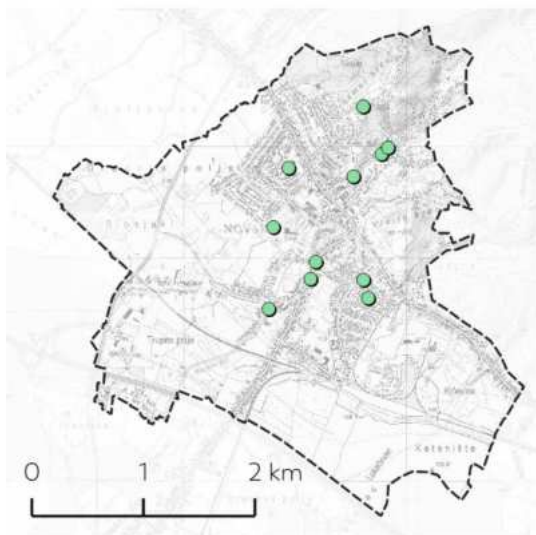
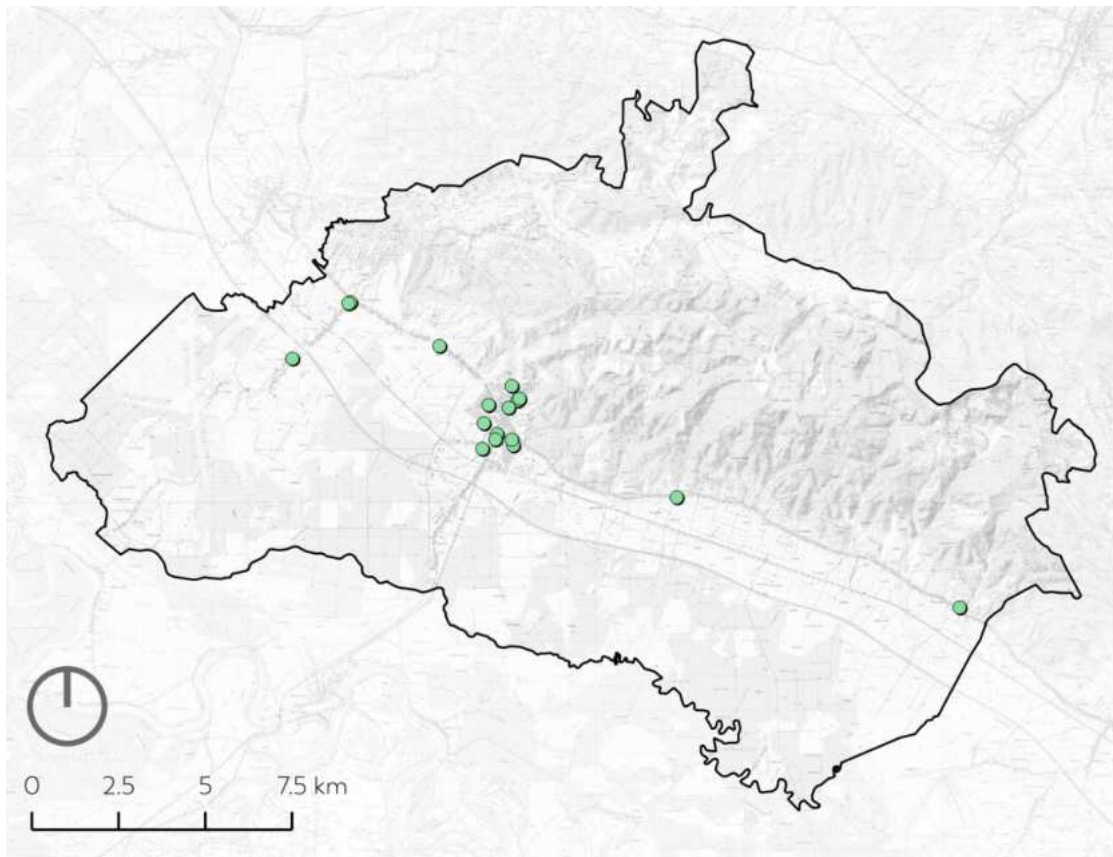
Slika 57 Zelena površina između Potočne ulice i Ul. kralja Tomislava (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 58 Zelena površina na križanju ul. trg N.Š. Zrinski i Dalmatinske ulice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 59 Zelena površina uz vodotok Subocka (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP2k - Djelomično uređeni otvoreni prostori

Slika 60 - Tipologija otvorenih prostora - Djelomično uređeni otvoreni prostori (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP2I- Prostori povijesnih naselja i utvrda

Na području Novske su evidentirani brojni ostaci crkvenih i fortifikacijskih građevina iz razdoblja srednjeg i novog vijeka. Među njima svakako vrijedi izdvojiti stari grad Subocki, te ostatke obrambenih utvrda u Starom Selu i Gradskom polju (Novska). Ova nalazišta čine vrijedan element kulturno-povijesne baštine Grada Novske, te se u kontekstu zelene urbane obnove nameću kao potencijalna interpretacijska i destinacijska točka.

Ostaci starog grada Subockog nalaze se u naselju Popovac, a arheološki trгови na ovom nalazištu uključuju opkop, te skromne ostatke fortifikacijskog zida, kao i ostatke srednjovjekovne i ranovjekovne keramike¹².

Utvrda u Starom Selu (među lokalnim stanovništvom poznata kao „Turski grad“) nalazi se na uzvišenju između Strossmayerove i Bukovačke ulice, s kojeg je u prošlosti bilo moguće nadzirati zapadni dio Novske. Njezine ostatke karakterizira kružni tlocrt, koji odgovara tipologiji utvrda iz prve polovine 16. stoljeća kakve se često grade iz straha od Osmanlija, i to uglavnom od drveta¹³.

Ostaci utvrde u Gradskom polju (poznata kao „Orešić grad“) nalaze se na zapadnoj periferiji Novske, nedaleko od križanja Radničke ceste i državne ceste D45. Utvrda je očuvana u formi bedema s kvadratnim tlocrtom dimenzija 70 x 70 m. Bedem je okružen opkopom koji je tijekom većeg dijela godine ispunjen vodom¹⁴. Fortifikacijski zidovi su tek djelomično očuvani, dok je ostatak prostora uređen kao poljoprivredno imanje s voćnjakom i gospodarskim objektima. Utvrda se nalazi u privatnom vlasništvu, ali zbog relativne blizine grada nudi potencijal za aktivaciju u izletničke i turističke svrhe.

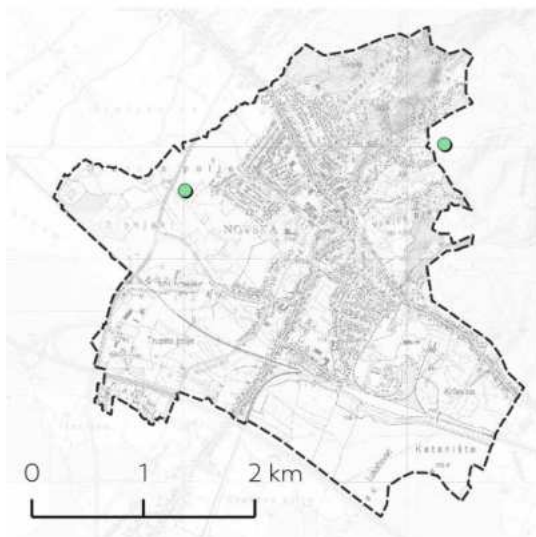
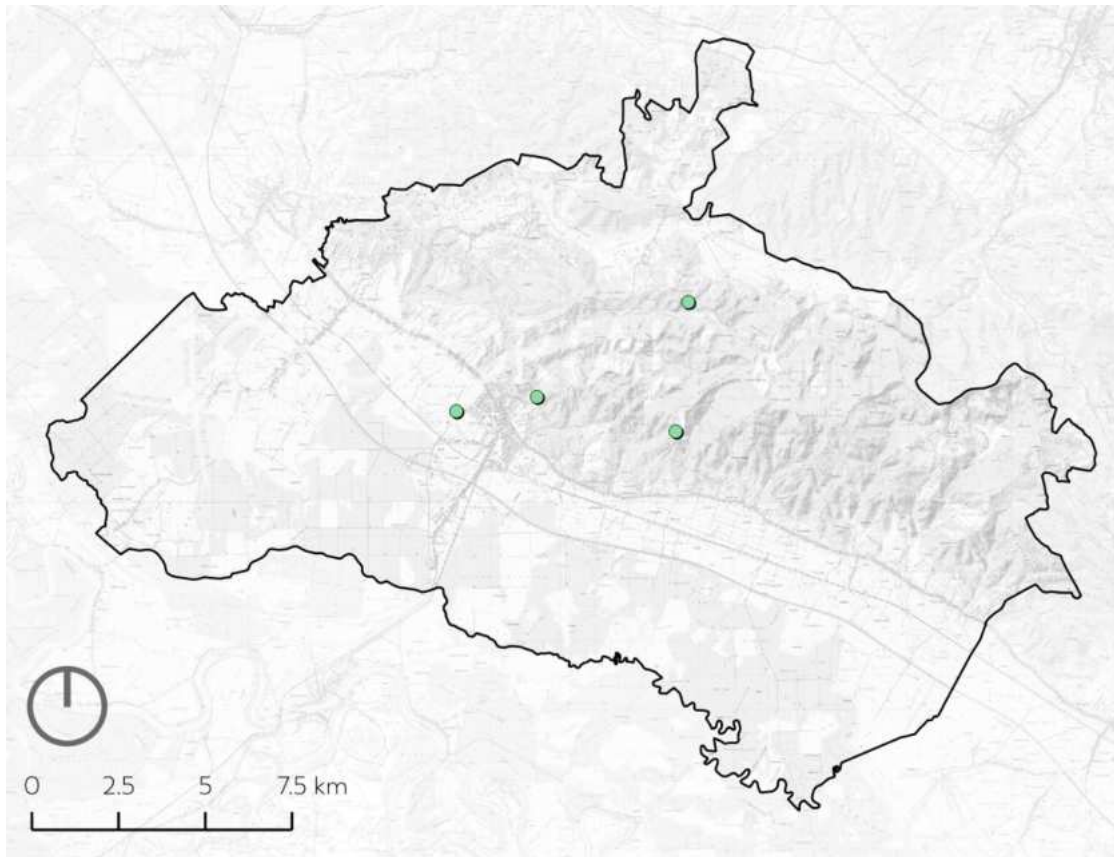

Slika 61 Ostaci Orešić grada (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

¹² Škiljan F. (2009). Graditeljska baština zapadne Slavonije nestala u 19. I 20. stoljeću. *scrinia slavonica* 9 (2009), 183-220.

¹³ Belaj, J., Stingl, S. (2019.). O arheološkim istraživanjima crkve sv. Luke Evanđeliste u Novskoj 2018. godine. *Godišnjak instituta za arheologiju. Institut za arheologiju. Zagreb*

¹⁴ Stari gradovi, utvrde, dvorci i srednjovjekovna kultura (Blog); Orešić grad – nizinska utvrda kod Novske

Tipologija otvorenih prostora

- OP2I – Povijesna naselja i utvrde

Slika 62 - Tipologija otvorenih prostora – Prostor povijesnih naselja i utvrda (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP3) Otvoreni prostori stambene izgradnje

OP3a Otvoreni prostori oko višestambenih objekata, OP3b Okućnice individualne stambene izgradnje urbanog karaktera, OP3c Okućnice individualne stambene izgradnje ruralnog karaktera i OP3d Okućnice povremene stambene izgradnje

Slika 63 Detalj otvorenih prostora stambene izgradnje (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

OP3a - Otvoreni prostori oko višestambenih objekata

Višestambeni objekti se javljaju na području uže gradske jezgre, i to u formi manjih urbanističkih cjelina ili pojedinačnih građevina. Vanjski prostori ovih objekata imaju višestruki značaj za kvalitetu stanovanja. U nedostatku privatnih vrtova, oni omogućuju boravak u zelenom otvorenom prostoru u neposrednoj blizini građevine. Osim toga, ovakvi prostori ublažavaju prekomjerno zagrijavanje (povezano s većom gustoćom izgrađenosti), te, ovisno o razini uređenja, nude priliku za stanovanje u prirodnijem prostornom ambijentu. U urbanističkom smislu svakako vrijedi izdvojiti višestambenu cjelinu na Trgu Đure Szabe i zgrade u Posavskoj ulici.

Vanjski prostor višestambenih objekata na Trgu Đure Szabe (modernistički arhitektonski izraz) zonalno je organiziran na slijedeći način: sjeverni i sjeveroistočni dio cjeline čini šetalište koje se nastavlja sve do Ilirske ulice (OP2 – Trg i šetalište), središnji dio čini manji trg, parkiralište i servisne površine, dok se u zapadnom dijelu nalazi šetnica s dječjim igralištem (područje kanaliziranog vodotok Novska). Središnji prostor ove cjeline nalazi se u prilično lošem stanju, te zahtjeva obnovu i djelomičnu reorganizaciju, što se u prvom redu odnosi na redefiniranje trga i njegovo prilagođavanje pretežno stambenoj namjeni neposrednih građevina. Višestambenu cjelinu u Posavskoj ulici karakterizira niska stopa izgrađenosti, pri čemu su relativno niske zgrade (P+3) okružene većim zelenim površinama. Prostor je ozelenjen listopadnim stablašicama (pretežno), te sadrži manje dječje igralište i boravišne niše u predprostoru objekata. Ispred pojedinih zgrada nalazi se manje parkiralište, dok je uz istočni rub naselja sagrađen niz prizemnih garaža (koji je u odnosu na izvorno stanje degradiran proizvoljnim uređenjem i održavanjem garažnih vrata). U slučaju oba naselja vrijedi pohvaliti primjenu polupodzemnih spremnika za odvojeno sakupljanje otpada, čime je smanjena vizualna degradacija prostora.

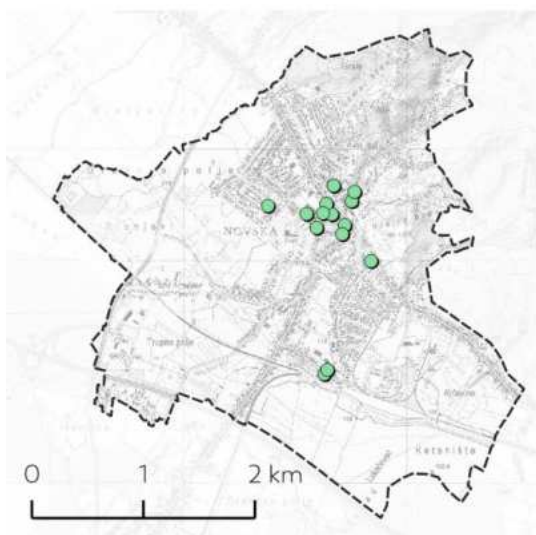
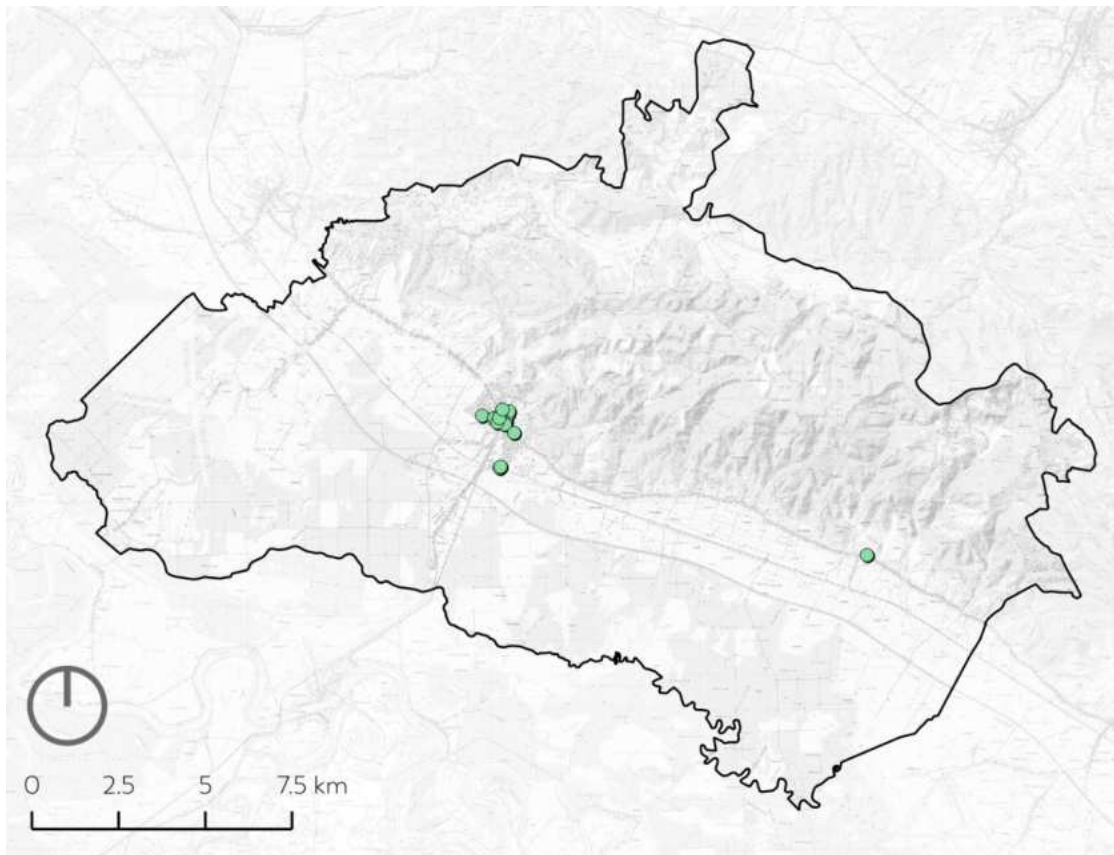
Organizacijska shema ostalih višestambenih objekata uključuje više ili manje reprezentativni predprostor, te servisni prostor s garažama na začelju objekata. Bogato ozelenjeni prostor karakterizira manji višestambeni objekt na Trgu dr. Franje Tuđmana u naselju Rajić, koji je preuzeo dio funkcija obližnjeg dvorišta Osnovne škole (vježbalište na otvorenom, dječje igralište). U najveće višestambene objekte na području Novske ubrajaju se i zgrade u Radničkoj ulici (naselje Novska). Njihov je predprostor sveden na travnatu plohu s manjim drvoredom obične breze (*Betula pendula*), te ga je poželjno hortikulturno urediti.

Slika 64 Otvoreni prostori oko višestambenih objekata u gradskom središtu (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 65 Otvoreni prostori oko višestambenih objekata u Posavskoj ul. (Autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP3a - Otvoreni prostori oko višestambenih objekata

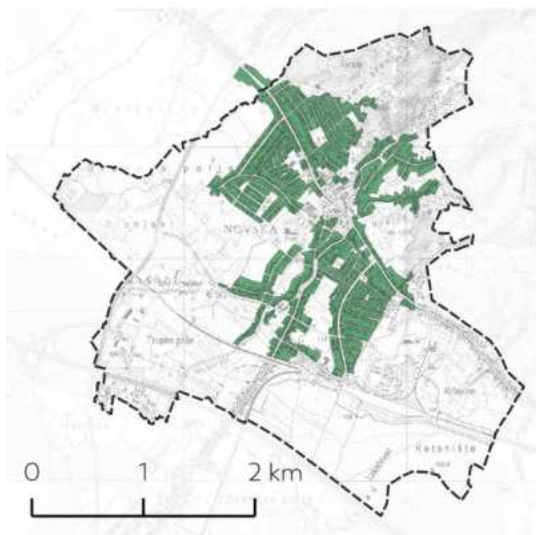
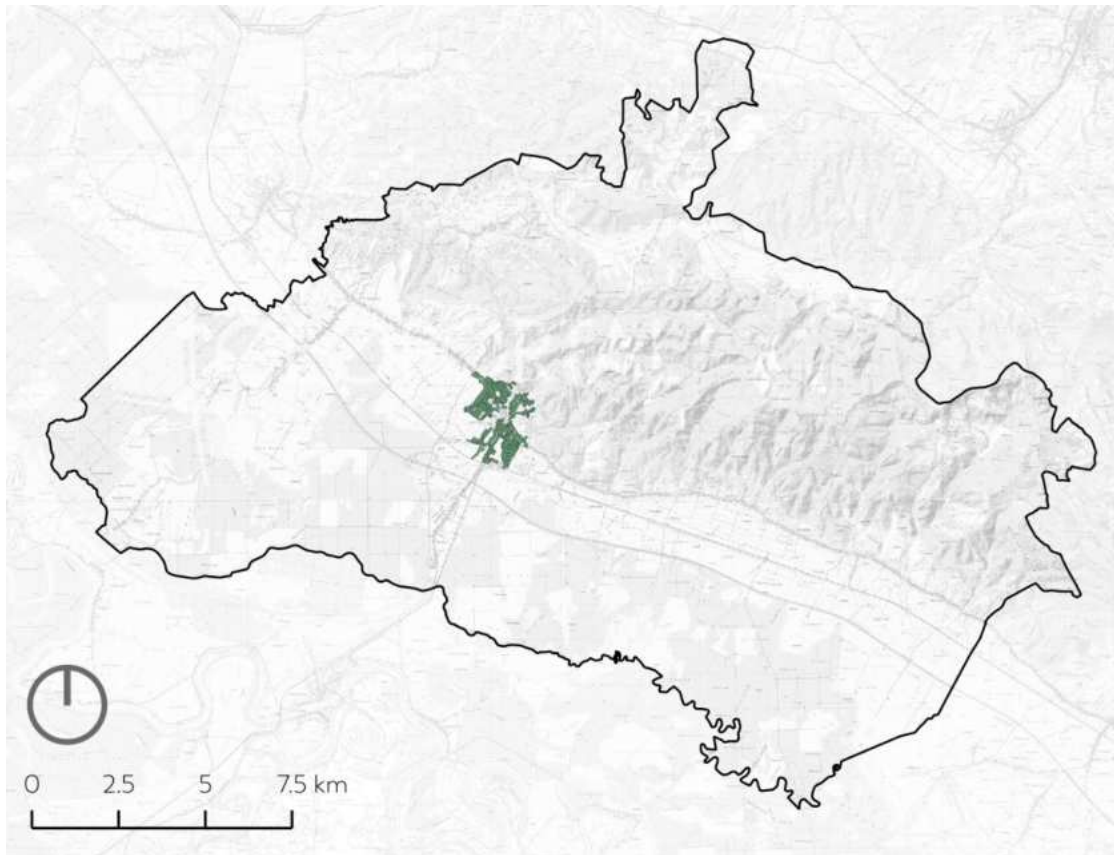
Slika 66 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori oko višestambenih objekata (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP3b - Okućnice individualne stambene izgradnje urbanog karaktera

Tip uključuje dvorišta obiteljskih kuća unutar građevinskog područja naselja, u čijoj su se prostornoj organizaciji pretežno izgubila obilježja ruralnog prostora (gospodarske građevine, spremište poljoprivredne mehanizacije, skladište uroda i sl.). Urbana dvorišta u pravilu sadrže servisne prostore (prilazi, parkirališta, spremišta), te su uređena kako bi omogućila ekstenziju boravka u vanjskom prostoru (ukrasni vrtovi i terase). Osim toga, ona mogu uključivati i manje uzgojne vrtove i voćnjake, te ostatke tradicijske arhitekture kao što su drvene kuće, zdenci i sl.. Iako je riječ o prostorima u privatnom vlasništvu, oni imaju snažan utjecaj na funkcionalnost i ambijentalnu kvalitetu ukupnog gradskog prostora, zbog čega je nužno poticati vlasnike na njihovo primjereno održavanje. Prostori ovog tipa uglavnom su raspoređeni unutar središnjeg gradskog naselja, i to na česticama pravokutnog oblika i ujednačenih prostornih dimenzija. U osnovi, oni se pretežno sastoje se od manjeg predvrta, pristupne staze i nešto većeg vrtnog prostora u pozadini dvorišta.

Slika 67 Pogled na okućnice urbanog urbanom prostoru (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP3b - Okućnice individualne stambene izgradnje urbanog karaktera

Slika 68 - Tipologija otvorenih prostora – Okućnice individualne stambene izgradnje urbanog karaktera (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP3c - Okućnice individualne stambene izgradnje ruralnog karaktera

Gotova sva prigradska naselja Novske možemo okarakterizirati kao naselja ruralnog tipa. Uglavnom je riječ o „ušorenim“ seoskim naseljima koja su se razvila u smjeru pružanja glavnih cestovnih prometnica, pri čemu su poprimila izrazito longitudinalni oblik. Ovakvu tipologiju karakterizira izduženo pravokutno dvorište, u čijem se prednjem dijelu nalazi stambeni objekt (često naslonjen na susjednu među i/ili među koridora prometnice), dok su gospodarski objekti, servisni prostori i uzgojni vrtovi najčešće smješteni u začelju dvorišta. Ova su dvorišta u prvom redu podređena gospodarskoj funkciji imanja (skladištenje mehanizacije i drugog materijala, nastambe za životinje, voćnjaci i vrtovi), ali također mogu sadržavati elemente ukrasne sadnje (stablašice, cvijetnjaci, živice), te opremu za boravak u vanjskom prostoru. Ukoliko postoji, reprezentativni prostor je obično smješten u prednjem dijelu dvorišta, čime utječe na opći ambijent naselja. Dio ruralnog prostora Novske susreće se s problemom intenzivne depopulacije, uslijed čega dolazi do propadanja stambenih objekata, dvorišta i šireg krajobraza, a čime se zauzvrat smanjuje privlačnost prostora za ponovno naseljavanje. Kao i u slučaju okućnica urbanog karaktera, potrebno je poticati vlasnike na primjereno održavanje okućnica i dvorišta.

Svakako je važno napomenuti povijesnu seosku cjelinu naselja Stara Subocka, koja je zaštićena u kategoriji kulturno-povijesne ruralne cjeline iz 18. stoljeća (Z-5728). Prema Registru kulturnih dobara radi se o povijesno seoskoj cjelini nastala obostrano uz tok potoka Subocke. Matrica naselja je krivudava, linijskog tipa prilagođena konfiguraciji terena i liniji vodotoka. Povijesni izvori govore da naseljavanje ovog prostora počinje prije 400 godina. Nakon protjerivanja Turaka 1691. godine ovaj kraj naseljavaju u valovima stanovnici iz Bosne, istočne Hrvatske, Gorskog Kotara i iz Like. U opisu župe navodi se da je 1730. godine u Staroj Subocki postojala drvena kapelica B.D. Marije bez grijeha začeta. Današnja kapela pod imenom Pohođenja B.D. Marije sagrađena je 1890. godine u oblicima neogotike. Naselje se visoko valorizira zbog vrlo slikovitog položaja uz potok Subocku, sačuvanosti izvorne matrice i velikog broja građevina tradicijske arhitekture.

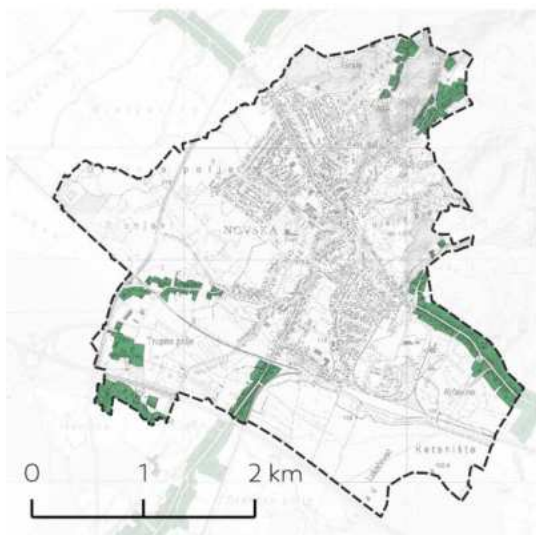
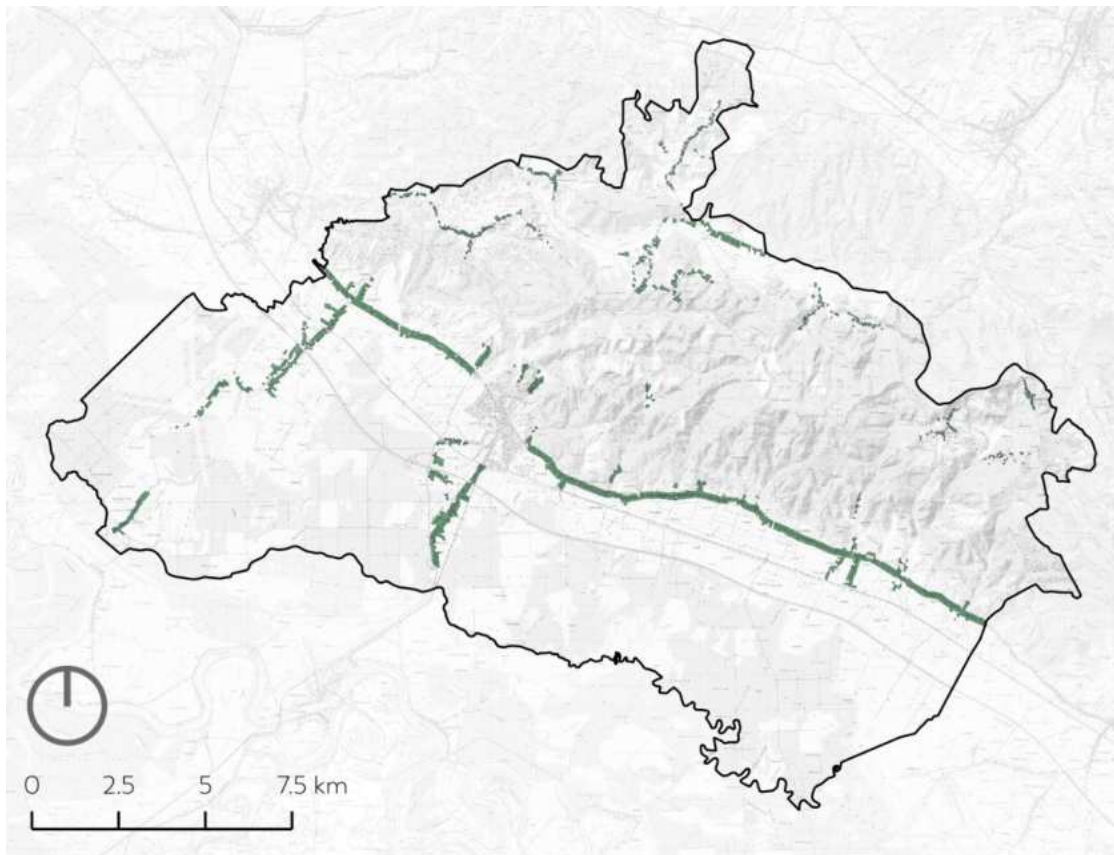
Slika 69 Seoska ruralna cjelina naselja Stara Subocka (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 70 Pogled na ulični koridor naselja Rajič (Autor: :3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 71 Pogled na naselje Jazavica (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP3c - Okućnice individualne stambene izgradnje ruralnog karaktera

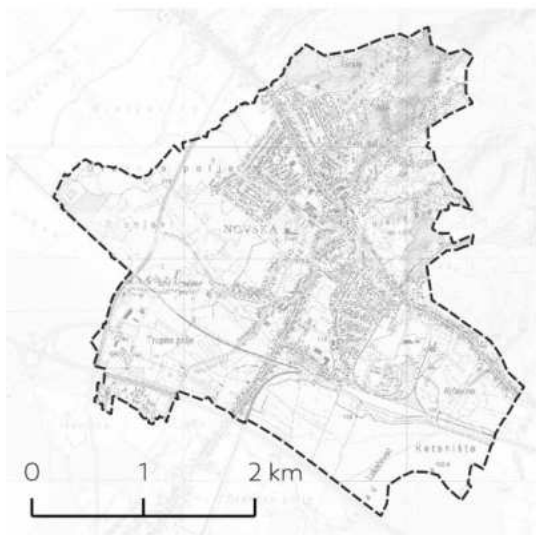
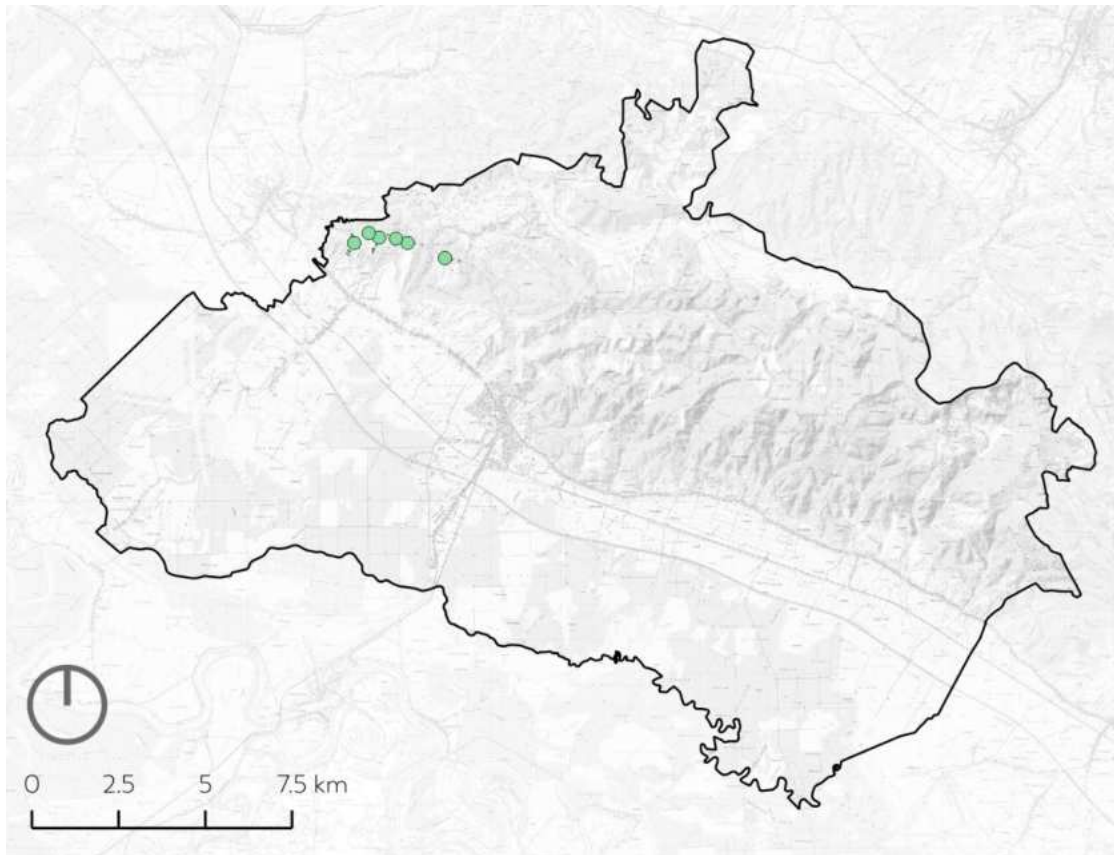
Slika 72 - Tipologija otvorenih prostora - Okućnice individualne stambene izgradnje ruralnog karaktera (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP3d - Okućnice povremene stambene izgradnje

Tipom su obuhvaćena dvorišta uz objekte povremenog stanovanja u naseljima Nova Subocka i Kozarice, a koji uključuju vikendice i manje vinogradarske objekte na razvedenom terenu. Ovi su prostori pretežno ograđeni, te ih, u skladu s namjenom, karakterizira jednostavno uređenje i minimalna sadnja (voćnjaci i ukrasne vrste koje ne zahtijevaju intenzivno održavanje). Pojedina dvorišta sadrže strukture za boravak na otvorenom, kao što su klupe, roštilji i sl. S obzirom na trenutno stanje građevina i njihovih dvorišta, možemo reći kako se ovaj dio Novske u najvećoj mjeri očuvao od prostorne degradacije povezane s intenzivnom i ambijentalno neusklađenom izgradnjom. S obzirom na prirodnost okolnog prostora, potrebno je voditi računa kako bi se spriječilo unošenje invazivnih biljnih vrsta koje bi mogle narušiti ekološku ravnotežu okolice.

Slika 73 Pogled na kleti i vinograde (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP3d - Okućnice povremene stambene izgradnje

Slika 74 - Tipologija otvorenih prostora - Okućnice povremene stambene izgradnje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP4) Poljoprivredni prostori

OP4a Okrupnjene poljoprivredne površine, OP4b Mozaik poljoprivrednih površina,
OP4c Pašnjaci i pašnjaci i OP4e Voćnjaci i vinogradi

Slika 75 Detalj poljoprivrednih prostora (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

OP4a - Okrupnjene poljoprivredne površine

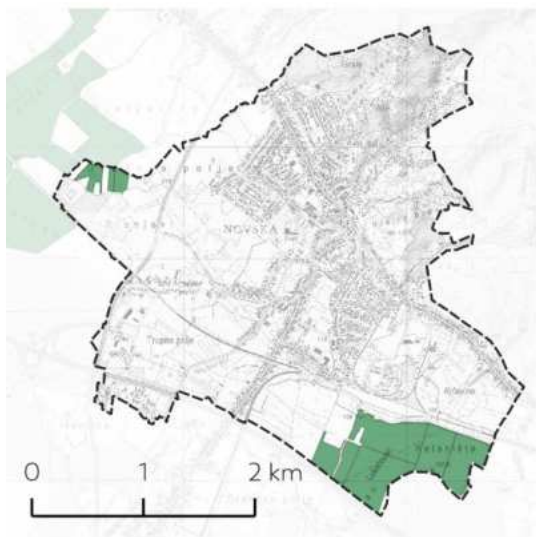
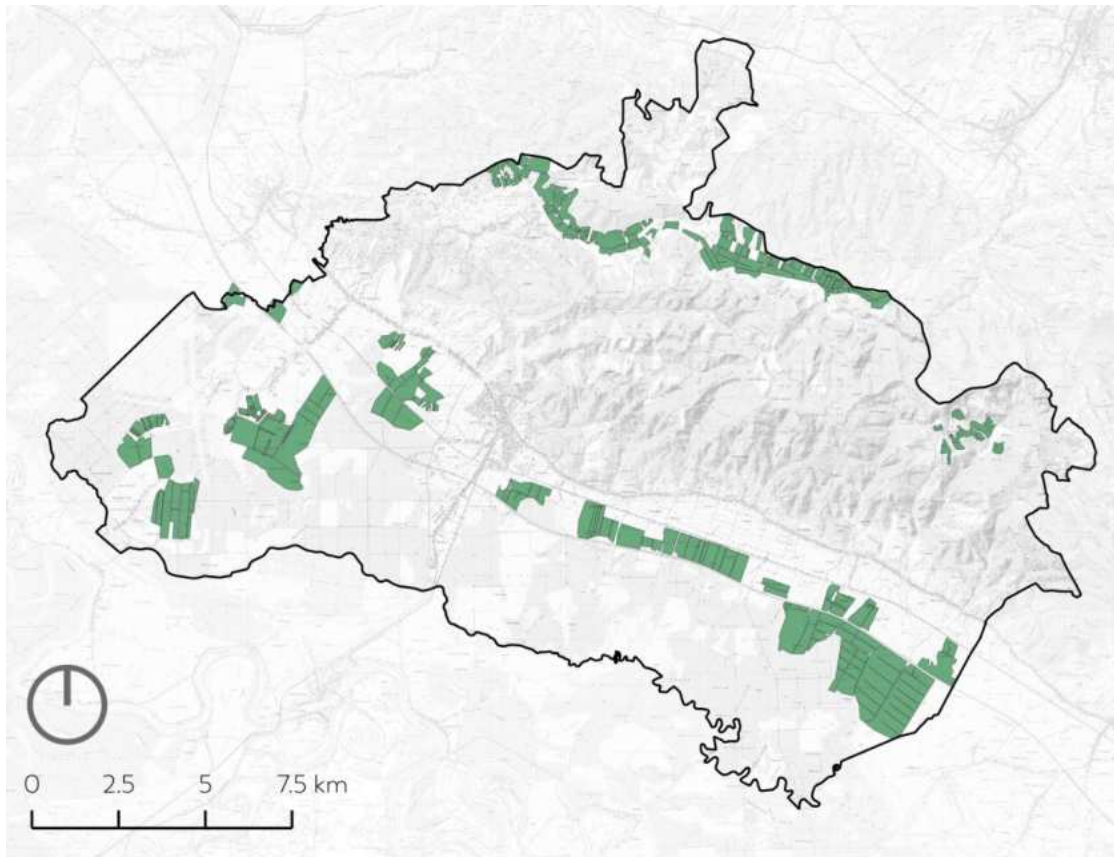
Okupnjivanje poljoprivrednih površina podrazumijeva grupiranje zemljišta u veće i pravilne parcele, bez ili s vrlo malo vegetacije (pojedinačno stablo, živica i sl.), najčešće omeđene melioracijskim kanalima.

Ovaj tip zastupljen je južno od željezničke pruge prema PP Lonjsko polje te u naseljima na sjevernom dijelu Grada (Kričke, Bair, Brezovac i Novi Golubovac) uz vodotok Subocka. Obuhvaća većinom oranične površine čija veličina varira od 5 do 200 ha, a zauzimaju oko 3000 ha površine Grada, što ujedno čini i najzastupljeniji tip otvorenog prostora.

Osim proizvodne (ekonomske) funkcije, okrupnjene poljoprivredne površine imaju zanemariv ekološki i društveni značaj, stoga je potrebna uspostava živica, šumaraka, pojedinačnih stabala i ostalih elemenata zelene infrastrukture, koji bi doprinijeli povećanju bioraznolikosti i stvaranju jedinstvenog krajobraznog uzorka. Navedeno je potrebno uzeti u obzir kod budućih okrupnjivanja poljoprivrednog zemljišta.

Slika 76 Okrupnjene poljoprivredne površine (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP4a - Okrupnjene poljoprivredne površine

Slika 77 - Tipologija otvorenih prostora - Okrupnjene poljoprivredne površine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP4b - Mozaik poljoprivrednih površina

Mozaik poljoprivrednih površina pretežito čine oranice uz koje se pojavljuju manje parcele livada, pašnjaka, travnjaka te poneki voćnjak i vinograd. Između njih se protežu kanali, vodotoci, živice, pojedinačna stabla i drugi elementi zelene infrastrukture koji zajedno čine zanimljive krajobrazne uzorke. Krajobrazni uzorci mozaika poljoprivrednih površina variraju ovisno o veličini i obliku parcela, prisustvu vegetacije, reljefu, ali i o antropogenim čimbenicima (staze, objekti i sl.) u neposrednoj okolici.

Na području Grada zastupljene su umjerene veličina parcela, od pravokutnih do izduženih oblika, s većim ili manjim udjelom vegetacije, a zauzimaju nešto manje površine u odnosu na okrupnjene poljoprivredne površine (OP4a).

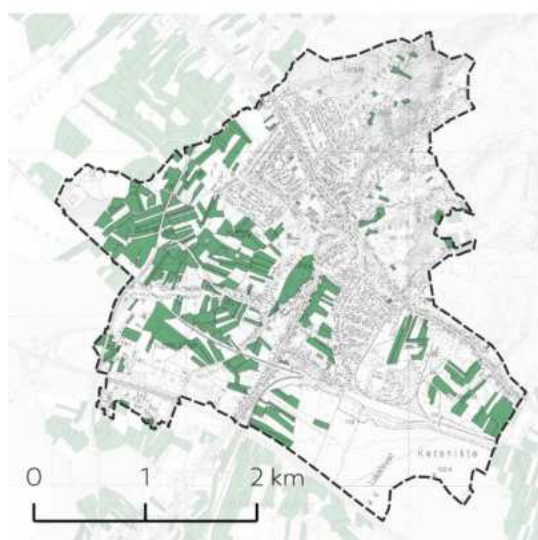
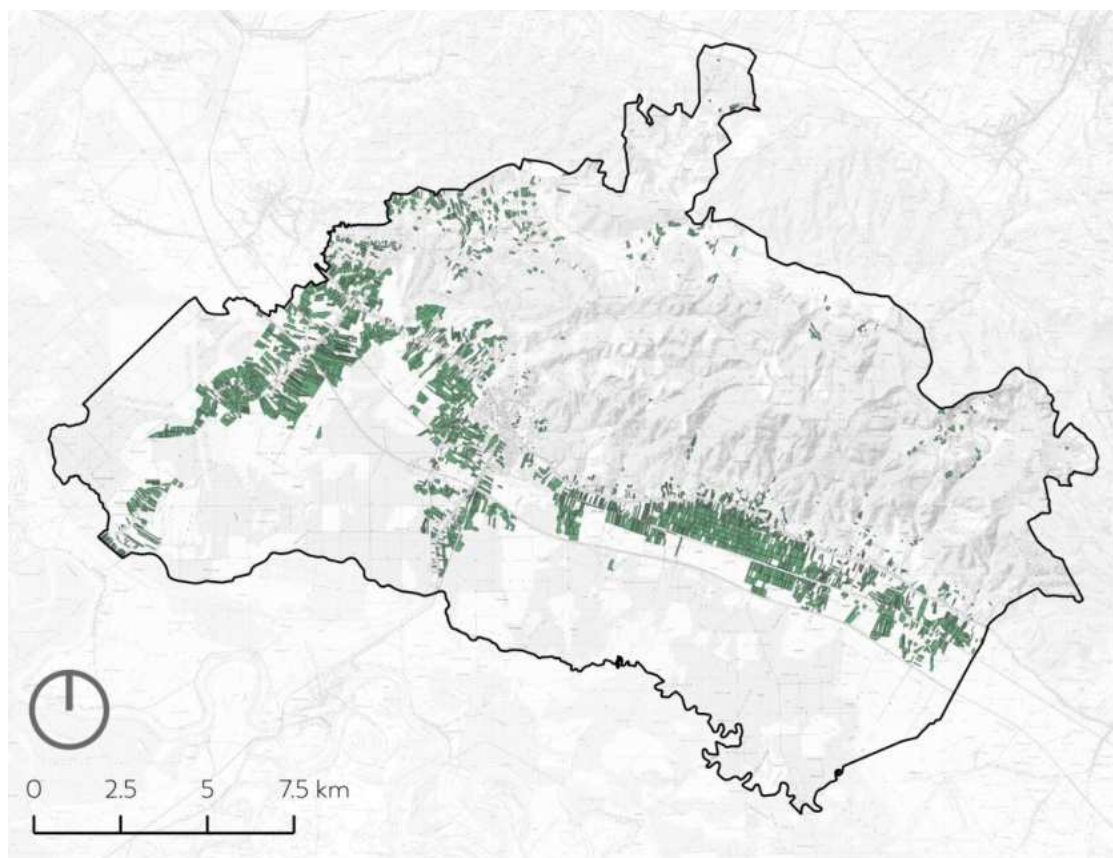
Dio mozaika karakterizira odsutnost omeđivanja, u smislu živica i šumaraka, no okružuju ih manje šumske enklave, živice i šikare uz infrastrukturu, livade/pašnjaci te povremeni vodotoci i melioracijski kanali. Ovakav krajobrazni uzorak karakterističan je za nizinski potez između izgrađenog dijela naselja Voćarica, Jazavica i Roždanik te željezničke pruge.

Drugi krajobrazni uzorak čine mozaici s većim udjelom prirodne vegetacije (živice, šumarci i pojedinačna stabala), ali i većim udjelom manjih poljoprivrednih površina različitog korištenja. Međusobno se razlikuju po veličini i obliku parcela i smještajem od blago valovitog do ravničarskog područja uz vodotoke.

Iako se ovi prostori primarno koriste u funkciji proizvodnje hrane, oni imaju izraženiji ekološki značaj, ali i veću razinu vizualne dinamike i prostorne atraktivnosti u odnosu na druge poljoprivredne prostore. Ono što je svakako potrebno uvrstiti u ove prostore su društvene funkcije kroz edukativne, rekreativne i sl. modele za aktivaciju prostora te povezivanje kroz elemente zelene infrastrukture.

Slika 78 Mozaik poljoprivrednog korištenja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP4b - Mozaik poljoprivrednih površina

Slika 79 - Tipologija otvorenih prostora - Mozaik poljoprivrednih površina (Autor: PROJEKTI d.o.o.)

OP4c - Livade i pašnjaci

Livade i pašnjaci javljaju se na području Grada kao značajni potezi otvorenih površina uz vodotoke, ali i izvan plavnih područja te kao manje površine unutar mozaika poljoprivrednih površina (OP4b) na površini od oko 1 407 ha.

Najveće kontinuirane površine pod livadama i travnjacima (iznad 4 ha) protežu se na sjeverom dijelu Grada unutar naselja Lovska, Novi Grabovac, Brezine i Kričke, te na području PP Lonjsko polje.

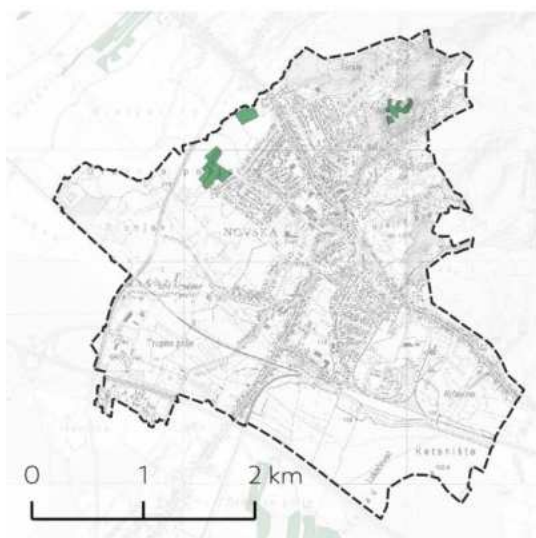
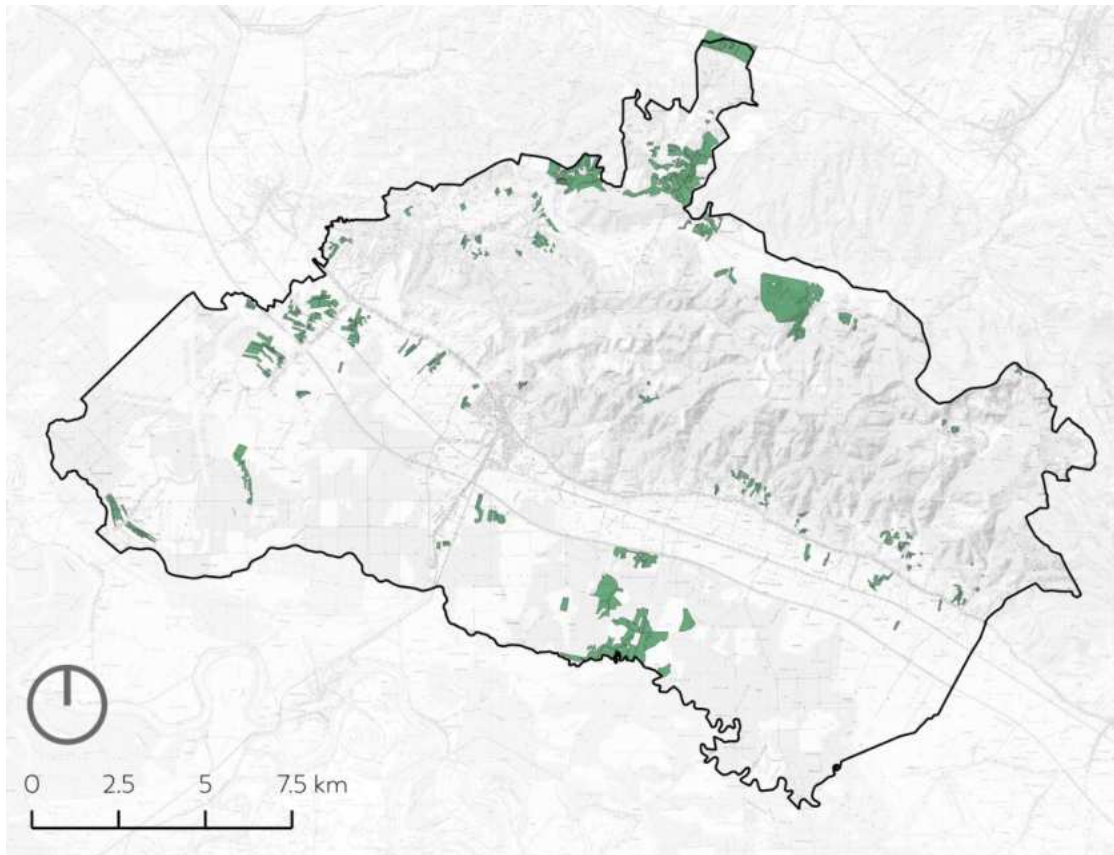
Osim svoje primarne funkcije (košnja (livade) i/ili ispaša (travnjaci)), ovaj tip otvorenih prostora također stvara zanimljive krajobrazne uzorke, unutar kojih se javljaju pojedinačna stabla (vrbe, topole i dr.), potezi zelenila (šumarci, živice i dr.), kao i vodeni elementi (vodotoci, izvori i lokve).

U ekološkim smislu, livade i pašnjaci čine travnjačku vegetaciju koja je biološki iznimno vrijedno stanište za flor i faunu. Prema Karti staništa radi se o sljedećim zajednicama:

- **C.2.3.2. Mezofilne livade košanice Srednje Europe** su raštrkane po Gradu, a najviše se razvijaju uz poljoprivredna zemljišta te vodotoke (kanale).
- **C.2.3.2.1. Srednjoeuropske livade rane pahovke (As. Arrhenatheretum elatioris Br.-Bl. ex Scherrer 1925)** razvijaju se, u pravilu, izvan dohvata poplavnih voda. U florističkom sastavu ističu se *Arrhenatherum elatius*, *Trisetum flavescens*, *Crepis biennis*, *Tragopogon pratensis*, *Knautia pratensis*, *Heracleum sphondylium* i niz drugih. Kozarice, Bair, Brestača i Novi Grabovac su jedina naselja unutar kojih se nalazi ovo stanište.
- **C.2.4.1. Nitrofilni pašnjaci i livade-košanice nizinskog vegetacijskog pojasa** razvijaju se na vlažnim tlima bogatim nitratima (Sveza *Agropyro-Rumicion crispi* Nordhagen 1940) zastupljen je na području gotovo svih naselja, no najveći nefragmentirani poligon ovih travnjaka nalazi se u naselju Novi Grabovac.
- **C.3.3.1. Brdske livade uspravnog ovsika na karbonatnoj podlozi** su mezofilne zajednice nastale u procesima antropogene degradacije u kojima dominiraju višegodišnje busenaste trave. Pretežito služe i kao livade košanice i kao pašnjaci, a naseljavaju plića ili dublja, smeđa karbonatna tla, obično na padinama većega nagiba, nepogodnim za poljoprivrednu obradu. Značajna su staništa zbog mnoštva orhideja. Ove livade zastupljene su samo na istoku grada, u naseljima Rajčići i Borovac.

Slika 80 Livade i pašnjaci u Lovskoj (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

 OP4c - Livade i pašnjaci

Slika 81 - Tipologija otvorenih prostora – Livade i pašnjaci (Autor: PROJEKTI d.o.o.)

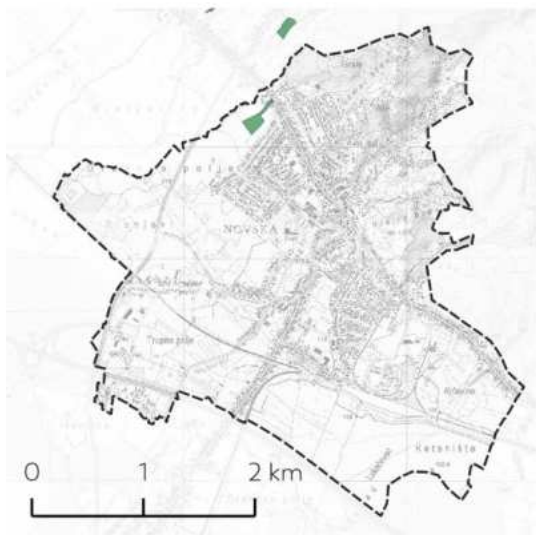
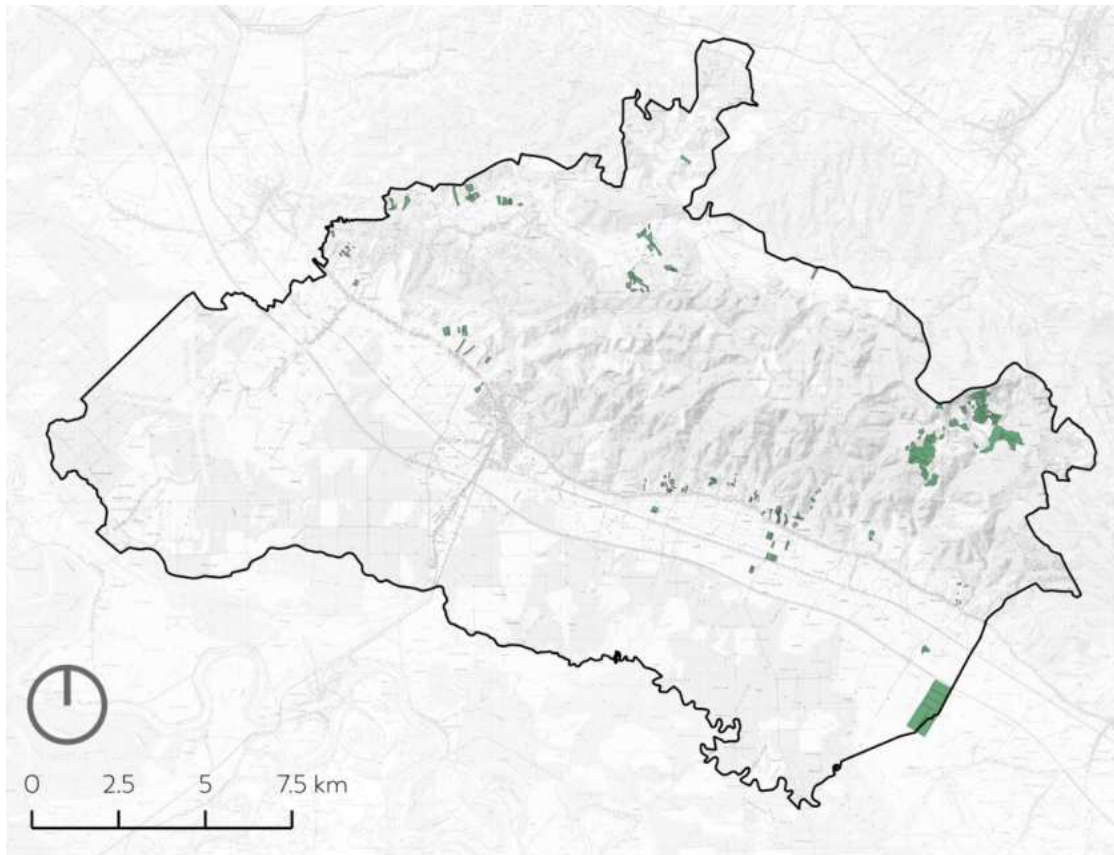
OP4d - Voćnjaci i vinogradi

Iako se pojavljuju unutar mozaika poljoprivrednih površina (OP4b) kao manje parcele, voćnjaci zauzimaju velike površine na području Grada te time utječu na sliku prostora. Sukladno tome izdvojeni su kao zasebni tipovi unutar kategorije poljoprivrednih prostora te zauzimaju oko 447 ha (prema podacima ARKOD-a) površine. Na području naselja Rajčići nalazi se najveća površina pod voćnjacima (150 ha) čime se ističu u odnosu na ostala gradska naselja i šire. Taj brežuljkast prostor padina i kotlina gorja Psunj stvorio je predispozicije za smještaj različitih voćarskih kultura počevši od jabuka, krušaka, trešnja, šljiva pa do oraha.

Vinogradi su zastupljeni u vrlo maloj mjeri i dio su okućnice uz povremeno stanovanje (vikendice) te dio mozaika poljoprivrednih površina. Uzgajaju se poznate sorte škret, graševina, moslavac i frankovka.

Slika 82 Voćnjaci u naselju Rajčići (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

 OP4d - Voćnjaci i vinogradi

Slika 83 - Tipologija otvorenih prostora – Voćnjaci i vinogradi Autor: PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP5) Otvoreni prostor gospodarskih i poslovnih zona

OP5a Otvoreni prostori gospodarskih objekata, OP5b Otvoreni prostori uz industrijska postrojenja i OP5c Otvoreni prostori uz napuštene gospodarske/industrijske objekte

Slika 84 Detalj gospodarskih prostora u gradskom središtu (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

OP5a - Otvoreni prostori gospodarskih objekata

Otvoreni prostori oko gospodarskih objekata podređeni su njihovoj djelatnosti (komunalnoj, trgovačkoj, ugostiteljskoj, poljoprivrednoj, drvo-prerađivačkoj i dr.), koja u najvećoj mjeri određuje njihovu morfologiju i način korištenja.

Samostalni gospodarski objekti i pripadajući otvoreni prostori većim dijelom uključuju gradska i državnih poduzeća kao što su: Novokom d.o.o., Vodovod Novska d.o.o., Razvojna agencija Grada Novske NORA, Hrvatske vode - Vodnogospodarska ispostava za mali sliv „Subocka-Strug“, HEP; Hrvatske šume i dr.. Njihove površine su većim dijelom usmjerene na parkirališne zone te pojedinačne elemente poput cvijeća u žardinjerama, cvjetne gredice, pojedinačna stabla i grmlje, manje travnate površine i sl.. Njihovo uređenje potrebno je formirati u smjeru reprezentativnog karaktera s povezanim zelenim elementima.

Otvoreni prostori uz skup gospodarskih objekata koji su vezani za poljoprivrednu (farme i sl.) i prerađivačku (pilane i sl.) proizvodnju te slične djelatnosti, vezani su isključivo za njihovu funkciju, stoga u pojedinim prostornim kontekstima odudaraju od neposrednog okoliša, zbog čega je potrebno razmotriti formiranje zaštitnog (zelenog) pojasa.

Gospodarski prostori na području Grada u pravilu imaju nisku razinu ozelenjenosti i sadržaja, što je osobito izraženo na površinama oko trgovačkih objekata na kojima tijekom ljetnih mjeseci dolazi do pojave efekta toplinskog otoka.

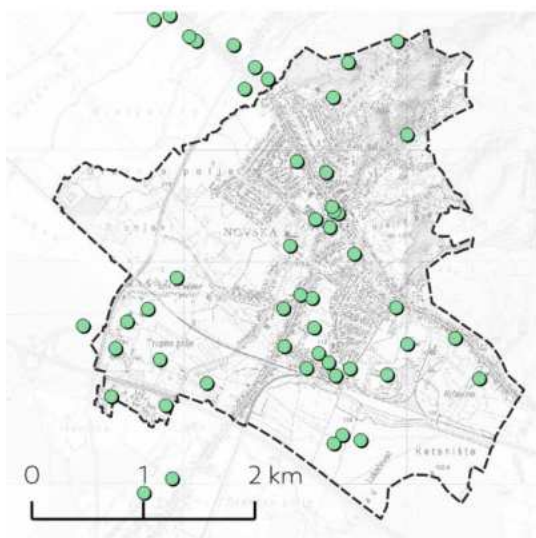
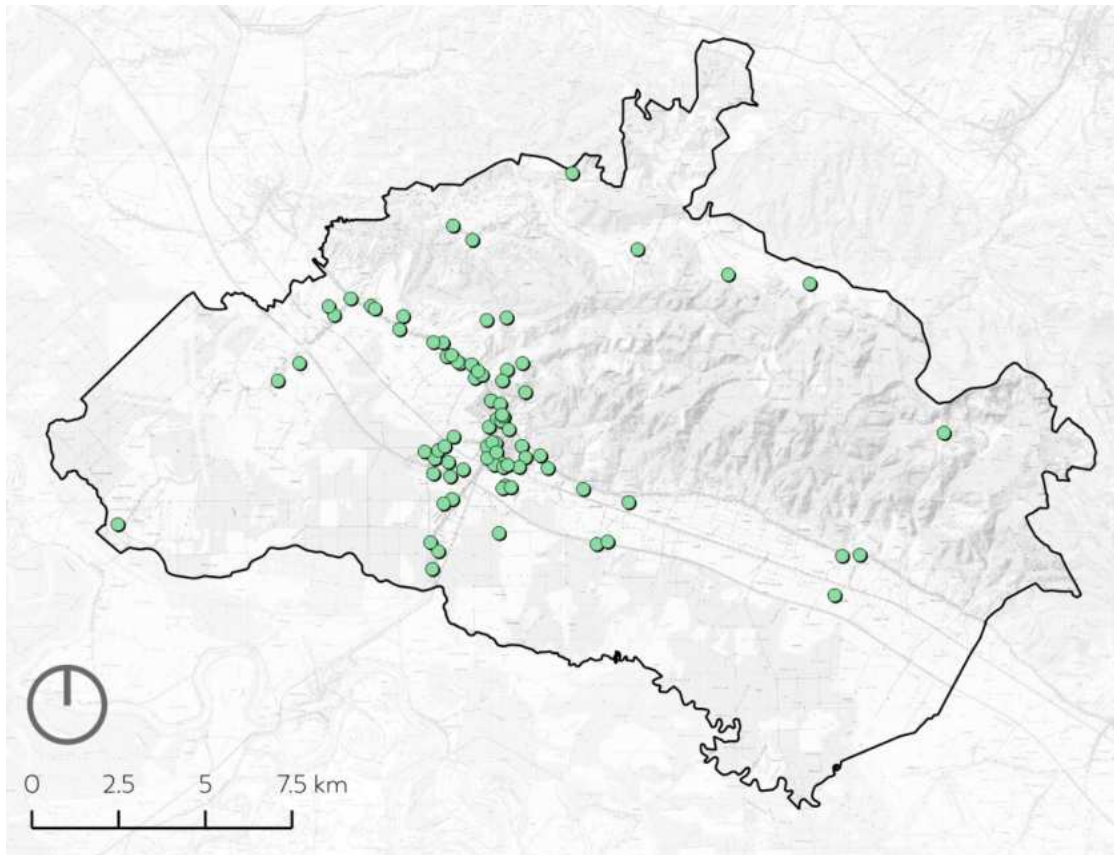
Unaprjeđenje zelenila na gospodarskim prostorima ne samo da bi smanjilo nepovoljne utjecaje poput toplinskog otoka i vitalne degradacije, nego bi dodatno podiglo kvalitetu radnog mjesta za njihove zaposlenike i prostora općenito kroz uspostavu boravišnih sadržaja.

Slika 85 Pogled na farmu u naselju Kričke (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 86 Pogled na gospodarske objekte u naselju Bročice (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP5a - Otvoreni prostori gospodarskih objekata

Slika 87 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori gospodarskih objekata (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP5b- Otvoreni prostori eksploatacijskih polja

Iskorištavanje mineralnih sirovina nafte i plina kao i njihovo skladištenje prisutno je na sjevernom brdskom dijelu Grada (područja naselja Kozarice, Novi Grabovac, Lovska, Bair, Popovac Subocki), odnosno lokalitetima eksploatacijskog polja Kozarice.

Naime, na području naselja Kozarica locirano je postrojenje skladište nafte i naftnih derivata vezano uz eksploatacijska područja na sjeverozapadnom dijelu Grada, alii šire na prostorima okolnih JLS. Ukupna veličina eksploatacijskog područja nafte i plina (E1) na prostoru Grada utvrđena je s površinom od 3934,64 ha (PPUG).

Prateća infrastruktura eksploatacijskih polja u vlasništvu je tvrtke a INA-INDUSTRIJA NAFTE d.d., a osim podzemnih elemenata (cijevi za transport i sl.) u nadzemnom dijelu vidljiva je infrastruktura poput postrojenja otpremne stanica Jamarice (OS Jamarice) i točkastih elementa bušotina na području naselja Kozarice i susjednih JLS.

OS Jamarice je rudarski objekt u sabirno - otpremnom sustavu, gdje se dopremljena kapljevina razdvaja na naftu, slojnu vodu i plin, a zauzima površinu od 84 823 m². Otvoren prostor u sklopu otpremne stanice podređen je isključivo njegovoj funkcije. S obzirom da se nalazi unutar livadne površine omeđen žičanom ogradom, vizualno je izložen stoga je potrebno razmotriti stvaranje zelene barijere u dijelu prema prometnici s koje je najizraženiji.

Točkasti elementi bušotina i stanica u nadzemnom dijelu vidljive su kroz metalne konstrukcije cijevi, na čistoj livadnoj površini, okružene šumom, obradivim poljoprivrednim površinama i naseljima. Takvi prostori su određenoj mjeri promijenili sliku prostora, no uzmemo li u obzir druge oblike eksploatacije (npr. kamenolom) oni unose vizualno manji utjecaj s obzirom na sam obuhvat i veličinu (izuzev elemenata koji se nalaze na vizualno izraženim pozicijama).

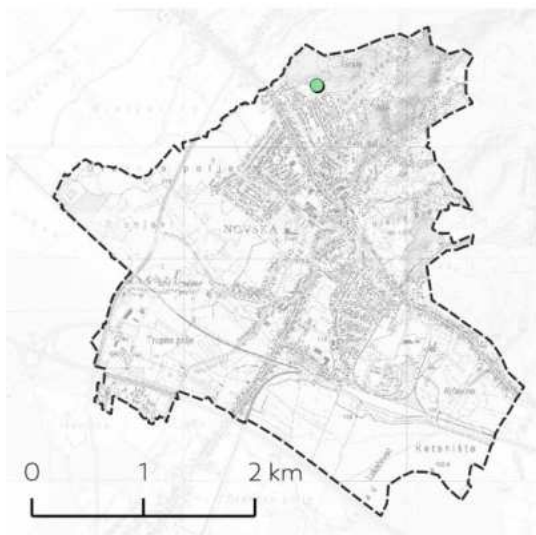
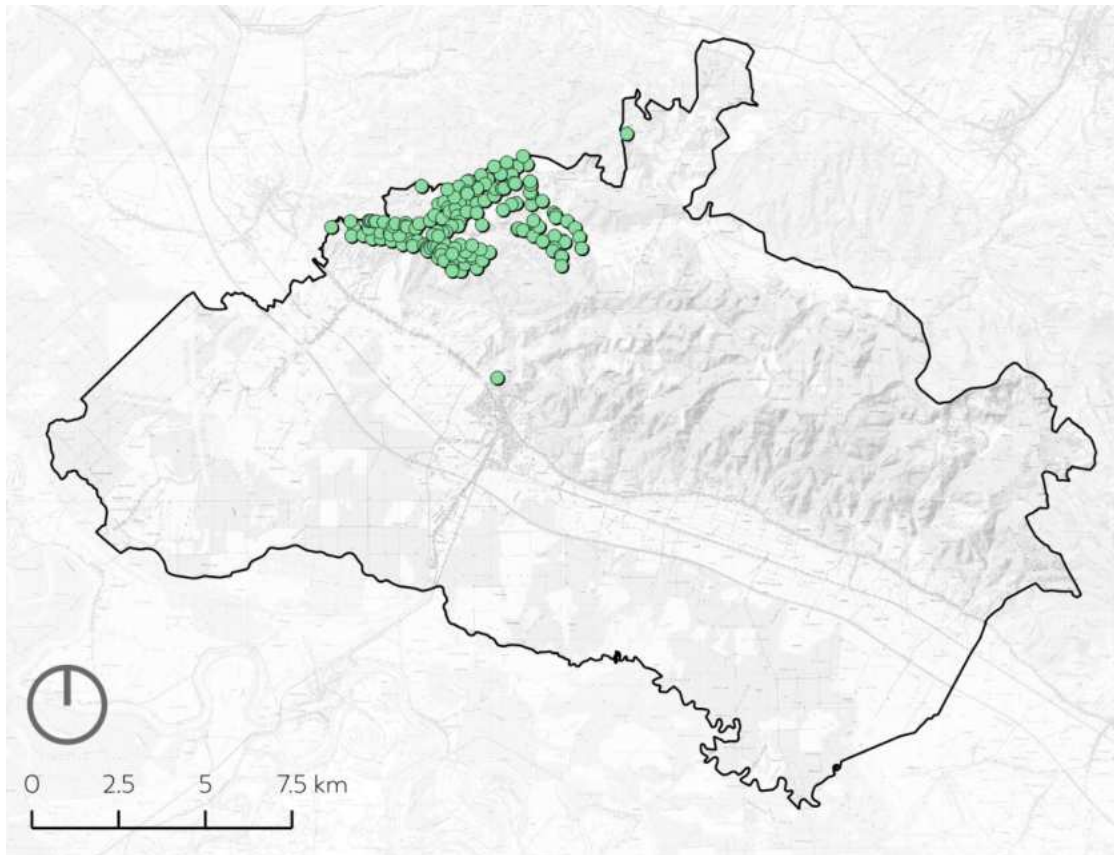
Nakon prestanka eksploatacije predmetnih mineralnih sirovina prostor je potrebno sanirati i razmotriti mogućnost u funkciji industrijskog parka.

Slika 88 Bušotina (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 89 OS Jamarica (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP5b - Otvoreni prostori eksploatacijskih polja

Slika 90 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori eksploatacijskih polja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP5c – Otvoreni prostori uz napuštene gospodarske/industrijske objekte

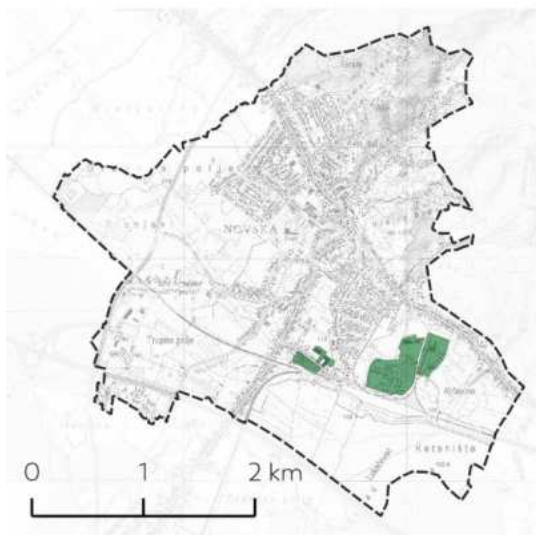
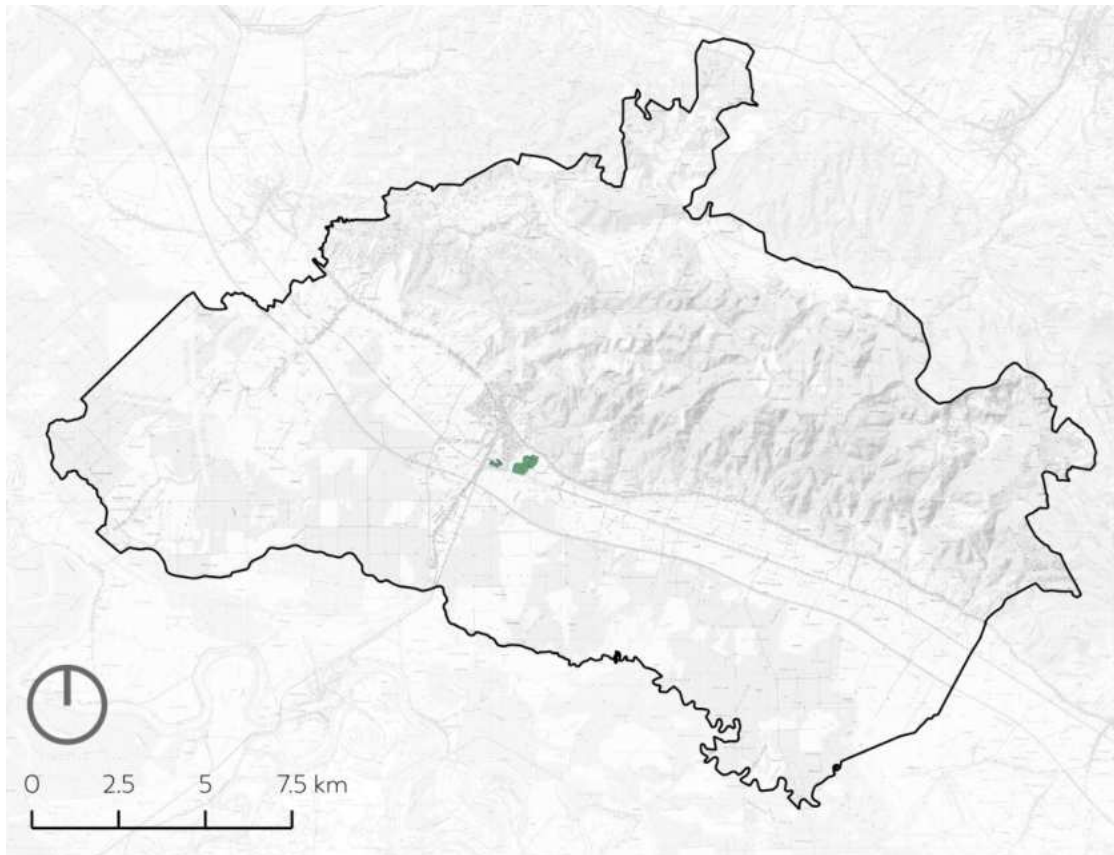
Revitalizacija napuštenih gospodarskih/ industrijskih kompleksa nudi mogućnost uspostave novih otvorenih/ zelenih prostora, odnosno proširenja mreže zelene infrastrukture, ali i prenamjenu postojećeg građevnoga fonda. Navedeno podrazumijeva brownfield područja koja su prepoznata na nekoliko lokacija, a nalaze se istočno od samog gradskog centra.

Površine ovog tipa smještene su na atraktivnim lokacijama unutar Grada i sadrže vrijedne elemente industrijske arhitekture, čija potencijalna prenamjena može obogatiti ponudu Grada. Navedeno se prvenstveno odnosi na prostor bivše ložione Hrvatskih željeznica (HŽ) na kč.br. 2945/2 k.o. Novska, površine 65327 m². Prostor predstavlja potencijal obnove kroz društvenu, edukativnu i turističku funkciju stoga je potrebno njegova detaljna analiza radi uspostave novih sadržaja.

Od ostalih prostora koja pripadaju kategoriji brownfield područja, no u određenom segmentu su i dalje u funkciji su: prostori oko tvrtke Metaflex, Termostone, Hrvatske šume na kč.br. 2200/2, 2200/1, 2200/4, 2200/3, 2189, 2180/1, 2171/3, 2177/3 k.o. Novska te drvna industrija Ligna, klesarstvo Rambousek, tekstilna industrija Hakadesch na kč.br. 2658, 2655, 2671 k.o. Novska.

Slika 91 Napušten prostor ložione HŽ (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP5c - Otvoreni prostori uz napuštene gospodarske/industrijske objekte

Slika 92 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz napuštene gospodarske/industrijske objekte
(Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Kategorija (OP6) Otvoreni prostori infrastrukturnih trasa

OP6a Koridori cesta, OP6b Koridori željeznice, OP6b Parkirališta, OP6d Riječno
pristanište

Slika 93 Detalj koridora (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

OP6a – Koridori cesta

Koridori cestovnih prometnica na području Novske uključuju autocestu A3 (Zagreb-Lipovljani), državne ceste D45 i D312, te mrežu županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta. Ovi koridori nose višestruki značaj u kontekstu unaprjeđenja zelenih otvorenih prostora na području grada: dio njih se koristi za odvijanje pješačkog i biciklističkog prometa, dio sadrži infrastrukturu koja omogućuje održivu oborinsku odvodnju, a dio drvorede i druge poteze linearnog zelenila koji snažno utječu na prostorni identitet grada. S druge strane, ovi koridori uzrokuju fragmentaciju prostora, te otežavaju ili onemogućavaju povezivanje pojedinih vrsta staništa.

U tom smislu vrijedi istaknuti negativni utjecaj koridora autoceste A3 kojim je gradski prostor podijeljen na sjeverni i južni dio. Ovaj koridor ograničava pješačko-biciklističko kretanje, te stvara stražnu ekološku barijeru između strateških staništa (Psunj i Lonjsko polje). Osim toga, buka prometnice degradira kvalitetu života u kontaktnim dijelovima prigradskih naselja, zbog čega je preporučeno formiranje bukobrana na području Stare Subocke i Bročica.

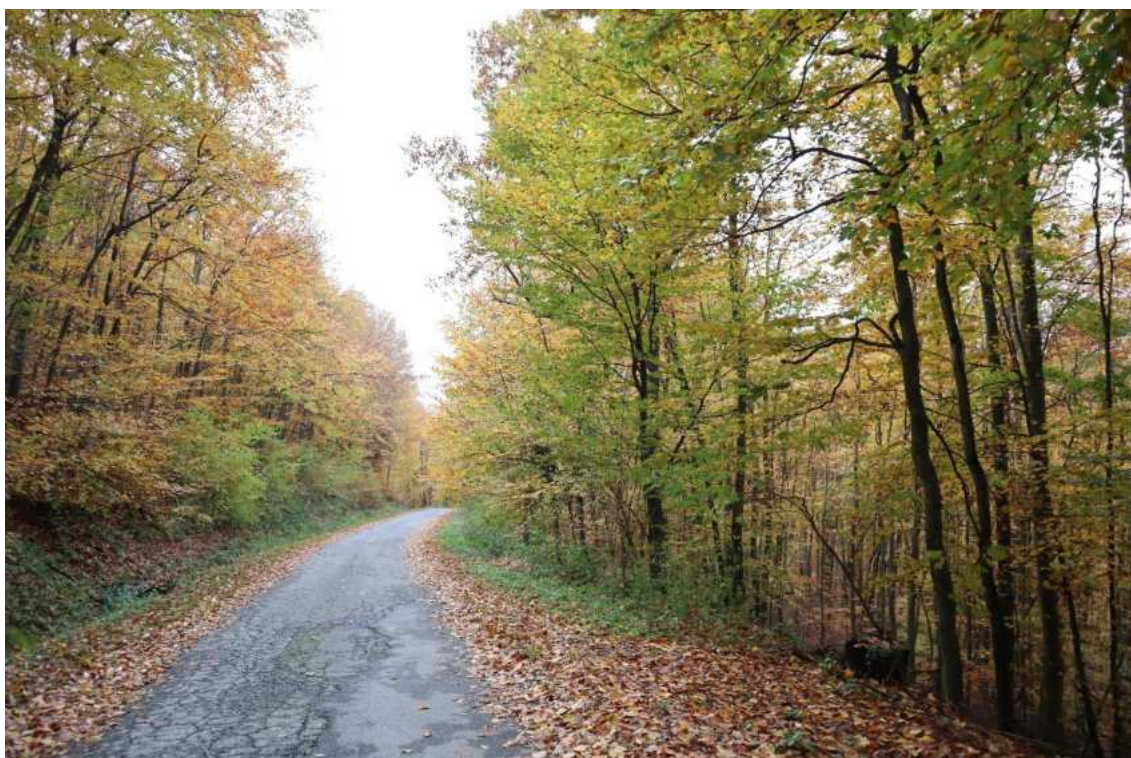
Kada govorimo o pješačko-biciklističkom kretanju, veliki broj koridora na području Grada sadrži nogostup (najčešće jednostrani), čime je ostvaren sigurnosni minimum za ovakav oblik komunikacije. U Gradu postoji samo 560 m biciklističkih staza, ali dio cestovnih prometnica ima naznačene biciklističke trake (Osječka i Zagrebačka ulica) koje šire gradsku biciklističku mrežu. Osim toga, dio prometnica se koristi u svojstvu tematskih biciklističkih ruta, koje obogaćuju njegovu turističku ponudu Grada¹⁵. Slična je situacija i s planinarskim rutama, od kojih je dio markiran na koridorima nerazvrstanih šumskih cesta.

U najznačajnije drvorede na području Grada svakako se ubraja dvostrani potez divljeg kestena (*Aesculus hippocastanum*) na Trgu Luke Ilića-Oriovčanina. Osim njega također vrijedi izdvojiti i drvored uz parkiralište u Potočnoj ulici, drvored platana (*Platanus acerifolia*) u Ulici kralja Zvonimira, drvored i grupacije stablašica u Ulici kralja Tomislava, mješoviti drvored u Ulici bana Josipa Jelačića, te novoformirani drvored uz Aveniju 62. samostalne bojne ZNG.

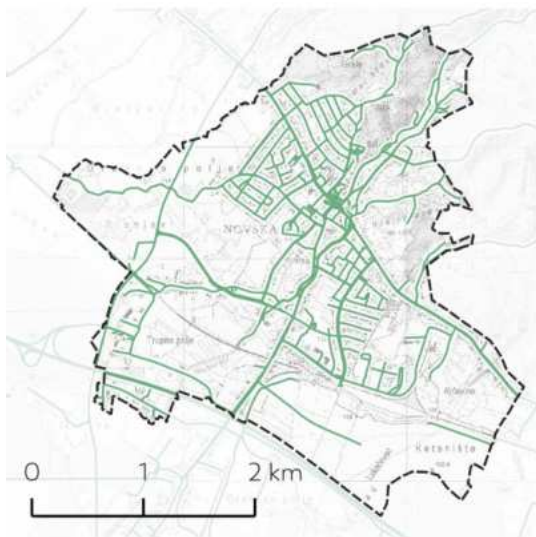
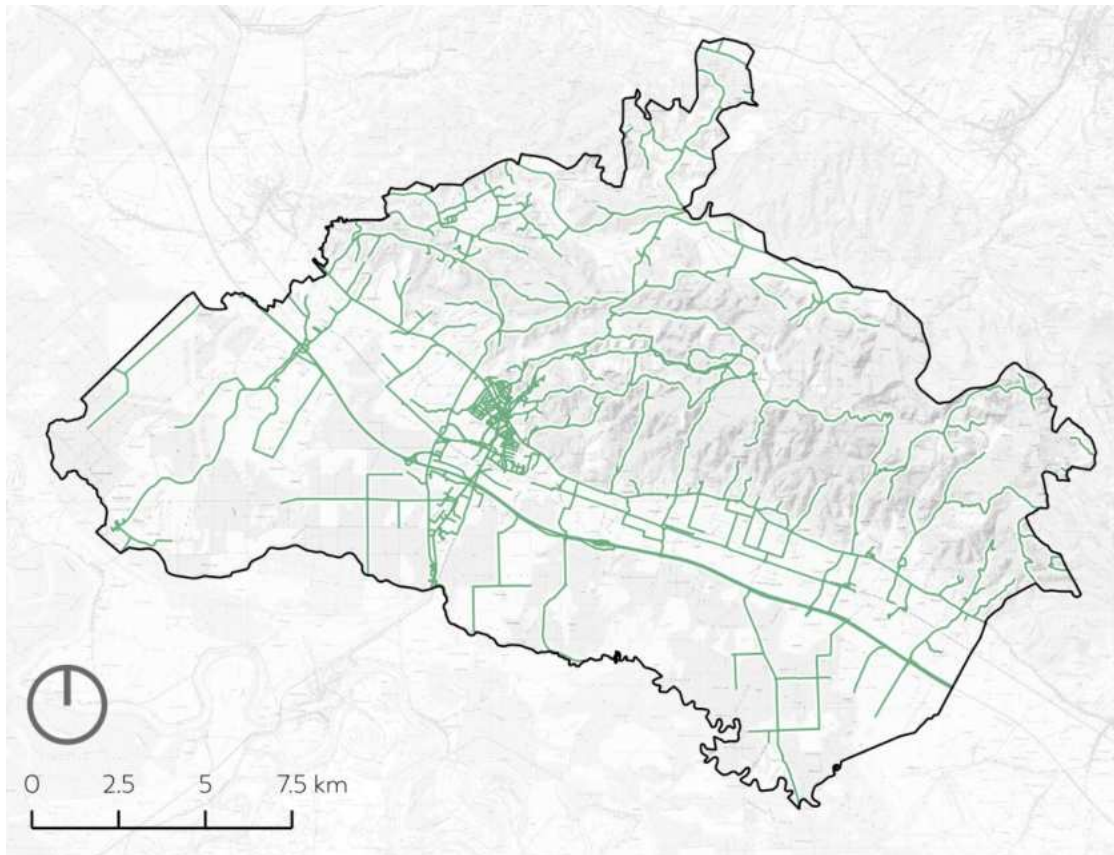
¹⁵ *Cikloturističke rute Sisačko-moslavačke županije: Lokalna ruta PPLP 02 (Krapje - Nova Subocka), Novska jug, Cikloturistička nacionalna ruta Sava.*

Slika 94 Koridor autoceste (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Slika 95 Nerazvrstana cesta kroz šumu (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

— OP6a - Koridori cesta

Slika 96 - Tipologija otvorenih prostora – Koridor cesta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

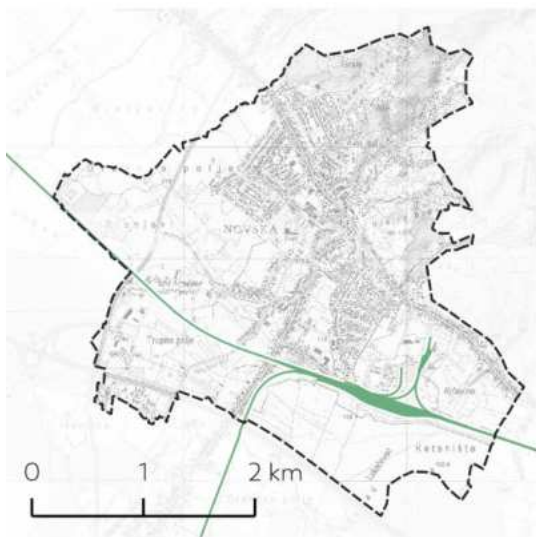
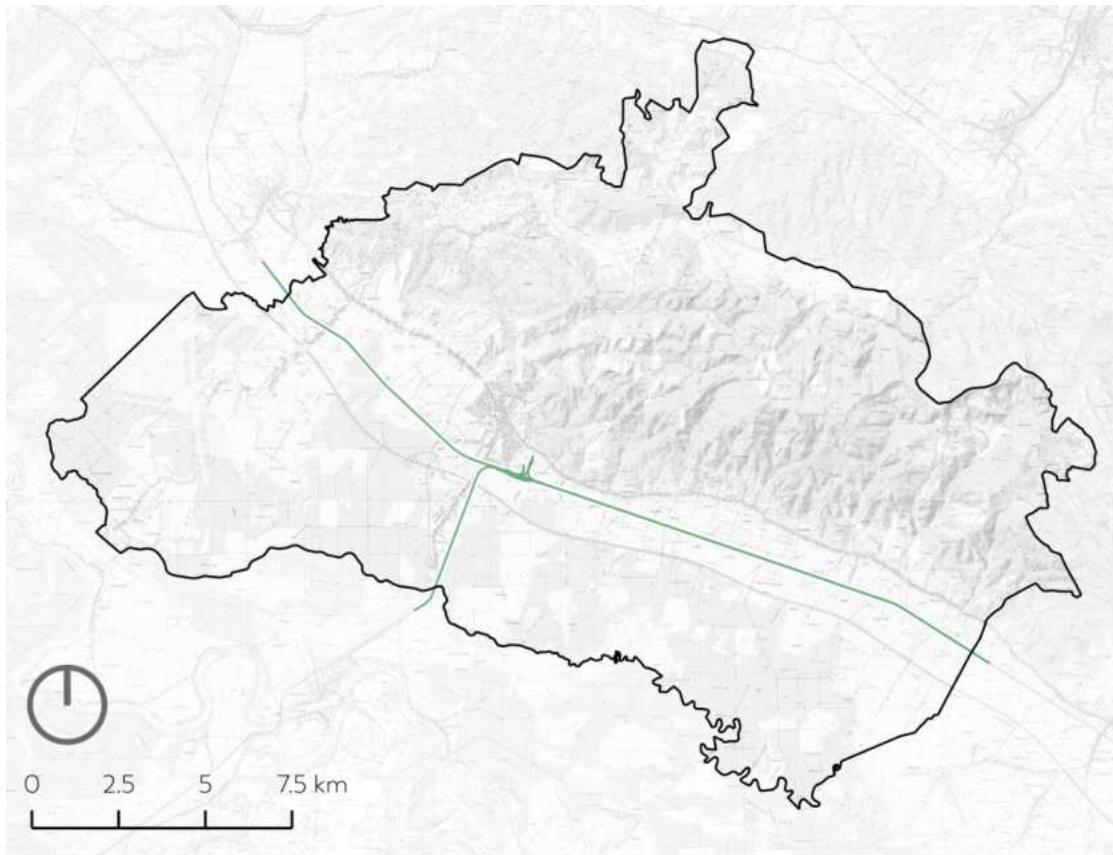
OP6b - Koridor željeznice

Novska se nalazi na križanju željezničkih pruga Dugo Selo – Novska (M103), Novska – Tovarnik (M104) i Zagreb – Sisak – Novska (M502). Željeznička mreža na području Grada proteže se u duljini od oko 30 km, a uključuje putnički i ranžirni kolodvor u Novskoj, stajališta u Rajiću i Staroj Subockoj, te industrijske kolosijeke prema tvornicama u novljanskoj „Ložioni“.

Koridori željezničkih pruga prolaze kroz poljoprivredni, šumski i suburbani krajobraz (u blizini Novljanskog kolodvora), a obrasli su niskim raslinjem ili grmovima (dionica M502) koji se održavaju povremenim krčenjem. Ovi koridori mogu imati veliki značaj za ekologiju divljih vrsta, te je njihovo održavanje poželjno uskladiti s navedenom funkcijom (prilagoditi raspored košnje kako bi se osigurali optimalni stanišni uvjeti). Dionica pruge M502 u blizini Novljanskog kolodvora kreće se neposredno uz dvorišta obiteljskih kuća, te je u ovom dijelu kompozicije potrebno razmotriti uvođenje bukobrana ili pojasa zaštitnog zelenila. Novljanski kolodvor se nalazi u lošem stanju, a njegova bi obnova ponudila mogućnost za unaprjeđenje gradske zelene mreže, i to kroz uređenje manjih javnih površina i ozelenjavanje kolodvorskog prostora. Stajalište u Rajiću je obnovljeno u sklopu recentnog unaprjeđenja željezničke pruge prema Okučanima, pri čemu je opremljeno suvremenom putničkom infrastrukturom. Ovakav model obnove je potrebno provesti i u slučaju stajališta u Staroj Subockoj.

Slika 97 Koridor željezničke i postaja Rajići (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

— OP6b - Koridori željeznice

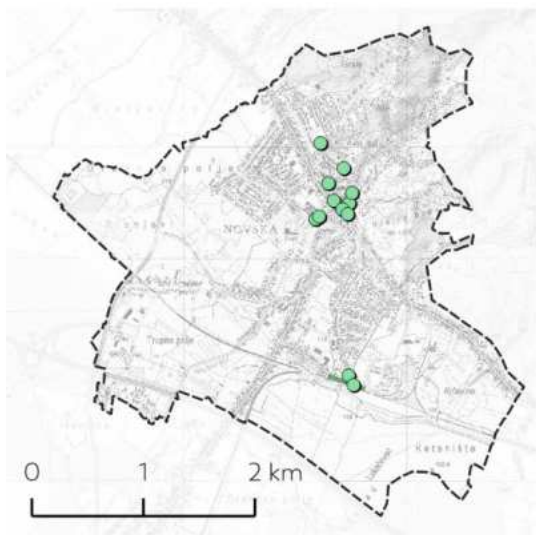
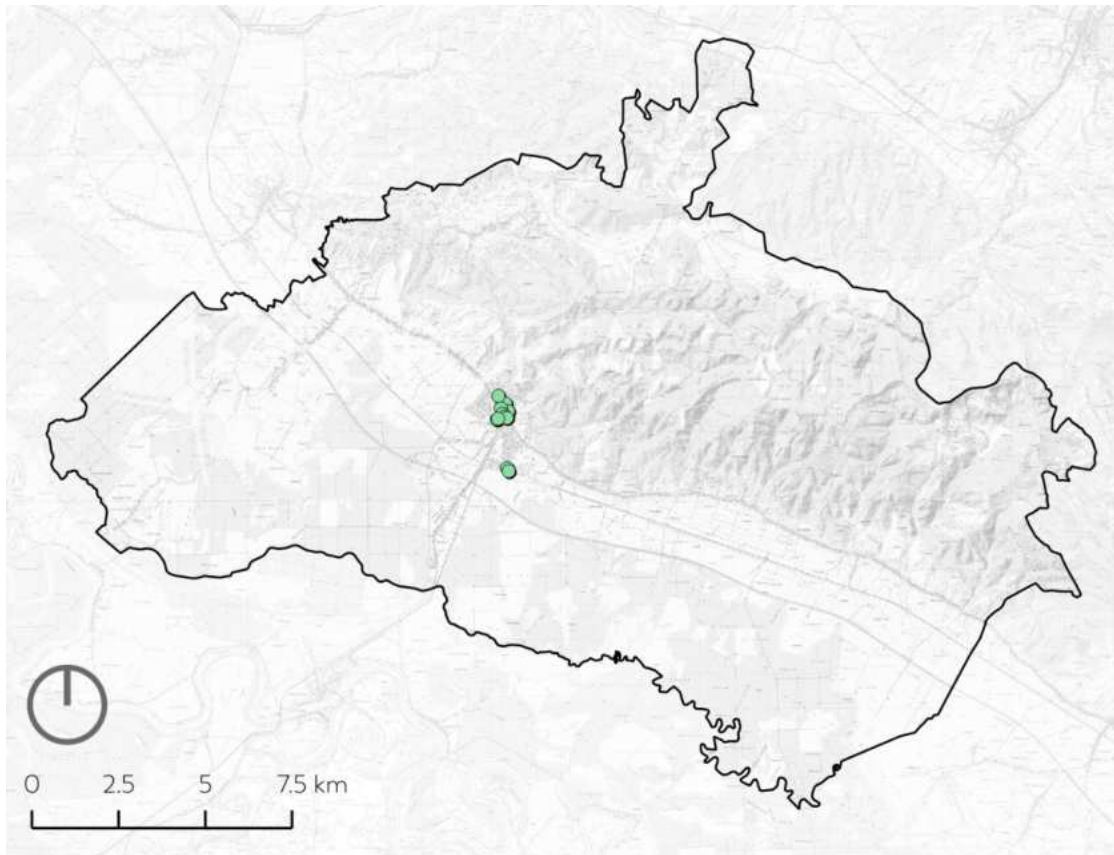
Slika 98 - Tipologija otvorenih prostora – Koridor željeznice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP6c – Parkirališta

Tip uključuje javna parkirališta, te veća parkirališta u sklopu trgovačkih centara, sportskih objekata, objekata društvene namjene i sl. Uglavnom je riječ o neozelenjenim asfaltiranim površinama (s iznimkom dijela parkirališta uz gradsku tržnicu), koje, ovisno o insolaciji, tijekom ljetnih mjeseci mogu imati negativni mikroklimatski učinak. Osim toga, ovakvi prostori negativno utječu kvalitetu prostornog ambijenta, a kao primjer možemo istaknuti parkiralište Maxi Konzuma i neuređeno šljunčano parkiralište u blizini gradske tržnice. Pri obnovi postojećih i planiranju budućih parkirališta na području Grada potrebno je razmotriti uspostavu održive oborinske odvodnje (primjenom poroznog opločenja i bioinfiltracijskih jaraka/ kišnih vrtova) i sadnju zelenila u svrhu postizanja bolje zaszene.

Slika 99 Parkiralište u sklopu trgovine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Tipologija otvorenih prostora

- OP6c – Parkiralište

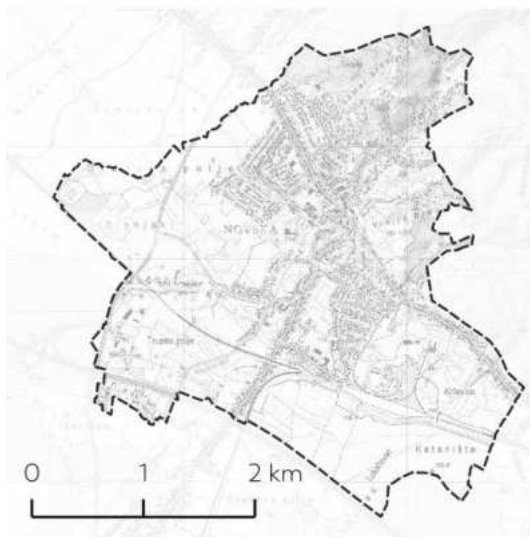
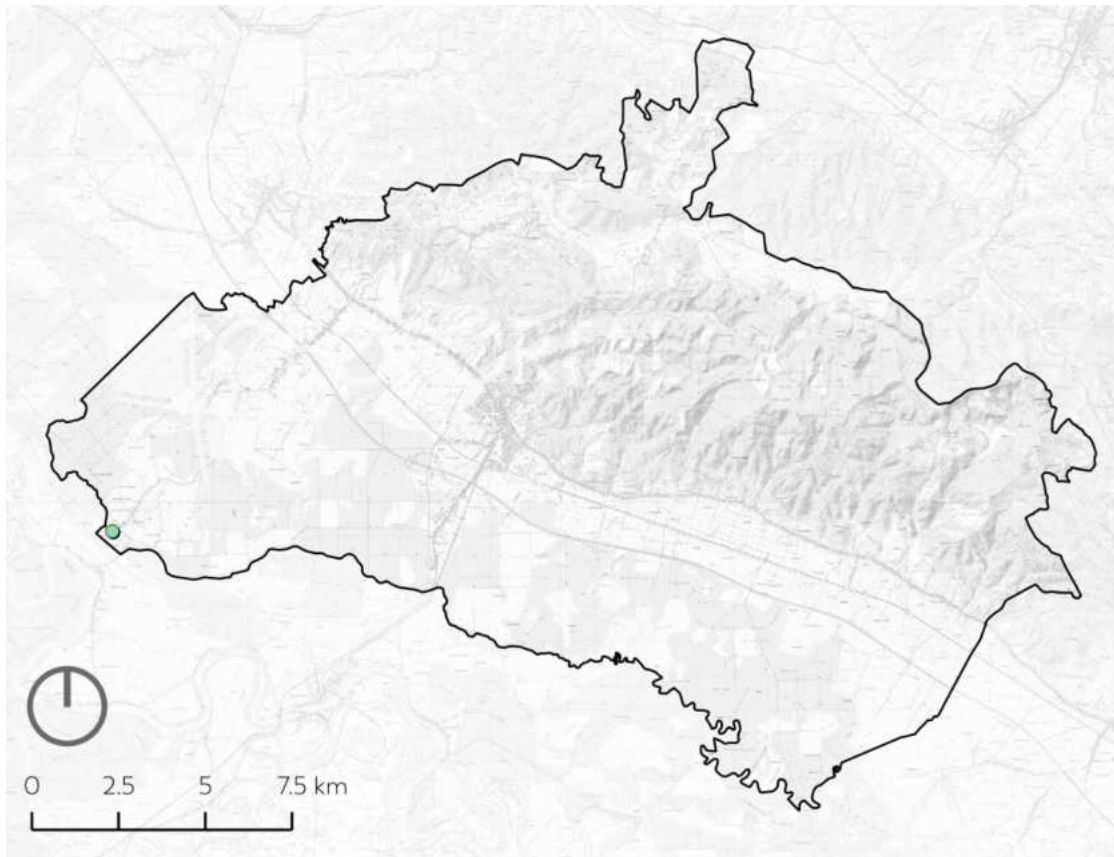
Slika 100 - Tipologija otvorenih prostora – Parkirališta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

OP6d – Riječno pristanište

Riječno pristanište u naselju Plesmo uređeno je 2020. godine, a koristi se pristajanje čamaca na solarni pogon u sklopu turističkog obilaska kanala Veliki Strug. Infrastruktura pristaništa uključuje pristupnu rampu (šljunak), te mol za ukrcaj i vezanje čamaca. Iako je riječ o sadržaju primarno turističke funkcije, te unatoč novijem datumu izgradnje, u njemu već očituju naznake dotrajalosti. Unaprjeđenje pristaništa trebalo bi uključiti uređenje pristupne rampe, ozelenjavanje prostora, formiranje boravišta za turiste te obnovu struktura pristaništa u skladu s rustikalnim kontekstom naselja Plesmo i ostatka Lonjskog polja.

Slika 101 Riječno pristanište Plesmo (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)

Tipologija otvorenih prostora

- OP6d - Riječno pristanište

Slika 102 - Tipologija otvorenih prostora – Riječno pristanište (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

Proces kružnog gospodarenja prostorom i zgradama provodi se u skladu s načelima zelene gradnje koja se odnosi na cjeloviti proces osmišljavanja, izvedbe, održavanja, uporabe i obnove prostora i zgrada zasnovane na načelu održivosti. Provedba navedenog procesa podrazumijeva tri različite faze i tipove projekata:

- planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom,
- revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada,
- kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada.

7.1. Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom

Poticanje planiranja i gradnje novih zgrada potrebno je provoditi sustavnim pristupom u skladu s načelima kružnog gospodarenja, koja obuhvaćaju produljenje trajnosti zgrada, veću fleksibilnost prostora za jednostavnije mijenjanje funkcije i korisnika, smanjenje količine građevnog otpada i povećanje energetske učinkovitosti zgrada.

Neki od važnijih planiranih zahvata izgradnje novih zgrada kao javnih investicija na području Grada Novske su sljedeći:

- ART – novljanski kamp,
- natkrivanje višenamjenskog sportskog terena samonosivim balonskim platnom,
- Centar cjeloživotnog učenja,
- Poduzetnički inkubator,
- Centar gaming industrije,
- Sunčana elektrana Novska,
- višestambena zgrada (POS),
- stambeno-poslovne zgrade u Ulici A. Stepinca.

ART – novljanski kamp

Izgradnja i uređenje ART - kampa predviđa se u rubnom dijelu naselja Novska uz Bukovačku ulicu (k.č. br. 64, k.o. Novska), a prema idejnom rješenju koje je izradila tvrtka SODA-ARHITEKTI d.o.o..

ART je kratica za akcelerator ruralnog turizma u smislu svih zahvata koji se odnose na načine konzumiranja ruralnog turizma (pješačke i biciklističke staze, planinarske staze, jezera, kampove i slično).

Unutar obuhvata kampa planira se izgradnja i uređenje prostora za kampiranje u šatorima, 10 kamp parcela za šatore i/ili kampere te studio apartmana u zgradi. Središnja zgrada sadržavat će recepciju, čajnu kuhinju, blagovaonicu i sanitarije. Na vanjskim prostorima uredit će se kolne i pješačke površine, sportski i rekreacijski sadržaji te ostale površine za odmor i druženje, kao i ostale zelene površine.

Slika 103 – 3d vizualizacija planiranog ART kampa (Autori: SODA-ARHITEKTI d.o.o.)

Natkrivanje višenamjenskog sportskog terena samonosivim balonskim platnom

Zahvat se odnosi na natkrivanje višenamjenskog sportskog terena u Ulici Tina Ujevića u naselju Novska (k.č. br. 1004/1, k.o. Novska). Natkrivanje će se izvesti samonosivim balonskim platnom prema projektnoj dokumentaciji koju je izradila tvrtka Tenzor d.o.o. iz Zagreba.

Centar cjeloživotnog učenja

Izgradnja planiranog Centra cjeloživotnog učenja, odnosno građevine javne i društvene namjene, predviđena je istočno od postojeće zgrade Srednje škole Novska s kojom će biti povezan spojnim hodnikom (k.č. br. 995/3, k.o. Novska). Obuhvat zahvata

nalazi se južno od planirane prometnice koja se proteže od pristupne ceste Srednje škole do Hercegovačke ulice.

Projektnu dokumentaciju za predmetni zahvat izradila je tvrtka Blok A3 d.o.o. iz Zagreba. Planirana zgrada je razvedenog volumena, visine 5 etaža (prizemlje, 1., 2. i 3. kat, vidikovac).

U prizemlju će se smjestiti polivalentni galerijski prostor, blagovaonica i kuhinja s pratećim prostorima, prostori za edukaciju, kabineti i uredi te ostali pomoćni prostori. Na prvom katu planirani su edukativni prostori s kabinetima i uredima, različiti pomoćni prostori i spojni hodnik prema školi. Na drugom katu nalazit će se prostor za rekvizite, ured/režija i krovna terasa s mogućnošću javnih sadržaja. Na trećem katu biti će spremišta i komunikacije prema vidikovcu na krovnoj terasi.

Slika 104 – 3d vizualizacija budućeg Centra cjeloživotnog učenja (Autori: Blok A3 d.o.o.)

Poduzetnički inkubator

Budući Poduzetnički inkubator planiran je unutar obuhvata Poduzetničke zone Novska (k.č. br. 4089, 4090/1, 4091, 4093, k.o. Novska), a projektnu dokumentaciju izradila je tvrtka Arhitektonski studio Helman i Jukić d.o.o. iz Zagreba.

Zgrada je planirana kao prizemnica u kojoj se predviđa omogućavanje dugotrajnijeg najma više cjelina (modula) različite veličine i namjene. Visina zgrade je povećana kako bi se zadovoljile potrebe proizvodnih procesa.

Na čestici će se osigurati potreban broj parkirnih mjesta, a ostatak će se urediti kao zelena površina.

Slika 105 – 3d vizualizacija budućeg Poduzetničkog inkubatora (Autori: Arhitektonski studio Helman i Jukić d.o.o.)

Centar gaming industrije

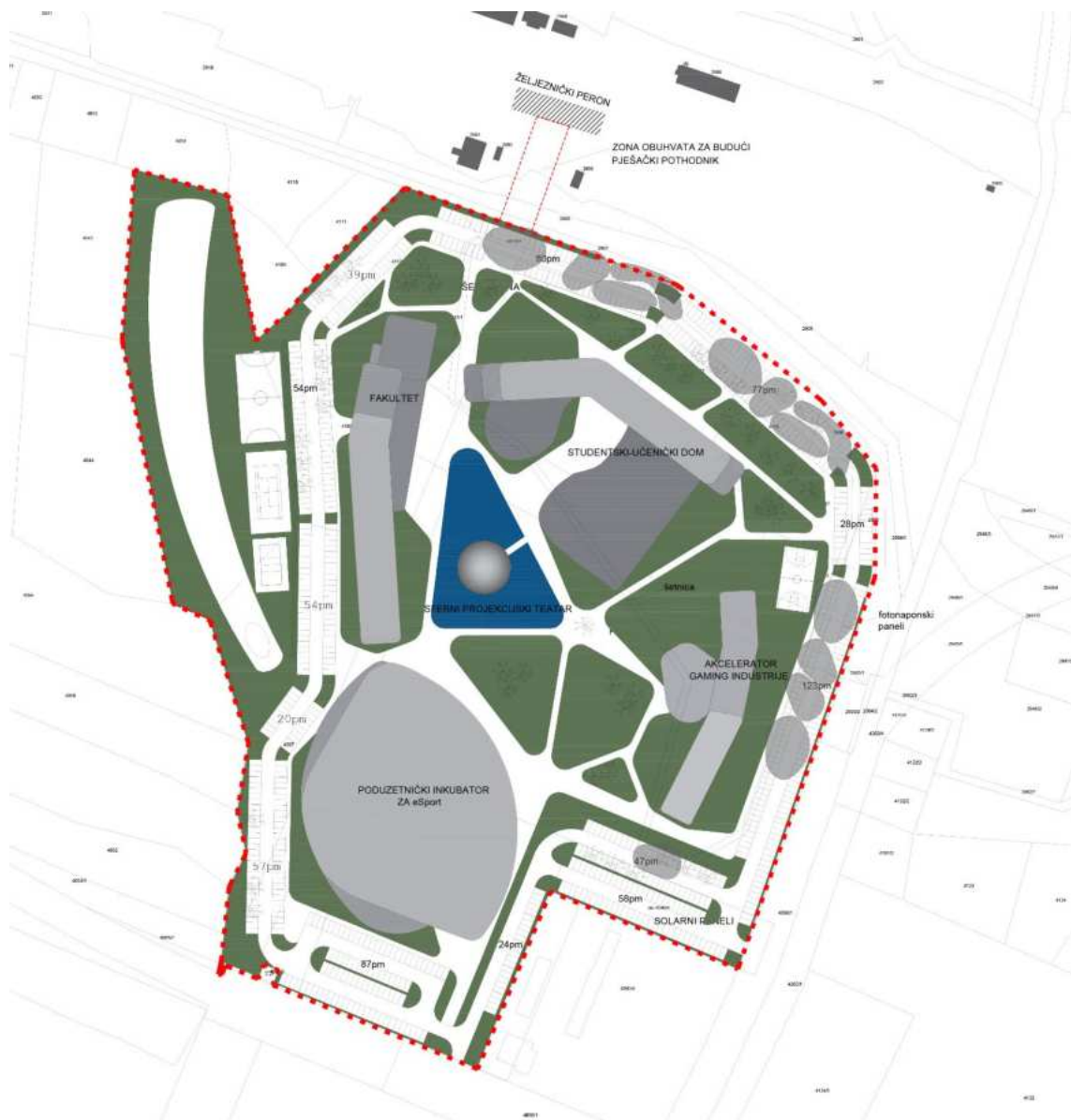
Izgradnja kompleksa Centra gaming industrije planirana je u sklopu Poduzetničke zone južno od željezničke pruge (k.č. br. 2905, 2906, 4055, dio 4090/4, 4090/5, 4090/6, 4097, 4106, 4107, 4108/1, 4108/2, 4112/1, 4112/2, 4113, 4114/1, 4114/2, 4114/3, 4114/4, 4115, 4116, 4117, 4118, 4119, k.o. Novska), za koji je izrađeno idejno rješenje tvrtke Kreativne konstrukcije j.d.o.o. iz Zagreba.

Planirani kompleks sastojat će se od četiri slobodnostojeće zgrade: fakulteta, studentskog i učeničkog doma s bazenom i sportskom dvoranom, Akceleratora gaming industrije te Poduzetničkog inkubatora za eSport.

Osim zgrada, vanjski prostori unutar obuhvata uredit će se s različitim sadržajima za odmor, sport i rekreaciju te zelenim i kolno-pješačkim površinama.

U središtu kompleksa planirano je uređenje velike vodene površine sa sfernim projekcijskim teatrom, dok će se na istočnom dijelu čestice postaviti 1600 m²

fotonaponskih ćelija iznad parkirališnih mjesta za osiguravanje dijela električne energije za potrebe kompleksa.

Slika 106 – Izvod iz projektne dokumentacije budućeg Centra gaming industrije (Autori: Kreativne industrije j.d.o.o.)

Sunčana elektrana Novska

Izgradnja sunčane elektrane planirana je na području Poduzetničke zone Novska (k.č. br. 4220/2, 4221, 4222, 4224, 4225, 4226, 4229, 4230, 4231, 4232, 4233, 4234, 4235, 4239, 4240, 4241, 4242, 4243, 4244, 4245, 4246, 4247, 4248/2, 4250/2, 4251/2, k.o.

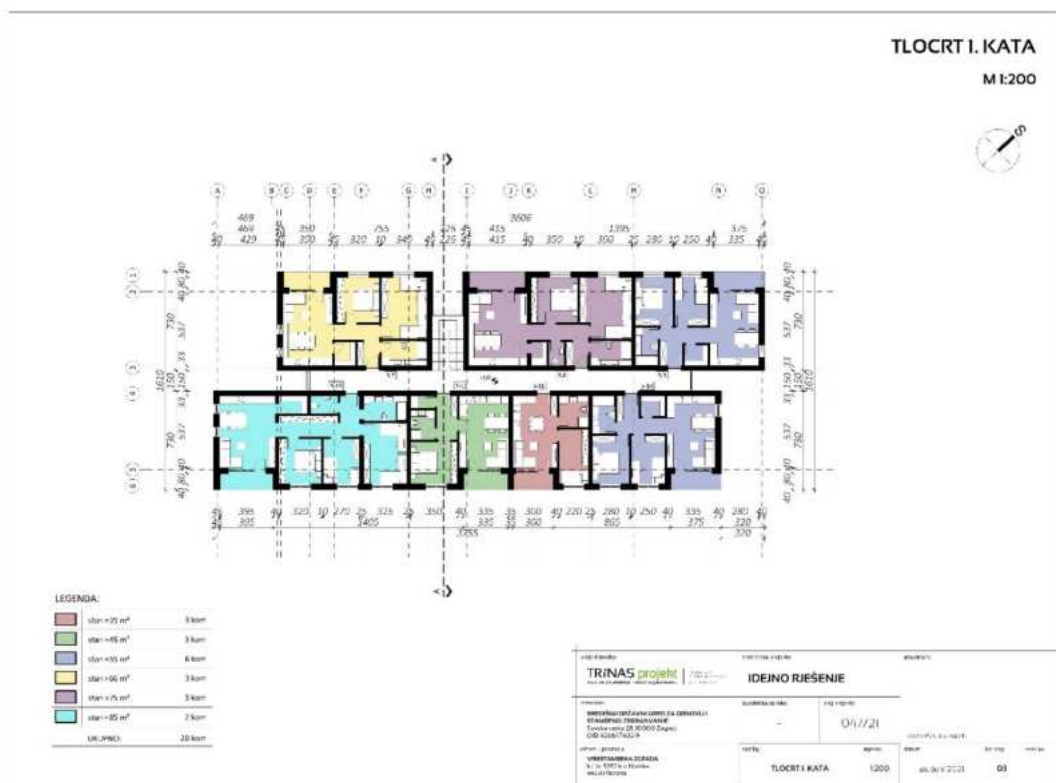
Novska). Idejno rješenje izradila je tvrtka ZIV-TICA d.o.o. iz Zagreba. Za predmetni zahvat ishoda je energetska suglasnost te je izrađen Elaborat zaštite okoliša za predmetni zahvat, kojim je zaključeno da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Radi se o neintegriranoj sunčanoj elektrani, kod koje se fotonaponski moduli montiraju na metalnu konstrukciju na tlu. Elektrana će se sastojati od ukupno 18.369 komada fotonaponskih modula snage 400 W i radit će paralelno s javnom elektroenergetskom mrežom, u cilju potrošnje električne energije na mjestu proizvodnje.

Višestambena zgrada (POS)

Višestambena zgrada POS-a (program poticane stanogradnje) planirana je na čestici u Ulici A. Mihanovića zapadno od crkve Blaženog A. Stepinca (k.č. br. 5052, k.o. Novska). Čestica se nalazi u sjeverozapadnom dijelu grada u stambenom naselju obiteljskih kuća.

Idejno rješenje zgrade izradila je tvrtka TRINASprojekt d.o.o. iz Osijeka, prema kojemu će buduća zgrada imati tri etaže (P+2) s 20 stanova od 35 do 85 m².

Slika 107 – Izvod iz projektne dokumentacije planirane višestambene zgrade POS-a (Autori: TRINASprojekt d.o.o.)

Stambeno-poslovne zgrade u Ulici A. Stepinca

Lokacija za izgradnju tri identične stambeno-poslovne zgrade nalazi se uz Ulicu A. Stepinca u jugoistočnom dijelu grada Novske na mjestu sadašnjih oranica (dijelovi k.č. br. 2617/2 i 2618/1, k.o. Novska).

Projektna dokumentacija izrađena je od strane tvrtke SODA ARHITEKTI d.o.o., prema kojoj se planirane zgrade sastoje od dva poslovna prostora u dijelu prizemlja te pet stambenih jedinica u prizemlju, 1. katu i potkrovlju. Projektom se planira i vanjsko uređenje čestice. Uz prometnice se planira zeleni pojas s drvoredom.

Slika 108 – 3d vizualizacija planiranih stambeno-poslovnih zgrada u Ulici A. Stepinca (Autori: SODA-ARHITEKTI d.o.o.)

7.2. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

Napušteni prostori i zgrade u Gradu Novskoj za koje je određena nova namjena te je pokrenuta njihova revitalizacija i obnova kao javnih investicija primjenom načela kružnog gospodarenja su sljedeći:

- rekonstrukcija i dogradnja postojeće zgrade hotela Knopp za potrebe Klastera kulture,
- rekonstrukcija zgrade stare pošte za potrebe Regionalnog znanstvenog centra,
- izgradnja zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu stare tržnice.

Rekonstrukcija i dogradnja postojeće zgrade hotela Knopp za potrebe Klastera kulture

Zgrada nekadašnjeg hotela Knopp smještena je u samom centru grada Novske na križanju Zagrebačke ulice i Ul. A. Knoppa (k.č. br. 1190/2, 1190/3, 1190/5, 1190/6 i 1190/7, k.o. Novska). Hotel je izgrađen u drugoj polovini 19. st. u historicističkom stilu kao jednokatnica, djelomično podrumljena te je zaštićen kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro (Z-4096).

Pri završetku je provedba projekta rekonstrukcije i dogradnje kompleksa te njegova prenamjena u Klaster kulture, a koji će obuhvatiti zavičajnu muzejsku zbirku, galerijski prostor, multifunkcionalnu dvoranu, prostore za radionice tradicijskih vještina te za djelovanje KUD-ova i u manjem dijelu turističke sadržaje (ugostiteljski objekt, prodavaonica lokalnih suvenira). Osim same zgrade predviđeno je i uređenje pripadajućih vanjskih površina. Izrađivač projekta je tvrtka OPA d.o.o. iz Zagreba.

Slika 109 - Radovi na rekonstrukciji i prenamjeni zgrade hotela Knopp (Izvor: www.lokalni.vecernji.hr)

Rekonstrukcija zgrade stare pošte za potrebe Regionalnog znanstvenog centra

Zgrada stare pošte smještena je u centru povijesne jezgre grada Novske, na Trgu L. Ilića Oriovčanina (k.č. br. 1048/1, k.o. Novska), nasuprot glavnom pročelju crkve sv. Luke Evanđelista te je sagrađena 1906. g. kao jednokatna polupodrumljena zgrada Dioničke štedionice Novska. Uredi Hrvatske pošte u zgradi su smješteni od 1946. g. Na dvorišnom dijelu pripadajuće čestice ostao je sačuvan drveni tradicijski bunar. Zgrada je zaštićena kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro (Z-2912).

Planirana je rekonstrukcija predmetne zgrade za potrebe Regionalnog znanstvenog centra za koji je izrađena određena projektna dokumentacija (tvrtka Spektar projekt d.o.o. iz Lipovljana). U prizemlju se predviđa uređenje prostora za bavljenje kriptografijom i otvorena radionica s modernim strojevima i alatima te manji prodajni prostor. Na katu i u potkrovlju uredit će se prostori za područja mehanike i geofizike te prostor za hologram. U dvorištu se također planira postavljanje različitih edukativno-prezentacijskih sadržaja.

Slika 110 – Zgrada stare pošte u Novskoj (Autori: KO Sisak; Izvor: www.registar.kulturnadobra.hr)

Izgradnja zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu stare tržnice

Izgradnja buduće zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar, prema projektu tvrtke SODA-ARHITEKTI d.o.o., planirana je na mjestu nekadašnje tržnice u Potočnoj ulici u centru povijesne jezgre grada Novske (k.č. br. 1030, k.o. Novska).

Navedenim projektom planirana je zgrada koja se sastoji od prizemlja i tri kata, a predviđa se i uređenje ulaznog trga s obodnom kolnom vezom i zelenim zonama te izgradnja parkirališta u stražnjem dijelu čestice.

Slika 111 – 3d vizualizacija planirane zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar (Autori: SODA-ARHITEKTI d.o.o.)

Napušteni objekti različite namjene

Posebnu temu unutar ovog poglavlja predstavljaju **napuštene i zapuštene obiteljske kuće**, najčešće s okućnicama, u manjim, ruralnim naseljima. Na području Grada Novske česti su i primjeri kuća neobnovljenih još od stradanja u Domovinskom ratu. Zbog privatnog vlasništva takvi objekti predstavljaju izazov za revitalizaciju, međutim izuzetno su bitni kao veliki neiskorišteni resurs na razini cijele Hrvatske. Njihovoj bi se revitalizaciji trebalo pristupiti sustavno uz stimuliranje vlasnika da nekretnine stave u funkciju i obnove ih ili izgrade zamjenske u skladu s načelima kružnog gospodarenja kako bi se povećala njihova kvaliteta i trajnost.

Revitalizacija takvih napuštenih i zapuštenih objekata i okolnog prostora bitna je zbog vizure mjesta koje gubi na atraktivnosti s velikim brojem takvih objekata, ali možda još važnije zbog poticanja stanovništva, stalnog ili privremenog, na ponovno naseljavanje takvih područja, pogotovo u svrhu rasterećenja velikih gradova.

Slika 112 – Primjer napuštene obiteljske kuće u ruralnom naselju (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 113 – Primjer napuštene obiteljske kuće u ruralnom naselju (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Na području Grada Novske prepoznati su i neki od nekorištenih prostora i zgrada koji za sada nemaju određenu buduću namjenu, kao ni projektnu dokumentaciju za obnovu u pripremi, ali potrebno ih je evidentirati jer posjeduju potencijal za smještaj sadržaja javne infrastrukture.

Takvi prostori i zgrade su na primjer sljedeći:

- zgrada Drapczyński (Zagrebačka ulica, Novska) – zaštićeno kulturno dobro (Z-4123) – vlasništvo: privatno,
- nekadašnja škola (Sigetac) – vlasništvo: Grad Novska,
- nekadašnja škola (Borovac) – vlasništvo: Grad Novska,
- nekadašnja ložionica HŽ-a s pripadajućim okolnim prostorom (Zelenička ulica, Novska) – vlasništvo: Hrvatske željeznice.

Slika 114 – Zgrada Drapczyński, Novska – postojeće stanje (Izvor: www.registar.kulturnadobra.hr)

Slika 115 – Nekadašnja škola u Sigecu – postojeće stanje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 116 – Nekadašnja škola u Borovcu – postojeće stanje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Slika 117 – Nekadašnja ložionica HŽ-a, Novska – postojeće stanje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

7.3. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada provodi se energetsom ili sveobuhvatnom obnovom zgrada čime joj se produljuje trajnost i poboljšavaju uvjeti za korištenje, ali i pronalaskom nove, održive namjene, odnosno vremenskom raspodjelom korištenja prostora što podrazumijeva korištenje jednog prostora od strane dva ili više korisnika.

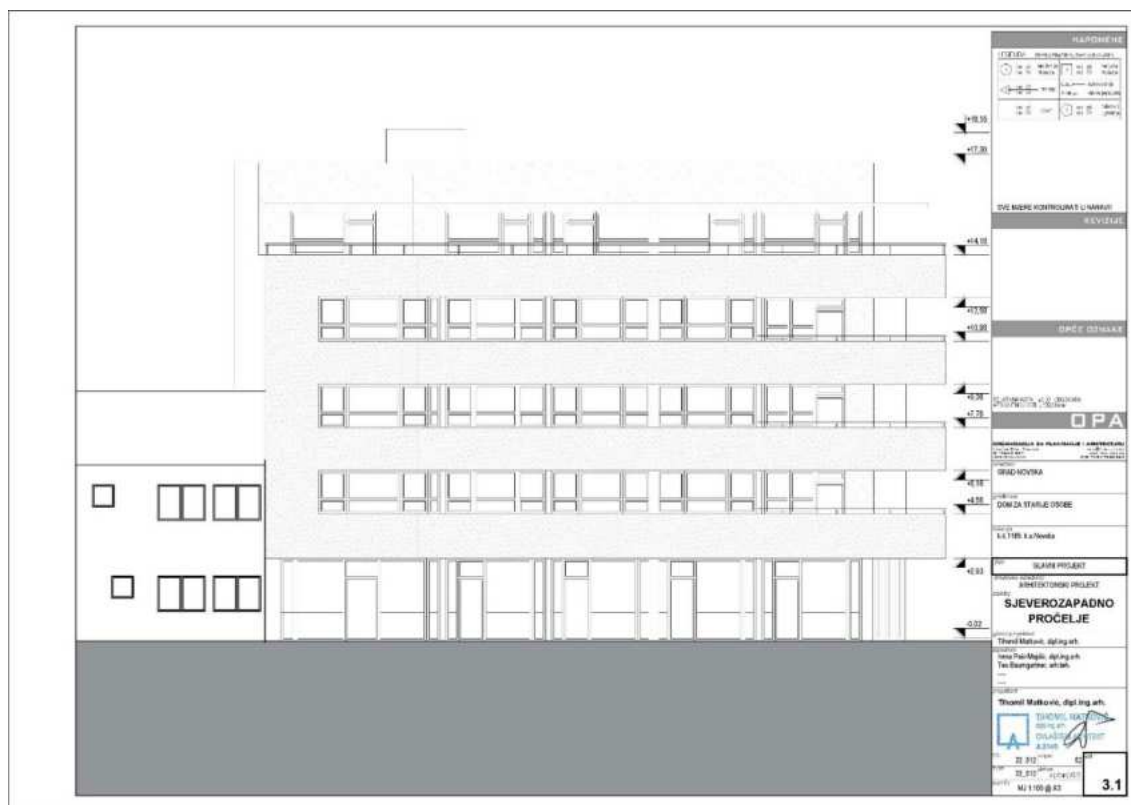
Na području Grada Novske aktualni su sljedeći projekti obnove i reprogramiranja korištenih prostora i zgrada:

- dogradnja postojeće zgrade tvrtke Vodovod Novska d.o.o. za potrebe Doma za starije,
- uređenje Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska na mjestu postojećeg gradskog stadiona,
- uređenje vanjskog prostora uz Poduzetnički inkubator PISMO,
- uređenje tržnice s naglaskom na vanjske prostore,
- energetska obnova zgrade učeničkog doma.

Prenamjena dijela i dogradnja postojeće zgrade tvrtke Vodovod Novska d.o.o. za potrebe Doma za starije

Za potrebe budućeg Doma za starije planirana je prenamjena dijela te dogradnja postojeće zgrade tvrtke Vodovod Novska d.o.o., odnosno sadašnjeg Dnevnog centra za starije osobe. Lokacija se nalazi u drugom redu zgrada na početku Ulice A. Knoppa, preko puta gradskog parka.

Za predmetni zahvat izrađena je projektna dokumentacija tvrtke OPA d.o.o. iz Zagreba. Dogradnja se predviđa kao nastavak postojeće građevine te će, kao i postojeća zgrada, imati podrum i 5 nadzemnih etaža za smještaj ukupno 43 korisnika. U prizemlju će biti smješteni zajednički sadržaji za korisnike, kuhinja i uredski prostori zaposlenika. Na ostalim etažama predviđa se uređenje soba za korisnike s pomoćnim prostorijama (k.č. br. 1185, k.o. Novska).

Slika 118 – Izvod iz projektne dokumentacije budućeg Doma za starije (Autori: OPA d.o.o.)

Uređenje Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska na mjestu postojećeg gradskog stadiona

Izgradnja Sportsko-rekreativno-edukativnog centra Novska planirana je na mjestu postojećeg gradskog stadiona na lokaciji koju okružuju Radnička ulica i Ulica Tina

Ujevića, a uz postojeću sportsku dvoranu i manji teren (dijelovi k.č. br. 1005/1 i 2992/1, k.o. Novska). Projektну dokumentaciju izradila je tvrtka SODA-ARHITEKTI d.o.o. iz Zagreba.

Projektom se predviđa izgradnja nove zgrade Centra, uređenje novog nogometnog terena i pomoćnog terena te uređenje kolno-pješačkih površina s parkiralištem i zelenila.

Zgrada Centra podijeljena je u više funkcionalnih cjelina: tribine, klupske prostorije, polivalentna dvorana, teretana, prostori za udruge te poslovni i prateći prostori.

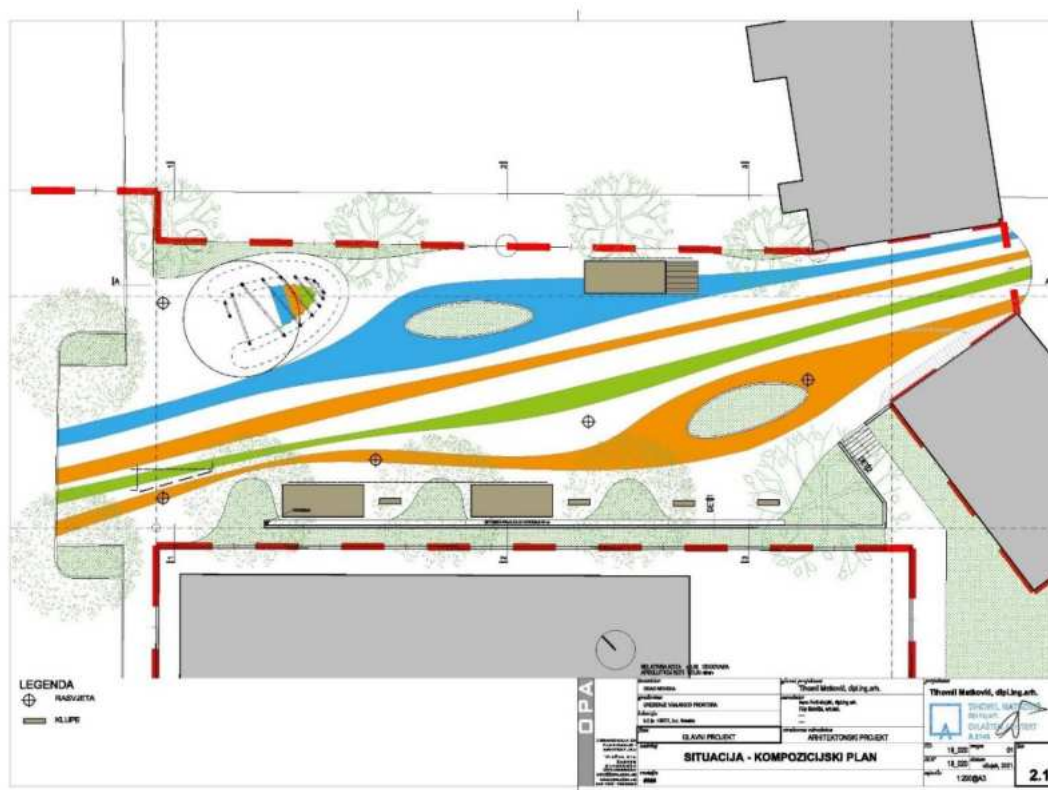
Slika 119 – 3d vizualizacija budućeg Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska (Autori: SODA-ARHITEKTI d.o.o.)

Uređenje vanjskog prostora uz Poduzetnički inkubator PISMO

Zona obuhvata trenutno se koristi kao pješački prolaz, a projektnom dokumentacijom, izrađenom od tvrtke OPA d.o.o. iz Zagreba, predviđa se zadržavanje načina korištenja uz uređenje partera. Obuhvat počinje sa istočne strane od Trga L. Ilića Oriovčanina gdje kao pješački prolaz ide uz Poduzetnički inkubator PISMO te se proteže u smjeru sjeverozapada prema sklopu tržnice (k.č. br. 1067/1, k.o. Novska).

Planiranim parternim oblikovanjem usmjerava se kretanje pješaka u smjeru sjeverozapad-jugoistok, koji se i danas primarno koristi. Centralna zona je bez sadržaja, a u rubnim zonama se pojavljuju zeleni otoci niskog raslinja. Zona uz sjeveroistočni i jugozapadni rub obuhvata flankirana je stablima (zadržavaju se postojeća stabla gdje je to moguće).

Na južnom dijelu zahvata predviđa se zadržavanje pozicije postojećeg stepeništa na terenu te zona sjedenja - klupe. Sa sjeverne strane planirano je uređenje zone sjedenja - dječje igralište.

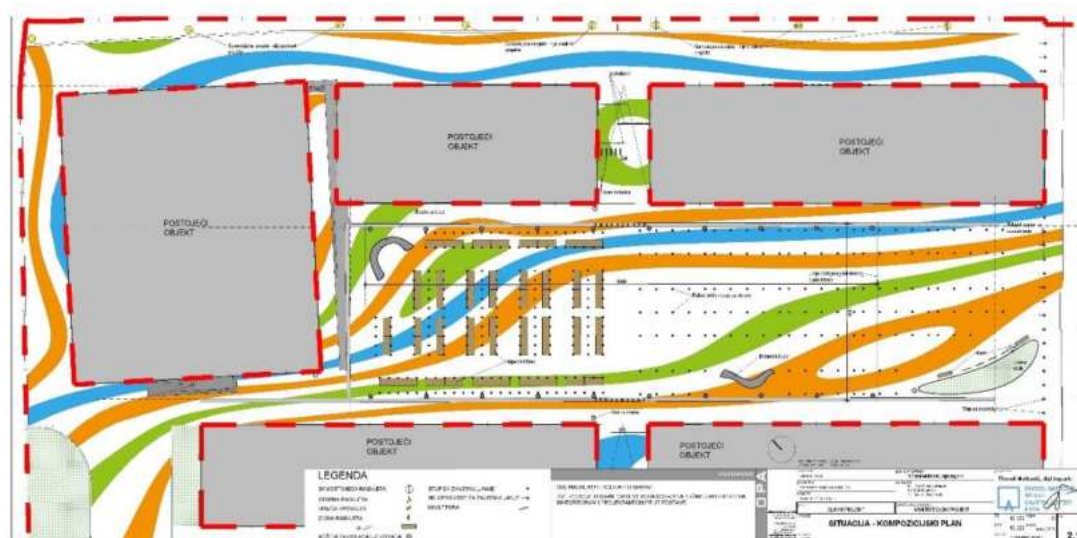

Slika 120 – Izvod iz projektne dokumentacije za uređenje vanjskog prostora uz Poduzetnički inkubator PISMO (Autori: OPA d.o.o.)

Uređenje tržnice s naglaskom na vanjske prostore

Zona obuhvata zahvata podrazumijeva vanjske površine postojeće tržnice (k.č. br. 1067/2, k.o. Novska). Projektnu dokumentaciju za uređenje predmetne zone izradila je tvrtka OPA d.o.o. iz Zagreba. Obuhvat počinje sa istočne strane od Radničke ulice gdje se u smjeru sjeverozapada proteže do poduzetničkog inkubatora te uključuje okolne prostore građevina uz tržnicu.

Najveći dio zahvata projektom je planiran u centralnom dijelu tržnice, dok se u ostalim dijelovima uređuje samo zona komunikacije u smislu parterne obrade.

Slika 121 – Izvod iz projektne dokumentacije za uređenje vanjskih prostora tržnice (Autori: OPA d.o.o.)

Energetska obnova učeničkog doma

Današnji učenički dom nalazi se u Ulici Đure Szabe u Novskoj (k.č. br. 1225/1, k.o. Novska), u nekadašnjoj pogonskoj zgradi tvrtke INA d.d., izgrađenoj 1985. godine. Osim učeničkog doma, u prizemlju su smješteni prostori razvojne agencije SIMORA te restoran.

Energetska obnova provest će se toplinskom izolacijom svih dostupnih dijelova zgrade koji su u dodiru s negrijanim, odnosno vanjskim prostorom, zamjenom postojeće vanjske stolarije, zamjenom električnih instalacija i rasvjete te ugradnjom fotonaponske elektrane i ostalim mjerama. Projektну dokumentaciju za navedene zahvate izradila je tvrtka RUBI BIRO j.d.o.o. iz Zagreba.

Slika 122 – Učenički dom u Novskoj – postojeće stanje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Društveni domovi

Za provedbu kružne obnove i mogućeg reprogramiranja dijela zgrade posebno su pogodni društveni domovi zajedno s pripadajućim vanjskim prostorom, zbog svoje namjene – javne i društvene te zbog javnog vlasništva čime je olakšana provedba projekata.

Društveni domovi nalaze se u sljedećim naseljima:

- Stari Grabovac,
- Paklenica,
- Voćarica,
- Jazavica,
- Roždanik,
- Rajić Gornji,
- Borovac,
- Bročice,
- Brestača,
- Nova Subocka,

- Kozarice,
- Stara Subocka i
- Sigetac.

Navedene zgrade su u aktivnoj uporabi, u cijelosti ili dijelom, ali ne uvijek u svrhu društvenog doma. Česti načini korištenja su npr. za potrebe samoposluge, vatrogasnog društva i slično.

Slika 123 – Društveni dom u naselju Kozarice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU

Pojmovi urbane preobrazbe i urbane sanacije uvedeni su Zakonom o prostornom uređenju (NN, broj 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23).

Urbana preobrazba je skup planskih mjera i uvjeta kojima se bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina, i/ili rasporeda, oblika i veličine građevnih čestica.

Urbana sanacija je, pak, skup planskih mjera i uvjeta kojima se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način.

Ovim dokumentom izdvojene su lokacije u centru grada Novske pogodne za provedbu urbane preobrazbe. Taj proces već je djelomično započeo planiranim prenamjenama postojećih prostora i zgrada te novim zahvatima za koje je izrađena projektna dokumentacija različitih nivoa razrade.

Zone urbane preobrazbe podijeljene su na četiri lokacije:

1. sklop uz crkvu Sv. Luke,
2. sklop gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2,
3. javna površina na mjestu kanaliziranog potoka Novska,
4. javna površina oko budućeg Klastera kulture i ustanova za starije.

Navedene zone potrebno je sagledati zasebno, ali i u kontekstu kvalitetnijeg međusobnog povezivanja detaljnijim uređenjem postojećih i planiranih pješačkih pravaca između različitih javnih sadržaja i uz potok Novska. Nužno je također rješavanje sigurnijeg i nesmetanog prelaska pješaka preko glavne gradske prometnice velikog intenziteta (dijelom državna cesta D312), pješačkim mostovima ili pothodnicima.

Ovim dokumentom nisu određena područja za urbanu sanaciju s obzirom da je izgradnja na području Grada pretežito rahla i nenametljiva, no potrebno je kroz prostorno-plansku dokumentaciju i njenu provedbu paziti da u budućnosti ne dođe do devastacije invazivnom gradnjom koja nije u skladu s tradicijom i ambijentom i koja narušava sklad postojećih naselja i prirode.

Također, pri širenju postojećih naselja, potrebno je istovremeno graditi i uređivati prostore i zgrade javne infrastrukture, kako bi se omogućila kvaliteta života i boravka.

dijelovi centra grada pogodni za provedbu urbane preobrazbe

1. sklop uz crkvu Sv. Luke
2. sklop gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2
3. javna površina na mjestu kanaliziranog potoka Novska
4. javna površina oko budućeg Klastera kulture i ustanova za starije

postojeći i planirani pješački pravci s potencijalom za detaljnije uređenje

glavna gradska prometnica velikog intenziteta (dijelom D312) - barijera za pješake

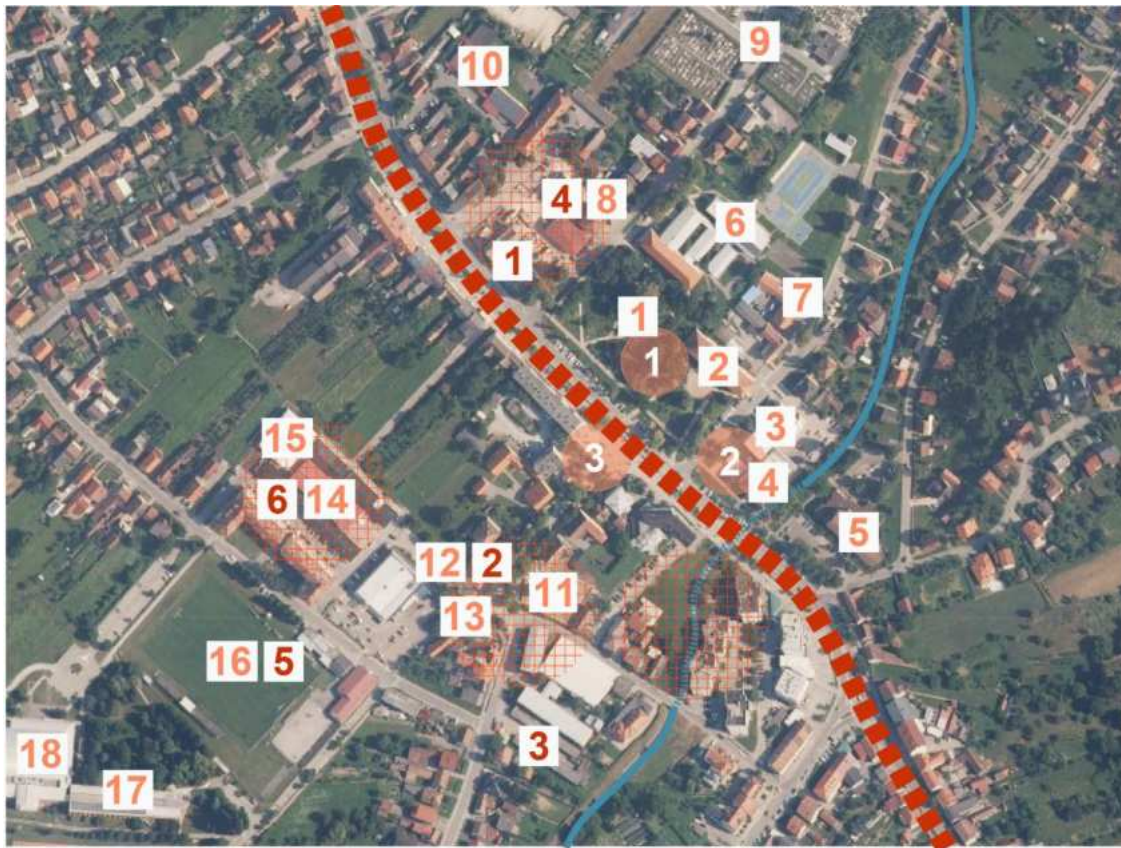

potok Novska - otvoreno korito

potok Novska - kanaliziran

Karta 3 – Prikaz obuhvata dijelova grada Novske pogodnih za urbanu preobrazbu (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

- 1** postojeći prostori i zgrade javne infrastrukture
1. gradski park
 2. gradska uprava
 3. Pučko otvoreno učilište
 4. glazbena škola
 5. učenički dom
 6. osnovna škola
 7. policijska uprava
 8. Dom hrvatskih branitelja
 9. gradsko groblje
 10. dom zdravlja
 11. župna crkva Sv. Luke Evanđelista
 12. pošta
 13. Inkubator gaming industrije PISMO 1
 14. gradska tržnica
 15. Inkubator gaming industrije PISMO 2
 16. gradski stadion
 17. srednja škola
 18. Centar za mlade

- glavna gradska prometnica velikog intenziteta (dijelom D312) - barijera za pješake
- potok Novska - otvoreno korito
- potok Novska - kanaliziran

- 1** planirani projekti javne infrastrukture
1. Klaster kulture (Hotel Knopp)
 2. Regionalni znanstveni centar (pošta)
 3. zgrada Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar (stara tržnica)
 4. Dnevni centar za starije i Dom za starije (zgrada Vodovoda Novska d.o.o.)
 5. Sportsko-rekreativno-edukacijski centar Novska (gradski stadion)
 6. uređenje vanjskog prostora tržnice i prostora uz PISMO 2

- važnije postojeće javne površine
1. gradski park
 2. trg uz Pučko otvoreno učilište i glazbenu školu
 3. glavni trg

- dijelovi centra grada pogodni za provedbu urbane preobrazbe

Karta 4 – Prikaz važnijih postojećih i planiranih sadržaja u gradu Novskoj (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Sklop uz crkvu Sv. Luke

Obuhvat urbane preobrazbe br. 1 odnosi se na križanje Potočne i Crkvene ulice. Potočna ulica vodi do glavne gradske prometnice, odnosno Trga L. Ilića-Oriovčanina.

Centar obuhvata čini današnja župna crkva Sv. Luke Evanđelista, igradena u nekoliko faza od 1755. do 1862. godine na mjestu nekadašnje župne crkve iz 14. stoljeća. Crkva je na blago uzvišenom položaju u odnosu na okolne ulice, a njeno dvorište okruženo je zidom.

Zapadno od glavnog pročelja crkve, uz Potočnu ulicu smještena je zgrada u kojoj se danas nalazi Inkubator gaming industrije PISMO 1 te zgrada pošte izgrađena početkom 20. stoljeća, za koju je planirana rekonstrukcija u budući Regionalni znanstveni centar.

Južno od crkve nalazi se, ponajprije izgledom, ali i sadržajno, neprimjerena izgradnja trgovačko-proizvodnih hala u privatnom vlasništvu i nekadašnje tržnice kakvima nije mjesto u centru grada. Na mjestu tržnice planirana je gradnja zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar.

Planiranje ove zone u budućnosti obavezno treba predvidjeti uklanjanje navedenih hala i osmišljavanje sadržaja usklađenih s pozicijom u gradu i okolnom izgradnjom, a s posebnim naglaskom na sustav otvorenih površina i pješačkih pravaca te ozelenjavanje.

Karta 5 – Obuhvat urbane preobrazbe br. 1 (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Sklop gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2

Zona urbane preobrazbe br. 2 obuhvaća sklop gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2 s neposrednom okolinom.

Za uređenje vanjskog prostora tržnice i Inkubatora izrađena je projektna dokumentacija. Međutim, pri provedbi zahvata potrebno je urediti i ozeleniti i pješačke pravce koji povezuju predmetni sklop s najužim centrom grada te urediti i posebno ozeleniti obuhvat zgrade supermarketa istočno od tržnice, a kako bi preobrazba prostora bila potpuna.

U budućnosti moramo razmišljati o načinima ukidanja mogućnosti izgradnje tipologije supermarketa kakva je trenutno aktualna u centru grada. Također, nužno je osmisliti alternativne tipologije kako bi se takvi sadržaji, koji su prepoznati kao određeni generatori okupljanja, ipak zadržali u centru.

Jugozapadno od tržnice planirano je uređenje Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska na mjestu postojećeg gradskog stadiona.

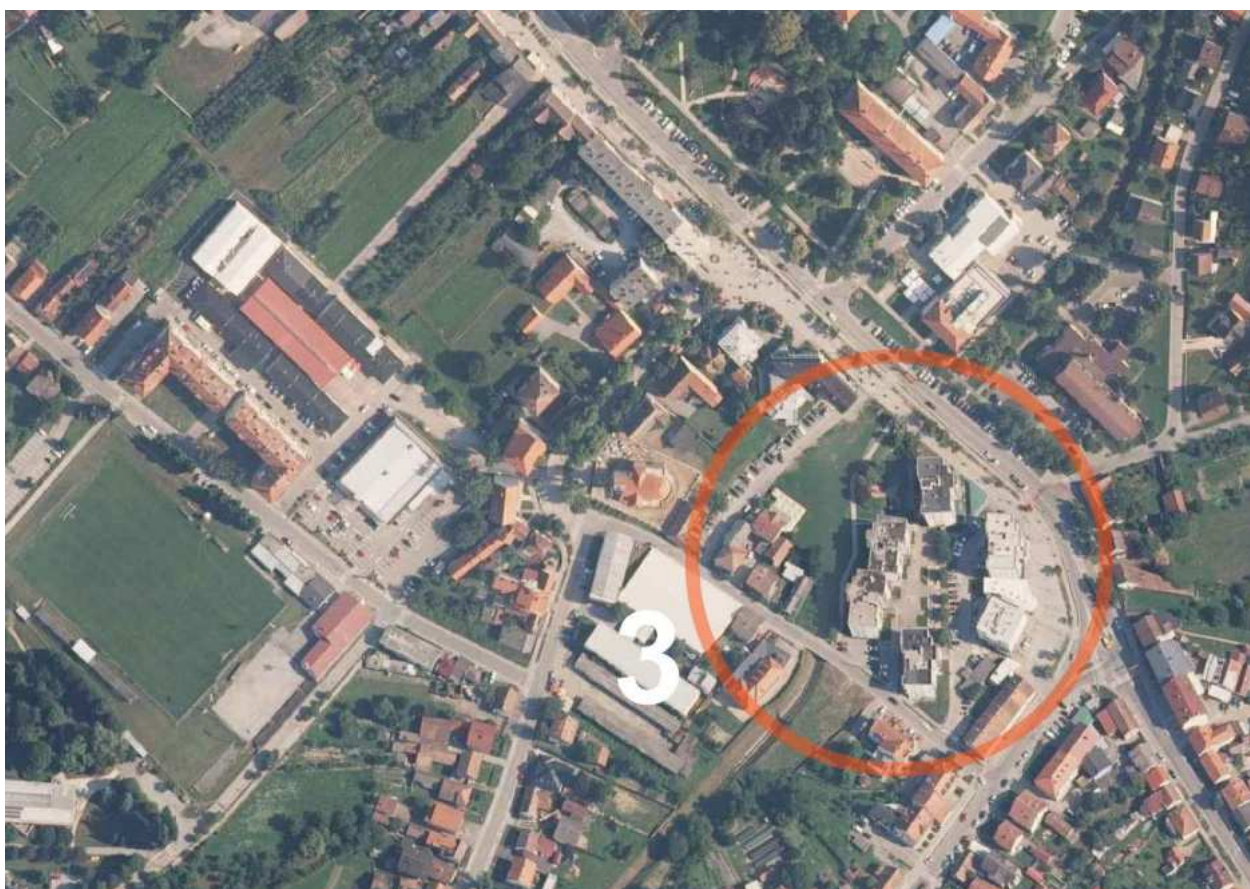
Karta 6 – Obuhvat urbane preobrazbe br. 2 (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Javna površina na mjestu kanaliziranog potoka Novska

Obuhvat urbane preobrazbe br. 3 u užem smislu čini javna zelena površina na mjestu kanaliziranog potoka Novska između Trga L. Ilića-Oriovčanina i Crkvene ulice.

Budućim planiranjem potrebno je povezati predmetnu zonu s ostalim javnim površinama u neposrednoj okolini, gradskim trgom i javnim površinama uz stambene zgrade istočno od obuhvata, te urediti korito potoka Novske i pješačku (i biciklističku) stazu uz potok prema sjeveru i jugu grada.

Predmetnu zonu treba oplemeniti sadržajima i urbanom opremom, kao i preispitati mogućnost ponovnog otvaranja korita potoka.

Karta 7 – Obuhvat urbane preobrazbe br. 3 (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

Javna površina oko budućeg Klastera kulture i ustanova za starije

Obuhvat urbane preobrazbe br. 4 smješten je sjeverozapadno od gradskog parka, na križanju Zagrebačke ulice i Ulice A. Knoppa.

Na samom uglu nalazi se zgrada nekadašnjeg hotela Knopp, čija je rekonstrukcija i dogradnja u buduću Klaster kulture pri završetku, a obuhvatit će i pripadajuće vanjske površine.

Sjeveroistočno od budućeg Klastera kulture postojeće su i planirane zgrade javne infrastrukture, kao što su postojeći dom zdravlja, Dom hrvatskih branitelja te planirani Dnevni centar za starije i Dom za starije u bivšoj zgradi Vodovoda Novska d.o.o.

Uz navedene zahvate, prvenstveno prenamjene i uređenja postojećih zgrada, pri promišljanju vanjskih površina koje ih povezuju potrebno ih je sagledati i obraditi zajednički, uvažavajući i širi kontekst blizine gradskog parka i gradskog trga te glavne gradske prometnice (dijelom državna cesta D312) i pješačke barijere koju ona predstavlja.

Karta 8 – Obuhvat urbane preobrazbe br. 4 (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o.)

9. SWOT ANALIZA

SWOT analiza je strateško-planerski alat koji omogućuje cjeloviti pregled karakteristika prostora Grada i odnosa povezanih s ostvarenjem i razvojem funkcija ZI i KG, te će na taj način doprinijeti donošenju adekvatnih planerskih i strateških odluka.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> Očuvani prirodni resursi Lonjskog polja (kategorija zaštite Park prirode) i padina Psunjske gore Područja pod ekološkom mrežom Natura 2000 (POP Donja Posavina i POVS Lonjsko polje) Vrijedna nepokretna kulturna baština na gradskom području Izletnički i turistički potencijal Novljanskog jezera Očuvanost tradicijskih obilježja i turistički potencijal naselja Stara Subocka i Plesmo Visoki udio otvorenih/ zelenih prostora u neposrednoj gradskoj jezgri Veliki broj razvojnih projekata i planova Veliki broj prostora i zgrada javne namjene (izgrađenih i planiranih) Planirana ulaganja u razvoj poslovnih i gospodarskih zona Razvijanje gaming industrija Visoki udio livada, pašnjaka i šuma u ukupnom gradskom prostoru Razvojni potencijal brownfield područja Informatizacija prostornih podataka na razini grada (gradski GIS sustav) 	<ul style="list-style-type: none"> Neuređenost i neartikularnost većine otvorenih/ zelenih prostora na području grada Manjkava sportska infrastruktura Nedovoljno razvijena mreža pješačkih i biciklističkih staza Nedovoljna iskorištenost boravišnog i rekreacijskog potencijala vangradskog područja Nedovoljna iskorištenost boravišnog i rekreacijskog potencijala gradskih vodotoka Negativna demografska bilanca i starenje stanovništva Depopulacija ruralnog prostora, koja je osobito izražena u sjevernom dijelu Grada Poplavni scenariji u nizinskom dijelu grada obuhvaćaju dio naseljenih područja (naselja Plesmo i Bročice) Nepovoljni utjecaj autoceste A3 na bioraznolikost gradskog područja Neadekvatno stanje dijela obrambenog nasipa uz kanal Veliki Strug Degradacija šumskih sastojina kao posljedica nevremena iz srpnja 2023. godine Nedovoljno razvijena kultura planinarstva među lokalnim stanovništvom
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> Povoljan geoprometni položaj koji nudi mogućnost za aktivaciju razvojnog potencijala Mogućnost korištenja bespovratnih sredstava za realizaciju projekata/aktivnosti kroz Program ZI i KG Mogućnost korištenje zaštitnih, strukturnih i razvojnih fondova EU, te ostalih izvora financiranja Daljnji razvoj gaming industrije i privlačenje srodnih sadržaja Privlačenje mlađe populacije (stalno i privremeno) zbog razvoja gaming industrije Povećanje kvalitete postojećih i novih javnih prostora i zgrada korištenjem alata urbane sanacije i/ili preobrazbe te načela KG i ZI Ekološki, edukacijski i turistički značaj PP Lonjsko Polje 	<ul style="list-style-type: none"> Učestala pojava temperaturnih ekstrema, intenzivnih oborina i olujnog vjetera kao posljedica klimatskih promjena Negativne posljedice koje mogu proizaći iz očekivanog gospodarskog razvoja (zagađenje okoliša, degradacija prirodnog i kultiviranog prostora Grada, degradacija bioraznolikosti, gubitak tradicijskih obilježja ruralnih naselja, povećani pritisak na gradske institucije i komunalnu infrastrukturu, povećani pritisak na neizgrađene prostore u gradskom središtu) Neriješeni imovinsko-pravni odnosi kod napuštenih prostora i zgrada Sporost države u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja

10. STRATEŠKI OKVIR

Struktura SZUO Grada Novske usklađena je sa hijerarhijom ustrojenom u okviru priručnika o Strateškom planiranju iz 2020. godine¹⁶, a koja je prikazana u dijagramu.

- **strateški ciljevi** obuhvaćaju dugoročne ili srednjoročne ciljeve kojima se izravno podupire ostvarenje definirane razvojne vizije.
- **posebni ciljevi** predstavljaju srednjoročne ciljeve koji su u funkciji izravne podrške postizanju strateških ciljeva
- **mjera** čine skup međusobno povezanih **aktivnosti i projekata** kojima se izravno ostvaruje posebni cilj, a neizravno pridonosi ostvarenju strateškog cilja i razvojne vizije.

S obzirom na rezultate analize i valorizacije sastavnica zelene infrastrukture, kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, te postavljenu viziju, **SZUO Grada Novske** zasniva se na sljedećim strateškim ciljevima:

S.C. 1 Planiranje održivih urbanih i ruralnih otvorenih javnih prostora i zgrada na području Grada Novske

S.C.2. Jačanje i očuvanje bioraznolikost na području Grada Novske

S.C.3. Poboljšanje uvjeta za uspostavu zelene urbane obnove Grada Novske

Navedeni strateški ciljevi obuhvatili su cjelokupno područje Grada pri čemu su SC1 i SC3 povezani s programom ZI i KG, dok je SC2 povezan sa područjem izvan naselja koji obuhvaća šume, vode, poljoprivredu, zaštićena područja i dr., a za koje vrijede drugi programi.

Pregled strateških ciljeva, posebnih ciljeva, te pripadajućih mjera, aktivnosti i projekata prikazana je u tablici u nastavku (Tablica 7).

¹⁶ Priručniku o strateškom planiranju, Verzija 3.0, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, svibanj 2020. godine, Zagreb

Tablica 7 Ciljevi, prioriteti, mjere i strateški projekti zelene urbane obnove Grada Novske (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Strateški cilj	Posebni cilj	Mjera	Br.	Aktivnost/ projekt	
S.C. 1 Planiranje održivih gradskih i ruralnih otvorenih javnih prostora i zgrada na području Grada Novske	P.C.1.1. Uspostava novih i poboljšanje postojećih tipičnih javnih otvorenih/zelenih prostora	M.1.1.1. Unaprjeđenje javnih otvorenih prostora u gradskom središtu	1	Zaštita gradskog parka - Spomenik parkovne arhitekture	
			2	Uređenje gradskog parka i trga ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta	
			3	Uređenje trga dr. Franje Tuđmana i šetališta	
		M.1.1.2. Urbana sanacija i/ili preobrazba dijelova građevinskog područja centra Novske	4	Uređenje sklopa gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2	
			5	Uspostava zdravstveno-rehabilitacijskog parka	
		M.1.1.3. Uspostava parkova susjedstva	6	Džepni park na Trgu Nikole Šubića Zrinskog	
			7	Džepni park u ul. M.A.Reljkovića	
			8	Džepni park u ul. Alojzije Stepinca (na križanju s ul. Kralja Zvonimira)	
			9	Linjski park između koridora Potočne ulice i ul. Kralja Tomislava	
		M.1.1.4. Poboljšanje kvalitete otvorenih prostora oko objekata višestambene izgradnje	10	Džepni park kod Veterinarske stanice	
			11	Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte na trgu Gjure Szabe	
			12	Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte u Posavskoj ulici	
		M.1.1.5. Obnova sportske infrastrukture	13	Unaprjeđenje dvorišta uz ostale višestambene objekte	
			14	Uređenje Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska	
			15	Zeleni stadioni Novske	
		M.1.1.6. Uređenje otvorenih prostora uz objekte društvene i obrazovne namjene	16	Mali sportski parkovi	
			17	Skate & bike park Novska	
			18	Uređenje okoliša škola	
			19	Uređenje okoliša đakčkog doma SŠ Novska	
			20	Unaprjeđenje postojećih dječjih igrališta	
		M.1.1.7. Unaprjeđenje memorijalnih prostora i vanjskog prostora sakralnih objekata	21	Uređenje okoliša društvenih i vatrogasnih domova na području Novske i prigradskih naselja	
			22	Uređenje groblja	
		M.1.1.8. Unaprjeđenje dostupnosti i prezentacija kulturne baštine Grada Novske	23	Uređenje prostora uz sakralne objekte	
			24	Očuvanje i uređenje memorijalnih prostora	
		P.C.1.2. Poboljšanje krajobrazne prometne infrastrukture	M.1.2.1. Ozelenjavanje i unaprjeđenje prometnih koridora	25	Uspostava turističke signalizacije
				26	Interpretacija povijesnih naselja i utvrda
	27			Uspostava sustava pješačko-biciklističkih staza unutar prometnih koridora	
	28			Uspostava drvoreda i ozelenjavanje prometnih koridora	
	29			Formiranje cestovnih i pružnih prijelaza	
	M.1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju		30	Unaprjeđenje krajobrazne željezničkog kolodvora	
			31	Unaprjeđenje riječnog pristaništa u Plesmu	
	P.C.1.3. Jačanje posjetiteljskih i rekreacijskih kapaciteta	M.1.3.1. Istraživanje i revitalizacija ruralnog krajobrazne	32	Zelena parkirališta	
		M.1.3.2. Unaprjeđenje tematskih ruta i staza	33	Uspostava izletišta u ruralnom krajobrazu	
				34	Unaprjeđenje postojećih cikloturističkih ruta

	ruralnog krajobraza		35	Formiranje tematske rute „Staza povijesnih gradova i utvrda“		
			36	Unaprjeđenje infrastrukture planinarskih staza		
P.C.1.4. Uspostava održivih gospodarskih zona	M.1.4.1. Uređenje Brownfield područja	M.1.4.2. Smanjenje efekta toplinskih otoka unutar gospodarskih zona	37	Uspostava industrijskog parka HŽ Ložiona		
			38	Industrijski park naftnih bušotina		
			39	Unaprjeđenje okoliša oko Razvojnog centra - NORA		
			40	Ozelenjavanje gospodarske zone Novska jug		
			41	Ozelenjavanje ostalih gospodarskih i poslovnih zona		
			42	Izgradnja i uređenje ART - kampa		
			43	Natkrivanje višenamjenskog sportskog terena samonosivim balonskim platnom		
			44	Izgradnja Centra cjeloživotnog učenja		
			45	Izgradnja Poduzetničkog inkubatora u Poduzetničkoj zoni Novska		
			46	Izgradnja kompleksa Centra gaming industrije		
P.C.1.5. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG / revitalizacija i obnova nekorisćenih prostora i zgrada / kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada	M.1.5.1. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG		47	Izgradnja sunčane elektrane u Poduzetničkoj zoni Novska		
			48	Izgradnja višestambene zgrade POS-a		
			49	Izgradnja stambeno-poslovne zgrade u Ulici A. Stepinca		
			50	Rekonstrukcija i dogradnja postojeće zgrade hotela Knopp za potrebe Klastera kulture		
			51	Rekonstrukcija zgrade stare pošte za potrebe Regionalnog znanstvenog centra		
			52	Izgradnja zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu stare tržnice		
			53	Prenamjena dijela i dogradnja postojeće zgrade tvrtke Vodovod Novska d.o.o. za potrebe Doma za starije		
			54	Energetska obnova zgrade učeničkog doma		
			55	Energetska obnova višestambenih zgrada na Trgu Đure Szabe		
Strateški cilj	Posebni cilj	Mjera	Br.	Aktivnost/ projekt		
S.C.2. Jačanje i očuvanje bioraznolikost na području Grada Novske	P.C.2.1. Pобољшanje prirodnih i društvenih vrijednosti vodnih tijela	M.2.1.1. Uspostava uređenih zona uz stajačice	1	Uređenje jezera Bajer		
			2	Uređenje Novljanskog jezera		
			M.2.1.2. Uspostava društvenih sadržaja i ozelenjavanje koridora vodotoka	3	Jačanje rekreativnih i prirodnih funkcija nasipa uz vodotok Novska	
				4	Jačanje rekreativnih i prirodnih funkcija prostora uz vodotok Subocka u Staroj Subockoj	
				5	Očuvanje i unaprjeđenje krajobraza uz vodotoke	
	P.C.2.2. Razvoj poljoprivrede niskog intenziteta	M.2.2.1. Unaprjeđenje krajobraznih obilježja poljoprivrednih površina		6	Održavanje postojećih i sadnja novih živica	
				7	Sadnja novih pojedinačnih stabala i/ili drvoreda	
				8	Održavanje postojećih i uspostava novih šumaraka	
				9	Uređenje jaraka	
				10	Uspostava pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz vodotoke	
				11	Uspostava travnatih pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz rubove šuma	
				12	Uspostava poljskih traka	
				M.2.2.2. Poticanje mozaičnosti poljoprivrednih površina	13	Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama
					14	Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka
					15	Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima
	16	Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka				
	P.C.2.3. Očuvanje šumskih sastojina na području Grada Novske te	M.2.3.1. Povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike		17	Konverzija (rekonstrukcija) degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura šumoposjednika	
				18	Ostavljanje drvene mase nakon siječe	
				19	Izgradnja šumske infrastrukture	
				20	Promocija šumskih proizvoda i usluga	

	povećanje vrijednosti njihovih funkcija		21	Edukacija i poticanje šumoposjednika za korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	
		M.2.3.2. Povećanje vrijednosti rekreativne, zdravstvene i turističke funkcije šuma	22	Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture unutar šumskog područja	
Strateški cilj	Posebni cilj	Mjera	Br.	Aktivnost/ projekt	
S.C.3. Poboljšanje uvjeta za uspostavu zelene urbane obnove Grada Novske	P.C.3.1. Implementacija zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u sektorske alate upravljanja Gradom	M.3.1.1. Jačanje sustava zelene urbane obnove unutar prostorno-planske i strateške dokumentacije	1	Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar Prostornog plana uređenja Grada, Urbanističkog plana uređenja Grada Novske te ostalih planova nižeg reda	
			2	Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar budućih Urbanističkim planovima uređenja (UPU)	
			3	Uspostava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja kod izrade novih i izmjene postojećih studija, strategija, akcijskih planova te drugih strateških dokumenata	
		M.3.1.2. Uspostava sustava za praćenje razvoja aktivnosti/projekata zelene urbane obnove	4	Informacijski sustav zelene infrastrukture Grada Novske	
	P.C.3.2. Povećanje svijesti o održivom razvoju Grada kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje		M.3.2.1. Edukacija predstavnika Grada o zelenoj urbanoj obnovi	5	Akcijski plan razvoja zelene urbane obnove Grada Novske
				6	Radionice i predavanja za donositelje odluka o uspostavi zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja na razini Grada
			M.3.2.2. Edukacija javnosti o temama zelene urbane obnove	7	Brošura "Zelena urbana obnova Grada Novske"
				8	Radionice i predavanja lokalnom stanovništvu o temama zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja

STRATEŠKI CILJ 1: Planiranje održivih urbanih i ruralnih otvorenih javnih prostora i zgrada na području Grada Novske

Strateški cilj 1 je usmjeren na unaprjeđenje života stanovništva Novske kroz jačanje funkcionalnosti, održivosti i otpornosti, otvorenih/ zelenih prostora, kultiviranih krajobraza i vrijednog građevnog fonda na području grada i prigradskih naselja. Strateški koraci prema njegovoj realizaciji uključuju poboljšanje postojećih i planiranje novih otvorenih zelenih prostora, poboljšanje krajobraza prometne infrastrukture, jačanje posjetiteljskih i rekreacijskih kapaciteta ruralnog krajobraza, uspostavu održivih gospodarskih zona, planiranje i gradnju novih prostora i zgrada u skladu s načelima kružnog gospodarenja, te revitalizaciju i obnovu nekorištenih i korištenih prostora i zgrada.

Iz navedenog strateškog cilja proizašlo je pet (5) posebnih ciljeva, sedamnaest (17) mjera i pedeset pet (55) aktivnosti/projekata.

POSEBNI CILJ 1.1. Uspostava novih i poboljšanje postojećih tipičnih javnih otvorenih/zelenih prostora

Ovim ciljem je obuhvaćeno unaprjeđenje funkcija javnih otvorenih prostora na području Novske i prigradskih naselja. Navedeni prostori uključuju otvorene/ zelene prostore u neposrednom gradskom središtu, javne prostore vezane za različitu tipologiju stambene izgradnje, sportske terene, vanjske prostore društvenih i obrazovnih institucija, dvorišta sakralnih objekata i groblja, te ostatke kulturno-povijesne baštine na području Grada.

MJERA 1.1.1. Unaprjeđenje javnih otvorenih prostora u gradskom središtu

Mjera je usmjerena na unaprjeđenje ukupnog stanja javnih otvorenih prostora u užem središtu Novske. Ovi prostori uključuju gradski park, Trg dr. Franje Tuđmana, Trg L. Ilića-Oriovčanina, te otvorene prostore uz Pučko otvoreno učilište i gradsku knjižnicu.

AKTIVNOST/ PROJEKT 1 Zaštita gradskog parka - Spomenik parkovne arhitekture

Aktivnost uključuje formalnu zaštitu gradskog parka u okviru kategorije „Spomenik parkovne arhitekture“ prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19. „Spomenik parkovne arhitekture“ je definiran kao „umjetno oblikovani prostor (perivoj, botanički vrt, arboretum, gradski park) koji ima estetsku, stilsku, umjetničku, kulturno-povijesnu i odgojno-obrazovnu vrijednost“, te su u njemu dopušteni zahvati i djelatnosti kojima se ne narušavaju vrijednosti zbog kojih je zaštićen. Spomenik parkovne arhitekture proglašava županijska skupština uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva. Prije pokretanja postupka zaštite potrebno je izraditi odgovarajuću stručnu podlogu na kojoj bi se temeljio daljnji proces.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada konzervatorske podloge za gradski park - izrada pripremne dokumentacije za početak procesa zaštite - dobivanje rješenja o statusu zaštite - uključivanje statusa zaštite u odgovarajuće planove i programe

AKTIVNOST/ PROJEKT 2 Uređenje gradskog parka i trga ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta

Aktivnost je usmjerena obnovu krajobrazne cjeline koja obuhvaća gradski park te otvorene/ zelene prostore uz Pučko otvoreno učilište. Ovo se u prvom redu odnosi na obnovu postojećih struktura (zastori hodnih površina, urbana oprema, zelenilo, javna rasvjeta), ali, ovisno o potrebama, također može uključivati i unošenje dodatnih sadržaja u svrhu unaprjeđenja društvenih, ekoloških i urbano-morfoloških funkcija navedenih prostora.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) i ishođenje odgovarajućih dozvola - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 3 Uređenje trga dr. Franje Tuđmana i šetališta

Aktivnost je usmjerena na cjelovito unaprjeđenje gradskog trga (k.č. 2990/3, k.o. Novska) i šetališta (k.č. 2990/12, 5155, 2993/4, k.o. Novska) uključujući i njegovo širenje na prostor Trga L. Ilića-Oriovčanina (k.č. 2989/1, k.o. NOVSKA). Planirana rekonstrukcija treba obuhvatiti funkcionalnu reorganizaciju prostora, obnovu zastora hodnih površina, osuvremenjivanje urbane opreme, ugradnju novih rasvjetnih tijela, te obnovu parkovnog zelenila i postojećih struktura (urbana plastika, fontana, paviljon). Novi gradski trg i šetalište svojom funkcionalnošću i oblikovanjem treba reflektirati ulogu najznačajnijeg otvorenog prostora na području Grada, te služiti kao temelj daljnjeg urbanističkog razvoja neposredne gradske jezgre.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada prostorno-programske studije/ prometnog elaborata - provođenje javnog urbanističkog/ arhitektonskog/ krajobrazno-arhitektonskog natječaja - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.1.2. Urbana sanacija i/ili preobrazba dijelova građevinskog područja centra Novske

Mjera se odnosi na sveobuhvatno unaprjeđenje specifičnih prostora u gradskom središtu, čije se trenutno stanje negativno odražava na prostorni red, urbane procese i kvalitetu života gradskog stanovništva.

AKTIVNOST/ PROJEKT 4 Uređenje sklopa gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2

Aktivnost uključuje realizaciju projekta uređenja gradske tržnice i neuređenog prostora prema Trgu L. Ilića-Oriovčanina (autori projekta: ORGANIZACIJA ZA PLANIRANJE I ARHITEKTURU d.o.o.). Ovi projekti obuhvaćaju obnovu zastora hodnih površina, ugradnju urbane opreme, kao i djelomično ozelenjavanje navedenih prostora.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 5 Uspostava zdravstveno-rehabilitacijskog parka

Prostorna cjelina u kojoj se nalaze dom zdravlja i dnevni centar za starije osobe te Dom Hrvatskih branitelja u Novskoj ne obiluje zelenim površinama ni drugim sadržajima (boravišta i sl.) koji bi poticali na korištenje vanjskog prostora. Veći dio javnog prostora se trenutno koristi u svojstvu kolnog puta i parkirališta, a cilj ove aktivnosti je uspostava parka koji bi omogućio boravak i rehabilitaciju štićenicima i posjetiteljima navedenih institucija (k.č. 1180/2, 1164/1, 1179, 1172, 1184, 1185, 1183/2, 1183/1, 1189/1, 1190/2, k.o. Novska).

Također, dijelom područja prolazi i planirana spojna cesta od Zagrebačke ulice do Ulice Antuna Mihanovića (IDEJNI PROJEKT - GRAĐEVINSKI PROJEKT, Rencon d.o.o.) koja predviđa izgradnju uličnog koridora, odnosno ceste, parkirališta, pješačka staza i oborinska odvodnja. S obzirom da se radi o elementu sive infrastrukture obavezno je formiranje elemenata zelene infrastrukture (drvoredi, živice, vodopropusni zastor pjevačkih površina i sl.).

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - izrada prostorno-programске studije (i Krajobrazni elaborat) - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.1.3. Uspostava parkova susjedstva

Mjera obuhvaća formiranje manjih parkova u zonama obiteljskih kuća, a koji su u sadržajnom i oblikovnom smislu prilagođeni potrebama stanovnika u neposrednoj okolici. Ovi parkovi uključuju sportske sadržaje, dječja igrališta, ukrasnu sadnju, te opremu za boravak u osami i/ili većim skupinama.

AKTIVNOST/ PROJEKT 6 Džepni park na Trgu Nikole Šubića Zrinskog

Aktivnost obuhvaća formiranje džepnog parka na neizgrađenoj čestici u sklopu ulice Trg Nikole Šubića Zrinskog i Dalmatinske ulice (k.č. 914/5, k.o. NOVSKA). Potrebno je unijeti slojeve više i niže vegetacije, sadržaje za boravak mladih i sl., te ih povezati obližnjim dječjim igralištem.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 7 Džepni park u ul. M.A.Reljkovića

Aktivnost obuhvaća formiranje džepnog parka na neizgrađenom dijelu prometne čestice u Ulici Matije Antuna Reljkovića (k.č. 2393, k.o. NOVSKA). Potrebno je unijeti slojeve više i niže vegetacije, sadržaji za boravak svih dobnih skupina (boravišta, sprave), ubranu opremu i sl.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 8 Džepni park u ul. Alojzije Stepinca (na križanju s ul. Kralja Zvonimira)

Aktivnost obuhvaća formiranje džepnog parka na neizgrađenom dijelu prometne čestice na križanju Ulice kralja Zvonimira i Ulice Alojzija Stepinca (k.č. 2266 k.o. NOVSKA). Potrebno je unijeti slojeve više i niže vegetacije, osobito prema prometnici te sadržaje za sve dobne skupine.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 9 Linijski park između koridora Potočne ulice i ul. Kralja Tomislava

Aktivnost obuhvaća formiranje linijskog parka na neizgrađenim česticama između koridora Potočne ulice i Ulice kralja Tomislava (k.č. 2987/1, 2987/2, 2796/1 k.o. NOVSKA). Potrebno je unaprijediti postojeći sustav zelenila, te formirati boravišne zona za sve dobne skupine na sjevernom i južnom dijelu, te zonu za parka za pse.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 10 Džepni park kod Veterinarske stanice

Aktivnost obuhvaća formiranje džepnog parka na česticama uz veterinarsku stanicu u Ulici kralja Zvonimira (k.č. 1819/2, 1819/4, k.o. NOVSKA). Potrebno je unijeti slojeve više i niže vegetacije, elemente poput kišnog vrta, staza, sadržaji za boravak i sl.. te ih povezati obližnjim dječjim igralištem.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.1.4. Poboljšanje kvalitete otvorenih prostora oko objekata višestambene izgradnje

Mjera obuhvaća unaprjeđenje otvorenih/ zelenih prostora uz višestambene objekte, koji pored višestrukog značaja za kvalitetu života u stambenim jedinicama, također doprinose kvaliteti i funkcionalnosti šire zelene mreže.

AKTIVNOST/ PROJEKT 11 Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte na trgu Gjure Szabe

Aktivnost uključuje obnovu postojećih elemenata otvorenog prostora višestambenih objekata na Trgu Gjure Szabe (urbana oprema, staze, parkirališta), unaprjeđenje parkovnog zelenila, te reorganizaciju unutrašnjeg dvorišta kao intimnijeg parkovnog prostora. Navedeno se odnosi na k.č. 2980/6, 5149, 5546, 5158/1, 5157/1, k.o. Novska.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 12 Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte u Posavskoj ulici

Aktivnost uključuje obnovu otvorenih prostora (sprave za dječju igru, urbana oprema, zelenilo) i formiranje zaštitnog zelenila uz višestambene objekte u Posavskoj ulici (k.č. 5138, 5142/2, 5545, 5136, 5544, k.o. Novska). S obzirom da je riječ o intimnijem obliku javnog prostora koji je primarno namijenjen stanovnicima višestambenih zgrada, novoplanirane sadržaje je potrebno prilagoditi zahtjevima i potrebama neposrednog susjedstva.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 13 Unaprjeđenje dvorišta uz ostale višestambene objekte

Aktivnost je usmjerena na uređenje pristupnih, servisnih, zaštitnih i reprezentativnih prostora uz višestambene objekte na području Novske i prigradskih naselja. Aktivnost također obuhvaća unaprjeđenje dijela komunalnih usluga, odnosno obnovu prometne infrastrukture, te ugradnju sustava za odvojeno sakupljanje otpada.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.1.5. Obnova sportske infrastrukture

Cilj mjere je unaprjeđenje sportsko-rekreacijskih kapaciteta na području grada Novske. Ovo podrazumijeva obnovu postojećih sportskih terena, te uređenje novih javnih prostora namijenjenih sportu i rekreaciji.

AKTIVNOST/ PROJEKT 14 Uređenje Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska

Aktivnost je usmjerena na realizaciju projekta zone gradskog stadiona (SREC Novska, autori projekta: SODA-ARHITEKTI d.o.o.) koji uključuje izgradnju sjeveroistočne tribine kao polivalentne zgrade s društvenim i ugostiteljskim sadržajima, izgradnju i uređenje kolno-pješačke površine s pristupnim trgom, rekonstrukciju glavnog i pomoćnog terena, te uređenje ostalih zelenih površina i pješačkih staza u obuhvatu stadiona.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 15 Zeleni stadioni Novske

Aktivnost obuhvaća unaprjeđenje nogometnih stadiona na području Novske, uključujući i krajobrazno uređenje njihove kontaktne i pristupne zone, te unosenje dodatnih javnih sadržaja u svrhu proširenja gradske zelene mreže.

Aktivnost uključuje stadione: „ŠNK Croatia“ u Staroj Subocki, „NK Nafta“ u Kozaricama, „ŠNK Nacional“ u Starom Grabovcu, „NK Sloga“ u Jazavici, „NK Sokol“ u Rajiću, „ŠNK Strug“ u Bročicama, te zapušteni stadion u Brestači.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 16 Mali sportski parkovi

Cilj aktivnosti je obnova postojećih (npr. nogometno igralište "Mašinac" u Novskoj) i uspostava novih sportsko-rekreacijskih parkova na području Novske i prigradskih naselja. Ovi parkovi uključuju polivalentne sportske terene, vježbališta na otvorenom i druge oblike sportsko-rekreacijskih sadržaja, ali i javno zelenilo i infrastrukturu namijenjenu boravku svih dobnih skupina.

Lokacije projekta će se utvrditi daljnjom projektnom razradom.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 17 Skate & bike park Novska

Aktivnost predviđa izgradnju skate parka s dodatnom BMX infrastrukturom na području središnjeg gradskog naselja. Ovaj bi park uključio dodatne sadržaje namijenjene boravku i okupljanju mlađeg stanovništva.

Lokacija projekta: dio k.č. 1004/1 k.o. NOVSKA (sjeverni dio čestice)

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.1.6. Uređenje otvorenih prostora uz objekte društvene i obrazovne namjene

Mjera obuhvaća unaprjeđenje otvorenih prostora uz objekte društvene i odgojno-obrazovne namjene, odnosno dječjih vrtića, osnovnih škola, te vatrogasnih i društvenih domova na području grada Novske. Osim toga, mjera je također usmjerena na poboljšanje dječjih igrališta na čitavom gradskom području.

AKTIVNOST/ PROJEKT 18 Uređenje okoliša škola

Aktivnost je usmjerena na ozelenjavanje dvorišta školskih ustanova, unaprjeđenje njihovih sportskih terena, te uvođenje dodatnih sadržaja namijenjenih boravku i edukaciji učenika. Potencijalni edukacijski sadržaji uključuju vanjske učionice, školske vrtove i voćnjake, pokušališta, umjetničke, arheološke i interaktivne eksponate i sl..

Lokacije projekta: OŠ Novska (zajedno sa PŠ Brestača, PŠ Bročice, PŠ Stari Grabovac), OŠ Rajić, te PŠ Kozarice, PŠ Nova Subocka, PŠ Stara Subocka (OŠ Lipovljani)

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada studije unaprjeđenja vanjskog prostora odgojno-obrazovnih ustanova na području Grada - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 19 Uređenje okoliša đачkog doma SŠ Novska

Aktivnost uključuje unaprjeđenje vanjskog prostora đачkog doma na Trgu Đure Szabe 1. Osim unaprjeđenja postojećeg sustav zelenila i urbane opreme potrebno je formirati boravišne zone za mlade.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 20 Unaprjeđenje postojećih dječjih igrališta

Dječja igrališta na području Novske, od kojih je veći dio formiran u sklopu odgojno-obrazovnih ustanova, karakterizira jednostavna prostorna artikulacija, nedostatak antitraumatske podloge, te upotreba kataloških sprava koje funkcionalno i estetski ne odgovaraju suvremenim standardima. Cilj mjere je obnova postojećih dječjih igrališta (uređenje partera, formiranje ukrasnog i zaštitnog zelenila, formiranje boravišnih niša, ograđivanje igrališta) uz uvođenje novih sadržaja i sprava koje potiču neformalnu dječju igru.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 5, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 21 Uređenje okoliša društvenih i vatrogasnih domova na području Novske i prigradskih naselja

Prostori ovog tipa nude potencijal za aktivaciju niza društvenih funkcija, osobito u ruralnim predjelima u kojima se u pravilu javlja nedostatak javnih sadržaja u vanjskom prostoru. Aktivnost je usmjerena na obnovu postojećih dvorišta te uvođenje sadržaja namijenjenih okupljanju lokalnog stanovništva.

Lokacije projekata:

Društveni i vatrogasni domovi u Bročicama, Brestači, Kozaricama, Novoj Subocki, Staroj Subocki, Starom Grabovcu, Paklenici, Roždaniku, Sigecu, Voćarici i Jazavici (uključujući i klaster kulture).

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.1.7. Unaprjeđenje memorijalnih prostora i vanjskog prostora sakralnih objekata

Mjera obuhvaća unaprjeđenje duhovne, estetske i memorijalne funkcije gradskih groblja, vanjskih prostora sakralnih objekata, te neposrednog prostora uz spomen-obilježja na području grada Novske.

AKTIVNOST/ PROJEKT 22 Uređenje groblja

Aktivnost je usmjerena na obnovu gradskih groblja s ciljem povećanja njihove memorijalne, ambijentalne i duhovno-kontemplativne kvalitete. Navedeno obuhvaća unaprjeđenje pješačkih komunikacija i grobljanskih aleja, sadnju stabla i grmova, uređenje ograda, uređenje pristupnih prostora s parkiralištem i sl..

Lokacije projekta: Gradsko groblje u Novskoj, te mjesna groblja: Bair, Borovac, Brestača, Bročice, Donji Rajić, Jazavica-Roždanik, Kozarice, Lovska, Nova Subocka, Novi Grabovac, Paklenica, Paklenica-katoličko, Plesmo, Popovac, Rajić, Sigetac, Stara Subocka, Stari Grabovac i Voćarica.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 23 Uređenje prostora uz sakralne objekte

Aktivnost predviđa obnovu crkvenih dvorišta, te vanjskih prostora uz kapelice i poklonce na području grada Novske. Ovo se u prvom redu odnosi na unaprjeđenje estetske, boravišne i duhovne funkcije navedenih prostora, a prioritet u tom smislu trebale bi imati župne crkve s najizraženijim društvenim značajem (kao što su župna crkva bl. Alojzija Stepinca i sv. Luke Evanđelista u Novskoj).

Lokacija projekta će se utvrditi daljnjom projektnom razradom.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4, RP 5, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 24 Očuvanje i uređenje memorijalnih prostora

Aktivnost uključuje obnovu i revitalizaciju najznačajnijih spomen obilježja na području Novske. Spomen-obilježja veće umjetničke vrijednosti potrebno je obnoviti u njihovom izvornom obliku, bez unošenja dodatnih sadržaja. Izuzetak tome mogu činiti elementi urbane opreme i diskretne interpretacijske ploče koje nude kratku informaciju o kontekstu njihovog nastanka, te autoru djela. S druge strane, moguće je razmotriti obnovu postolja pojedinih spomen ploča niže umjetničke vrijednosti, kao i unaprjeđenje njihovog neposrednog prostora.

Lokacije projekta će se odrediti daljnjom projektnom razradom.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.1.8. Unaprjeđenje dostupnosti i prezentacija kulturne baštine Grada Novske

Mjera je usmjerena na interpretaciju kulturno-povijesne baštine grada Novske u svrhu povezivanja lokalne zajednice s njezinim povijesnim naslijeđem. Osim toga, ova mjera će omogućiti formiranje novih turističkih sadržaja i izletničkih destinacija.

AKTIVNOST/ PROJEKT 25 Uspostava turističke signalizacije

Aktivnost obuhvaća postavljanje smjerokaza i signalizacijsko-interpretacijskih ploča uz najznačajnije elemente kulturne baštine na području grada. Realizaciji ove aktivnosti prethodi analiza najpogodnijih lokaliteta za uspostavu ovog tipa signalizacije, što ovisi o prostornim ograničenjima i turističkoj privlačnosti pojedinog lokaliteta.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada studije unaprjeđenja turističke signalizacije na području Grada - izrada projektne dokumentacije (priprema sadržaja interpretacijskih i signalizacijskih ploča, definiranje grafičkog izraza i konstrukcijskih obilježja signalizacije) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 26 Interpretacija povijesnih naselja i utvrda

Aktivnost obuhvaća zaštitu arheoloških ostataka povijesnih gradova i utvrda na području Novske, te interpretaciju i prezentaciju njihove povijesne uloge i značaja. Navedeni lokaliteti uključuju stari grad Subocki, utvrdu u starom selu („Turski grad“), utvrdu u Gradskom polju („Orešić grad“) i ostatke starog grada iznad Paklenice („Britvić – grad“).

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada studije interpretacije povijesnih naselja i utvrda - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 1.2. Poboljšanje krajobraza prometne infrastrukture

Mjere i aktivnosti obuhvaćene ovim ciljem usmjerene su na unaprjeđenje elemenata prometne infrastrukture na području Grada. Navedeno se odnosi na uspostavu mogućnosti za pješačko i biciklističko kretanje, sadnju drvoreda i ozelenjavanje prometnih koridora, uređenje kolodvora i pristaništa, te obnovu javnih parkirališta.

MJERA 1.2.1. Ozelenjavanje i unaprjeđenje prometne infrastrukture

Mjera je usmjerena na unaprjeđenje pješačko-biciklističke, estetske i ekološke funkcije prometnih koridora na području Grada, te na ublažavanje negativnih posljedica gustog prometa na zdravlje i sigurnost stanovništva. Osim toga, mjera uključuje aktivnosti unaprjeđenja i ozelenjavanja drugih sastavnica prometne infrastrukture, kao što su prostor željezničkog kolodvora, pristanište i cestovni prijelazi.

AKTIVNOST/ PROJEKT 27 Uspostava sustava pješačko-biciklističkih staza unutar prometnih koridora

Aktivnost predviđa uspostavu mreže biciklističkih staza i pješačkih nogostupa u koridorima cestovnih prometnica. Realizaciji ove mjere prethodi analiza gradske prometne mreže, te identifikacija najpogodnijih dionica za uspostavu pješačko-biciklističke infrastrukture.

Kod formiranja biciklističke infrastrukture u obzir je potrebno uzeti (1) tip biciklističke prometnice (biciklističke ceste; biciklistički putovi; biciklističke staze; biciklističke trake; biciklističko-pješačke staze), (2) prometnu signalizaciju i opremu, (3) parkiralište za bicikle i njihovu opremu, (4) spremište za pohranu bicikala te (5) sustavi javnih bicikala. Također, formiranje zelenih zona odmorišta i drugih elemenata zelene infrastrukture.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada prostorno-programске studije/ prometnog elaborata - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 28 Uspostava drvoreda i ozelenjavanje prometnih koridora

Aktivnost obuhvaća analizu najpogodnijih lokacija, te uspostavu drvoreda i drugog oblika linearnog zelenila u koridorima cestovnih prometnica. Gradski drvoredi doprinose kvaliteti zraka i smanjenju prekomjernog zagrijavanja prostora. Osim toga, oni ublažavaju oborine i smanjuju pritisak na gradsku kanalizacijsku mrežu, doprinose psihofizičkom zdravlju sudionika u prometu i snažno utječu na unaprjeđenje ambijentalne kvalitete prostora. Mogućnost za uspostavu drvoreda ovisi o zakonskom

okviru, prostornim ograničenjima, vlasničkim odnosima, distribuciji podzemnih instalacija, naravi izgradnje u neposrednoj blizini, širim kulturnim kontekstom, te ekološkim i klimatskim faktorima koji utječu na izbor vrsta i njihov međusobni razmak. Jedna od dobiti linearnog zelenila uključuje i njegovu zaštitnu ulogu u smislu ublažavanja negativnog utjecaja prometnica te stvaranja vizualne barijere u prema okolnom prostoru. Kako bi se odredio najoptimalniji položaj za sadnju drvoreda i drugog oblika linearnog zelenila, potrebno je izraditi studiju kojom bi se na razini gradske prometne mreže analizirali svi navedeni čimbenici.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 5, RP 6, RP 7, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada prostorno-programske studije - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 29 Formiranje cestovnih i pružnih prijelaza

Prostor Novske je fragmentiran prisutnošću i položajem snažnih prometnih pravaca (autocesta A3, željeznička pruga) čime je otežano ili onemogućeno kretanje između pojedinih dijelova grada. Aktivnost je usmjerena na unaprijeđenje cestovnih prijelaza na kritičnim točkama čime bi se smanjio rizik za pješake i bicikliste, te potaknulo korištenje alternativnih metoda prijevoza.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 30 Unaprjeđenje krajobraza željezničkog kolodvora

Iako Novska ima značaj važno prometnog čvorišta, željeznički kolodvor u Novskoj nalazi se u lošem stanju. Aktivnost predviđa unaprjeđenje vanjskog prostora željezničkog kolodvora, uz unošenje dodatnih sadržaja u svrhu unaprjeđenja gradske zelene mreže. Realizaciju ove aktivnosti moguće je provesti u sklopu projekta unaprjeđenja, obnove, izgradnje drugog kolosijeka te izgradnje nove dvokolosiječne pruge na dionicama željezničke pruge na dionici Dugo Selo – Novska, koji predviđa obnovu željezničkog kolodvora Novska.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada prostorno-programske studije/ prometnog elaborata - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 31 Unaprjeđenje riječnog pristaništa u Plesmu

Unatoč novijem datumu izgradnje, riječno pristanište u Plesmu potrebno je dodatno urediti i prilagoditi neposrednoj okolini. S obzirom da je riječ o sadržaju primarno turističkog karaktera, potrebno je otkloniti njegove nedostatke, te provesti cjelovito uređenje u skladu s kulturnim i prirodnim ambijentom.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 2, RP 3, RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, glavni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju

Većinu javnih parkirališta na području Novske karakterizira nedostatak zelenila i primjena monolitnog asfaltnog zastora. Ovakve površine tijekom ljetnih mjeseci mogu dovesti do prekomjernog zagrijavanja prostora (efekt toplinskog otoka). Osim toga, one sprječavaju infiltraciju vode u tlo, zbog čega se u slučaju intenzivnih oborina stvara povećani pritisak na sustav oborinske odvodnje. S obzirom da su ekstremne temperature i nestabilna klima očekivane posljedice klimatskih promjena, ova je mjera usmjerena na ublažavanje navedenih utjecaja.

AKTIVNOST/ PROJEKT 32 Zelena parkirališta

Predmet aktivnosti uključuje unaprjeđenje parkirališta na području Grada (javna parkirališta, te parkirališta trgovačkih centara, objekata javne i društvene namjene, gospodarskih i industrijskih postorjenja i sl.) u svrhu prilagodbe klimatskim promjenama. Ovo se u prvom redu odnosi na njihovo ozelenjavanje (povećanje ambijentalne kvalitete, ublažavanje efekta toplinskog otoka) i primjenu elemenata održive oborinske odvodnje (porozni zastori i infiltracijski jarci).

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 7, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 1.3. Jačanje posjetiteljskih i rekreacijskih kapaciteta ruralnog krajobraza

Ruralni prostori zauzimaju veći dio krajobrazne konfiguracije Grada Novske. U njih se ubrajaju okrupnjene oranice, livade i pašnjaci, mozaici različitog poljoprivrednog korištenja te brežuljkasti prostori s vinogradima i voćnjacima, koji se javljaju u različitim krajobraznim uzorcima. Ovaj cilj je usmjeren na razmatranje mogućnosti za jačanje posjetiteljskog i rekreacijskog kapaciteta navedenih prostora.

MJERA 1.3.1. Istraživanje i revitalizacija ruralnog krajobraza

Mjera obuhvaća aktivnosti očuvanja tradicijske baštine te povećanja izletničkog i rekreacijskog kapaciteta ruralnog krajobraza.

AKTIVNOST/ PROJEKT 33 Unaprjeđenje izletničkog potencijala ruralnog krajobraza

Aktivnost je usmjerena na formiranje izletničkih sadržaja u ruralnom prostoru (edukacijske i interpretacijske ploče, odmorišta, vidikovci, umjetničke instalacije i sl.), kako bi se potaknulo njegovo korištenje u rekreacijske svrhe. Novoplanirane sadržaje je potrebno povezati s postojećom i planiranom mrežom tematskih ruta.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 2, RP 4, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada idejnog rješenja/ studije unaprjeđenja izletničkih sadržaja ruralnog prostora - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.3.2. Unaprjeđenje tematskih ruta i staza

Mjerom su obuhvaćene tematske rute i planinarske staze na području Novske i prigradskih naselja. Njihovo unaprjeđenje provodi se u svrhu povećanja dostupnosti izletničkih destinacija, te proširenja gradske turističke ponude.

AKTIVNOST/ PROJEKT 34 Unaprjeđenje postojećih cikloturističkih ruta

Biciklističke rute na području Novske formirane su u sklopu mreže tematskih cikloturističkih ruta Sisačko-moslavačke županije (cikloturističke rute Novska jug i PPLP (Novska – Krapje)). Provedba ove aktivnosti obuhvaća promociju postojećih

ruta, te njihovo unaprjeđenje kroz obnovu signalizacije, formiranje odmorišta i destinacijskih točki, uređenje cestovnih prijelaza, te krajobrazno uređenje pojedinih dionica.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada idejnog rješenja unaprjeđenja cikloturističkih ruta na području Novske - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 35 Formiranje tematske rute „Staza povijesnih gradova i utvrda“

Aktivnost uključuje formiranje i promociju pješačko-biciklističke rute koja povezuje povijesne gradove i utvrde na području Novske. S obzirom da tematske rute koriste pretežno postojeću prometnu infrastrukturu, realizacija aktivnosti obuhvaća postavljanje signalizacije i uređenje odmorišta duž navedenih ruta.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada idejnog rješenja tematske rute „Staza povijesnih gradova i utvrda“ - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 36 Unaprjeđenje infrastrukture planinarskih staza

Aktivnost obuhvaća obnovu dijela planinarskih staza na obroncima Psunja. Radovi na obnovi podrazumijevaju iscrtavanje planinarskih markacija, obnovu zastora, te rekonfiguriranje pojedinih dionica trase kako bi se ublažili derazijski procesi.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 1.4. Uspostava održivih gospodarskih zona

Cilj obuhvaća unaprjeđenje vanjskih prostora gospodarskih objekata, čime se povećava njihova vrijednost i ublažavaju negativne posljedice proizvodnog procesa.

MJERA 1.4.1. Uređenje Brownfield područja

Mjera uključuje aktivaciju potencijala napuštenih industrijskih prostora, te njihovu prenamjenu u pogodniji prostorni sadržaj.

AKTIVNOST/ PROJEKT 37 Željeznički park Ložionica

Aktivnost je usmjerena na realizaciju projekta željezničkog spomen parka na području napuštenog kompleksa željezničkih radionica i skladišta sjeveroistočno od gradskog kolodvora (k.č. 2945/2, k.o. Novska). Ovaj park može poslužiti kao ishodište za prenamjenu i revitalizaciju šireg prostornog obuhvata.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 38 Industrijski park naftnih bušotina

Iskorištavanje nalazišta nafte i plina kao i njihovo skladištenje obuhvaća sjeverni brdski dio Grada (područja naselja Kozarice, Novi Grabovac, Lovska, Bair i Popovac) te je vremenski ograničena djelatnost, stoga je potrebna utvrditi način sanacije eksploatacijskog polja. Navedenom prethodi izrada prostorno-planska i tehnička dokumentacija koja će odrediti konačnu namjenu prostora (PPUG).

Kod planiranja programskog sadržaja u obzir je potrebno uzet moguću turističku interpretaciju industrijske baštine eksploatacijskog polja ugljikovodika kroz tematske staze, informacijske table i sl..

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 4, RP 5, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada idejnog rješenja - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.4.2. Unaprjeđenje krajobraza industrijskih zona.

Planirani razvoj Grada Novske uvelike se oslanja na aktivaciju gospodarskog potencijala povezanog s povoljnim geoprometnim položaje. U tom smislu moguće je očekivati ubrzano širenje poslovno-industrijskih zona, kao i pojavu negativnih posljedica povezanih s ovim tipom prostornog razvoja. Krajobrazna artikulacija i ozelenjavanje gospodarskih zona omogućuje ublažavanje negativnih posljedica koje nastaju kao nusprodukt proizvodne aktivnosti (emisija buke i prašine, stvaranje odbojnih vizura, stvaranje efekta toplinskog otoka). Osim toga, otvoreni/ zeleni prostori doprinose kvaliteti ranog mjesta, te povećanju privlačnosti prostora za potencijalne ulagače. Mjera obuhvaća aktivnosti uređenja javnih prostora (manji poslovni parkovi) i ozelenjavanja gospodarskih jedinica na području Novske.

AKTIVNOST/ PROJEKT 39 Unaprjeđenje okoliša oko Razvojne agencije – NORA

Aktivnost obuhvaća uređenje vanjskog prostora Razvojne agencije NORA u Potočnoj ulici. Ovo se u prvom redu odnosi na formiranje kolno-pješačke površine i drvoreda prema prometnici na sjeveru i zapadu, čime će se smanjiti negativni vizualni utjecaj na okolni prostor. Također, potrebno je i formirati zonu boravka na otvorenome.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 6, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 40 Ozelenjavanje gospodarske zone Novska jug

Izgradnja i aktivacija poslovne zone Novska jug čini izrazito važan segment gospodarskog razvoja grada. Aktivnost obuhvaća strateško ozelenjavanje poslovne zone, uključujući sadnju drvoreda i zaštitnog zelenila, te formiranje manjih plaza i parkova koji omogućuju povremeni boravak i rekreaciju zaposlenika. Veći dio aktivnosti odnosi se na formiranje vanjskog prostora uz planirani centar gaming industrije (autori projekta: Izv. prof. art. IVICA PLAVEC dipl.ing.arh., KREATIVNE KONSTRUKCIJE j.d.o.o.), koji uključuje središnju plazu s fontanom.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - izrada prostorno-programske studije krajobraznog uređenja poslovne zone Novska-jug - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 41 Ozelenjavanje ostalih gospodarskih i poslovnih zona

Aktivnost obuhvaća ozelenjavanje poslovnih zona i građevina na širem gradskom području. Realizaciju ove aktivnosti potrebno je provoditi u suradnji s vlasnicima gospodarskih jedinica, nudeći mogućnost sufinanciranja, kompenzacije ili drugog oblika subvencije.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 3, RP 4, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 1.5. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG / revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada / kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Navedeni cilj obuhvaća osiguranje preduvjeta i učinkovito provođenje planiranja i gradnje novih prostora i zgrada prema načelima kružnog gospodarenja te revitalizacije i obnove nekorištenih, odnosno kružne obnove i reprogramiranja slabo korištenih prostora i zgrada.

MJERA 1.5.1. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG

Mjera uključuje planiranje i izgradnju novih zgrada po načelima kružnog gospodarenja, koja obuhvaćaju produljenu trajnost zgrada, veću fleksibilnost prostora, smanjenu količinu građevnog otpada te veću energetska učinkovitost zgrada.

AKTIVNOST/ PROJEKT 42 Izgradnja i uređenje ART - kampa

Aktivnost podrazumijeva izgradnju i uređenje ART – kampa u rubnom dijelu naselja Novska na lokaciji uz Bukovačku ulicu (k.č. br. 64, k.o. Novska). Kratica ART odnosi se na akcelerator ruralnog turizma u smislu svih zahvata koji uključuju različite načine konzumiranja ruralnog turizma (pješačke i biciklističke staze, planinarske staze, jezera, kampove i slično).

Unutar obuhvata kampa planira se izgradnja i uređenje prostora za kampiranje u šatorima, 10 kamp parcela za šatore i/ili kampere te studio apartmana u zgradi. Središnja zgrada sadržavat će recepciju, čajnu kuhinju, blagovaonicu i sanitarije. Na vanjskim prostorima uredit će se kolne i pješačke površine, sportski i rekreacijski sadržaji te ostale površine za odmor i druženje, kao i ostale zelene površine.

Za predmetni zahvat izrađeno je idejno rješenje.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 5, RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema projektne dokumentacije (glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 43 Natkrivanje višenamjenskog sportskog terena samonosivim balonskim platnom

Aktivnost se odnosi na natkrivanje višenamjenskog sportskog terena u Ulici Tina Ujevića u naselju Novska (k.č. br. 1004/1, k.o. Novska), a koje će biti izvedeno samonosivim balonskim platnom.

Za predmetni zahvat izrađena je kompletna projektna dokumentacija.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 44 Izgradnja Centra cjeloživotnog učenja

Ova aktivnost podrazumijeva izgradnju Centra cjeloživotnog učenja, odnosno građevine javne i društvene namjene, istočno od postojeće zgrade Srednje škole Novska s kojom će biti povezan spojnim hodnikom (k.č. br. 995/3, k.o. Novska).

Planirana zgrada je razvedenog volumena, visine 5 etaža (prizemlje, 1., 2. i 3. kat, vidikovac). U prizemlju će se smjestiti polivalentni galerijski prostor, blagovaonica i kuhinja s pratećim prostorima, prostori za edukaciju, kabineti i uredi te ostali pomoćni prostori. Na prvom katu planirani su edukativni prostori s kabinetima i uredima, različiti pomoćni prostori i spojni hodnik prema školi. Na drugom katu nalazit će se prostor za rekvizite, ured/režija i krovna terasa s mogućnošću javnih sadržaja. Na trećem katu biti će spremišta i komunikacije prema vidikovcu na krovnoj terasi.

Za predmetni zahvat izrađena je kompletna projektna dokumentacija i ishođene su dozvole za njegovu realizaciju.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 45 Izgradnja Poduzetničkog inkubatora u Poduzetničkoj zoni Novska

Aktivnost se odnosi na izgradnju Poduzetničkog inkubatora unutar obuhvata Poduzetničke zone Novska (k.č. br. 4089, 4090/1, 4091, 4093, k.o. Novska).

Zgrada je planirana kao prizemnica u kojoj se predviđa omogućavanje dugotrajnijeg najma više cjelina (modula) različite veličine i namjene. Visina zgrade je povećana kako bi se zadovoljile potrebe proizvodnih procesa. Na čestici će se osigurati potreban broj parkirnih mjesta, a ostatak će se urediti kao zelena površina.

Za predmetni zahvat izrađena je kompletna projektna dokumentacija i ishođene su dozvole za njegovu realizaciju.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 46 Izgradnja kompleksa Centra gaming industrije

Predmetna aktivnost podrazumijeva izgradnju kompleksa Centra gaming industrije u sklopu Poduzetničke zone južno od željezničke pruge (k.č. br. 2905, 2906, 4055, dio 4090/4, 4090/5, 4090/6, 4097, 4106, 4107, 4108/1, 4108/2, 4112/1, 4112/2, 4113, 4114/1, 4114/2, 4114/3, 4114/4, 4115, 4116, 4117, 4118, 4119, k.o. Novska).

Kompleks će se sastojati od četiri slobodnostojeće zgrade: fakulteta, studentskog i učeničkog doma s bazenom i sportskom dvoranom, Akceleratora gaming industrije te Poduzetničkog inkubatora za eSport. Osim zgrada, vanjski prostori unutar obuhvata uredit će se s različitim sadržajima za odmor, sport i rekreaciju te zelenim i kolno-pješačkim površinama. U središtu kompleksa planirano je uređenje velike vodene površine sa sfernim projekcijskim teatrom, dok će se na istočnom dijelu čestice postaviti 1600 m² fotonaponskih ćelija iznad parkirališnih mjesta za osiguravanje dijela električne energije za potrebe kompleksa.

Za predmetni zahvat izrađena je kompletna projektna dokumentacija i ishođene su dozvole za njegovu realizaciju.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 47 Izgradnja sunčane elektrane u Poduzetničkoj zoni Novska

Aktivnost se odnosi na izgradnju sunčane elektrane na području Poduzetničke zone Novska (k.č. br. 4220/2, 4221, 4222, 4224, 4225, 4226, 4229, 4230, 4231, 4232, 4233, 4234, 4235, 4239, 4240, 4241, 4242, 4243, 4244, 4245, 4246, 4247, 4248/2, 4250/2, 4251/2, k.o. Novska).

Za predmetni zahvat izrađeno je idejno rješenje i ishođena je energetska suglasnost. Izrađen je i Elaborat zaštite okoliša za predmetni zahvat, kojim je zaključeno da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 48 Izgradnja višestambene zgrade POS-a

Ova aktivnost obuhvaća izgradnju višestambene zgrade POS-a (program poticane stanogradnje) u Ulici A. Mihanovića zapadno od crkve Blaženog A. Stepinca (k.č. br. 5052, k.o. Novska), u sklopu stambenog naselja obiteljskih kuća. Buduća zgrada imati će tri etaže (P+2) s 20 stanova od 35 do 85 m².

Za predmetni zahvat izrađeno je idejno rješenje.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema projektne dokumentacije (glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishodište dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 49 Izgradnja stambeno-poslovne zgrade u Ulici A. Stepinca

Aktivnost je usmjerena na izgradnju tri identične stambeno-poslovne zgrade na lokaciji uz Ulicu A. Stepinca u jugoistočnom dijelu grada Novske (dijelovi k.č. br. 2617/2 i 2618/1, k.o. Novska).

Planirane zgrade sastojat će se od dva poslovna prostora u dijelu prizemlja te pet stambenih jedinica u prizemlju, 1. katu i potkrovlju. Projektom se planira i vanjsko uređenje čestice, a uz prometnice je planiran zeleni pojas s drvoredom.

Za predmetni zahvat izrađena je projektna dokumentacija na razini glavnog projekta.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema projektne dokumentacije (izvedbeni projekt) - ishodište dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.5.2. Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada

Mjera je usmjerena na poticanje revitalizacije i obnove nekorištenih prostora i zgrada, koje predstavljaju potencijal za primjenu načela kružnog gospodarenja, uz poseban naglasak na pronalasku održive namjene. Značajnu prednost za stavljanje u ponovnu upotrebu takvih prostora i zgrada predstavlja i dostupnost postojeće infrastrukture (prometnice, energetska infrastruktura, sustav vodoopskrbe i odvodnje).

Ukoliko takve postojeće zgrade nije moguće zadržati, potrebno je poticati smještaj novih sadržaja na njihovo mjesto, kako bi se spriječilo nepotrebno širenje građevinskog područja.

AKTIVNOST/ PROJEKT 50 Rekonstrukcija i dogradnja postojeće zgrade hotela Knopp za potrebe Klastera kulture

Ova aktivnost odnosi se na rekonstrukciju i dogradnju zgrade nekadašnjeg hotela Knopp u samom centru grada Novske (k.č. br. 1190/2, 1190/3, 1190/5, 1190/6 i 1190/7, k.o. Novska), a za potrebe budućeg Klastera kulture. Zgrada je zaštićena kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro (Z-4096).

Planirani kompleks obuhvatit će zavičajnu muzejsku zbirku, galerijski prostor, multifunkcionalnu dvoranu, prostore za radionice tradicijskih vještina te za djelovanje KUD-ova i u manjem dijelu turističke sadržaje (ugostiteljski objekt, prodavaonica lokalnih suvenira). Osim same zgrade predviđeno je i uređenje pripadajućih vanjskih površina.

Provedba predmetnog zahvata je pri završetku.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 9, RP 12, RP 14
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 51 Rekonstrukcija zgrade stare pošte za potrebe Regionalnog znanstvenog centra

Aktivnost podrazumijeva rekonstrukciju zgrade stare pošte u svrhu Regionalnog znanstvenog centra. Zgrada je smještena u centru povijesne jezgre grada Novske, na Trgu L. Ilića Oriovčanina (k.č. br. 1048/1, k.o. Novska), nasuprot glavnom pročelju crkve sv. Luke Evanđelista te je zaštićena kao pojedinačno nepokretno kulturno dobro (Z-2912).

U prizemlju je planirano uređenje prostora za bavljenje kriptografijom i otvorena radionica s modernim strojevima i alatima te manji prodajni prostor. Na katu i u potkrovlju uredit će se prostori za područja mehanike i geofizike te prostor za hologram. U dvorištu se također planira postavljanje različitih edukativno-prezentacijskih sadržaja.

Za predmetni zahvat izrađena je kompletna projektna dokumentacija i ishođene su dozvole za njegovu realizaciju.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 9, RP 12, RP 14
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 52 Izgradnja zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu stare tržnice

Predmetna aktivnost obuhvaća izgradnju zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu nekadašnje tržnice u Potočnoj ulici u centru povijesne jezgre grada Novske (k.č. br. 1030, k.o. Novska).

Planirana zgrada sastojat će se od prizemlja i tri kata, a predviđa se i uređenje ulaznog trga s obodnom kolnom vezom i zelenim zonama te izgradnja parkirališta u stražnjem dijelu čestice.

Za predmetni zahvat izrađeno je idejno rješenje.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 9, RP 13
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema projektne dokumentacije (glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishodenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 1.5.3. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

Mjera se odnosi na poticanje kružne obnove i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada, pogotovo onih zapuštenih te nedovoljno ili neadekvatno korištenih, a radi produljenja trajnosti, smanjenja troškova održavanja, bolje iskoristivosti prostora i održivosti.

Za navedeno su posebno pogodne zgrade javne i društvene namjene te općenito objekti u javnom vlasništvu, zbog lakše provedbe, no također je potrebno sustavno poticati obnovu privatnih nekretnina kako bi se omogućio cjeloviti razvitak područja.

AKTIVNOST/ PROJEKT 53 Prenamjena dijela i dogradnja postojeće zgrade tvrtke Vodovod Novska d.o.o. za potrebe Doma za starije

Ova aktivnost obuhvaća prenamjenu dijela te dogradnju postojeće zgrade tvrtke Vodovod Novska d.o.o., odnosno sadašnjeg Dnevnog centra za starije osobe, za potrebe budućeg Doma za starije. Lokacija je smještena u drugom redu zgrada na početku Ulice A. Knoppa, preko puta gradskog parka (k.č. br. 1185, k.o. Novska).

Dogradnja se predviđa kao nastavak postojeće građevine te će, kao i postojeća zgrada, imati podrum i 5 nadzemnih etaža za smještaj ukupno 43 korisnika. U prizemlju će biti smješteni zajednički sadržaji za korisnike, kuhinja i uredski prostori zaposlenika. Na ostalim etažama predviđa se uređenje soba za korisnike s pomoćnim prostorijama.

Za predmetni zahvat izrađena je projektna dokumentacija na razini glavnog projekta.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 10, RP 12
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema projektne dokumentacije (izvedbeni projekt) - ishodište dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 54 Energetska obnova zgrade učeničkog doma

Aktivnost podrazumijeva provođenje energetske obnove zgrade današnjeg učeničkog doma u Ulici Đure Szabe u Novskoj (k.č. br. 1225/1, k.o. Novska), u nekadašnjoj pogonskoj zgradi tvrtke INA d.d., izgrađenoj 1985. godine. Osim učeničkog doma, u prizemlju su smješteni prostori razvojne agencije SIMORA te restoran.

Energetska obnova provest će se toplinskom izolacijom svih dostupnih dijelova zgrade koji su u dodiru s negrijanim, odnosno vanjskim prostorom, zamjenom postojeće vanjske stolarije, zamjenom električnih instalacija i rasvjete te ugradnjom fotonaponske elektrane i ostalim mjerama.

Za predmetni zahvat izrađena je projektna dokumentacija na razini glavnog projekta.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 12
Provedba i tijek razvoja projekta:	- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 55 Energetska obnova višestambenih zgrada na Trgu Đure Szabe

Aktivnost je usmjerena na poticanje i iznalaženje načina financiranja te provedbu energetske obnove višestambenih zgrada na Trgu Đure Szabe (k.č. br. 5150, 5151, 5152, 5154, 5156, 5157/2, k.o. Novska). Zgrade su u vlasništvu više suvlasnika, većinom privatnih osoba.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 12, RP 16, RP 17
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektne zadatka - priprema projektne dokumentacije (glavni projekt) - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

STRATEŠKI CILJ 2: Jačanje i očuvanje bioraznolikost na području Grada Novske

Strateški cilj 2 je usmjeren na sustavno unaprjeđenje ekoloških funkcija zelene infrastrukture Grada Novske na poljoprivrednim, šumskim i vodnim područjima. Osim zaštite i osnaženja ekoloških procesa u navedenim prostorima, ovaj cilj obuhvaća i uspostavu ekoloških koridora za kretanje divljih vrsta između cjelovitih staništa (živice, drvoredi, šumarci i sl.), te unošenje sadržaja koji omogućuju interpretaciju i valorizaciju prirodne baštine (tematske staze/ rute, signalizacija i sl.). Ovim strateškim ciljem su obuhvaćena i zaštićena područja prirode (kategorija Park prirode), te područja ekološke mreže NATURA 2000 (POP i POVS), koje zbog svojeg ekološkog značaja čine važan element zelene infrastrukture na čitavom gradskom području.

Iz navedenog strateškog cilja proizašla su tri (3) posebna cilja, sedam (7) mjera i dvadeset i dvije (22) aktivnosti/projekta.

POSEBNI CILJ 2.1. Poboljšanje prirodnih i društvenih vrijednosti vodnih tijela

Cilj je usmjeren na unaprjeđenje vodnih tijela na području Grada, pri čemu se potiču rješenja temeljena na prirodi te manje intervencije koje će osim njihovih prirodnih funkcija poboljšati i društvene.

MJERA 2.1.1. Uspostava uređenih zona uz stajaćice

Mjera je usmjerena na unaprjeđenje društvenih sadržaja i funkcija u užem i širem obuhvatu jezera Bajer i Novljanskog jezera.

AKTIVNOST/ PROJEKT 1: Uređenje jezera Bajer

Jezero Bajer u Bročicama se primarno koristi u funkciji sportskog ribolova, ali također nosi rekreacijski potencijal koji može uključivati šire društvene skupine. Aktivnost obuhvaća unaprjeđenje izletničke i ribolovne infrastrukture (uključujući i građevinu ŠRD-a), te uspostavu pojasa zaštitnog zelenila u odnosu na okolni prostor. Novoplanirana izletnička infrastruktura uključuje kružnu stazu, boravišne niše, urbanu opremu i druge sadržaje namijenjene boravku i rekreaciji.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 2, RP 4, RP 6, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - izrada prostorno-programске studije razvoja prostora - priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 2: Uređenje Novljanskog jezera

Novljansko jezero se ubraja u najznačajnije zelene/otvorene prostore na području Novske. Aktivnost uključuje unaprjeđenje zone jezera i dijela okolnog krajobraza, a obuhvaća realizaciju planiranih projekata i unošenje dodatnih sadržaja u svrhu povećanja njegovog boravišnog, rekreacijskog i turističkog kapaciteta. Unaprjeđenje ovog prostora svakako treba uključiti uvođenje komunalne infrastrukture, povećanje njegove dostupnosti (uspostava pješačko-biciklističkih staza), te uređenje kolnog puta s parkiralištem za građanstvo.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 2, RP 3, RP 4, RP 5
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none"> - definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

MJERA 2.1.2. Uspostava društvenih sadržaja i ozelenjavanje koridora vodotoka

Uspostava linearnog zelenila uz pojedine vodotoke omogućiti će djelomičnu renaturalizaciju i povratak funkcija koje su se izgubile provođenjem hidrotehničkih zahvata. Riparijska vegetacije smanjuje zagrijavanje vodnog tijela, stabilizira tlo, usporava i filtrira polutante koji se slijevaju s okolnih površina, povećava bioraznolikost prostora te omogućuje povećanje opće kvalitete vodotoka. Uspostava staza uz gradske vodotoke doprinijeti će unaprjeđenju njihovog rekreacijskog potencijala i omogućiti povezivanje važnih destinacijskih točaka – Novljanskog jezera i jezera Bročice, te Novske gore i šuma uz kanal Veliki Strug.

AKTIVNOST/ PROJEKT 3: Jačanje rekreativnih i prirodnih funkcija nasipa uz vodotok Novska

Aktivnost je usmjerena na krajobrazno uređenje koridora uz vodotok Novska između Novljanskog jezera i jezera Bajer u Bročicama. Realizacija ove aktivnosti uključuje ozelenjavanje koridora, te uspostavu pješačko-biciklističke komunikacije na njegovu nasipu i nadsvođenom dijelu vodotoka. Realizacija ove aktivnosti omogućiti će povećanje bioraznolikosti i rekreacijskog kapaciteta Grada, unaprjeđenje kvalitete vodnog tijela, te formiranje prepoznatljive plavo-zelene osi koja će doprinijeti gradskom identitetu.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 2, RP 3, RP 4, RP 5, RP 6, RP 7
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 4: Jačanje društvenih funkcija prostora uz vodotok Subocka u naselju Stara Subocka

Aktivnost obuhvaća uređenje pojasa vodotoka u središtu Stare Subocke. Planirano uređenje nadovezuje se na obnovu starog mlina, a uključuje djelomično ozelenjavanje i unošenje sadržaja namijenjenih boravku i rekreaciji. Ovo unaprjeđenje treba biti usklađeno s ruralnim ambijentom okolnog prostora, uz uvažavanje tradicijskih obilježja seoskog naselja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 2, RP 3, RP 4, RP 5, RP 6
Provedba i tijek razvoja projekta:	- definiranje projektnog zadatka - priprema projektne dokumentacije (idejno rješenje, glavni projekt, izvedbeni projekt) - ishođenje dozvola za realizaciju projekta - realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

AKTIVNOST/ PROJEKT 5: Očuvanje i unaprjeđenje krajobraza uz vodotoke

Aktivnost je usmjerena na sadnju linearnog zelenila (drvoredi, živice) i uspostavu prirodnog vegetacijskog pojasa u širem koridoru novljanskih vodotoka. Kao što je navedeno u opisu mjere, nedostatak obalne vegetacije može se negativno odraziti funkcionalnost koridora i kvalitetu vodnog tijela, osobito ako se javlja unutar intenzivno obrađivanog poljoprivrednog prostora. Ozelenjeni riparijski koridori omogućuju povezivanje fragmentiranih staništa, te u tom smislu nude potencijali za formiranje ekološke poveznice između Psunja i rijeke Save (strateška krajobrazna područja i staništa, koja su djelomično obuhvaćena ekološkom mrežom NATURA 2000). Aktivnost obuhvaća studijsku analizu najpogodnijih dionica za uspostavu obalne vegetacije.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 2, RP 3, RP 4, RP 5, RP 6, RP 8
Provedba i tijek razvoja projekta:	<ul style="list-style-type: none">- definiranje projektnog zadatka- izrada studije pogodnosti vodotoka za formiranje obalne vegetacije- priprema projektne dokumentacije (krajobrazni elaborat)- ishodenje dozvola za realizaciju projekta- realizacija projekta prema pripremljenoj dokumentaciji

POSEBNI CILJ 2.2. Razvoj poljoprivrede niskog intenziteta

Cilj je usmjeren na unaprjeđenje krajobraznih obilježja i razvoj "mozaičnih" poljoprivrednih prostora kroz edukaciju zemljoposjednika i korištenje mjera Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske od 2023. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: ZPP).

MJERA 2.2.1. Unaprjeđenje krajobraznih obilježja poljoprivrednih površina

Očuvanje krajobraznih obilježja poljoprivrednih površina potiče se kroz *Eko shemu ZPP 31.03. Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina*. Ekološki značajne površine obuhvaćaju obilježja krajobraza (živice ili pojas drvenastih kultura, pojedinačno stablo, drvored, šumarak, jarak) rubne pojaseve uz vodotoke i pojaseve bez proizvodnje uz rubove šuma. Aktivnosti/projekti unutar ove mjere odnose se na sve poljoprivredne površine na području Novske, osobino na okrupnjene poljoprivredne površine.

Dio postojećih krajobraznih obilježja evidentiran je unutar ARKOD sustava, prema kojem se na području Grada Novske u 2022. godini nalazilo 101 stablo, 7485 m² šumaraka, 1052 m drvoreda, 6598 m jaraka i 1492 m živica.

AKTIVNOST/ PROJEKT 6: Održavanje postojećih i sadnja novih živica

Aktivnost je usmjerena na održavanje postojećih, te uspostavu novih živica uz granice poljoprivrednog zemljišta. Osim što imaju pozitivan utjecaj na poljoprivredu (kontrola štetnika, zaštita usjeva i sl.), one također doprinose i zaštiti od vjetra, stabilizaciji tla, pročišćavanju vode, te kretanju divljih vrsta.

Potrebno je kontrolirati izgled / stanje postojećih živica minimalno jednom godišnje, a njihov se oblik se održava orezivanjem jednom u dvije godine (orezivanje nije dozvoljeno u periodu od 1. ožujka do 31. kolovoza).

Kod sadnje novih živica poželjno je koristiti više vrsta grmlja i drveća te prizemni sloj koji je obrastao bogatom korovskom florom. Najprikladnije vrste za živicu čine autohtono ili udomaćeno bjelogorično grmlje i drveće. Predlaže se sadnja biljnog materijala na razmaku od oko 40 cm (ovisno o vrsti), u isprekidanom dvostrukom redu, najveće širine 2 m unutar parcele ili 4 m na granici parcele i najmanje dužine 10 m. Prilikom okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta potrebno je voditi računa o uspostavi živica i ostalih elemenata radi smanjenja efekta toplinskog otoka te poboljšanja ekoloških i ekonomskih funkcija na poljoprivrednim površinama.

Također, potrebno je vršiti konzultacije s Upravom za stručnu podršku razvoju poljoprivrede radi dobivanja potrebnih informacija (edukacije) te novčanih potpora kroz mjere ZPP.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava i uređenje živica

AKTIVNOST/ PROJEKT 7: Sadnja novih pojedinačnih stabala i/ili drvoreda

Aktivnost je usmjerena na očuvanje postojećih stabala, poticanje sadnje novih te uspostavu drvoreda unutar poljoprivrednih površina. Preporuka je saditi pojedinačna stabla i/ili drvorede na granici parcela, uz put (ako nema postojeće vegetacije) i/ili na mjestu poljoprivrednog zemljišta koje je najmanje pogodno za uzgoj kulture.

Drvored je pravilan red koji sadrži minimalno 3 stabla u nizu, minimalnog promjera krošnji 4 m², a prostor između krošnji ne prelazi 5 metara te se pod istim obavlja minimalna poljoprivredna proizvodnja. **Pojedinačno stablo** je minimalnog promjera krošnje 4 m², najmanje visine 2 metra te se pod istim obavlja minimalna poljoprivredna proizvodnja.

U procesu komasacije, odnosno okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta potrebno je obratiti pažnju na sadnju pojedinačnih stabla i/ili drvoreda s ciljem smanjenja efekta toplinskog otoka, zaštitu od vjetra i sl.. Pri tome je potrebno vršiti konzultacije s Upravom za stručnu podršku razvoju poljoprivrede.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava drvoreda uz puteve

AKTIVNOST/ PROJEKT 8: Održavanje postojećih i uspostava novih šumaraka

Osim očuvanja i održavanja postojećih šumaraka, potrebno je poticati uspostavu novih, osobito na okrunjenom poljoprivrednom zemljištu. Šumarak je neprekinuto i homogeno područje pokriveno drvećem i grmljem, koje se ne koristi u poljoprivredne svrhe, a čija je ukupna minimalna površina 100 m², dok maksimalna površina ne prelazi 2000 m².

Kod novog okrupnjavanja zemljišta posebnu pažnju je potrebno usmjeriti na uspostavu šumaraka radi jačanje usluga ekosustava te očuvanje staništa i krajobraza kao što je smanjenje efekta toplinskog otoka, zaštita usjeva i sl..

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava šumaraka

AKTIVNOST/ PROJEKT 9: Uređenje jaraka

Aktivnost je usmjerena u uređenje postojećih i uspostavu novih jaraka. Jarak-potok ili kanal za navodnjavanje ili odvodnju (hidromelioracijski kanal do 2 m širine) pored svoje osnovne funkcije također doprinosi i unaprjeđenju bioraznolikosti poljoprivrednog prostora.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava krajobraznih obilježja na parcelama

AKTIVNOST/ PROJEKT 10: Uspostava pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz vodotoke

Aktivnost je usmjerena na uspostavu travnatih pojaseva minimalne širine 5 m, koji se nalaze na granici obradivog zemljišta udaljenog do 10 metara od ruba korita vodotoka. Na njima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja, no mogu se kositi i/ili koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno razlikuju od poljoprivrednih kultura uz koje se nalaze. Također, na njima se ne smiju primjenjivati pesticidi ili gnojiva.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 2, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava krajobraznih obilježja na parcelama

AKTIVNOST/ PROJEKT 11: Uspostava travnatih pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz rubove šuma

Aktivnost je usmjerena na uspostavu travnatih pojaseva na granici obradivog zemljišta, duž rubova šume.

Uspostavljeni pojasevi trebaju biti široki najmanje 3 m, a najviše 10 m, a na njima se ne smije provoditi poljoprivredna proizvodnja, no mogu se kositi i/ili koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno razlikuju od poljoprivrednih kultura uz koje se nalaze.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava krajobraznih obilježja na parcelama

AKTIVNOST/ PROJEKT 12: Uspostava poljskih traka

Aktivnost podrazumijeva uspostavu cvjetnih i/ili travnih traka uz rub poljoprivredne parcele. Poljske trake doprinose očuvanju bioraznolikosti jer osiguravaju stanište i

hranu za oprašivače, pogoduju gniježđenju i ishrani pojedinih vrsta ptica i omogućuju kontrolu brojnosti štetnika.

Uspostava poljskih traka potiče je kroz *ZPP 70.02. - Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama; 70.02.03. Uspostava poljskih traka.*

Uspostava cvjetne trake

- svake druge godine uz rub parcele treba posijati traku široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30% površine parcele
- cvjetne trake trebaju sadržavati propisane cvjetne vrste, moraju se kositi dva puta godišnje, umjesto jedne košnje dozvoljeno je malčiranje; košnju ili malčiranje obaviti u srpnju i nakon cvatnje (od 15. rujna do 15. listopada), mogu se zaorati najranije 1. listopada
- primjena pesticida na cvjetnim trakama nije dozvoljena

Uspostava travne trake

- traku treba posijati uz rub parcele široku najmanje 5 m i dugu najmanje 100 m koja se ne smije koristiti kao put ili prolaz, traka može zauzimati najviše 30% površine parcele
- travne trake trebaju sadržavati propisane vrste trava, moraju se kositi dva puta godišnje, prva košnja obavlja se u prvoj polovici travnja (za jesensku sjetvu) ili u drugoj polovici travnja (za proljetnu sjetvu), druga košnja se obavlja u listopadu

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava cvjetnih i/ili travnih traka

MJERA 2.2.2. Poticanje mozaičnosti poljoprivrednih površina

Mjera potiče mozaičnosti poljoprivrednih površina i to kroz različite intervencije ZPP koje podržavaju raznolikost usjeva, ekstenzivno gospodarenje pašnjacima, očuvanje travnjaka i sl.. Navedeno doprinosi prilagodbi klimatskim promjenama i njihovom ublažavanju, sprečavanju degradacije tla, njegovom opravku, poboljšanju plodnosti tla te zaštiti bioraznolikosti. Aktivnosti/projekti unutar ove mjere odnose se na sve poljoprivredne površine na području Novske, osobino na okrupnjene poljoprivredne površine.

Unutar ARKOD sustava namjene poljoprivrednog zemljišta, na području Grada Novske je u 2022. godinu zabilježeno 342 ha livada, 11 ha miješanih višegodišnjih nasada, 51 113 ha oranica, 1 065 ha pašnjaka, 5,4 ha rasadnika, 0,56 ha staklenik/plastenik, 2,15 ha vinograda i 445 ha voćnjaka.

AKTIVNOST/ PROJEKT 13: Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama

Aktivnost se provodi na različitim oblicima poljoprivrednih površina: oranicama, livadama, pašnjacima, vinogradima, voćnjacima, kulturama kratke ophodnje, rasadnicima, staklenicama i mješovitim višegodišnjim nasadima.

Raznolikost poljoprivrednih površina uključuje konsocijaciju različitih kultura unutar poljoprivrednog zemljišta. Konsocijacijama su obuhvaćene prakse povezane sa zatravljivanjem i međurednim održavanjem trajnih nasada.

Interpolacija, odnosno sjetva/sadnja poljoprivrednih kultura unutar postojećih usjeva/nasada moguća je na sljedeći način:

- do 10 ha površine najmanje dvije različite vrste (kulture) usjeva/nasada i /ili različite poljoprivredne površine
- od 10 do 30 ha površine najmanje tri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i / ili različite poljoprivredne površine
- više od 30 ha površine najmanje četiri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ili različite poljoprivredne površine

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - uspostava različite vrste (kultura) usjeva/nasada i /ili različite poljoprivredne površine

AKTIVNOST/ PROJEKT 14: Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka

Osim što su značajni za očuvanje bioraznolikosti jer pružaju stanište mnogobrojnim biljnim i životinjskim vrstama, ovi su voćnjaci još značajniji sa stajališta očuvanje genetskih resursa zbog toga što se sastoje od tradicionalnih sorti voćaka.

Da bi se očuvali ekstenzivni voćnjaci potrebno je sljedeće:

- koristiti samo sredstva za zaštitu bilja odobrena u ekološkoj proizvodnji
- nije dozvoljena gnojidba mineralnim gnojivima, dozvoljena je primjena krutog stajskog gnoja ispod krune stabla
- održavanje površine voćnjaka ispašom (ovce, koze, goveda ili perad, maksimalno 1 UG/ha) ili košnjom biljnog pokrova najmanje jednom godišnje (uključujući i košnju ispod stabala), ali ne kasnije od 1. listopada
- za svaki hektar površine potrebno je postaviti minimalno jednu nastambu za solitarne pčele
- odumiruća stabla treba nadomjestiti sadnicama ugroženih izvornih i tradicijskih sorti

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP

	-odabir lokacija lokvi za uređenje društvenih sadržaja i izrada odgovarajuće dokumentacije
--	--

AKTIVNOST/ PROJEKT 15: Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima

Aktivnost je usmjerena je na očuvanje pašnjačkih površina i to kroz sprječavanje zarastanja drvenastom odnosno šumskom vegetacijom uz istovremeno poticanje pašnog držanja stoke, a s ciljem ublažavanja klimatskih promjena, očuvanja krajobraza, poboljšanja ekosustava, očuvanja staništa i zaštite bioraznolikosti. Održavanje pašnjaka napasivanjem doprinijet će očuvanju pašnjačke vegetacije, karakterističnih biljnih i životinjskih vrsta, te vrijednih staništa.

Pašnjak je trajno-travnjačka površina, a koristi se za ispašu životinja, osim trave i niskog raslinja na njemu se mogu nalaziti i drveće, lokve i druga krajobrazna obilježja.

Da bi se pašnjak ekstenzivno koristio potrebne su jednogodišnje intervencije:

- ispaša s 0,3 do 1,0 UG/ha ovaca i/ili koza i/ili goveda i/ili kopitara
- provođenje obavezne ispaše u razdoblju do 1. listopada tekuće godine
- zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja, zasijavanja, sredstava za zaštitu bilja te su zabranjeni hidromelioracijski zahvati
- ručno uklanjati neželjenu vegetaciju

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - ekstenzivno gospodariti pašnjacima

AKTIVNOST/ PROJEKT 16: Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka

Poljoprivredne površine pod trajnim travnjacima, evidentirane u ARKOD-u kao livade i pašnjaci, potrebno je minimalno održavati košnjom ili malčiranjem, pri čemu prva košnja ili malčiranje treba biti obavljena do 15. srpnja. Također, aktivnost se odnosi i na travnjake koji se ne nalaze unutar sustava poljoprivrednog zemljišta.

Očuvanje travnjaka te poboljšanje njegovih prirodnih vrijednosti moguće je kroz:

- zabranu upotrebe mineralnog gnojiva ili stajskog gnoja, zasijavanja, sredstava za zaštitu bilja te kroz zabranu hidromelioracijskih zahvata
- kontrolu ispaše ovisno rad li se cjelovitoj ispaši i/ili kombinaciji košnje i ispaše
- sprječavanju prenamjene travnjačkih staništa u oranične poljoprivredne površine

Osim što travnjačke površine imaju poseban značaj u sekvestraciji ugljika, te čine vrijedno staništa za brojnu travnjačku floru te pripadajuću mikro, mezo i makro faunu,

njihovo će očuvanje također doprinijeti ublažavanju posljedica klimatskih promjena, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju krajobraznih vrijednosti prostora.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka

POSEBNI CILJ 2.3. Očuvanje šumskih sastojina na području Grada Novske te povećanje vrijednosti njihovih funkcija

Cilj je usmjeren na gospodarenje šumskim sastojinama u skladu s njihovim specifičnim zahtjevima, zatim na poticanje šumoposjednika na održivo gospodarenje te na obnavljanje degradiranih sastojina kojima je stabilnost ugrožena lošim gospodarenjem. Šumske sastojine na području Grada predstavljaju veliku gospodarsku vrijednost, no osim izravne ekonomske koristi, one nude i brojne ekološke i socijalne dobrobiti koje se povećavaju održim gospodarenjem.

MJERA 2.3.1. Povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike

Glavni cilj ove mjere je povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike, povećanje okolišne vrijednosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava te očuvanje i povećanje bioraznolikosti. Ova intervencija, s obzirom na veliki udio degradiranih šuma u RH, primjenjuje se prvenstveno na panjačama, šikarama i šibljacima te drugim privatnim i državnim degradiranim oblicima šumskih sastojina, sastojinama narušene strukture s manjkom glavne vrste drveća kao i na šumskim kulturama.

AKTIVNOST/ PROJEKT 17: Konverzija (rekonstrukcija) degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura šumoposjednika

Aktivnost je primarno namijenjena prevođenju šume iz nižeg u viši uzgojni oblik te obnovi sastojina kojima je bitno narušena struktura kao rezultat neodgovarajućeg gospodarenja. Nadalje, šumske kulture, osobito monokulture alohotnih vrsta drveća potrebno je postupno provesti u mješovite šume visokog uzgojnog oblika sastavljene od autohtonih vrsta drveća, izbjegavajući sadnju samo jedne vrste odnosno stvaranje čistih sastojina.

Aktivnost se potiče unutar ZPP kroz 73.05. - *Rekonstrukcija (konverzija) degradiranih šuma*.

Rekapitulacija standardnih troškova po hektaru u kontinentalnom dijelu obuhvaća rekonstrukcije (konverzije) listačama (1. Sjetvom sjemena uz ograđivanje zaštitnom ogradom, 2. Sadnjom sadnicama uz ograđivanje zaštitnom ogradom i 3. Sadnjom sadnica uz korištenje štitnika za sadnice).

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija šumoposjednika kroz mjere ZPP -obnova degradiranih šumskih sastojina

AKTIVNOST/ PROJEKT 18: Ostavljanje drvene mase nakon siječe

Aktivnost je usmjerena na smanjenju gubitka bioraznolikosti te jačanje usluga ekosustava i očuvanje staništa u šumskim područjima. Mrtvo i trulo ili suho drvo čini jako bitan element očuvanja šumskih ekosustava. Opstanak pojedinih biljnih i životinjskih vrsta ovisi o postojanju mrtvog (trulog) drva u šumi koji je glavni je izvor hrane za saproksilne kukce.

Tijekom siječe potrebno je ostaviti najmanje 5 mrtvih stojećih stabala po hektaru te ih ostaviti da leže nakon prirodnog rušenja. Također je prilikom doznake potrebno ostaviti stabla s dupljama u kojima je utvrđeno gniježđenje ptica dupljašica ili je potvrđen nalaz kolonije šišmiša

Mjere za ostavljanje suhe drvene mase u šumama također su dio nacionalnih mjera očuvanja za ciljne vrste ptica područja ekološke mreže (Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljanih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20), stoga je isto potrebno primijeniti unutar Natura 2000 područja Grada Novske.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- edukacija šumoposjednika - ostavljanje suhe drvene mase na šumskim površinama

AKTIVNOST/ PROJEKT 19: Izgradnja šumske infrastrukture

Šumska infrastruktura, osobito šumske prometnice, osim osnovne gospodarske funkcije i protupožarne zaštite omogućuje pristup šumama u zdravstveno-rekreativne svrhe, a time i korištenje njihovog blagotvornog utjecaja na zdravlje i psihofizičko stanje. Unaprjeđenjem šumske infrastrukture poboljšava se praksa upravljanja zemljištem i zaštita šuma, što rezultira povećanjem sekvenciranja ugljika u živoj biomasi, povećanjem apsorpcije ugljika i smanjenjem ispuštanja ugljika u atmosferu uzrokovanog šumskim požarima.

Aktivnost se potiče unutar ZPP kroz *73.08. – Izgradnja šumske infrastrukture.*

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema natječajne i projektno-tehničke dokumentacije; elaborata; glavnog projekta; studije utjecaja na okoliš; - Gradnja i/ili rekonstrukcija šumskih prometnica (šumskih cesta, nerazvrstanih cesta i traktorskih putova) - stručni nadzor izgradnje i/ili rekonstrukcije;

AKTIVNOST/ PROJEKT 20: Promocija šumskih proizvoda i usluga

Aktivnost je usmjerena na poticanje šumoposjednika, obrta, mikro, malih i srednjih poduzeća na promociju šumskih proizvoda i usluga. U aktivnost je uključena promocija i poticanje zelene gradnje korištenjem drva i proizvoda od drva, povećanje iskorištenja drvnog ostatka u proizvodnji električne i toplinske energije, te povećanjem ulaganja u učinkovite i održive tehnologije kao i razvoj zelenih proizvoda veće dodane vrijednosti.

Aktivnost se potiče unutar ZPP kroz *73.09. - Promocija šumskih proizvoda i usluga.*

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- detaljna analiza terena - edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP - odabir lokacija lokvi za uređenje društvenih sadržaja i izrada odgovarajuće dokumentacije

AKTIVNOST/ PROJEKT 21: Edukacija i poticanje šumoposjednika za korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)

Uključenjem gotovo 50% šuma u Natura 2000 područja pojavili su se dodatni troškovi/gubici koje je nužno kompenzirati kako bi šumoposjednici mogli zadržati prakse i povećati interes za održivo gospodarenje šumama i održavanje bioraznolikosti. Prihvatljivi korisnici su šumoposjednici i udruge šumoposjednika čije se površine nalaze u obuhvatu ekološke mreže i/ili područjima obuhvaćenim ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima sukladno Nacionalnoj klasifikaciji staništa. Naknada se odnosi na sljedeće vrste drveća: bukva, hrast i jela.

Aktivnost se potiče unutar ZPP kroz *72.01. - Potpora za ograničenje u gospodarenju šumama.*

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- edukacija poljoprivrednika kroz mjere ZPP

MJERA 2.3.2. Povećanje vrijednosti rekreativne, zdravstvene i turističke funkcije šuma

Mjera se odnosi na povećanje rekreativne općekorisne funkcije šuma kroz uspostavu dodatnih sadržaja za odmor, rekreaciju, šetnju ili sportske aktivnosti.

AKTIVNOST/ PROJEKT 22: Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture unutar šumskog područja

Aktivnost je usmjerena na projekte izgradnje manje šumske infrastrukture čime će se ostvariti preduvjeti za povećanje i jačanje ponude proizvoda i usluga općekorisnih funkcija šuma. Izgradnjom poučnih staza, malih rekreacijskih objekata, postavljanje signalizacije, informativnih ploča, skloništa, vidikovaca omogućit će veću dostupnost rekreacijske, turističke i zdravstvene funkcije šuma.

Realizacijom tih projekata istaknut će se specifični dijelovi šumskih ekosustava, kao i povećati svijest javnosti o važnosti održivog upravljanja šumama, što će doprinijeti poboljšanju bioraznolikosti. Aktivnosti je poželjno usmjeriti u područja gdje su ona izražena i vrlo izražena, a nalaze se u blizini naselja, što će se odrediti daljnjim razradama.

Aktivnost se potiče unutar ZPP kroz *73.04. - Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture.*

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 1, RP 4
Provedba i tijek razvoja projekta:	- edukacija šumoposjednika kroz mjere ZPP - priprema projektne dokumentacije (idejni, glavni, izvedbeni projekt) i ishodaenje odgovarajućih dozvola - uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture (pripremni radovi, ugradnja, završni radovi) izrada, dizajn i uređenje informativno-poučnih kazala

STRATEŠKI CILJ 3: Poboljšanje uvjeta za uspostavu zelene urbane obnove Grada Novske

Strateški cilj 3 usmjeren je na implementaciju Strategije zelene urbane obnove u prostorno-plansku i stratešku dokumentaciju, zatim na edukaciju donositelja odluka i stanovništva, te na izgradnju tehničkog i upravnog sustava što će zajedno pridonijeti uspostavi i održavanju mreže zelene infrastrukture i zgrada na gradskoj razini.

Iz navedenog strateškog cilja proizašla su dva (2) posebna cilja, četiri (4) mjere i osam (8) aktivnosti/projekata.

POSEBNI CILJ 3.1. Implementacija zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u sektorske alate upravljanja Gradom

Cilj je usmjeren na implementaciju tema zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u prostorno-plansku i stratešku dokumentaciju, uspostavu sustava za praćenje implementacije navedenih tema, te podizanje svijesti svih aktera o važnosti zelene urbane obnove na području Grada Novske.

MJERA 3.1.1. Jačanje sustava zelene urbane obnove unutar prostorno-planske i strateške dokumentacije

Poboljšanje zelenih/ otvorenih prostora te zgrada omogućit će se kroz implementaciju strategije ZUO Grada Novske, odnosno njezinih ciljeva, mjera te aktivnosti/projekata u prostorno-plansku dokumentaciju te stratešku dokumentaciju, ovisno o sektoru koji obuhvaća.

AKTIVNOST/ PROJEKT 1: Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar Prostornog plana uređenja Grada, Urbanističkog plana uređenja Grada Novske te ostalih planova nižeg reda

Strategiju ZUO Grada Novske potrebno je implementirati u grafički i tekstualni dio važećih planova kroz sljedeće cjeline:

- uključivanje definicija: zelena infrastruktura, kružno gospodarenje prostorom i zgradama, urbana preobrazba, urbana sanacija
- uključivanje srednjoročne vizije razvoja
- mjere i aktivnosti/projekte potrebno je uvrstiti u tekstualni i grafički dio prostorno-planske dokumentacije
- područja ZUO izdvojiti i prikazati u grafičkom dijelu

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 15, RP 16
Provedba i tijek razvoja projekta:	- implementacija u prostorno-plansku dokumentaciju sukladno opisu aktivnosti/projekta

AKTIVNOST/ PROJEKT 2: Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar budućih Urbanističkih planova uređenja (UPU)

U tekstualnom i grafičkom dijelu potrebno je, uz općenitu uspostavu sustavnog pristupa temi zelene infrastrukture, kružnog gospodarenja te urbane sanacije i urbane preobrazbe, uvrstiti mjere te aktivnosti/projekte iz Strategije ZUO Grada Novske.

U Odredbama za provedbu također je potrebno sljedeće:

- povećati minimalni udio prirodnog terena na građevnim česticama
- propisati minimalnu veličinu cjelovite zelene površine
- utvrditi obvezu korištenja vodopropusnih obloga i obloga s većim albedom
- utvrditi obvezu planiranja bioretencijskih sustava za rješavanje oborinske odvodnje
- utvrditi obvezu planiranja drvoreda u uličnom koridoru

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 15, RP 16
Provedba i tijek razvoja projekta:	- implementacija u prostorno-plansku dokumentaciju sukladno opisu aktivnosti/projekta

AKTIVNOST/ PROJEKT 3: Uspostava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja kod izrade novih i izmjene postojećih studija, strategija, akcijskih planova te drugih strateških dokumenata

Aktivnost je usmjerena na implementaciju Strategije ZUO Grada Novske u ostalu stratešku dokumentaciju na razini Grada, i to kroz:

- ugradnju odgovarajućih analiza ulaznih podataka (analiza tipova otvorenih površina, analiza toplinskih otoka i sl.)
- ugradnju pojedinih posebnih ciljeva iz strateškog okvira
- odabir aktivnosti/projekata za određene sektore i njihova potencijalna razrada

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 15, RP 16
Provedba i tijek razvoja projekta:	- implementacija u stratešku dokumentaciju sukladno opisu aktivnosti/projekta

MJERA 3.1.2. Uspostava sustava za praćenje razvoja aktivnosti/projekata zelene urbane obnove

Mjera potiče uspostavu sustava praćenja provedbe aktivnosti/projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama radi pravilnog planiranja i jednakog razvoja svih prostora na području Grada.

AKTIVNOST/ PROJEKT 4: Informacijski sustav zelene infrastrukture Grada Novske

Uspostava sustava zelene urbane obnove moguća je na postojećem WEB GIS-u Grada Novske ili kroz novi sustav na način da se izrade interaktivne web karte koje bi uključivale projekte/aktivnost proizašle iz Strategije SZUO Grada Novske. Na taj način će se upravljati provedbom projekata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ali i provoditi aktivnosti informiranja i vidljivosti za širu javnost.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 15, RP 16
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema GIS baze strateških projekata - uspostava web GIS portala - upravljanje bazom projekata

POSEBNI CILJ 3.2. Povećanje svijesti o održivom razvoju Grada kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje

Cilj je usmjeren na provođenje edukativnih aktivnosti o temama zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za predstavnike Grada te stručne i zainteresirane javnosti kroz različite medije (radionice, skupovi, priručnici, web portali i sl.).

MJERA 3.2.1. Edukacija predstavnika Grada o zelenoj urbanoj obnovi

Mjera potiče edukaciju predstavnika Grada i donositelja odluka o važnosti zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja kroz uspostavu Akcijskog plana razvoja, ali radionica, predavanja i dugih oblika komunikacije/ prezentacije radi uspostave kvalitetnog sustava planiranja i upravljanja zelenom urbanom obnovom.

AKTIVNOST/ PROJEKT 5: Akcijski plan razvoja zelene urbane obnove Grada Novske

Akcijskim planom potrebno je u obzir uzeti najznačajnije projekte zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te ih detaljno prikazati kroz projekcije povezanost u pogledu troškova i vanjskih izvora financiranja, te povezanost s gradskim proračunom.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 16
Provedba i tijek razvoja projekta:	- izrada Akcijskog plana razvoja ZI i KG sukladno aktivnostima/projektima iz strateškog okvira Strategije ZUO

AKTIVNOST/ PROJEKT 6: Radionice i predavanja za donositelje odluka o uspostavi zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja na razini Grada

Aktivnost promiče povećanje razine znanja predstavnika djelatnika grada i gradskih službi o važnosti zelene urbane obnove kroz tematske stručne skupove, konferencija, radionice, stručne materijale i sl., s ciljem olakšavanja provedbe dokumenta i unaprjeđenja budućih odluka vezanih za održivo gospodarenje zelenom infrastrukturom i vrijednim građevnim fondom na cjelokupnom području Grada Novske.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 17
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema materijala - organizacija radionica, stručnih skupova, konferencija i sl.

MJERA 3.2.2. Edukacija javnosti o temama zelene urbane obnove

Mjera se odnosi na provođenje edukacija kroz radionice, skupove, brošure i sl. radi podizanja svijesti stručne i zainteresirane javnosti te lokalne zajednice i o održivom korištenju prostora kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama.

AKTIVNOST/ PROJEKT 7: Brošura "Zelena urbana obnova Grada Novske"

Rezultate Strategije ZUO Grada Novske potrebno je sažeti u formu brošure čime bi se široj javnosti prikazala i približila tema zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na njihovom području. Brošura ZUO je publikacija edukativne i popularne forme u digitalnom i tiskanom obliku za područje Novske.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 17
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema materijala - izrada brošure - promocija

AKTIVNOST/ PROJEKT 8: Radionice i predavanja lokalnom stanovništvu o temama zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja

Edukaciju stanovnika potrebno je vršiti kroz tematska predavanja o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama oko konkretnih tema kao što su ozelenjavanje autohtonim biljnim vrstama, gradnja tradicijskim materijalima i sl., čime se podržavaju rješenja temeljena na prirodi.

Također je potrebno prikazati rezultate Strategije ZUO kroz brošuru "Zelena urbana obnova Grada Novske" s ciljem podizanja svijesti o temama održivog područja.

Aktivnost/projekt podržava razvojne potrebe:	RP 17
Provedba i tijek razvoja projekta:	- priprema materijala - organizacija radionica, stručnih skupova, konferencija i sl.

Plan razvoja zelene urbane obnove Grada Novske

Plan zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kartografski prikazuje (Kartogram 8) aktivnosti/projekte koji su proizašli iz ciljeva, prioriteta i mjera, dok će se u sljedećem poglavlju prikazati terminski plan provedbe zajedno s ključnim pokazateljima ishoda i mogućim izvorima financiranja istih.

11. HORIZONTALNA NAČELA

Horizontalna načela odnose se na multidisciplinarnu temu koje se ne mogu svesti samo na jedno programsko područje, već doprinose temeljnim društvenim načelima (1) promicanja ravnopravnosti i zabrane diskriminacije, zatim (2) pristupačnosti za osobe s invaliditetom te (3) održivom razvoju.

(1) Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije

Aktivnosti/projekti koji proizlaze iz ciljeva ove Strategije na raspolaganju su svim korisnicima bez diskriminacije i u skladu sa zahtjevima nacionalnog zakonodavstva, odnosno sa Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) kao i sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12).

Temeljem članka 3. Zakona o ravnopravnosti spolova aktivnosti/ projekti propisani ovom Strategijom će u svim fazama planiranja, donošenja te ostalih pripadajućih aktivnosti ocjenjivati i vrednovati učinke tih akcija na položaj žena, odnosno muškaraca. Posebna će se pozornost pridavati jednakom uključivanju žena, odnosno muškaraca kod svih aktivnosti.

Aktivnosti/projekti definirane u ovoj Strategiji ne mogu, izravno ili neizravno, diskriminirati nekoga na osnovi rase, etničke pripadnosti, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili bilo kojeg drugog uvjerenja ili svjetonazora, nacionalnog ili socijalnog podrijetla ili bilo kojeg drugog oblika diskriminacije koji može pojedinca ili grupu staviti u nepovoljniji položaj.

(2) Pristupačnost za osobe s invaliditetom

Održavanjem postojeće i uspostavljanjem nove zelene infrastrukture te izgradnjom i obnovom prostora i zgrada po načelima kružnog gospodarenja potiču se horizontalne mjere iz područja pristupačnosti javnih prostora osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

Strategija u svojim aktivnostima/ projektima pridržava propisa iz Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 78/2013). Za vrijeme provedbe projekata vodit će se briga o osobama s invaliditetom i o djeci s teškoćama na način da dostupnost svih sadržaja (npr. parkovima, trgovima, šetnicama i dr.) bude prilagođen kako bi im se osigurao nesmetan pristup, kretanje, boravak.

Prilikom izrade dokumenata (npr. brošure) i provođenju edukacija npr. (radionice i predavanja o temama zelene urbane obnove) vodit će se briga o univerzalnom dizajnu i mogućnosti ravnopravnog korištenja dokumenta osobama s invaliditetom i ostalim građanima.

(3) Održivi razvoj

Aktivnosti/projekti propisani ovom Strategijom usklađeni su s načelom "ne čini značajnu štetu" ("do no significant harm"- DNSH), odnosno podržavaju okolišne ciljeve Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost te u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020.), čija je primjena detaljnije razrađena u Obavijesti Komisije - Tehničke smjernice o primjeni načela nenanošenja bitne štete (2021/C 58/01).

Aktivnosti/projekte (npr. uspostava parkova i trgova, uspostava drvoreda i ozelenjavanje prometnih koridora, unaprjeđenje mreže biciklističkih ruta, kružna obnova i reprogramiranje postojećih prostora i zgrada i dr.) sustavno razvijaju zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje prostorom i zgradama, posebice na mjestima na kojima je slabo razvijena, s ciljem umanjenja efekta toplinskih otoka te sprečavanja nastajanja novih, odnosno poboljšanja mikroklimatskih uvjeta.

12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINANCIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE

Strategijom ZUO Grada Novske za razdoblje od 2024. do 2030. godine utvrđena su tri (3) strateška cilja iz kojih je proizašlo deset (10) posebnih ciljeva, dvadeset i sedam (27) mjera te osamdeset i pet (85) aktivnosti/projekata.

Za svaku aktivnost/projekt definiran je okvir za praćenje i vrednovanje temeljem ključnih pokazatelja ishoda s ključnim točkama ostvarenja. Zatim je određen vremenski period provedbe te indikativni financijski plan s mogućim izvori financiranja, a što je detaljni prikazano u preglednoj tablici u nastavku teksta (Tablica 9). Financijski okvir za provedbu ove strategije prikazuje indikativna financijska sredstva za provedbu aktivnosti/ projekata, sukladno njihovom tijeku razvoja. Važno je istaknuti da financijski okvir ne uključuje stavke proračuna Grada te su aktivnosti/projekti propisani ovom strategijom u ranim fazama razvoj, stoga je vrijednost dokumentacije i izvedbe prikazana okvirno. S obzirom na niz ograničavajućih čimbenika, procjenu visine očekivanih ulaganja potrebno je definirati unutar zasebnog provedenog dokumenta, odnosno unutar Akcijskog plana.

Tablica 8 Korištene kratice u provedbenom okviru (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

NOSITELJI / PARTNERI	NK – Nogometni klub
Grad – Grad Novska	Komunalac – Novakom d.o.o.
SMŽ – Sisačko-moslavačka županija	LU – Lokalne udruge
Zavod SMŽ - Zavod za prostorno uređenje Sisačko-moslavačke županije	Privatne osobe (vlasnici zemljišta)
JU SMŽ - Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Sisačko-moslavačke županije (Zaštita prirode SMŽ)	Pravne osobe (trgovačka društva, obrt, OPG)
JU RKSJMŽ – Javna ustanova regionalni koordinator Sisačko-moslavačke županije	VZ- Vjerske zajednice
TZ – Turistička zajednica Grada Novske	Susjedna JLS
HŠ – Hrvatske šume	
HV – Hrvatske vode	POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA
MPCI - Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	DP - Državni proračun
MP – Ministarstvo poljoprivrede	PSMŽ - Proračun Sisačko-moslavačke županije
MMPI – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	GP – Gradski proračun
MINGOR - Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	PI - Privatni izvori
MKM – Ministarstvo kulture i medija	PVZ – Proračun vjerske zajednice
MZO – Ministarstvo znanosti i obrazovanja	PKOM - Proračun komunalca
MROSP – Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike	PJU – Proračun JU Zaštita prirode SMŽ
MPU – Ministarstvo pravosuđa i uprave	PHC - Proračun Hrvatskih cesta
MRRFEU - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije	PHŽ - Proračun Hrvatskih željeznica
MINTS - Ministarstvo turizma i sporta	Program KG – Program kružnog gospodarenja prostorom i zgradama 2021.-2030.
OŠS - Osnovne i srednje škole	Program ZI – Program razvoja zelene infrastrukture 2021.-2030.
HC – Hrvatske cesta d.o.o.	ZPP RH - Strategija zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027. godine (prije Program ruralnog razvoja)
	FOKFS - Fond za općekorisne funkcije šuma
	FZOEU - Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
	ESIF - Europski strukturni i investicijski fondovi

Tablica 9 Provedbeni okvir (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)

Naziv aktivnosti/projekta	Okvir za praćenje provedbe			Indikativni financijski plan				
	Pokazatelji ishoda			Ključne točke ostvarenja	Terminski plan	Financijski plan	Nositelji / partneri	Mogući izvori financiranja
	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost					
S.C. 1 Planiranje održivih gradskih i ruralnih otvorenih javnih prostora i zgrada na području Grada Novske								
P.C.1.1. Uspostava novih i poboljšanje postojećih tipičnih javnih otvorenih/zelenih prostora								
M.1.1.1. Unaprjeđenje javnih otvorenih prostora u gradskom središtu								
A/P.1. Zaštita gradskog parka - Spomenik parkovne arhitekture	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljena kategorija zaštite "Spomenik parkovne arhitekture"	2024.-2026.	1. Izrada konzervatorske podloge: 15.000€ 2. Izrada pripremljene dokumentacije za početak procesa zaštite: 4.000 €	Grad, MPGI, MINGOR, MINK, Zaštita Prirode SMŽ	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.2. Uređenje gradskog parka i trga ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina i površina trga	2024.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 30.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI, MINGOR	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.3. Uređenje Trga dr. Franje Tuđmana i šetališta	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređen trg i šetalište	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 50.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
M.1.1.2. Urbana sanacija i/ili urbana preobrazba dijelova građevinskog područja centra Novske								
A/P.4. Uređenje sklopa gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređenje površina	do 2027.	1. Izvedba projekta prema projektantskoj procjeni: 700.000,00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI i KC, PVZ, ESIF
A/P.5. Uspostava zdravstveno-rehabilitacijskog parka	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina	2024.-2026.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI i KC, ESIF
M.1.1.3. Uspostava parkova susjedstva								
A/P.6. Džepni park na Trgu Nikole Šubića Zrinskog	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina	2024.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.7. Džepni park u ul. M.A.Reljkovića	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina	2024.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF

A/P.8. Džepni park u ul. Alojzije Stepinca (na križanju s ul. Kralja Zvonimira)	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina	2024.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.9. Linijski park između koridora Potočne ulice i ul. Kralja Tomislava"	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina	2024.-2028.	Izrada projektne dokumentacije: 30.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.10. Džepni park kod Veterinarske stanice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina	2024.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
M.1.1.4. Poboljšanje kvalitete otvorenih prostora oko objekata višestambene izgradnje								
A/P.11. Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte na Trgu Gjura Szabe	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena površina oko višestambenog objekta	2023.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI, Pravna osoba, Privatna osoba	DP, GP, Program ZI, ESIF, PI
A/P.12. Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte u Posavskoj ulici	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena površina oko višestambenog objekta	2023.-2030.	2. Izrada projektne dokumentacije: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI, Pravna osoba, Privatna osoba	DP, GP, Program ZI, ESIF, PI
A/P.13. Unaprjeđenje dvorišta uz ostale višestambene objekte	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena površina oko višestambenog objekta	2023.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 15.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI, Pravna osoba, Privatna osoba	DP, GP, Program ZI, ESIF, PI
M.1.1.5. Obnova sportske infrastrukture								
A/P.14. Uređenje Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uređena zona sporta i rekreacije	2023.-2037.	Izvedba projekta prema projektantskoj procjeni: 3.910.000,00 €	Grad, MPGI, MINTS	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.15. Zeleni stadioni Novske	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Izrađena dokumentacija, uređena površina terena	2023.-2026.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MPGI, MINTS	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.16. Mali sportski parkovi	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	4	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina	2024.-2027.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MPGI, MINTS	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.17. Skate & bike park Novska	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena parkovna površina	2025.-2028.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MPGI, MINTS	DP, GP, Program ZI, ESIF

M.1.1.6. Uređenje otvorenih prostora uz objekte društvene i obrazovne namjene								
A/P.18. Uređenje okoliša škola	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	10	Izrađena dokumentacija, uređena školska dvorišta na čitavom gradskom području	2023.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 15.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI, OSS	DP, GP, Program ZI, ZPP, ESIF
A/P.19. Uređenje okoliša đakčkog doma SŠ Novska	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređeni vanjski prostor đakčkog doma	2023.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 12.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI, OSS	DP, GP, Program ZI, ZPP, ESIF
A/P.20. Unaprjeđenje postojećih dječjih igrališta	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	10	Izrađena dokumentacija, uređena dječja igrališta na čitavom gradskom području	2023.-2030.	2. Izrada projektne dokumentacije: 12.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI, OSS	DP, GP, Program ZI, ZPP, ESIF
A/P.21. Uređenje okoliša društvenih i vatrogasnih domova na području Novske i prigradskih naselja	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	19	Izrađena dokumentacija, uređena dvorišta društvenih domova i DVD-a na čitavom gradskom području	2023.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 15.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 150.000,00 - 250.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ZPP, ESIF
M.1.1.7. Unaprjeđenje memorijalnih prostora i vanjskog prostora sakralnih objekata								
A/P.22. Uređenje groblja	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	27	Izrađena dokumentacija, uređena groblja na čitavom gradskom području	2024.-2030.	1. Analiza i izrada projektne dokumentacije: 15.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.23. Uređenje prostora uz sakralne objekte	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Izrađena dokumentacija, uređeni prostori oko sakralnih objekata	2024.-2030.	1. Analiza i izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI, MKM, VZ	DP, GP, Program ZI, PVZ, ESIF
A/P.24. Očuvanje i uređenje memorijalnih prostora	Broj izrađenih dokumenata /projekata	0	18	Izrađena dokumentacija, uređeni memorijalni prostori	2024.-2027.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MPGI, MKM, VZ	DP, GP, Program ZI, PVZ, ESIF

M.1.1.8. Unaprjeđenje dostupnosti i prezentacija kulturne baštine Grada Novske								
A/P.25. Uspostava turističke signalizacije	Broj izrađenih dokumenata /projekata	0	5	Izrađena dokumentacija, uspostavljena turistička signalizacija.	2024.-2029.	1. Izrada studije: 20.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije, 5.000,00 € - 15.000,00 € po lokaciji 3. Izvedba projekta: 2.000,00 - 5.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI, MINK	DP, GP, Program ZI, ESIF
A/P.26. Interpretacija povijesnih naselja i utvrda	Broj izrađenih dokumenata /projekata	0	4	Izrađena dokumentacija, uspostavljeni elementi interpretacije povijesne baštine.	2024.-2029.	1. Izrada studije: 20.000,00 € 2. Izrada projektne dokumentacije, 20.000,00 € po lokaciji 3. Izvedba projekta: 150.000,00 - 300.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI, MINK	DP, GP, Program ZI, ESIF
P.C.1.2. Poboljšanje krajobraza prometne infrastrukture								
M.1.2.1. Ozelenjavanje i unaprjeđenje prometnih koridora								
A/P.27. Uspostava sustava pješačko-biciklističkih staza unutar prometnih koridora	Duljina uspostavljenih staza	0	15 km	Izrađena dokumentacija, uređena pješačko-biciklistička	2024.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 € po km	Grad, MPGI, MMPI, HC, ŽUC	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.28. Uspostava drvoreda i ozelenjavanje prometnih koridora	Duljina uspostavljenih drvoreda (km)	0	16 km	Izrađena dokumentacija, ozelenjene prometnice unutar gradskog središta	2024.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 € po km	Grad, MPGI, MMPI, HC, ŽUC	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.29. Formiranje cestovnih i pružnih prijelaza	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	2	Izrađena dokumentacija, uspostava sigurnih prijelaza	2024.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 50.000,00 - 100.000,00 € po km	Grad, MPGI, MMPI, HC, ŽUC	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.30. Unaprjeđenje krajobraza željezničkog kolodvora	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređen krajobraz željezničkog kolodvora	2024.-2027.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MMPI, HŽ	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.31. Unaprjeđenje riječnog pristaništa u Plesmu	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređeno riječno pristanište	2025	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 75.000,00 - 200.000,00 €	Grad, MMPI, MINGOR, Zaštita Prirode SMŽ	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
M.1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju								
A/P.32. Zelena parkirališta	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	7	Izrađena dokumentacija, uspostavljena mreža zelena parkirališta na čitavom gradskom području	2024.-2027.	1. Analiza i izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 20.000,00 - 70.000,00 € po lokaciji	MPGI, Grad, Komunalac, Pravne osobe	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF

P.C.1.3. Jačanje posjetiteljskih i rekreacijskih kapaciteta ruralnog krajobraza								
M.1.3.1. Istraživanje i revitalizacija ruralnog krajobraza								
A/P.33. Uspostava izletišta u ruralnom krajobrazu	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređenje pješačke i biciklističke staze, odmorišta, memorijalni prostori	2023.-2027.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	MPGI, MINTZI, TZ, Grad	DP, GP, Program ZI, ESIF
M.1.3.2. Unaprjeđenje tematskih ruta i staza								
A/P.34. Unaprjeđenje postojećih cikloturističkih ruta	Broj sadržaja izletničkih i signalizacijsko-interpretacijskih u sklopu cikloturističkih ruta	0	20	Izrađena dokumentacija, uspostavljeni izletnički i signalizacijsko-interpretacijski sadržaji uz cikloturističke rute	2025.-2027.	1. Izrada studije/ idejnog rješenja: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: 2.000,00 -15.000,00 € po lokaciji	MINTS, MPGI, TZ, SMŽ, Zaštita Prirode SMŽ, Grad, MINK	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.35. Formiranje tematske rute „Staza povijesnih gradova i utvrda“	Duljina uspostavljene staze	0	18 km	Izrađena dokumentacija, uređene tematske staze	2025.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: 5.000,00 € po km	MINTS, MPGI, TZ, SMŽ, Zaštita Prirode SMŽ, Grad, MINK	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.36. Unaprjeđenje infrastrukture planinarskih staza	Duljina unaprijeđene staze	0	20 km	Izrađena dokumentacija, uređene planinarske staze i putevi	2025.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 15.000,00 € 2. Izvedba projekta: 5.000,00 € po km	MINTS, MPGI, TZ, SMŽ, Grad	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
P.C.1.4. Uspostava održivih gospodarskih zona								
M.1.4.1. Uređenje Brownfield područja								
A/P.37. Uspostava industrijskog parka HŽ Ložiona	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uspostavljen park	2026.-2030.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	MINTS, MPGI, TZ, SMŽ, Grad, Pravne i privatne osobe, HŽ	DP, GP, FZOEU, Program ZI, Program KG, ESIF
A/P.38. Industrijski park naftnih bušotina	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uspostavljen park	2028.-2030.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	MINTS, MPGI, TZ, SMŽ, Grad, Pravne i privatne osobe, INA	DP, GP, FZOEU, Program ZI, Program KG, ESIF
M.1.4.2. Smanjenje efekta toplinskih otoka unutar gospodarskih zona								
A/P.39. Unaprjeđenje okoliša oko Razvojne agencije - NORA	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena površina	2025.	1. Analiza i izrada projektne dokumentacije: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: 100.000,00 - 150.000,00 € po lokaciji	Grad, MPGI	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.40. Ozelenjavanje gospodarske zone Novska jug	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređena površina	2024.-2030.	Izrada projektne dokumentacije i izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon definiranog projektnog zadatka	Grad, MPGI, MRRFEU	DP, GP, FZOEU, Program ZI, Program KG, ESIF

A/P.41. Ozelenjavanje ostalih gospodarskih i poslovnih zona	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	4	Izrađena dokumentacija, uspostavljeno zaštitno zelenilo	2024.-2030.	1. Analiza i izrada projektne dokumentacije: 10.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI, Pravna osoba, Privatna osoba	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
P.C.15. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG / revitalizacija i obnova nekorisćenih prostora i zgrada / kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada								
M.1.5.1. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG								
A/P.42. Izgradnja i uređenje ART - kampa	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađeno i uređeno područje ART - kampa	2024.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 50.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MINTS, MRRFEU, TZ	DP, GP, PSMŽ, ESIF, Program ZI
A/P.43. Natkrivanje višenamjenskog sportskog terena samonosivim balonskim platnom	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Natkriveni višenamjenski sportski teren samonosivim balonskim platnom	2024.-2026.	Izvedba projekta: 200.000,00 €	Grad, MZO, OSS	GP, ESIF
A/P.44. Izgradnja Centra cjeloživotnog učenja	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađen Centar cjeloživotnog učenja	2024.-2026.	Izvedba projekta: 4.500.000,00 €	Grad, Pučko otvoreno učilište Novska, SMŽ, MZO, MROSP, MRRFEU	DP, GP, PSMŽ, ESIF
A/P.45. Izgradnja Poduzetničkog inkubatora u Poduzetničkoj zoni Novska	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađen Poduzetnički inkubator	2024.-2027.	Izvedba projekta: 3.000.000,00 €	Grad, SMŽ, MINGOR, MZO, MRRFEU, Pravne osobe	DP, GP, PSMŽ, PI, ESIF
A/P.46. Izgradnja kompleksa Centra gaming industrije	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađen i uređen kompleks Centra gaming industrije	2024.-2030.	Izvedba projekta: 50.000.000,00 €	Grad, JU RKSMŽ, SMŽ, MINGOR, MZO, MRRFEU, Pravne osobe	DP, GP, PSMŽ, PI, ESIF
A/P.47. Izgradnja sunčane elektrane u Poduzetničkoj zoni Novska	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađena sunčana elektrana	2024.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 35.000,00 € 2. Izvedba projekta: 10.000.000,00 €	Grad, Pravne osobe	GP, PI, ESIF, FZOEU
A/P.48. Izgradnja višestambene zgrade POS-a	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađena višestambena zgrada POS-a	2024.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 45.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, SMŽ, MPGI, MINGOR, MROSP, MRRFEU, Pravne osobe	DP, PSMŽ, GP, ESIF
A/P.49. Izgradnja stambeno-poslovne zgrade u Ulici A. Stepinca	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađena stambeno-poslovna zgrada	2024.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 7.000.000,00 €	Grad, Privatne osobe, Pravne osobe	GP, PI, ESIF

M.1.5.2. Revitalizacija i obnova nekorisćenih prostora i zgrada								
A/P.50. Rekonstrukcija i dogradnja postojeće zgrade hotela Knopp za potrebe Klastera kulture	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Rekonstruirana i dograđena zgrada za potrebe Klastera kulture i uređen pripadajući vanjski prostor	2024.-2025.	Izvedba projekta: u tijeku	Grad	Grad, MKM, MRRFEU, ESIF
A/P.51. Rekonstrukcija zgrade stare pošte za potrebe Regionalnog znanstvenog centra	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Rekonstruirana zgrada za potrebe Regionalnog znanstvenog centra	2024.-2028.	Izvedba projekta: 1.500.000,00 €	Grad, SMŽ, MINGOR, MZO, MRRFEU, Pravne osobe	DP, PSMŽ, GP, ESIF, PI, Program KG
A/P.52. Izgradnja zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu stare tržnice	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Izgrađena zgrada Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu stare tržnice i uređen pripadajući vanjski prostor	2024.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 55.000,00 € 2. Izvedba projekta: 3.000.000,00 €	Grad, SMŽ, MPGI, MPU	DP, PSMŽ, GP
M.1.5.3. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada								
A/P.53. Prenamjena dijela i dogradnja postojeće zgrade tvrtke Vodovod Novska d.o.o. za potrebe Doma za starije	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Prenamijenjena i dograđena zgrada za potrebe Doma za starije	2024.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 20.000,00 € 2. Izvedba projekta: 3.300.000,00 €	Grad, SMŽ, MROSP, MRRFEU	DP, PSMŽ, GP, ESIF, PI, Program KG
A/P.54. Energetska obnova zgrade učeničkog doma	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Energetski obnovljena zgrada učeničkog doma	2024.-2025.	Izvedba projekta: 950.000,00 €	Grad, SMŽ, MPGI, MZO, MROSP, MRRFEU	DP, PSMŽ, GP, ESIF, Program KG
A/P.55. Energetska obnova višestambenih zgrada na Trgu Đure Szabe	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Energetski obnovljene višestambene zgrade	2024.-2028.	1. Izrada projektne dokumentacije: 65.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI, Privatne osobe, Pravne osobe	DP, GP, ESIF, PI, Program KG

Naziv aktivnosti/projekta	Okvir za praćenje provedbe			Ključne točke ostvarenja	Indikativni financijski plan			
	Pokazatelji ishoda				Terminski plan	Financijski plan	Nositelji / partneri	Mogući izvori financiranja
	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost					
S.C.2. Jačanje i očuvanje bioraznolikost na području Grada Novske								
P.C.2.1. Pобољшanje prirodnih i društvenih vrijednosti vodnih tijela								
M.2.1.1. Uspostava uređenih zona uz stajačice								
A/P.1. Uređenje jezera Bajer	Broj izrađenih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređene površine oko jezera	2025.-2026.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI, LU	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.2. Uređenje Novljanskog jezera	Broj izrađenih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uređene površine oko jezera	2024.-2026.	1. Izrada projektne dokumentacije: 30.000,00 - 40.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	Grad, MPGI, HV	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
M.2.1.2. Uspostava društvenih sadržaja i ozelenjavanje koridora vodotoka								
A/P.3. Jačanje rekreativnih i prirodnih funkcija nasipa uz vodotok Novska	Broj izrađenih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uspostavljena infrastruktura (staze, boravišta i sl.)	2024.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 30.000,00 - 40.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	MINGOR; Grad, Privatne i pravne osobe, Zaštita Prirode SMŽ, HV	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.4. Jačanje rekreativnih i prirodnih funkcija prostora uz vodotok Subocka u Staroj Subockoj	Broj izrađenih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uspostavljena infrastruktura (staze, boravišta i sl.)	2024.-2030.	1. Izrada projektne dokumentacije: 30.000,00 - 40.000,00 € 2. Izvedba projekta: visina troškova će se odrediti nakon izrade dokumentacije	MINGOR; Grad, Privatne i pravne osobe, Zaštita Prirode SMŽ, HV	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF
A/P.5. Očuvanje i unaprjeđenje krajobraza uz vodotoke	Broj izrađenih aktivnosti/projekata	0	1	Izrađena dokumentacija, uspostavljena infrastruktura	2024.-2030.	Visina sredstava odredit će se u daljnjim fazama, pri izradi dokumentacije.	MINGOR; Grad, Privatne i pravne osobe, Zaštita Prirode SMŽ, HV	DP, GP, FZOEU, Program ZI, ESIF

P.C.2.2. Razvoj poljoprivrede niskog intenziteta								
M.2.2.1. Unaprjeđenje krajobraznih obilježja poljoprivrednih površina								
A/P.6. Održavanje postojećih i sadnja novih živica A/P.7. Sadjna novih pojedinačnih stabala i/ili drvoreda A/P.8. Održavanje postojećih i uspostava novih šumaraka A/P.9. Uređenje jaraka	Povećanje krajobraznih obilježja broj, km, m2)	101 stablo, 7485 m2 šumaraka, 1052 m drvoreda, 6598 m jaraka i 1492 m živica	500 stablo, 30 ha šumaraka, 5 km drvoreda, 10 km jaraka i 10 km živica	Povećan broj, površina i duljina šumaraka, živica, jaraka, drvoreda i pojedinačnih stabala	2024.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	Grad, MP; Privatne i pravne osobe	DP, GP, ZPP, ESIF; PI
A/P.10. Uspostava pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz vodotoke A/P.11. Uspostava travnatih pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz rubove šuma A/P.12. Uspostava poljskih traka	Površina uspostavljenih travnatih i poljskih traka	/	12 km	Povećan broj površina pod travnatim i poljskim trakama	2024.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	Grad, MP; Privatne i pravne osobe	DP, GP, ZPP, ESIF; PI
M.2.2.2. Poticanje mozaičnosti poljoprivrednih površina								
A/P.13. Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama A/P.14. Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka A/P.15. Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima A/P.16. Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka	Površine pod mozaicima različitog poljoprivrednog korištenja (ha)	/	20 ha	Povećan broj aktivnih površina pod mozaikom različitog korištenja	2024.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	Grad, MP; Privatne i pravne osobe	DP, GP, ZPP, ESIF; PI
P.C.2.3. Očuvanje šumskih sastojina na području Grada Novske te povećanje vrijednosti njihovih funkcija								
M.2.3.1. Povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike								
A/P.17. Konverzija (rekonstrukcija) degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura šumoposjednika	Površina na kojima je izvršena konverzija (m2)	/	1	Konverzija 20 % površina u viši uzgojni šumski oblik	2023.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	MP, Privatne i pravne osobe, HŠ, Grad	DP, GP, ZPP, FOKFŠ, ESIF
A/P.18. Ostavljanje drvene mase nakon siječe	Površina pod suhom drvnom masom (ha)	/	/	Ostaviti najmanje 5 mrtvih stojećih stabala po hektaru	2023.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	MP, Privatne i pravne osobe, HŠ, Grad	DP, GP, ZPP, FOKFŠ, ESIF
A/P.19. Izgradnja šumske infrastrukture	Duljina uspostavljene šumske staze (km)	/	5 km	Uspostavljena šumska infrastruktura (šumske ceste)	2023.-2027.	1. Izrada projektne dokumentacije: 30.000,00 do 40.000,00 € po lokaciji 2. Izvedba projekta: 250.000,00 - 350.000,00 € po km	MP, Privatne i pravne osobe, HŠ, Grad	DP, GP, ZPP, FOKFŠ, ESIF
A/P.20. Promocija šumskih proizvoda i usluga	Broj provedenih edukacija	0	3 (jedna edukacija po godini)	Educirani šumoposjednici o korištenju potpora	2023.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	MP, Privatne i pravne osobe, HŠ, Grad	DP, GP, ZPP, FOKFŠ, ESIF

A/P.21. Edukacija i poticanje šumoposjednika za korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)	Broj provedenih edukacija	0	4 (jedna edukacija po godini)	Educirani šumoposjednici o korištenju potpora	2023.-2027.	Visina bespovratnih sredstava bit će određena aktivnostima ZPP.	MP, Privatne i pravne osobe, HŠ, Grad	DP, GP, ZPP, FOKFŠ, ESIF
M.2.3.2. Povećanje vrijednosti rekreativne, zdravstvene i turističke funkcije šuma								
A/P.26. Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture unutar šumskog područja	Duljina uspostavljene staze (km)	0	2 km	Uspostavljena poučna staza	2023.-2025.	1. Izrada projektne dokumentacije: 25.000,00 € 2. Izvedba projekta: 300.000,00 €	HŠ, MP, Grad, Privatne i pravne osobe	DP, GP, ZPP, FOKFŠ, ESIF

Naziv aktivnosti/projekta	Okvir za praćenje provedbe			Ključne točke ostvarenja	Indikativni financijski plan			
	Pokazatelji ishoda				Terminski plan	Financijski plan	Nositelji / partneri	Mogući izvori financiranja
	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost					
S.C.3. Poboljšanje uvjeta za uspostavu zelene urbane obnove Grada Novske								
P.C.3.1. Implementacija zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u sektorske alate upravljanja Gradom								
M.3.1.1. Jačanje sustava zelene urbane obnove unutar prostorno-planske i strateške dokumentacije								
A/P.1. Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar Prostornog plana uređenja Grada, Urbanističkog plana uređenja Grada Novske te ostalih planova nižeg reda	Broj izrađenih dokumenata	0	2	Prilagođeni PPUG i UPU ciljevima, mjerama i aktivnostima proizašle iz ZI i KG	2024.-2030.	30.000,00 do 45.000,00 € po planu	Grad, Zavod SMŽ	GP, Program ZI i KG
A/P.2. Uspostava mjera zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja unutar budućih Urbanističkim planovima uređenja (UPU)	Broj izrađenih dokumenata	0	10	Prilagođeni UPU ciljevima, mjerama i aktivnostima proizašle iz ZI i KG	2024.-2030.	20.000,00 do 30.000,00 € po planu	Grad, Zavod SMŽ, Pravne osobe	GP, Program ZI i KG
A/P.3. Uspostava zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja kod izrade novih i izmjene postojećih studija, strategija, akcijskih planova te drugih strateških dokumenata	Broj izrađenih dokumenata	0	2	Prilagođena strateška dokumentacija ciljevima, mjerama i aktivnostima proizašle iz ZI i KG	2024.-2030.	5 000,00 do 10.000,00 € ciljane izmjene po dokumentu	Grad	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF

M.3.1.2. Uspostava sustava za praćenje razvoja aktivnosti/projekata zelene urbane obnove								
A/P.4. Informatički sustav zelene infrastrukture Grada Novske	Broj realiziranih aktivnosti/projekata	0	1	Uspostavljena ZI i KG na web platform	2024	15,000.00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF
P.C.3.2. Povećanje svijesti o održivom razvoju Grada kroz zelenu infrastrukturu i kružno gospodarjenje								
M.3.2.1. Edukacija predstavnika Grada o zelenoj urbanoj obnovi								
A/P.5. Akcijski plan razvoja zelene urbane obnove Grada Novske	Broj izrađenih dokumenata	0	2	Izrađen akcijski plan	2024	15,000.00 €	Grad, MPGI	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF
A/P.6. Radionice i predavanja za donositelje odluka o uspostavi zelene infrastrukture i kružnog gospodarjenja na razini Grada	Broj provedenih edukacija	0	14 (2 edukacije po godini)	Educirani predstavnici grada o temama ZI i KG	2024.-2030.	24,000.00 €	Grad, MPGI, Pravne osobe	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF
M.3.2.2. Edukacija javnosti o temama zelene urbane obnove								
A/P.7. Brošura "Zelena urbana obnova Grada Novske"	Broj izrađenih publikacija	0	1	Izrađena publikacija	2024.-2025.	25,000.00 €	Grad, MPGI, Pravne osobe	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF
A/P.8. Radionice i predavanja lokalnom stanovništvu o temama zelene infrastrukture i kružnog gospodarjenja	Broj provedenih edukacija	0	7 (1 edukacija po godini)	Educirani stanovnici o temama ZI i KG	2024.-2030.	12,000.00 €	Grad, MPGI, Pravne osobe	DP, GP, Program ZI i KG, ESIF

Zaključak okvira za praćenje i provedbu

Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/2019) propisani su postupci, rokovi praćenja i izvještavanja u okviru procesa strateškog planiranja, odnosno o provedbi Strategije ZUO.

Praćenje provedbe Strategije ZUO je prvi korak i obuhvaća proces sustavnog prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se prati uspješnost provedbe posebnih ciljeva i mjera, odnosno aktivnosti/projekata. Temeljem toga dobivaju se relevantne informacije kako za donositelje odluka, tako i za širu javnost, čime se poštuje načelo transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava.

Sukladno tome potrebno je revidirati Strategiju ZUO svakih 5 godina i pratiti stanje implementacije plana ZI (aktivnosti/projekata).

Za praćenje provedbe Strategije ZUO zadužena je Grada (Upravni odjel za komunalni sustav, prostorno planiranje i zaštitu okoliša) te se ono provodi na godišnjoj razini kroz Izvješće o praćenju provedbe. Sadržaj godišnjeg izvješća o provedbi Strategije ZUO te detaljne tehničke i metodološke upute za njegovo popunjavanje utvrđen je **Priručnikom o strateškom planiranju**¹⁷.

17 (Verzija: 3.0, Pripremljeno: Svibanj 2020.; Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije).

13. POPIS LITERATURE

13.1. Znanstveni i stručni radovi

- Bognar, A. (1999) Geomorfološka regionalizacija Hrvatske. *Acta Geographica Croatica*, 34. (1.), 7-26. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/84572>
- City of Unley (2015). Green Infrastructure Strategic Directions. https://www.unley.sa.gov.au/files/assets/public/environment-hub/green-infrastructure-case-studies_final_low-web.pdf
- Civic, K., & Siuta, M. (2014). Green Infrastructure–Training manual for trainers. ECNC, Tilburg, the Netherlands and CEEweb for Biodiversity, Budapest, Hungary.
- Dige, G. (2014). The European Dimension of Green Infrastructure, Le Notre Institute. https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=cat_10507&client_id=hfwu, ; Pristupljeno: prosinac, 2021.
- Dige, G. (2015). Zelena infrastruktura: bolji život uz rješenja koja se temelje na prirodnim načelima.
- E.K. Larson, C. Perrings (2013) The value of water-related amenities in an arid city: the case of the Phoenix metropolitan area, *Landsc. Urban Plan.*, 109 (1) (2013), pp. 45-55
- Hrdalo, I., (2013). Green systems in the evolution of the open space of selected Mediterranean towns : doctoral dissertation. University of Ljubljana, Biotechnical Faculty. Available at: <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?lang=eng&id=72552>
- Hrdalo, I., Pereković, P. i Tomić Reljić, D. (2021). Historical Development of Urban Green Infrastructure and Possibilities of its Implementation in the Republic of Croatia. *Prostor*, 29 (1(61)), 56-71.
- Husnjak, S., Pernar, N., Pernar, R., Kisić, I., 2005: Rizik od erozije tla vodom u šumskim ekosustavima Hrvatske, *Šumarski list*, 13, 69-77. Naumann S. et al. (2011): Design, implementation and cost elements of Green Infrastructure projects
- Irish Landscape Institute (2012). Green Infrastructure - A quality of life issue: https://www.parcs.ch/snp/pdf_public/2016/33302_20160819_084314_62_GreenInfrastructure_Ireland_UK_Erlaeuterungen.pdf
- luell et al., 2003. A European Handbook for Identifying Conflicts and Designing Solutions,
- Kim J.-H., Newman W. Li, G., Kil S.-H., Park S.Y. (2018) The influence of urban landscape spatial patterns on single-family housing prices *Environ. Plan. B Urban Anal. City Sci.*, 45 (1) pp. 26-43
- Kong, F., Yin, H., Nakagoshi, N., Zong, Y., 2010. Urban green space network development for biodiversity conservation: Identification based on graph theory and gravity modeling. *Landsc. Urban Plan.* 95, 16–27.
- Landscape Institute (2013). Green infrastructure: An integrated approach to land use. Izvor: https://landscapewpstorage01.blob.core.windows.net/www-landscapeinstitute-org/2016/03/Green-Infrastructure_an-integrated-approach-to-land-use.pdf
- Landscape Institute, 2009. Green infrastructure: connected and multifunctional landscapes – position document.
- Loures, L., Loures, A., Nunes, J., Panagopoulos, T. (2015.) Landscape Valuation of Environmental Amenities throughout the Application of Direct and Indirect Methods. *Sustainability*. 7(1), 794-810. DOI, Izvor: <https://doi.org/10.3390/su7010794>

Manuel A. Zambrano-Monserrate, María Alejandra Ruano, Cristina Yoong-Parraga, Carlos A. Silva (2021) Urban green spaces and housing prices in developing countries: A Two-stage quantile spatial regression analysis, *Forest Policy and Economics*, Volume 125, 2021, 102420, Izvor: <https://doi.org/10.1016/j.forpol.2021.102420>.

Maruani, T., Amit-Cohen, I. (2007) 'Open space planning models: A review of approaches and methods', *Landscape and Urban planning*, 81 (1-2), pp. 1-13.

Pozoukidou, G. (2020). Designing a green infrastructure network for metropolitan areas: a spatial planning approach. *Euro-Mediterranean Journal for Environmental Integration*, 5(2), 1-15.

Prinz D., *Urbanističko planiranje*, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Golden marketing - Tehnička knjiga Zagreb, 2006.

Rouse D.C, Bunster-Osa I.F. (2013): *Green infrastructure: A landscape Approach*, Chicago, IL:APA Planners Press.

Si Chen, Le Zhang, Yi Huang, Bev Wilson, Grant Mosey, Brian Deal (2022). Spatial impacts of multimodal accessibility to green spaces on housing price in Cook County, Illinois,

Stewart ID, Oke TR. Local Climate Zones for Urban Temperature Studies. *Bull Am Meteorol Soc.* (2012)93(12):1879-1900., Izvo: <http://www.wudapt.org/lcz/>

Studija krajobraznih vrijednosti Sisačko-moslavačke županije - krajobrazna osnova s procjenom karaktera i osjetljivosti krajobraza (2019) IRES EKOLOGIJA d.o.o. , Izvor: <https://www.zpusmz.hr/images/stories/studije/Studija%20krajobraza%20SM%C5%BD.pdf>

Šegota, T., Filipčić, A. (2003) Köppenova podjela klima i hrvatsko nazivlje, *Geoadria*, 8 (1), 17-37. <https://doi.org/10.15291/geoadria.93>

UK Green Building Council (2015). *Demystifying Green Infrastructure*; Dostupno na: <https://www.ukgbc.org/wp-content/uploads/2017/09/Demystifying-Green-Infrastructure-report-FINAL.pdf>

Wade, R., McLean, N. 2014. Multiple Benefits of Green Infrastructure, in: Booth, C.A., Charlesworth, S.M. (Eds.), *Water Resources in the Built Environment*. John Wiley & Sons, Ltd, Chichester, UK, pp. 319-335.

13.2. Međunarodne strategije, programi, rezolucije i sl.

ESPON (2019). *Planning for green infrastructure: Methods to support practitioners and decision-making*. Izvor: <https://www.espon.eu/green-infrastructure>

European Commission (2013). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Green Infrastructure (GI) - Enhancing Europe's Natural Capital*. Brussels: COM (2013)

European Commission (2014). *Building a green infrastructure for Europe*. Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2779/54125>

European Commission(2019). *The European Green Deal*. Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions (COM(2019) 640 final).

European Commission(2020). *EU Biodiversity Strategy for 2030. Bringing nature back into our lives*. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic

- and Social Committee and the Committee of the Regions. Izvor: http://publications.europa.eu/resource/cellar/54584304-3354-494b-84cf-13e921f7e50f.0024.02/DOC_3
- European Environment Agency, Kleeschulte, S., Dige, G., Liqueste, C., et al. (2014) Spatial analysis of green infrastructure in Europe. Publications Office., Izvor: <https://data.europa.eu/doi/10.2800/11170>
- European Parliament (2013). European Parliament resolution of 12 December 2013 on Green Infrastructure — Enhancing Europe's Natural Capital (2013/2663(RSP))., Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52013IPO600>
- European Parliament (2020). European Parliament resolution of 17 September 2020 on the European Year of Greener Cities 2022 (2019/2805(RSP)). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020IPO241&from=EN>
- Europska komisija (2013). Smjernice za uključivanje klimatskih promjena i bioraznolikosti u procjeni utjecaja na okoliš. https://mingor.gov.hr/UserDocImages/KLIMA/SZOR/Smjernice_za_ukljucivanje_klimatskih_promjena_i_bioraznolikosti_u_procjene_utjecaja_na_okolis.pdf
- Europska komisija (2019). Izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija pod nazivom "Preispitivanje napretka u provedbi strategije EU-a za zelenu infrastrukturu" (COM(2019) 236 final). Izvor: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2019:0236:FIN:HR:PDF>
- Tehničke informacije o ZI uz dokument Zelena infrastruktura – Jačanje prirodnog kapitala Europe, Dostupno na: https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/green_infrastructures/sec_155_2013/hr.pdf

13.3. Nacionalni zakoni, pravilnici, uredbe, strategije i sl.

- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)
- Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21)
- Uredbom o izmjenama uredbe o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 119/23).
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20)
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže (NN 119/22).
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/2017)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/2017)
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19)

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/2020)

Nacionalna razvojna strategija do 2030 godine (NN 13/2021)

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.

Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.

Plan upravljanja vodnim područjima 2022.-2027. – NACRT; Izvadak iz Registra vodnih tijela – NACRT

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. godine

Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. - 2030. godine

13.4. Strategije, programi, planovi na razini Grada

Provedbeni program Grada Novske za razdoblje 2021.-2025. godine

Strategija za ostvarivanje prava i potreba djece na području Grada Novske 2020. - 2025. godine,

Strategije upravljanja imovinom Grada Novske 2021.-2027. godine (NACRT PRIJEDLOGA)

Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje (NN 37/10)

Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije ("Službeni glasnik" Sisačko-moslavačke županije, broj 4/01, 12/10, 10/17, 12/19, 23/19 – pročišćeni tekst i 7/23)

Prostorni plan uređenja Grada Novske ("Službeni vjesnik", broj 7/05, 42/10, 8/13, 54/18, 40/20, 21/21 i 30/21 – pročišćeni tekst)

Urbanistički plan uređenja Grada Novske ("Službeni vjesnik", broj 31/07, 49/07, 19/13, 54/18, 40/20, 21/21, 60/21, 65/22 i 102/22),

Detaljni plan uređenja proširenja mjesnog groblja u Brestači ("Službeni vjesnik", broj 8/13),

Detaljni plan uređenja proširenja mjesnog groblja u Voćarici ("Službeni vjesnik", broj 3/13),

Detaljni plan uređenja 'Zapad 1' ("Službeni vjesnik", broj 53B/09 i 08/13)

13.5. Web stranice i portali

Arcanum Maps, Izvor: <https://www.arcanum.com/en/maps/>

Bioportal, Izvor: <https://www.bioportal.hr/gis/>

Forestry and climate change. Izvor: <https://www.fao.org/forestry/climatechange/53459/en/>

Geoportal, Izvor: <https://geoportal.dgu.hr/>

Hrvatska enciklopedija, Toplinski otoci, Izvor: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=61793>

Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU), Izvor: <https://ispu.mgipu.hr/#/>

Interaktivna planinarska karta Hrvatske, Hrvatski planinarski savez. Izvor: <https://www.hps.hr/karta/>

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode. Izvor: <http://www.haop.hr/>

OpenStreetMap (OSM), Izvor: <https://www.openstreetmap.org/>

Grad Novska, Izvor: <https://novska.hr/hr/>

Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU), Izvor: <https://ispu.mgipu.hr/#/>

Registri Nacionalne infrastrukture prostornih podataka (NIPP), Izvor: <https://registri.nipp.hr/>

Državni zavoda za statistiku (DZS), Izvor: <https://dzs.gov.hr/naslovna-blokovi/u-fokusu/popis-2021/88>

Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ), Izvor: https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci¶m=k1&Grad=sisak

Turistička zajednica Grada Novske, Izvor: www.novskaturist.hr

Nezavisni gradski portal NOVSKAIN, Izvor: www.novska.in

U.S. Geological Survey, LANDSAT 8, Izvor: <https://www.usgs.gov/landsat-missions/landsat-8>

13.6. Ostala literatura

Proračun Grada Novske 2021. i 2022. godina, Izvor: <https://novska.hr/hr/proracun/>

Priručniku o strateškom planiranju, Verzija 3.0, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, svibanj 2020. godine, Zagreb

14. POPIS PRILOGA

14.1. Popis tablica

Tablica 1 Popis stanovništva 2021. godine po naseljima, spolu i starosti (Izvor: DZS; modificirano 3E PROJEKTI d.o.o.)	19
Tablica 2 Krajobrazna područja Grad Novske (Izvor: Studija krajobraznih vrijednosti SMŽ; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	24
Tablica 3 - Popis analiziranih strategija na razini Grada te usporedba s mjerama/projektima koji potiču ZI i KG (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	27
Tablica 4 - Planirane aktivnosti unutar važećeg PPUG-a (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)..	31
Tablica 5 - Popis kulturnih dobara Grada Novske (Izvor: Registar na dan 06. rujan 2023. godine).....	34
Tablica 6 - Prikaz kategorija i tipova otvorenih površina (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)..	67
Tablica 7 Ciljevi, prioriteti, mjere i strateški projekti zelene urbane obnove Grada Novske (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	197
Tablica 8 Korištene kratice u provedbenom okviru (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	253
Tablica 9 Provedbeni okvir (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	254

14.2. Popis slika

Slika 1 - Izvod iz Urbanističkog plana uređenja Grada Novske - kartografski prikaz 1. Korištenje i namjena prostora.....	38
Slika 2 – Novska u 18. stoljeću; prema karti I. vojne izmjere Habsburške Monarhije (Izvor: Arcanum Maps)	45
Slika 3 – Trgovina A. Knopp (Izvor: Turistička zajednica Grada Novske, Novljanske crtice)	46
Slika 4 Novska u 19. stoljeću; prema karti II. vojne izmjere Habsburške Monarhije (Izvor: Arcanum Maps)	47
Slika 5 Detalj šume i vodotoka (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	68
Slika 6 – Šumski kompleks Blatuškog brda (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	72
Slika 7 – Kompleks nizinskih šuma u PP Lonjsko polje (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	72
Slika 8 - Tipologija otvorenih prostora - Šume (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	73
Slika 9 – Zapuštene poljoprivredne površine (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	75
Slika 10 Živice unutar poljoprivrednih površina (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)...	75
Slika 11 - Tipologija otvorenih prostora - Šikare i živice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	76
Slika 12 Manja jezera unutar poljoprivrednih površina (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o., Andlar)	78
Slika 13 Močvarna staništa s lokvama unutar pašnjaka u Lovskoj (toponim Bare) (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o., Andlar).....	78

Slika 14 - Tipologija otvorenih prostora - Močvarna staništa i ostale površinske vode (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	79
Slika 15 Melioracijski kanali unutar poljoprivrednih površina (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	81
Slika 16 Vodotok Novska (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	82
Slika 17 Vodotok Subocka unutar naselja Stara Subocka (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	82
Slika 18 - Tipologija otvorenih prostora - Vodotoci (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	83
Slika 19 Detalj javnog i društvenog sadržaja (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	84
Slika 20 Gradski park (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	85
Slika 21 - Tipologija otvorenih prostora – Park (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	86
Slika 22 Trg i šetalište (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	88
Slika 23 Trg ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	89
Slika 24 - Tipologija otvorenih prostora – Trg i šetalište (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)..	90
Slika 25 Tržnica (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	91
Slika 26 Pogled na pročelje tržnice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	92
Slika 27 Pogled sa šetnice prema tržnici (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	92
Slika 28 - Tipologija otvorenih prostora – Tržnica (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	93
Slika 29 Dječje igralište u prigradskim naselja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	94
Slika 30 Dječje igralište unutar zone višestambene izgradnje u gradskom centru (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	95
Slika 31 Dječje u sklopu vrtića Stribor (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	95
Slika 32 - Tipologija otvorenih prostora – Dječja igrališta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	96
Slika 33 Jezersko Bajer u Bočicama (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	98
Slika 34 Sadržaji oko Novljanskog jezera (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	99
Slika 35 - Tipologija otvorenih prostora – Jezera (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	100
Slika 36 Gradski stadion NK Libertas (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	102
Slika 37 – Sportski tereni u sklopu društvenog doma u Jazavici (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	102
Slika 38 - Tipologija otvorenih prostora - Sport i rekreacija (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	103
Slika 39 – Gradsko groblje (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	105
Slika 40 Groblje i crkva u Lovskoj (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	106
Slika 41 Groblje i crkva u Roždaniku (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	106
Slika 42 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz sakralne objekte i groblja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	107
Slika 43 Okoliš društvenog doma u naselju Nova Subocka (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	110
Slika 44 Otvoreni prostori uz Glazbenu školu i gradsku knjižnicu (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	111
Slika 45 Otvoreni prostori uz Srednju školu Novska (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	111
Slika 46 Otvoreni prostori uz Osnovnu školu Rajić (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	112

Slika 47 – Kulturni centar u Jazavici (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	112
Slika 48 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz obrazovne ustanove (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	113
Slika 49 Prostor oko DVD-a Kozarice (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	114
Slika 50 – Prostori oko Doma zdravlja, dnevni centar za starije osobe (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	115
Slika 51 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori uz ostale objekte javne i društvene namjene (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	116
Slika 52 – Spomen obilježje „Trokut“ (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	118
Slika 53 – Spomen ploča u naselju Kričke (Autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.).....	119
Slika 54 Spomenik Hrvatskim braniteljima u naselju Kozarice (Autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.).....	119
Slika 55 Skulptura kod crkve u Lovskoj (Autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.).....	119
Slika 56 - Tipologija otvorenih prostora – Spomen područje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	120
Slika 57 – Zelena površina između Potočne ulice i Ul. kralja Tomislava (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	121
Slika 58 Zelena površina na križanju ul. trg N.Š. Zrinski i Dalmatinske ulice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	122
Slika 59 – Zelena površina uz vodotok Subocka (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	122
Slika 60 - Tipologija otvorenih prostora – Djelomično uređeni otvoreni prostori (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	123
Slika 61 – Ostaci Orešić grada (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	124
Slika 62 - Tipologija otvorenih prostora – Prostori povijesnih naselja i utvrda (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	125
Slika 63 Detalj otvorenih prostora stambene izgradnje (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	126
Slika 64 Otvoreni prostori oko višestambenih objekata u gradskom središtu (Autori: 3 E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	128
Slika 65 Otvoreni prostori oko višestambenih objekata u Posavskoj ul. (Autor: 3 E PROJEKTI d.o.o.).....	128
Slika 66 - Tipologija otvorenih prostora – Otvoreni prostori oko višestambenih objekata (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	129
Slika 67 – Pogled na okućnice urbanog urbanom prostoru (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	130
Slika 68 - Tipologija otvorenih prostora – Okućnice individualne stambene izgradnje urbanog karaktera (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	131
Slika 69 Seoska ruralna cjelina naselja Stara Subocka (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	133
Slika 70 Pogled na ulični koridor naselja Rajić (Autor: :3E PROJEKTI d.o.o.).....	134
Slika 71 - Pogled na naselje Jazavica (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	134
Slika 72 - Tipologija otvorenih prostora - Okućnice individualne stambene izgradnje ruralnog karaktera (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	135

Slika 73 - Pogled na kleti i vinograde (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	136
Slika 74 - Tipologija otvorenih prostora - Okućnice povremene stambene izgradnje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	137
Slika 75 Detalj poljoprivrednih prostora (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	138
Slika 76 Okrupnjene poljoprivredne površine (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	139
Slika 77 - Tipologija otvorenih prostora - Okrupnjene poljoprivredne površine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	140
Slika 78 Mozaik poljoprivrednog korištenja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	142
Slika 79 - Tipologija otvorenih prostora - Mozaik poljoprivrednih površina (Autor: PROJEKTI d.o.o.)	143
Slika 80 - Livade i pašnjaci u Lovskoj (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	145
Slika 81 - Tipologija otvorenih prostora - Livade i pašnjaci (Autor: PROJEKTI d.o.o.)	146
Slika 82 Voćnjaci u naselju Rajčiči (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	147
Slika 83 - Tipologija otvorenih prostora - Voćnjaci i vinogradi (Autor: PROJEKTI d.o.o.)	148
Slika 84 - Detalj gospodarskih prostora u gradskom središtu (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	149
Slika 85 Pogled na farmu u naselju Kričke (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	150
Slika 86 - Pogled na gospodarske objekte u naselju Bročice (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	151
Slika 87 - Tipologija otvorenih prostora - Otvoreni prostori gospodarskih objekata (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	152
Slika 88 - Bušotina (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	154
Slika 89 OS Jamarica (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	154
Slika 90 - Tipologija otvorenih prostora - Otvoreni prostori eksploatacijskih polja (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	155
Slika 91 Napušten prostor ložione HŽ (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	156
Slika 92 - Tipologija otvorenih prostora - Otvoreni prostori uz napuštene gospodarske/industrijske objekte (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	157
Slika 93 Detalj koridora (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	158
Slika 94 Koridor autoceste (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar)	160
Slika 95 Nerazvrstana cesta kroz šumu (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	160
Slika 96 - Tipologija otvorenih prostora - Koridor cesta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	161
Slika 97 Koridor željezničke i postaja Rajiči (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	162
Slika 98 - Tipologija otvorenih prostora - Koridor željeznice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	163
Slika 99 Parkiralište u sklopu trgovine (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	164
Slika 100 - Tipologija otvorenih prostora - Parkirališta (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	165
Slika 101 Riječno pristanište Plesmo (Autori: 3E PROJEKTI d.o.o. i Andlar).....	166
Slika 102 - Tipologija otvorenih prostora - Riječno pristanište (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	167
Slika 103 - 3d vizualizacija planiranog ART kampa (Autori: SODA-ARHITEKTI d.o.o.).....	169

Slika 104 – 3d vizualizacija budućeg Centra cjeloživotnog učenja (Autori: Blok A3 d.o.o.)	170
Slika 105 – 3d vizualizacija budućeg Poduzetničkog inkubatora (Autori: Arhitektonski studio Helman i Jukić d.o.o.)	171
Slika 106 – Izvod iz projektne dokumentacije budućeg Centra gaming industrije (Autori: Kreativne industrije j.d.o.o.)	172
Slika 107 – Izvod iz projektne dokumentacije planirane višestambene zgrade POS-a (Autori: TRINASprojekt d.o.o.)	173
Slika 108 – 3d vizualizacija planiranih stambeno-poslovnih zgrada u Ulici A. Stepinca (Autori: SODA-ARHITEKTI d.o.o.).....	174
Slika 109 - Radovi na rekonstrukciji i prenamjeni zgrade hotela Knopp (Izvor: www.lokalni.vecernji.hr)	175
Slika 110 – Zgrada stare pošte u Novskoj (Autori: KO Sisak; Izvor: www.registar.kulturnadobra.hr).....	176
Slika 111 – 3d vizualizacija planirane zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar (Autori: SODA-ARHITEKTI d.o.o.).....	177
Slika 112 – Primjer napuštene obiteljske kuće u ruralnom naselju (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	178
Slika 113 – Primjer napuštene obiteljske kuće u ruralnom naselju (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	178
<i>Slika 114 – Zgrada Drapczynski, Novska – postojeće stanje (Izvor: www.registar.kulturnadobra.hr).....</i>	<i>179</i>
<i>Slika 115 – Nekadašnja škola u Sigecu – postojeće stanje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)</i>	<i>180</i>
<i>Slika 116 – Nekadašnja škola u Borovcu – postojeće stanje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)</i>	<i>180</i>
<i>Slika 117 – Nekadašnja ložionica HŽ-a, Novska – postojeće stanje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....</i>	<i>181</i>
Slika 118 – Izvod iz projektne dokumentacije budućeg Doma za starije (Autori: OPA d.o.o.).....	182
Slika 119 – 3d vizualizacija budućeg Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska (Autori: SODA-ARHITEKTI d.o.o.).....	183
Slika 120 – Izvod iz projektne dokumentacije za uređenje vanjskog prostora uz Poduzetnički inkubator PISMO (Autori: OPA d.o.o.).....	184
Slika 121 – Izvod iz projektne dokumentacije za uređenje vanjskih prostora tržnice (Autori: OPA d.o.o.).....	185
Slika 122 – Učenički dom u Novskoj – postojeće stanje (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)... 186	
Slika 123 – Društveni dom u naselju Kozarice (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	187

14.3. Popis grafičkih prikaza

Grafički prikaz 1 - Direktna ulaganja u pojedinačne elemente ZUO u 2021. godini (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	41
--	----

Grafički prikaz 2 - Direktna ulaganja u pojedinačne elemente ZUO u 2022. godini (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	42
Grafički prikaz 3 – Dobna struktura ispitanika provedene anketnim upitnikom.....	52
Grafički prikaz 4 - Prikaz rezultata za pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju na otvorenom koristite navedene zelene/ otvorene prostore na području Novske i prigradskih naselja?.....	54
Grafički prikaz 5 - Prikaz rezultata za pitanje: Kako biste ocijenili trenutno stanje navedenih zelenih/ otvorenih prostora na skali ocjena od 1 do 4 ?	56
Grafički prikaz 6 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni količinom dječjih igrališta na području Novske i prigradskih naselja, te njihovim uređenjem i opremljenošću?.....	57
Grafički prikaz 7 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni količinom sportskih terena na području Novske i prigradskih naselja, te njihovim uređenjem i opremljenošću?	58
Grafički prikaz 8 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem urbane opreme na području Novske i prigradskih naselja?	59
Grafički prikaz 9 - Prikaz cikloturističkih ruta i planinarskih staza na području Grada Novske.....	60
Grafički prikaz 10 - Prikaz rezultata za pitanje: U kojoj mjeri za boravak i rekreaciju koristite navedene tematske rute na području Grada Novske?.....	61
Grafički prikaz 11 - Prikaz rezultata za pitanje: Koliko ste zadovoljni stanjem elemenata biciklističke infrastrukture na području Novske i prigradskih naselja?	62
Grafički prikaz 12 - Prikaz rezultata za pitanje: Za koji od navedenih elemenata zelene infrastrukture smatrate da bi trebao biti prioritet u Vašem naselju (u pogledu uređenja ili unaprjeđenja)?	63

15. KARTOGRAMI

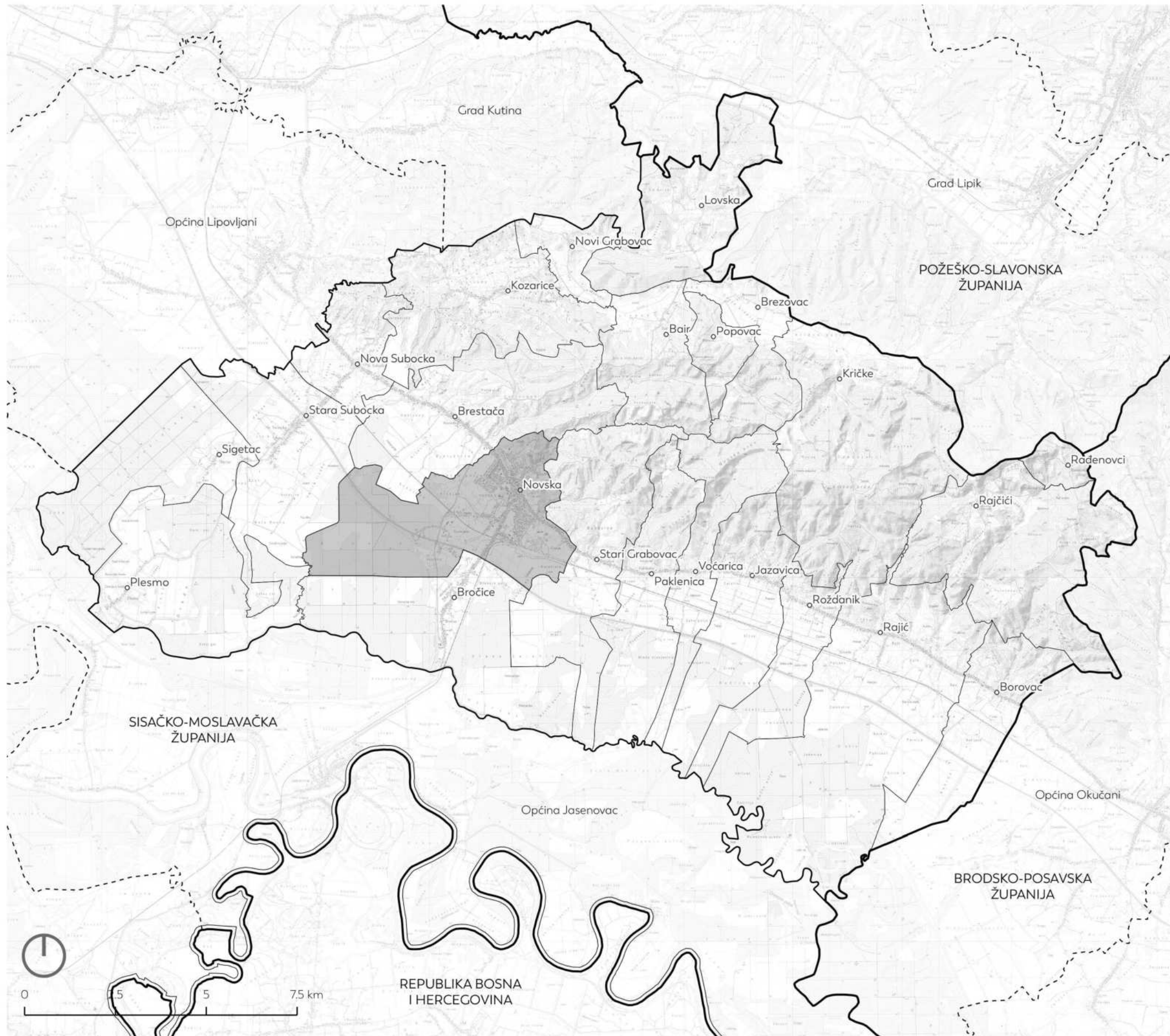
Kartogram 1 - Političko teritorijalni ustroj Grada (Izvor: DGU, PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	17
Kartogram 2 - Hipsometrijski razredi reljefa Grada (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	22
Kartogram 3 - Geomorfološka klasifikacija nagiba padina Grada (Demek, 1972) (Modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	23
Kartogram 4 - Planirane aktivnosti unutar važećeg PPUG (Izvor: PPUG; modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	32
Kartogram 5 - Prostorno-planska i zakonska zaštita prirode te ostalih evidentiranih vrijednosti (Izvor: Bioportal, Registar, PPUG, modificirano: 3E PROJEKTI d.o.o.)	36
Kartogram 6 - Toplinski otoci - distribucija površinske temperature tla u na području Grada 2022. godine (širi obuhvat) (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.).....	50
Kartogram 7 - Toplinski otoci - distribucija površinske temperature tla u na području naselja Novske 2022. godine (uži obuhvat) (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	51
Kartogram 8 Plan razvoja ZUO Grada Novske (Autor: 3E PROJEKTI d.o.o.)	249

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: Teritorijalni ustroj Grada Novske (izvor: PPUG Novska)

KARTOGRAM POLITIČKO - TERITORIJALNI USTROJ

Administrativne granice

- Državna granica
- Županijska granica
- Granica Grada Novske
- - - Granica susjednih JLS
- Granica naselja
- Područje naselja Novska
- Središta naselja

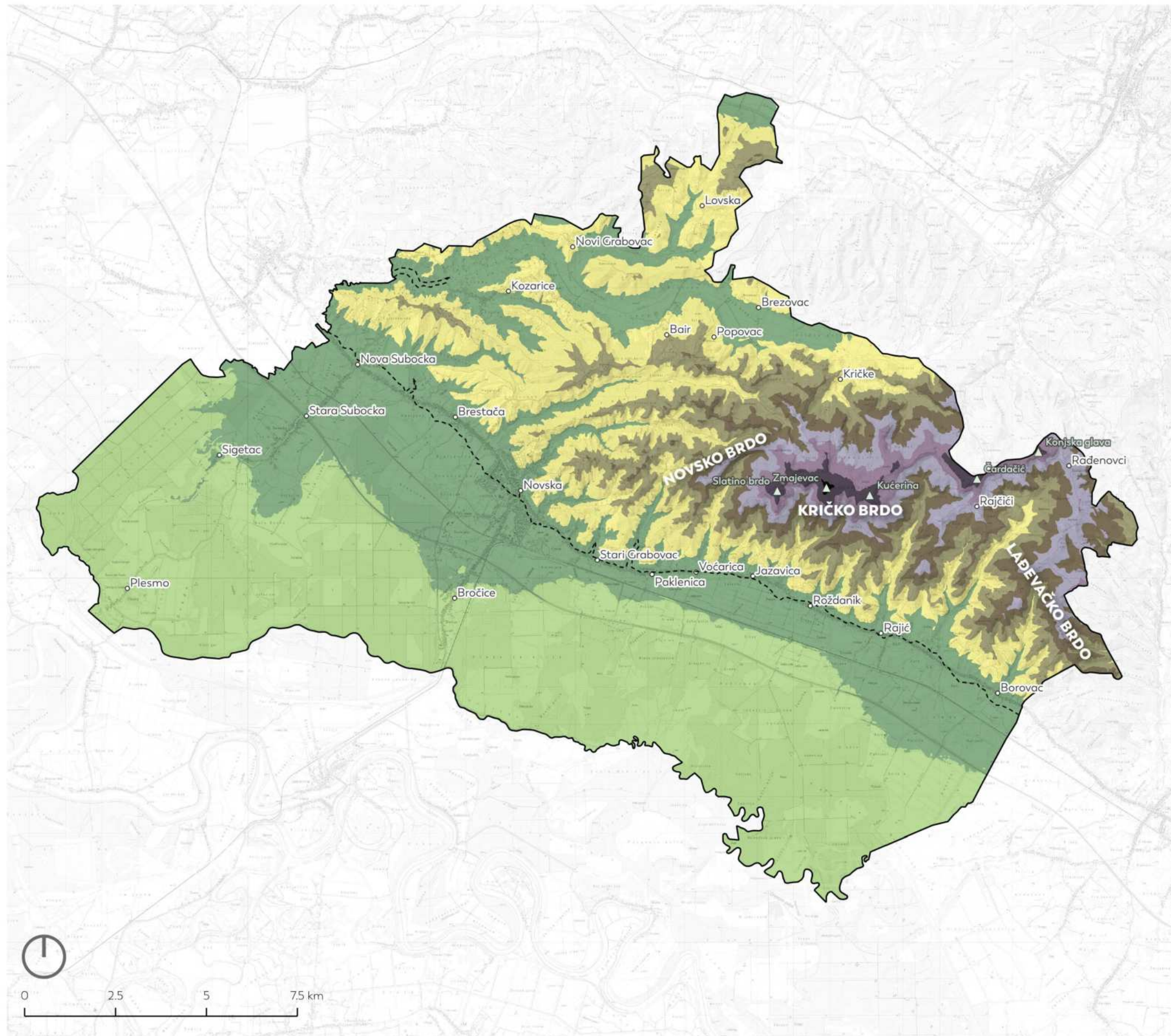

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: Digitalni model reljefa - razredi nadmorskih visina

KARTOGRAM

ANALIZA RELJEFA - HIPSOMETRIJA

Administrativne granice

— Granica Grada Novske

• Središta naselja

Razredi nadmorskih visina

50 - 100 mnv

100 - 150 mnv

150 - 200 mnv

200 - 250 mnv

250 - 300 mnv

300 - 350 mnv

350 - 400 mnv

400 - 450 mnv

450 < mnv

----- Slojnica 120 mnv

△ Vrhovi

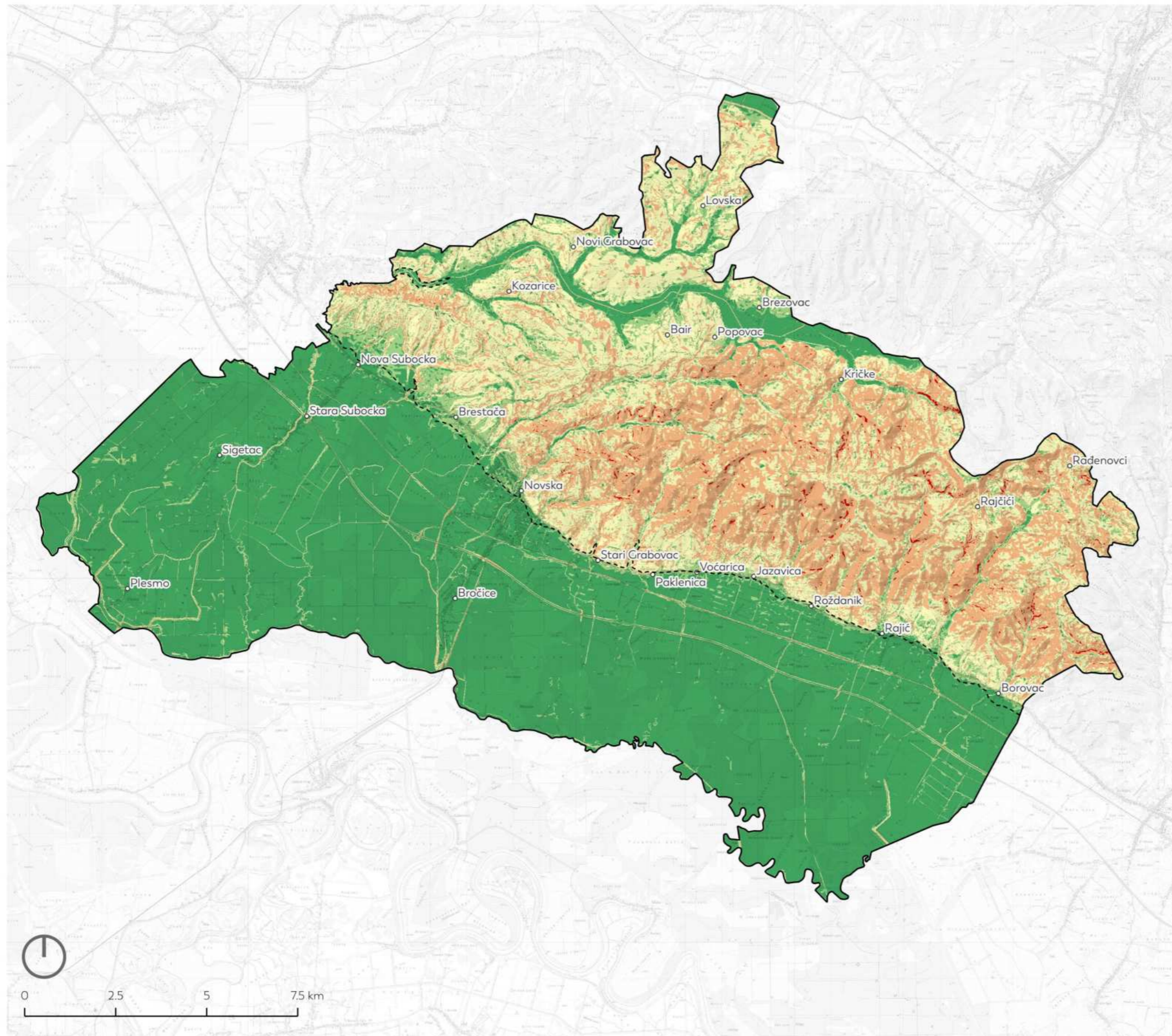

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: Nagib padina prema Demek, 1972.

KARTOGRAM

ANALIZA RELJEFA - NAGIB

Administrativne granice

— Granica Grada Novske

• Središta naselja

Kategorije nagiba

0° - 2° Ravnica

2° - 5° Blago nagnuta padina

5° - 12° Nagnuta padina

12° - 32° Znatno nagnuta padina

32° - 55° Vrlo strma padina

----- Slojnica 120 mnv

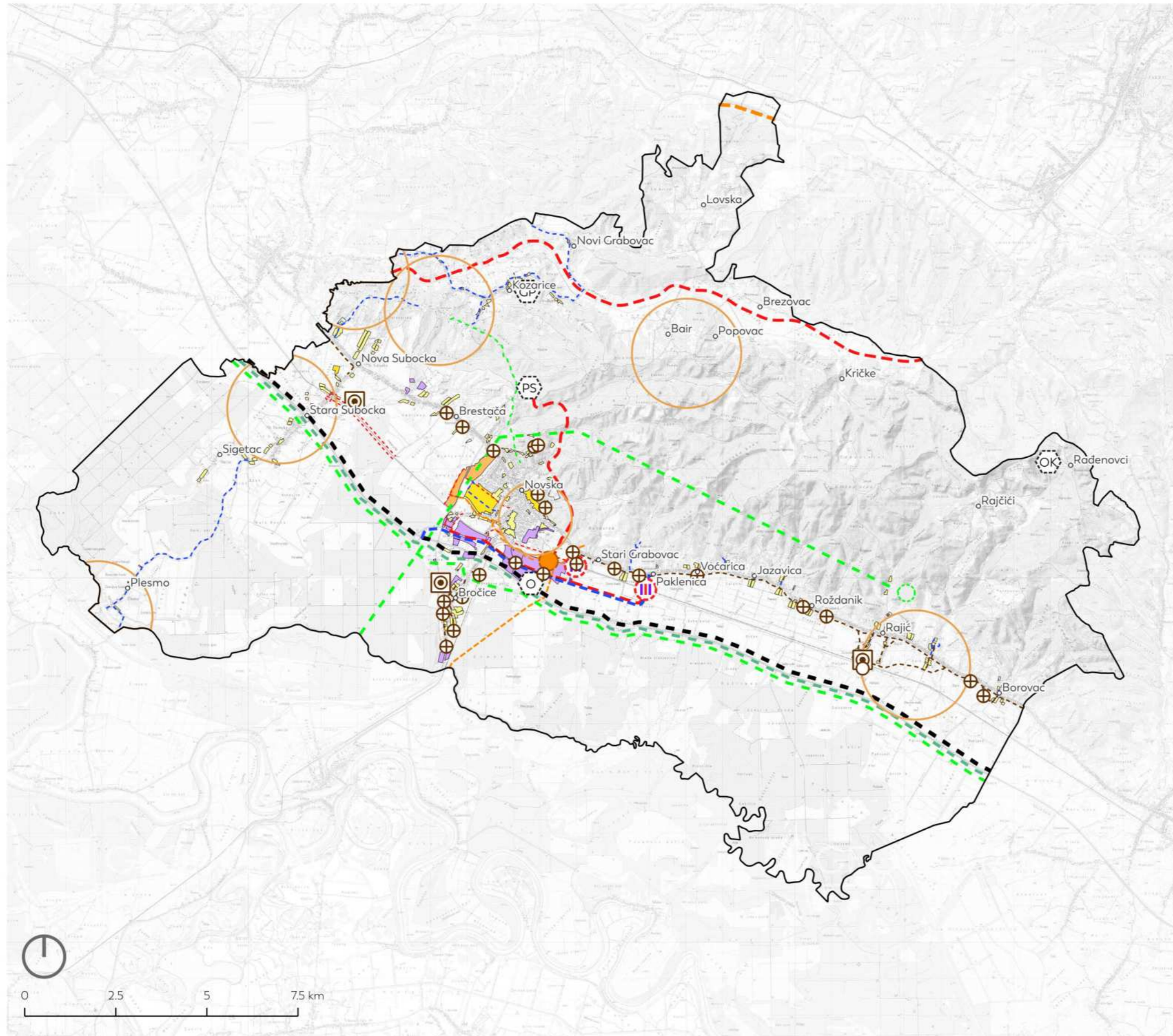

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: PPUG Novske

KARTOGRAM

PLANIRANE AKTIVNOSTI PREMA PPUG

Administrativne granice

— Granica Grada Novske

○ Središta naselja

Namjena

■ Neizgrađeni dio građevinskog područja - neuređeni dio

■ Neizgrađeni dio građevinskog područja - uređeni dio

■ Poslovna namjena - neuređeni dio

■ Proizvodna/ poslovna namjena

■ Sportsko-rekreacijska namjena - planirano

⊕ Groblje - planirano

Promet

--- Moguća trasa južne obilaznice u istraživanju

--- Ostale državne ceste - planirano

--- Ostale ceste - planirano

⊕ Cestovni prijelaz u dvije razine

Energetski sustav

--- Planirani dalekovod 2x110 kV

--- Planirani kablirani dalekovod 110 kV

● TS 110 kV

■ Planirana trafostanica

--- Magistralni plinovod

--- Magistralni plinovod za međunarodni transport

--- Magistralni naftovod za međunarodni transport

--- Produktovod

○ Mjerno reduksijska stanica

Pošta i telekomunikacije

○ Područje elektroničke komunikacijske zone za smještaj samostojećeg antenskog stupa

Vodnogospodarski sustav

--- Glavni vodoopskrbni cjevovod

--- Ostali vodoopskrbni cjevovod

--- Ostali odvodni kanali

⊕ Crpna stanica

○ Ispust

⊕ Uređaj za pročišćivanje

Gospodarenje otpadom

⊕ GP - Odlagalište građevinskog otpada - lokacija u istraživanju

○ O - Građevina za biološku i termičku obradu otpada

⊕ OK - Odlagalište komunalnog otpada

⊕ PS - Pretovarna stanica

0 2.5 5 7.5 km

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: PPUG Novske

KARTOGRAM ZAKONSKA I PROSTORNO- PLANSKA ZAŠTITA

Administrativne granice

- Granica Grada Novske
- Središta naselja

Zaštićeni dijelovi prirode

- ▭ Međunarodno važna područja za ptice
- ▭ Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove
- PP Park prirode Lonjsko polje

Krajobraz

- ▭ Kulturni krajolik - Pšunj
- ▭ Osobito vrijedan predjel - kultivirani krajobraz
- Osobito vrijedne vizure
- PA Parkovi i drvoredi - planirano

Arheološka baština

- ▣ Arheološki lokaliteti i zone - z,p,pz
- ▣ Arheološki lokaliteti i zone - e

Povijesna graditeljska cjelina

- ▣ Naselja i dijelova naselja (gradskih obilježja) - z,p,pz
- ▣ Naselja i dijelova naselja (seoskih obilježja) - z,p,pz

Memorijalna baština

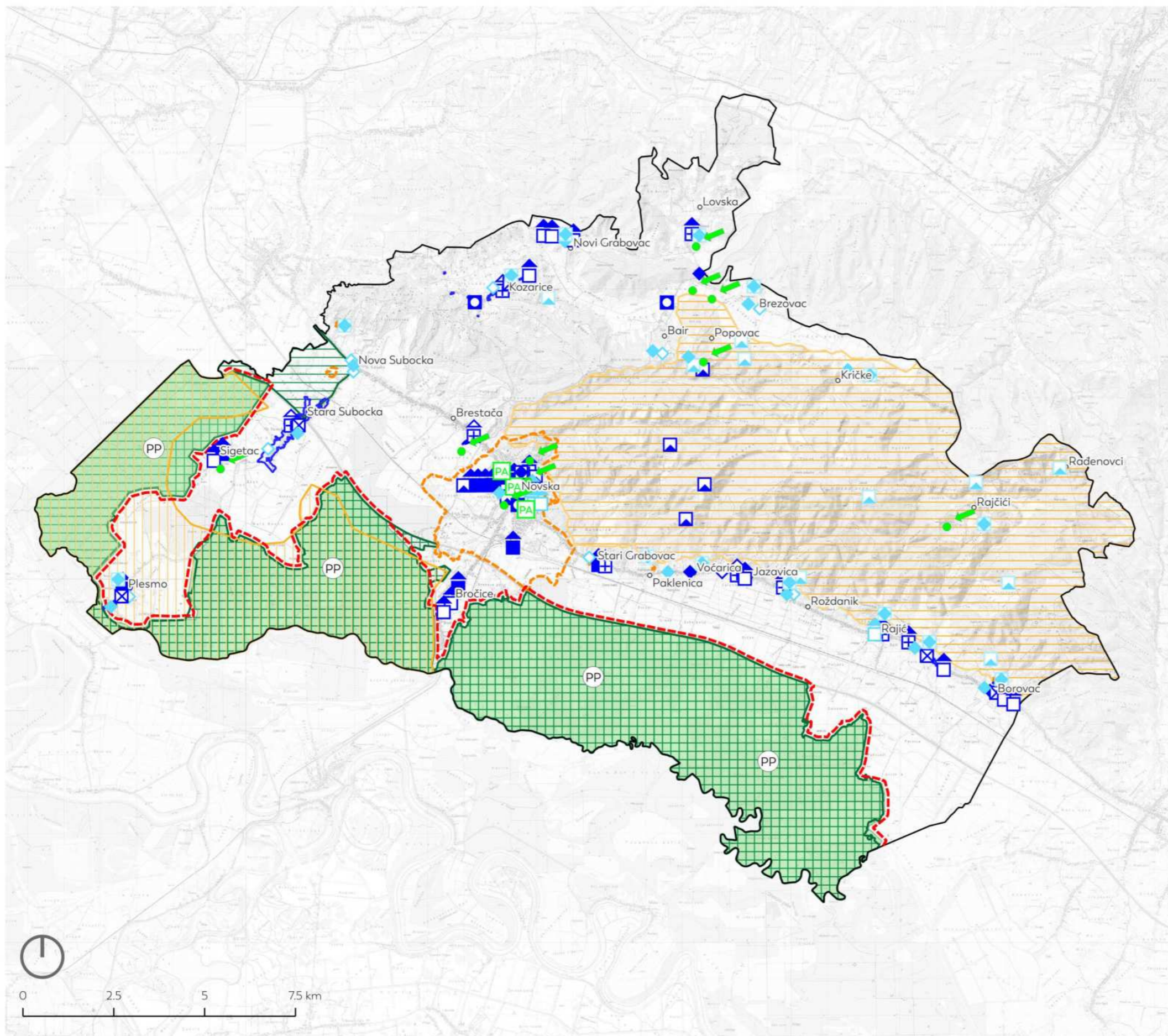
- ▣ Povijesno-memorijalne cjeline - z,p,pz
- ▣ Povijesno-memorijalne cjeline - e
- ◆ Spomen obilježja - z,p,pz
- ◆ Spomen obilježja - e

Povijesni sklop i građevina

- ▣ Crkve - z,p,pz
- ▣ Kapele, poklonci, ostali sakralni objekti - z,p,pz
- ▣ Stambene građevine - e
- ▣ Stambene građevine - z,p,pz
- ▣ Građevine javne namjene - z,p,pz
- ◆ Oprema naselja - z,p,pz
- ◆ Oprema naselja - e
- ▣ Konflikti u prostoru - z,p,pz

Područje primjene posebnih mjera uređenja i zaštite

- Granica obuhvata Prostornog plana područja posebnih obilježja
- Granica obuhvata DPU-a na snazi
- Granica obuhvata UPU-a

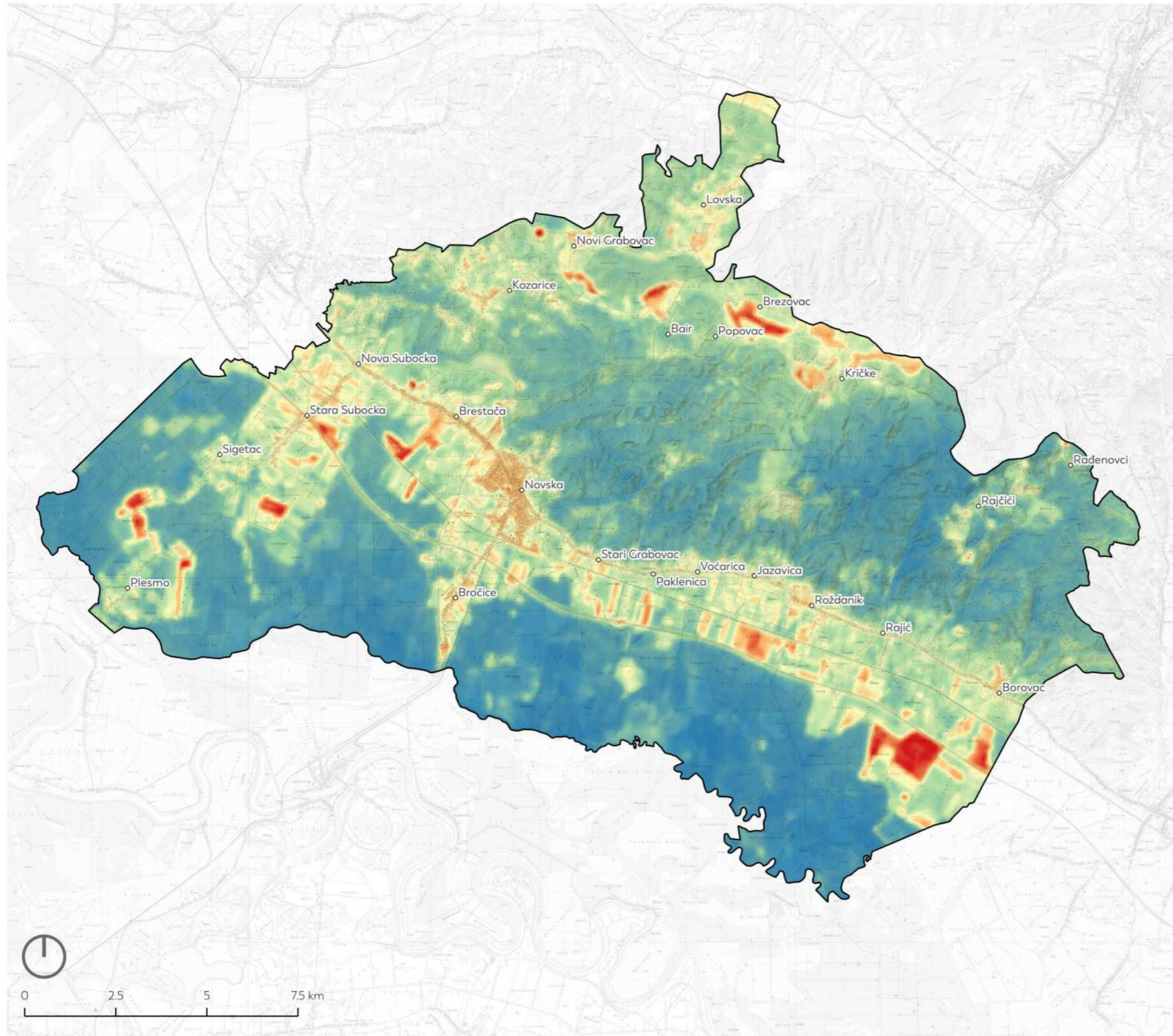

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: Prikaz toplinskih otoka - autorski podatak prema USGS (Satelitska snimka Landsat 8 na dan 26.08.2023.)

KARTOGRAM

URBANI TOPLINSKI OTOCI - ŠIRI OBUHVAT

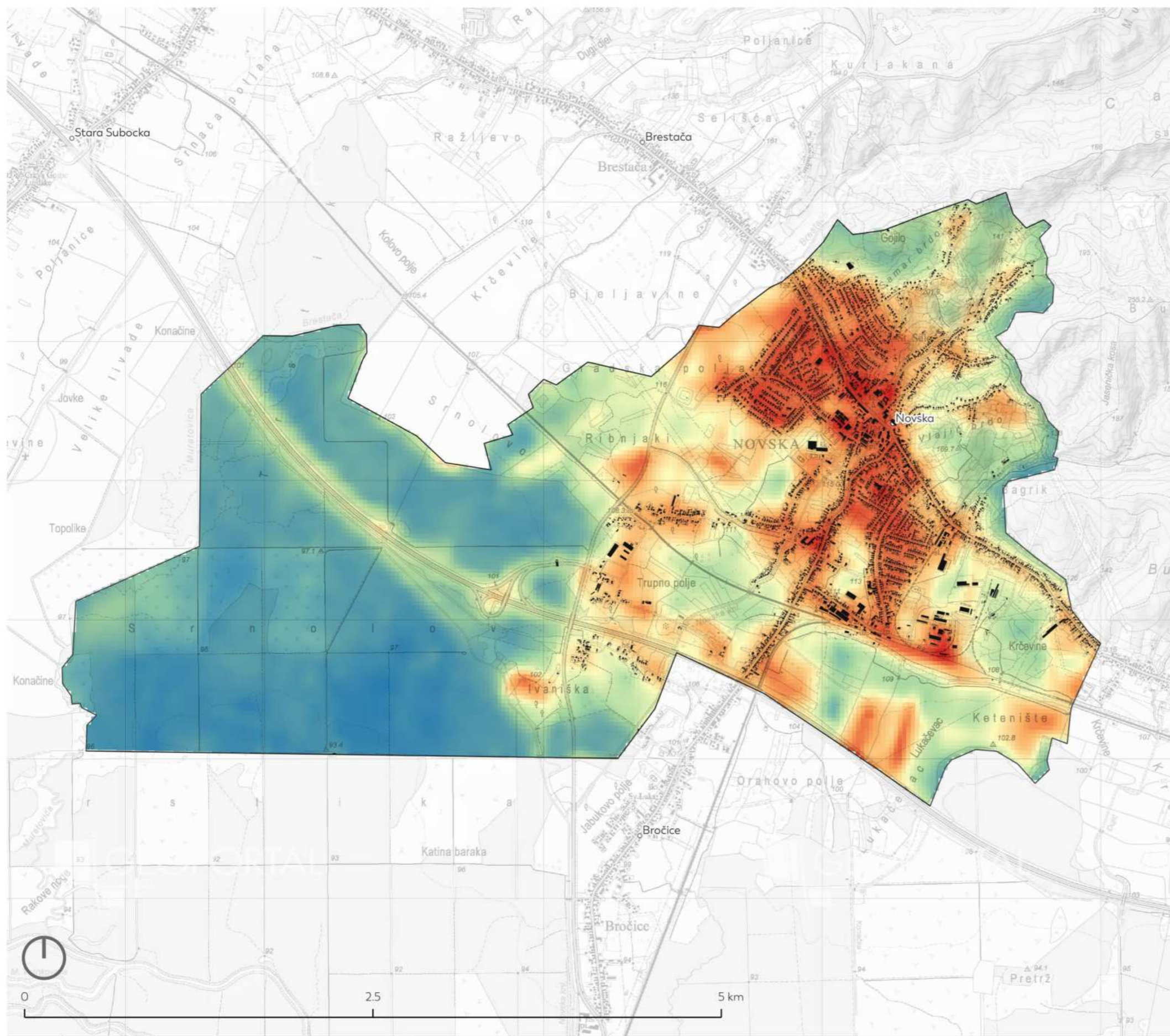

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DGU), Digitalni model reljefa (avtorski podatak, prema DGU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: Prikaz toplinskih otoka - avtorski podatak prema USGS (Satelitska snimka Landsat 8 na dan 26.08.2023.)

KARTOGRAM

URBANI TOPLINSKI OTOCI - UŽI OBUHVAT

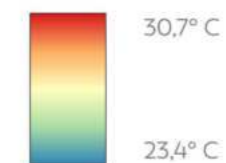

Administrativne granice

— Granica naselja Novska

• Središta naselja

Temperatura površine tla (LST)

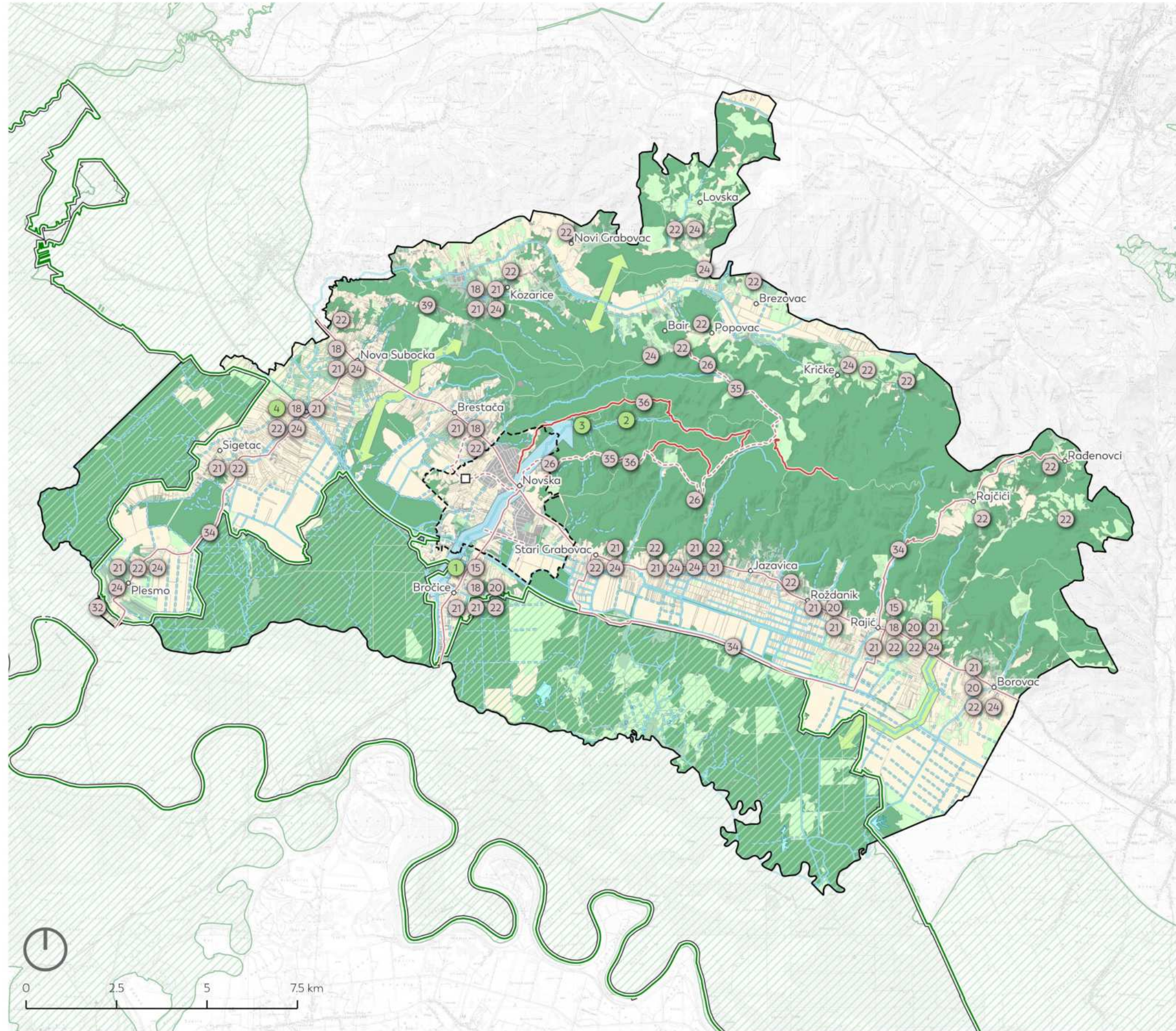

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DCU), Digitalni model reljefa (autorski podatak, prema DGU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: Plan zelene urbane obnove Grada Novske

KARTOGRAM

PLAN ZELENE URBANE OBNOVE - ŠIRI OBUHVAT

Administrativne granice

- Granica Grada Novske
- Granica UPU-a Grada Novske
- Središta naselja

Elementi krajolika Grada Novske

- Područje ekološke mreže NATURA 2000
- Granica PP Lonjsko polje
- Pretežno šumsko područje
- Šikare
- Livade i pašnjaci
- Pretežno poljoprivredno područje
- Pretežno izgrađeno područje
- Vode stajalice
- Stalni vodotoci
- Povremeni vodotoci
- Strateški zeleno-plavi koridor kroz središnje gradsko naselje
- Ekološki koridor
- Povijesna naselja i utvrde

Pješačko-biciklistička infrastruktura

- Planinarske staze
- Mreža postojećih cikloturističkih ruta (cikloturističke rute SMŽ)
- Planirano proširenje mreže pješačko-biciklističkih ruta

STRATEŠKI CILJ 1

M.1.1.1. Unaprjeđenje javnih otvorenih prostora u gradskom središtu

- 1 Zaštita gradskog parka - Spomenik parkovne arhitekture
- 2 Uređenje gradskog parka i trga ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta
- 3 Uređenje Trga dr. Franje Tuđmana i Setališta

M.1.1.2. Urbana sanacija i/ili urbana preobrazba dijelova gradskog središta Novske

- 4 Uređenje sklopa gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2
- 5 Uspostava zdravstveno-rehabilitacijskog parka

M.1.1.3. Uspostava parkova susjedstva

- 6 Džepni park na Trgu Nikole Šubića Zrinskog
- 7 Džepni park u ul. M.A. Reljkovića
- 8 Džepni park u ul. Alojzije Stepinca (na križanju s ul. Kralja Zvonimira)
- 9 Linijski park između koridora Potočne ulice i ul. Kralja Tomislava
- 10 Džepni park kod Veterinarske stanice

M.1.1.4. Poboljšanje kvalitete otvorenih prostora oko objekata višestambene izgradnje

- 11 Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte na Trgu Cjure Szabe
- 12 Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte u Posavskoj ulici
- * Unaprjeđenje dvorišta uz ostale višestambene objekte

M.1.1.5. Obnova sportske infrastrukture

- 14 Uređenje Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska
- 15 Zeleni stadioni Novske
- * Mali sportski parkovi
- 17 Skate & bike park Novska

M.1.1.6. Uređenje otvorenih prostora uz objekte društvene i obrazovne namjene

- 18 Uređenje okoliša škola
- 19 Uređenje okoliša đačkog doma SŠ Novska
- 20 Unaprjeđenje postojećih dječjih igrališta
- 21 Uređenje okoliša društvenih domova

M.1.1.7. Unaprjeđenje memorijalnih prostora i vanjskog prostora sakralnih objekata

- 22 Uređenje groblja
- 23 Uređenje prostora uz sakralne objekte
- 24 Očuvanje i uređenje memorijalnih prostora

M.1.1.8. Unaprjeđenje dostupnosti i prezentacija kulturne baštine Grada Novske

- * Uspostava turističke signalizacije
- 26 Interpretacija povijesnih naselja i utvrda

M.1.2.1. Ozelenjavanje i unaprjeđenje prometnih koridora

- * Uspostava sustava pješačko-biciklističkih staza unutar prometnih koridora
- * Uspostava drvoreda i ozelenjavanje prometnih koridora
- * Formiranje cestovnih i pružnih prijelaza
- 30 Unaprjeđenje krajobrazza željezničkog kolodvara
- 31 Unaprjeđenje riječnog pristaništa u Plesmu

M.1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju

- * Zelena parkirališta

M.1.3.1. Istraživanje i revitalizacija ruralnog krajobrazza

- * Uspostava izletišta u ruralnom krajobrazzu

M.1.3.2. Unaprjeđenje tematskih ruta i staza

- * Unaprjeđenje postojećih cikloturističkih ruta
- * Formiranje tematske rute „Staza povijesnih gradova i utvrda“
- * Unaprjeđenje infrastrukture planinarskih staza

M.1.4.1. Uređenje brownfield područja

- 37 Uspostava industrijskog parka HŽ Ložiona
- 38 Industrijski park naftnih bušotina

M.1.4.2. Smanjenje efekta toplinskih otoka unutar gospodarskih zona

- 39 Unaprjeđenje okoliša oko Razvojne agencije - NORA
- 40 Ozelenjavanje gospodarske zone Novska jug
- * Ozelenjavanje ostalih gospodarskih i poslovnih zona

M.1.5.1. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG

- 42 Izgradnja i uređenje ART - kampa
- 43 Natkrivanje višenamjenskog sportskog terena samonosivim balonskim platnom
- 44 Izgradnja Centra cjeloživotnog učenja
- 45 Izgradnja Poduzetničkog inkubatora u Poduzetničkoj zoni Novska
- 46 Izgradnja kompleksa Centra gaming industrije
- 47 Izgradnja sunčane elektrane u Poduzetničkoj zoni Novska
- 48 Izgradnja višestambene zgrade POS-a
- 49 Izgradnja stambeno-poslovne zgrade u Ulici A. Stepinca

M.1.5.2. Revitalizacija i obnova nekorisnih prostora i zgrada

- 50 Rekonstrukcija i dogradnja postojeće zgrade hotela Knapp za potrebe Klastera kulture
- 51 Rekonstrukcija zgrade stare pošte za potrebe Regionalnog znanstvenog centra
- 52 Izgradnja zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu stare tržnice

M.1.5.3. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

- 53 Prenamjena dijela i dogradnja postojeće zgrade tvrtke Vodavad Novska d.o.o. za potrebe Doma za starije
- 54 Energetska obnova zgrade učeničkog doma
- 55 Energetska obnova višestambenih zgrada na Trgu Dure Szabe

STRATEŠKI CILJ 2

M.2.1.1. Uspostava uređenih zona uz stajalice

- 1 Uređenje jezera Bajer
- 2 Uređenje Novljanskog jezera

M.2.1.2. Uspostava društvenih sadržaja i ozelenjavanje koridora vodotoka

- 3 Jačanje rekreativnih i prirodnih funkcija nasipa uz vodotok Novska
- 4 Jačanje društvenih funkcija prostora uz vodotok Subocka u naselju Stara Subocka
- * Očuvanje i unaprjeđenje krajobrazza uz vodotoke

M.2.2.1. Unaprjeđenje krajobrazznih obilježja poljoprivrednih površina

- Održavanje postojećih i sadnja novih živica
- Sadržavanje pojedinačnih stabala i/ili drvoreda
- Održavanje postojećih i uspostava novih šumaraka
- Uređenje jaraka
- Uspostava pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz vodotoke
- Uspostava travnatih pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz rubove šuma
- Uspostava poljskih traka

M.2.2.2. Poticanje mozaičnosti poljoprivrednih površina

- Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama
- Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka
- Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima
- Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka

M.2.3.1. Povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike

- Konverzija (rekonstrukcija) degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura šumoposjednika
- Ostavljanje drvene mase nakon siječe
- Izgradnja šumske infrastrukture
- Promocija šumskih proizvoda i usluga
- Edukacija i poticanje šumoposjednika za korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)

M.2.3.2. Povećanje vrijednosti rekreativne, zdravstvene i turističke funkcije šuma

- Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture unutar šumskog područja

* - Lokacija aktivnosti/projekata će se utvrditi daljnjom projektnom razradom

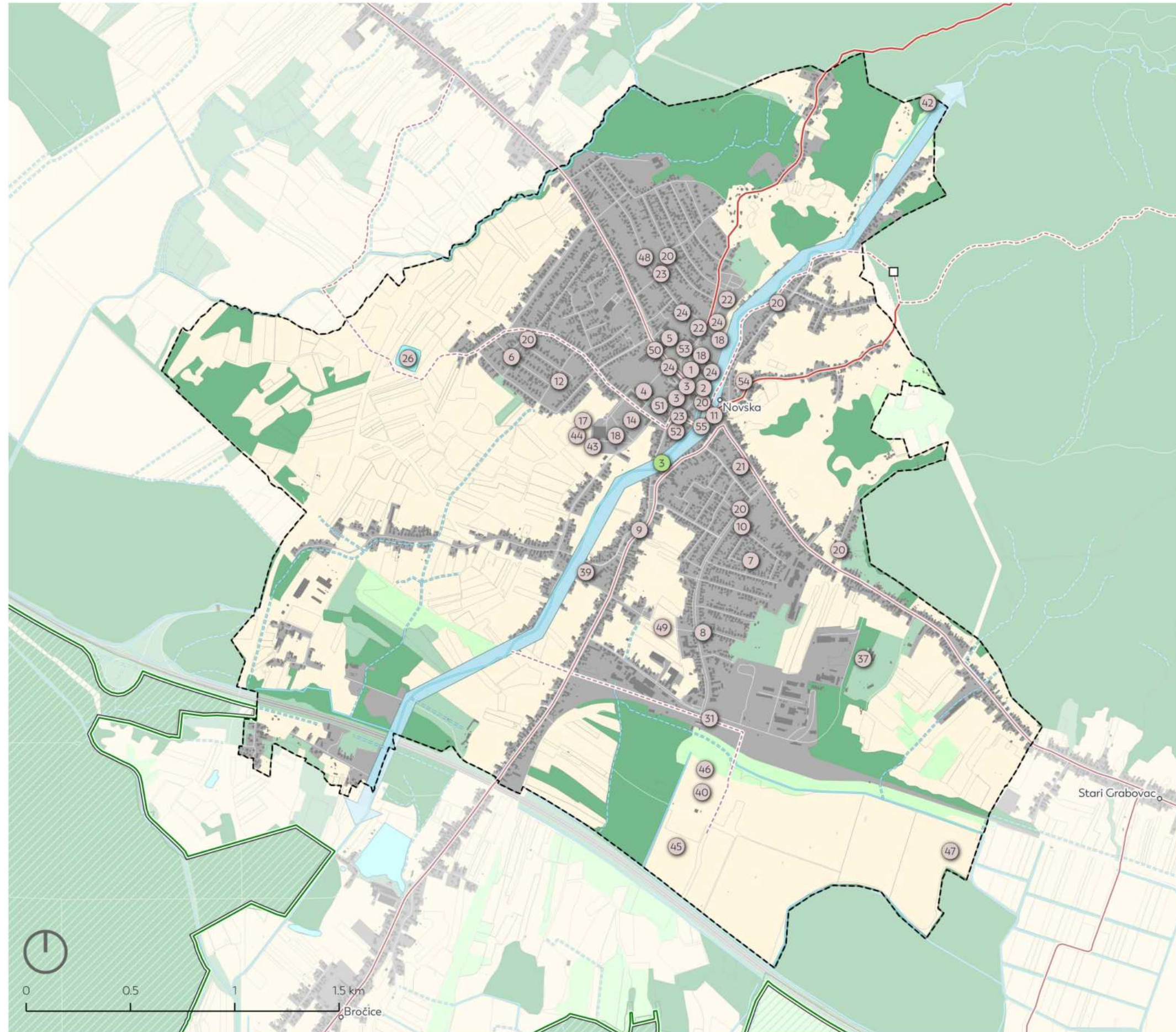

Podloga: Topografska karta 1:25000 (DCU), Digitalni model reljefa (autorski podatak prema DCU 2023.), PPUG Novske

Sadržaj karte: Plan zelene urbane obnove Grada Novske

KARTOGRAM

PLAN ZELENE URBANE OBNOVE - UŽI OBUHVAT

Administrativne granice

- Granica UPU-a Grada Novske
- o Središta naselja

Elementi krajobrazza Grada Novske

- ▨ Područje ekološke mreže NATURA 2000
- Granica PP Lonjsko polje
- Pretežno šumsko područje
- Šikare
- Livade i pašnjaci
- Pretežno poljoprivredno područje
- Pretežno izgrađeno područje
- Vode stajačice
- Stalni vodotoci
- Povremeni vodotoci
- ➔ Strateški zeleno-plavi koridor kroz središnje gradsko naselje
- Povijesna naselja i utvrde

Pješačko-biciklistička infrastruktura

- Planinarske staze
- Mreža postojećih cikloturističkih ruta (cikloturističke rute SMŽ)
- Planirano proširenje mreže pješačko-biciklističkih ruta

STRATEŠKI CILJ 1

M.1.1.1. Unaprjeđenje javnih otvorenih prostora u gradskom središtu

- 1 Zaštita gradskog parka - Spomenik parkovne arhitekture
- 2 Uređenje gradskog parka i trga ispred zgrade Pučkog otvorenog učilišta
- 3 Uređenje Trga dr. Franje Tuđmana i šetališta

M.1.1.2. Urbana sanacija i/ili urbana preobrazba dijelova gradskog središta Novske

- 4 Uređenje sklopa gradske tržnice i Inkubatora PISMO 2
- 5 Uspostava zdravstveno-rehabilitacijskog parka

M.1.1.3. Uspostava parkova susjedstva

- 6 Džepni park na Trgu Nikole Šubića Zrinskog
- 7 Džepni park u ul. M.A. Reljkovića
- 8 Džepni park u ul. Alajzije Stepinca (na križanju s ul. Kralja Zvonimira)
- 9 Linijski park između koridora Potočne ulice i ul. Kralja Tomislava
- 10 Džepni park kod Veterinarske stanice

M.1.1.4. Pобољшanje kvalitete otvorenih prostora oko objekata višestambene izgradnje

- 11 Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte na Trgu Gjure Szabe
- 12 Unaprjeđenje otvorenog prostora uz višestambene objekte u Posavskoj ulici
- * Unaprjeđenje dvorišta uz ostale višestambene objekte

M.1.1.5. Obnova sportske infrastrukture

- 14 Uređenje Sportsko-rekreativno-edukacijskog centra Novska
- 15 Zeleni stadioni Novske
- * Mali sportski parkovi
- 17 Skate & bike park Novska

M.1.1.6. Uređenje otvorenih prostora uz objekte društvene i obrazovne namjene

- 18 Uređenje okoliša škola
- 19 Uređenje okoliša đačkog doma SŠ Novska
- 20 Unaprjeđenje postojećih dječjih igrališta
- 21 Uređenje okoliša društvenih domova

M.1.1.7. Unaprjeđenje memorijalnih prostora i vanjskog prostora sakralnih objekata

- 22 Uređenje groblja
- 23 Uređenje prostora uz sakralne objekte
- 24 Očuvanje i uređenje memorijalnih prostora

M.1.1.8. Unaprjeđenje dostupnosti i prezentacija kulturne baštine Grada Novske

- * Uspostava turističke signalizacije
- 26 Interpretacija povijesnih naselja i utvrda

M.1.2.1. Ozelenjavanje i unaprjeđenje prometnih koridora

- * Uspostava sustava pješačko-biciklističkih staza unutar prometnih koridora
- * Uspostava drvoreda i ozelenjavanje prometnih koridora
- * Formiranje cestovnih i pružnih prijelaza
- 30 Unaprjeđenje krajobrazza željezničkog kolodvora
- 31 Unaprjeđenje riječnog pristaništa u Plesmu

M.1.2.2. Unaprjeđenje prometa u mirovanju

- * Zelena parkirališta

M.1.3.1. Istraživanje i revitalizacija ruralnog krajobrazza

- * Uspostava izletišta u ruralnom krajobrazzu

M.1.3.2. Unaprjeđenje tematskih ruta i staza

- * Unaprjeđenje postojećih cikloturističkih ruta
- * Formiranje tematske rute „Staza povijesnih gradova i utvrda“
- * Unaprjeđenje infrastrukture planinarskih staza

M.1.4.1. Uređenje brownfield područja

- 37 Uspostava industrijskog parka HŽ Ložiona
- 38 Industrijski park naftnih bušotina

M.1.4.2. Smanjenje efekta toplinskih otoka unutar gospodarskih zona

- 39 Unaprjeđenje okoliša oko Razvojnog agencije - NORA
- 40 Ozelenjavanje gospodarske zone Novska jug
- * Ozelenjavanje ostalih gospodarskih i poslovnih zona

M.1.5.1. Planiranje i gradnja novih prostora i zgrada u skladu s KG

- 42 Izgradnja i uređenje ART - kampa
- 43 Natkrivanje višenamjenskog sportskog terena samonosivim balonskim platnom
- 44 Izgradnja Centra cjeloživotnog učenja
- 45 Izgradnja Poduzetničkog inkubatora u Poduzetničkoj zoni Novska
- 46 Izgradnja kompleksa Centra gaming industrije
- 47 Izgradnja sunčane elektrane u Poduzetničkoj zoni Novska
- 48 Izgradnja višestambene zgrade POS-a
- 49 Izgradnja stambeno-poslovne zgrade u Ulici A. Stepinca

M.1.5.2. Revitalizacija i obnova nekorisćenih prostora i zgrada

- 50 Rekonstrukcija i dogradnja postojeće zgrade hotela Knopp za potrebe Klastera kulture
- 51 Rekonstrukcija zgrade stare pošte za potrebe Regionalnog znanstvenog centra
- 52 Izgradnja zgrade Općinskog suda, Zemljišnoknjižnog odjela i Odjela za katastar na mjestu stare tržnice

M.1.5.3. Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada

- 53 Prenamjena dijela i dogradnja postojeće zgrade tvrtke Vodovod Novska d.o.o. za potrebe Doma za starije
- 54 Energetska obnova zgrade učeničkog doma
- 55 Energetska obnova višestambenih zgrada na Trgu Dure Szabe

STRATEŠKI CILJ 2

M.2.1.1. Uspostava uređenih zona uz stajačice

- 1 Uređenje jezera Bajer
- 2 Uređenje Novljanskog jezera

M.2.1.2. Uspostava društvenih sadržaja i ozelenjavanje koridora vodotoka

- 3 Jačanje rekreativnih i prirodnih funkcija nasipa uz vodotok Novska
- 4 Jačanje društvenih funkcija prostora uz vodotok Subocka u naselju Stara Subocka
- * Očuvanje i unaprjeđenje krajobrazza uz vodotoke

M.2.2.1. Unaprjeđenje krajobrazznih obilježja poljoprivrednih površina

- Održavanje postojećih i sadnja novih živica
- Sadržavanje novih pojedinačnih stabala i/ili drvoreda
- Održavanje postojećih i uspostava novih šumaraka
- Uređenje jaraka
- Uspostava pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz vodotoke
- Uspostava travnatih pojaseva bez poljodjelske djelatnosti uz rubove šuma
- Uspostava poljskih traka

M.2.2.2. Poticanje mozaičnosti poljoprivrednih površina

- Raznolikost usjeva na poljoprivrednim površinama
- Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka
- Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima
- Očuvanje postojećih i uspostava novih travnjaka

M.2.3.1. Povećanje otpornosti šumskih ekosustava na biotske i abiotske čimbenike

- Konverzija (rekonstrukcija) degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura šumoposjednika
- Ostavljanje drvene mase nakon siječe
- Izgradnja šumske infrastrukture
- Promocija šumskih proizvoda i usluga
- Edukacija i poticanje šumoposjednika za korištenje potpora za ograničenje u gospodarenju šumama (NATURA 2000, NKS)

M.2.3.2. Povećanje vrijednosti rekreativne, zdravstvene i turističke funkcije šuma

- Izgradnja i uređenje poučnih staza i prateće infrastrukture unutar šumskog područja

* - Lokacija aktivnosti/projekata će se utvrditi daljnjom projektnom razradom